

La veu del mussol

Butlletí de l'A.P.M.A. Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient del Garraf
C/ Major, 44. 08800 Vilanova i la Geltrú <http://www.vvirtual.es/apma>

Número 13
setembre 2004

EDITORIAL

En les darreres setmanes, malgrat les vacances, hem tingut un ulficat en la nostra antiga amiga, la Platja Llarga. Immersos en la desgràcia d'aquest tema, tenim un motiu d'alegria i el cas és que hem tornat a estrènyer vincles amb la Talaia, amb algunes associacions de veïns i altres entitats i amb persones que a nivell individual no s'han quedat passives davant la destrucció, imminent, d'aquest espai natural costaner. Així estem compartint una lluita, in extremis, per salvar la Platja Llarga, tal com vam lluitar fa set anys per salvar Els Colls-Miralpeix.

El tema dels Colls-Miralpeix va ser instrumentalitzat per tots els partits polítics, especialment pels que estaven a l'oposició, que en aquests moments estan governant a Sitges, a Sant Pere de Ribes i a Vilanova i la Geltrú.

Acompanya la nostra lluita l'objectiu bàsic de millorar la qualitat de vida, però millorar-la per a tothom, no per a uns quants. No es tracta de tenir a la ciutat botigues de roba "pijes", un multinemes als afores, cafereries clòniques a la rambla i a la ronda un vistós establiment de menjar escombraria.

Per nosaltres la qualitat de vida és viure en un entorn saludable en tots els sentits: on les persones grans i amb recursos limitats no es vegin obligades a abandonar la casa on han viscut tota la vida, afectades pel fenomen malauradament molt habitual del moving; on hi hagi estabilitat laboral; on els joves puguin accedir a un habitatge sense haver-se d'hipotecar fins a la jubilació;

A hores d'ara encara esperem que les hectàrees que es van aconseguir preservar de l'especulació urbanística rebin una classificació i una gestió adequades i veiem amb el cor encongilit com arriben els primers burgesos, que poc saben, ni volen saber, sobre la lluita que hi va haver per preservar l'espai que ara ocupen els seus xalets amb vistes al mar. Pel que fa a la Platja Llarga, de moment s'hi han suspès preventivament les llicències d'obres, els apartaments amb vistes al mar, però, ja fa temps que s'estan venent per internet.

Des que hi ha hagut canvi de govern a Catalunya i a l'estat espanyol observem com evolucionen positivament una sèrie de temes que ens amoinen. La traducció d'aquesta evolució positiva no es fa notar, però, a les nostres comarques, on creiem que s'hi fa una política sotmesa als interessos crematístics privats i poc valenta en el sentit progressista.

on hi hagi més promocions socials protegides dels especuladors; on el patrimoni arquitectònic, catalogat o no catalogat, no caigui a trossos; on les cases estiguin habitades i no buides; on els cotxes no siguin els reis omnipotents a tots els racons de la ciutat; on es protegeixin els espais naturals, etc..

Què és, pels de la casa gran, la qualitat de vida? Què és per aquells que parlen de la ciutat amable?. Vilanova i la Geltrú serà amable per uns pocs burgesos que es poden pagar els apartaments de Pirelli Mar, els de la Platja Llarga, els dels Colls o la caseta unifamiliar..., no pas per a tothom.

APMA

DOS NIVELLS DE PROTECCIÓ PER ALS COLLS- MIRALPEIX O COM ASSEGURAR-NE LA PROTECCIÓ REAL

Els Colls-Miralpeix, per les seves característiques d'extensió reduïda, el considerable interès natural i les activitats d'explotació tradicionals que s'hi donen (agricultura i silvicultura)* (Llei 12/85 d'Espais Naturals, LEN), la figura de protecció més adient seria la de Reserva Natural Parcial (RNP). Les RNP existents al territori català són gestionades pel Departament de Medi Ambient i Habitatge i han estat promogudes per la Generalitat i aprovades per Decret. És una figura que va de dalt a baix (vegeu figura).

Per l'altra banda la figura de Pla Especial de protecció del medi natural i del paisatge (PE) permet la protecció a nivell urbanístic ja que té el rang de planejament urbanístic. L'aprova la Comissió Provincial d'Urbanisme i obliga als ajuntaments a adequar llur planejament urbanístic. A més són instruments d'execució: disposen d'un pla d'actuació que en fan possible la gestió.

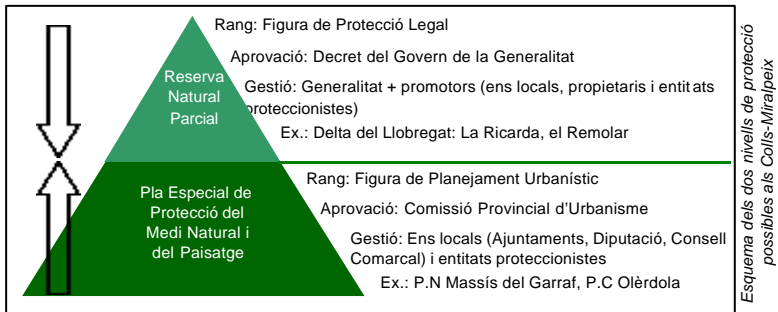
Aquesta ha estat la figura emprada per l'aprovació de la majoria de Parcs que gestiona la Diputació de Barcelona. Aquests són gestionats activament per Consorcis formats per les administracions interessades (Diputació, Consell Comarcal i els ajuntaments afectats). És una figura que va de baix a dalt .

A més tots els espais naturals de protecció especial previstos en el Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN) han de tenir un PE que faci efectiva la seva protecció.

Les conseqüències pràctiques d'un espai en el què només està decretada la RNP han estat fins ara, al nostre país, que existeix una delimitació teòrica (hi ha cartells indicadors de la Reserva) però no es destinen recursos per gestionar i evitar actes lesius contra el medi. Tenen protecció legal d'alt nivell, és la cúspide de la piràmide, la que en cas de litigi els jutges "entenen" com a "espai natural" però a l'hora de la pràctica no estan dotades ni de pressupost ni de recursos per protegir-les.

En el cas d'espais on només hi ha un PE es dona una delimitació efectiva de l'àmbit i es destinen recursos per gestionar-lo, però no té el reconeixement legal d'"espai natural de protecció especial" previst per la LEN, que és important en cas de conflictes.

Així, i tenint en compte que aquestes dues figures no són excloents sinó que es complementen (la legal –RNP– la dota de protecció teòrica i la urbanística –PE– la dota d'una gestió efectiva, la recomanació per als Colls-Miralpeix és que s'iniciïn ambdós processos. De fet, els espais naturals que disposen d'ambdós nivells de protecció són els que en l'actualitat tenen el seu futur més ben assegurat (ex.: Massís del Montseny).

El primer pas vers la protecció dels Colls-Miralpeix seria **la creació d'un Consorci** que hauria d'incloure totes les administracions implicades en la seva protecció (els tres ajuntaments, el Consell Comarcal, la Diputació i la Generalitat), i on la Llei preveu que també hi puguin ser representades les associacions de caràcter proteccionista. Una vegada constituït el Consorci ja poden iniciar-se determinades accions de gestió i protecció del territori (p.ex. protecció i vigilància contra incendis).

Els objectius d'aquest Consorci serien, per una banda, impulsar l'elaboració d'un PE detallat i per l'altra iniciar els tràmits per la declaració de la RNP, processos que es poden allargar fins a tres anys. Una vegada elaborat i aprovat el PE i declarada la RNP, la seva funció seria la de vetllar per la protecció efectiva i real del patrimoni dels Colls- Miralpeix.

Montserrat Reus i Martí

LA PLATJA LLARGA AL PASSADÍS DE LA MORT: LA DARRERA OPORTUNITAT

La Platja Llarga de Vilanova viu des de fa unes setmanes les seves hores decisives.

Com un condemnat a mort, la Platja espera la materialització de la sentència, que en aquest cas consisteix en construir-hi 259 habitatges, 39 locals i un hotel de 5 plantes, a primera línia de mar.

Tots sabem, però, que les sentències de mort es poden revisar, i que és de justícia concedir als sentenciats garanties que els seus drets seran respectats.

Aquesta darrera oportunitat és avui a les mans de tots els vilanovins i vilanovines, així com d'aquelles persones conscients que el turisme de sol i platja, i la construcció de més i més edificis a primera línia de mar, no són més que rèmores anacròniques d'un model insostenible i contraproduent.

Per sort, nombroses entitats de Vilanova i la Geltrú (entre les quals l'APMA, l'Agrupació Excursionista Talaia, l'Associació

l'Associació de Veïns Barri del Tacó, l'A.V. Barri de Mar, l'A.V. Plaça de la Sardana, el GEVEN, el Col·lectiu Ecologista Bosc Verd, etc., així com de Coastwatch Catalunya-Greenpeace. Una relació actualitzada de les entitats adherides es pot consultar a la pàgina web.

La situació actual de la campanya és la següent:

S'han realitzat al·legacions i peticions a l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, als Departament de Medi Ambient i Habitatge i de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat i al Ministerio de Medio Ambiente.

Al darrer Consell Municipal de Medi Ambient s'han presentat arguments i eines per a la conservació de la Platja, d'acord amb el mínim respecte exigible a la normativa ambiental.

S'han preparat al·legacions al Pla Director del Sistema Urbanístic Costaner, que afecta a la regulació urbanística d'una franja de 500 m d'amplada a tot el litoral català, i s'ha demanat la reclasseficació dels terrenys i la creació d'un nou Espai d'Interès Natural.

de Veïns de Moli de Vent i la Comissió de Medi Ambient de la EPSEVG de la UPC) han impulsat la campanya *Salvem la Platja Llarga!*, amb l'objectiu d'evitar la urbanització de la Platja i aconseguir la declaració d'un nou Espai d'Interès Natural, l'espai "Platja Llarga-Mas de l'Esquerre-Prat de Vilanova", o ras i curt, "el Prat de Vilanova".

Aquesta campanya disposa de la pàgina web:

www.depana.org/platjallarga

des d'on es recullen signatures d'adhesió, concretament a la pàgina:

www.depana.org/platjallarga/signa.htm

En aquesta pàgina hi ha també un full de recollida de signatures i un full d'adhesió per a entitats, ja que es considera que un ampli suport social és bàsic per a assolir resultats positius.

La campanya *Salvem la Platja Llarga!* compta amb l'adhesió de nombroses entitats de dins i fora de la comarca, com

S'estan estudiant les mesures legals a emprendre tenint en compte la tramitació paral·lela de figures urbanístiques contradictòries per part de l'ajuntament i la concessió d'una llicència en data 24 de maig de 2004, que no respecta el Pla d'Ordenació Urbana vigent i que no té en compte el caràcter d'inundable del sector Platja Llarga, tot i l'advertència prèvia, en aquest sentit, de l'Agència Catalana de l'Aigua.

S'estan recollint signatures de suport, tant als carrers de Vilanova com a través de la pàgina web.

Demanem a tothom que faci la màxima difusió d'aquest tema, del que es pot obtenir més informació a la pàgina web, per aconseguir tot el recolzament possible, tant a Vilanova i la Geltrú com a la resta del país.

Clara Racionero i Cots

L'AIGUA. QÜESTIÓ LOCAL-QÜESTIÓ GLOBAL

El Garraf, calcarí, àrid, el seu sòl absorbeix com una esponja cada gota de pluja i el seu subsòl descobreix una rica xarxa d'aigua subterrània, la millor aigua que qualsevol nucli poblacional podria desitjar.

Malgrat tot, Vilanova i la Geltrú no compta amb recursos hídrics propis suficients per abastar la seva població. Aquest és un problema històric amb el que ja van topor les autoritats, a mitjans del segle XIX, quan van emprendre la difícil aventura de fer arribar aigua a les fonts públiques i a les cases de la vila.

Ha plogut molt des d'aleshores, però la situació no ha millorat gens, ans al contrari, la pressió sobre el territori ha donat una sobre-explotació dels aqüífers, sovintejant els fenòmens de dessecació, salinització o contaminació dels mateixos.

Unes importants obres, costejades pels municipis de l'Alt Penedès i el Garraf, posen en funcionament, a partir de l'any 1998, un transvasament que porta aigua del Llobregat a aquestes comarques. Així Vilanova s'incorpora al sistema d'abastament d'Aigües Ter Llobregat (ATLL).

ATLL és una empresa pública que capta aigua dels rius Ter i Llobregat, la potabilitza en dues plantes que es troben a Cardedeu i a Abrera respectivament i subministra l'aigua potabilitzada a municipis de la província de Barcelona que s'abasten també de recursos hídrics propis.

Amb l'aportació del Llobregat, Vilanova va deixar d'explotar alguns dels seus aqüífers, prou problemàtics tant pel que feia a la quantitat com a la qualitat de l'aigua, fent possible així un procés de recuperació.

Tanmateix, l'aigua del Llobregat, procedent de la planta potabilitzadora d'Abrera, si bé compleix unes condicions higiènic-sanitàries mínimes, té una qualitat força lamentable que no queda desapercebuda pels usuaris de la xarxa.

Pel que fa al preu de l'aigua, Catalunya és una de les comunitats autònomes més cares de l'estat espanyol, però encara és barata si comparem la mitjana catalana amb el que es paga per l'aigua en altres països europeus

La mitjana del consum d'aigua a Catalunya és de 308 litres per habitant i dia (inclou consum domèstic, municipal i industrial). Aquesta mitjana està significativament per sobre de l'europea (239l/h/dia) i supera en molt la mitjana mundial (149 l/h/dia).

Val a dir que entre països europeus s'observa una disparitat de nivells de consum i preus, que no tenen relació amb les característiques climàtiques o el nivell econòmic dels països. Això reflecteix heterogeneïtat pel que fa a criteris de gestió de l'aigua.

Hem anat observant que les autoritats del nostre país donen l'esquena al missatge que transmeten aquest tipus de dades i basen els seus plans d'abastament d'aigua en previsions expansionistes, de creixement, especulatives i de sobrevaloració del consum. No apliquen als seus plans l'important efecte que poden tenir les polítiques d'estalvi, de reutilització, de protecció d'aqüífers i sistemes fluvials, en definitiva, de gestió sostenible de l'aigua.

ATLL enfoca el futur cap a la consolidació d'un sistema d'abastament que no comporti riscos. No es poden donar restriccions en una àrea d'expansió i projecció mundial com la de Barcelona. Trobant-se els rius Llobregat i Ter al límit de les seves possibilitats d'explotació, l'empresa pública planteja la necessitat d'abastar-se de noves fonts d'aigua. Abans dels canvis de govern de la Generalitat i Central, es posaren sobre la taula possibles transvasaments des del riu Roine (França) o des de l'Ebre.

Així Vilanova passa a tenir el seu paper en el complex i polèmic tema de l'abastament d'aigua a l'Estat Espanyol: *El Plan Hidrológico Nacional*, aprovat pel govern del PP i derogat pel govern del PSOE.

El derogat *Plan Hidrológico Nacional*, basat en el transvasament de l'Ebre, fou i segueix sent un tema molt instrumentalitzat políticament, que causa una profunda preocupació social i que constitueix un gran repte tant pel govern central com pel govern de la Generalitat de Catalunya.

(Ve de la pàgina anterior)

Una mostra de la inquietud social sobre el tema a la nostra vila foren els debats ciutadans sobre l'aigua, celebrats el mes de març de 2003, organitzats per les associacions de veïns i l'APMA, sobre les quals en vam fer un balanç en el número 11 de *La Veu del Mussol*.

És molt necessària, des de l'àmbit local, l'aplicació de criteris d'autoresponsabilització i de gestió sostenible de l'aigua, per contribuir a la gestació, entre totes les parts implicades, d'un nou pla hidrològic nacional just, sostenible, assenyat, amb garanties de futur i transparent com l'aigua que tots volem.

Mentre estem esperant un impuls decidit cap a la gestió sostenible de l'aigua al nostre municipi, ja hem pogut llegir en els diaris la notícia de la imminent transformació del Servei Municipal d'Abastament d'Aigua de Vilanova i la Geltrú en una empresa municipal.

Si l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú considera necessari fer aquest pas, caldrà que ho expliqui bé als ciutadans i ciutadanes, que es notin els canvis amb una millora del servei i que es procuri de les garanties suficients perquè l'empresa municipal no suposi un procés cap a la privatització de l'aigua i l'especulació amb la mateixa. Amb massa resignació hem anat veient i patint les conseqüències de les privatitzacions de serveis públics al nostre país.

Precisament la privatització de l'aigua és un tema controvertit, que encobreix molts interessos, que influeix decididament en el desenvolupament del territori i que s'està discutint acaloradament en els fóruns europeus.

APMA

EL REPTE DE CONSOLIDAR EL CONSUM D'ENERGIES RENOVABLES

Tots els productors d'energia elèctrica aboquen la seva producció a una xarxa comuna, que rep tant l'electricitat procedent de centrals tèrmiques, com la de nuclears, generadors hidràulics, eòlica o solar, per tant no podem saber d'on procedeix l'electricitat que consumim. El que sí que ja podem saber és el tipus d'electricitat que contractem, perquè ja hi ha productors que garanteixen que tota la producció que aboquen a la xarxa procedeix de fonts renovables.

Per molt que des de l'1 de gener de 2003 som lliures per elegir els nostres subministradors, molt poca gent ha pogut donar el pas pel canvi, perquè la informació que ens arriba és poquíssima, confusa i interessada. Sembla que l'important hagi estat la liberalització del sector i no s'entén que tenim la possibilitat i el dret de consumir una altra energia a no ser aquesta que s'anuncia a televisió d'una macrocompanya.

Pels que volem deixar de dependre d'una energia d'alt risc, que contamina i que està acabant amb els recursos fòssils de la terra, el nom de l'empresa multinacional propietària de les explotacions energètiques que subministra les nostres llars no ens garanteix res i per tant ens preocupa poc, el que ens preocupa és que amb els nostres diners seguim afavorint el sistema que ens perjudica.

L'únic pas que pot conduir a l'ús generalitzat d'una energia neta és contractar-la a les companyies que només produeixen energia neta. L'augment de demanda d'aquesta energia n'augmentarà la seva producció en detriment de l'energia no renovable que haurà d'anar disminuint la seva producció.

És un camí llarg a recórrer, però que personalment ja podem iniciar, de fet ja som molts (perdoneu l'eufòria) els que ho hem fet. Per contractar energies renovables cal prendre la decisió de canviar, cercar un productor d'energia neta i tot seguit complir uns requisits indispensables però molt fàcils que les noves companyies tenen gran interès en posar al nostre abast, així com d'informar-nos abastament sobre el nou procés.

Un cop signat el contracte, la nova companyia realitza tots els tràmits necessaris per què es faci efectiu el canvi de subministrador i al cap d'un mes, aproximadament, ja tindreu la garantia que la quantitat de KW que gasteu és abocada a la xarxa produïda de forma neta. Només caldrà que molta gent i moltes empreses ho facin per què la transformació sigui un fet, deixeu-me ser optimista.

(En podeu trobar més informació a la pàgina web : www.electranorte.es)

Hèctor Galvany i Abad

ELS AUTOBUSOS A LA NOSTRA COMARCA I L'ABSÈNCIA D'INFORMACIÓ

Sabeu que és possible arribar en transport públic a Olivella? Heu intentat algun cop agafar l'autobús de Vilafranca? Doncs bé, això, com prou coneixen els assidus i resignats usuaris d'aquestes línies, amb temps i paciència és possible. Presa doncs la ferma voluntat de fer servir el transport públic per convicció o perquè no queda altre remei, ens trobem amb el problema d'assabentar-nos dels horaris i trajecte del servei. En cas de disposar del Diari de Vilanova encara podem sortir-nos amb la informació telegràfica que apareix a la segona pàgina. Si no és així segurament pensarem que la millor solució és anar a la principal parada de la vila, on de ben segur disposarem d'abundosa informació per planejar la nostra escapada... res més lluny de la realitat.

El primer premi se l'emporta però la línia de Vilanova a Ribes i Sitges: tres fulls escrits amb impressora d'agulles anys vuitanta on el sol ha fet quasi imperceptibles els seus caràcters i no especifiquen si l'horari de Vilanova és el que surt del mercat o de l'estació.

Costa d'entendre com, en una època on la publicitat del producte és vital per a la subsistència de qualsevol empresa, les companyies concessionàries de línies interurbanas d'autobusos de la comarca tenen nul interès en donar a conèixer els seus recorreguts i els seus horaris. Sembla com si l'esforç que fa l'empresa s'acabés quan li és atorgada la concessió de la línia per un grapat d'anys i només obeïssin sense iniciativa

Cara i creu de l'únic plafó informatiu d'autobusos interurbanas al Garraf

Quina serà la nostra sorpresa que a l'estació de Sitges i a la parada de Ribes no hi ha ni un trist taulell per penjar informació, deixem de banda les parades intermèdies, on amb prou feines trobarem un pal amb la icona del bus. Sort tenim els que vivim a Vilanova perquè disposem d'un desgavellat plafó cedit per Transports Públics de Catalunya per què les diverses companyies col·loquin els seus anuncis. L'espectacle és lamentable: horaris disposats sense ordre ni concert, alguns rebregats, on cada empresa llueix format diferent com si competíssim amb veure quin horari és més difícil de desxifrar.

quan el responsable superior li mana de canviar els seus hàbits, com ha passat amb la integració tarifària.

Potser serà hora doncs, que Transports Públics de Catalunya recopilii tots els horaris de la nostra comarca i dissenyi taules horàries i planols intuitius per posar fi al desgavell que tenim en les nostres línies d'autobusos.

Albert Bas i Vilda

LES RECOMANACIONS

Per Xavier Roset Juan

“Sistema Municipal d’indicadors de sostenibilitat”

Disputació de Barcelona. 2000

Llibre que parla de diversos municipis i de certs índex ambientals fins l’any 98. Vilanova també hi és present amb diverses dades interessants pel qui estigui interessat en com va la sostenibilitat des de el punt de vista de l’administració.

Els indicadors toquen varis temes com la participació ciutadana, proximitat a serveis urbans bàsics i superfície forestal cremada, entre d’altres. Potser uns indicadors interessants fora consultar els que parlen de producció de residus i recuperació i el de protecció d’espais d’interès natural, segur que a Vilanova actualment estem força baixos, ara que no hi ha noves campanyes de recollida selectiva i que ja no ens queden gairebé espais naturals.

“Veus d’ocells”

Celdoni Fonoll. Lynx Edicions 2001

Aquest volum inclou un CD on es poden escoltar els cants dels ocells. Es tracta d’un poemari ocellistic fet a partir de l’antiga saviesa de la gent del camp en relació amb les aus. Amb esplèndids dibuixos a color i amb annex científic amb característiques biològiques dels ocells i de caire popular feta per Celdoni Fonoll.

Molt recomanable pels qui els agradi conèixer més dels ocells que cada cop son més difícils de sentir a les nostres contrades.

AGENDA

Calendari de reunions de l’APMA

30	Setembre 4 i 18	Octubre 2, 16 i
	Novembre 13 i 27	Desembre 11

Totes les reunions es faran a l’Ateneu Popular l’Aixada (C. Major, 44 de Vilanova i la Geltru)

BREUS

IV CONGRÉS IBÈRIC DE GESTIÓ I PLANIFICACIÓ DE L’AIGUA

La Fundació de la nova Cultura de l’Aigua organitza el IV Congrés Ibèric de la Gestió i Planificació de l’Aigua que es celebrarà entre els dies 8 i 12 de desembre de 2004 a Tortosa, amb el lema: ciència, tècnica i ciutadania. Claus per a la gestió sostenible de l’aigua.

Segons els organitzadors, en un moment de xoc entre la vella i la nova cultura de l’aigua, en el que la política d’aigües a la península ibèrica inicia un procés de revisió profunda, el congrés té el repte, en clau de futur, d’analitzar i proposar models participatius i sistemes tècnicament sostenibles per a la gestió de l’aigua, des de la perspectiva multidisciplinària.

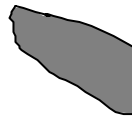
podeu trobar-ne més informació a la pàgina web del congrés: www.us.es/ciberico

ATENCIÓ AMB LES DOMICILIACIONS!

Si heu canviat les vostres dades bancàries i teníeu domiciliada la quota de soci/a de l’APMA, si us plau, feu-nos-ho saber, ja que els rebuts retornats ens costen diners i ja sabeu que de pela n’hi ha poca...

US TROBEM A FALTAR

Tots sabem que la renovació en l’APMA és un problema important que compartim amb moltes altres entitats. Alhora, però, trobem a faltar el contacte amb antics socis/es actius/ves que per no viure a Vilanova s’han distanciat de nosaltres. Penseu que si més no per internet podeu fer les vostres aportacions. En definitiva... us trobem a faltar.

EL MONIATO

Dediquem el moniato al president del govern José Luís Rodríguez Zapatero que trobant-se a València, en un míting per a les eleccions europees, va dir literalment: „traeré agua al Levante como he traído las tropas de Iraq”.

Comencem malament noi...

La veu del mussol

Butlletí de l'APMA, Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient del Garraf

Número 14

Seu a l'AAVV Plaça de la Sardana. Vilanova i la Geltrú <http://www.vvrtual.es/apma>

Juliol 2006

Editorial, tercer intent

La preservació de la Platja Llarga

Es ben curiós que la primera editorial que vam fer per aquest mussol 14 (que volíem que sortís pels volts de Sant Joan) **queixant-nos de la lentitud** i la inèrcia amb que havien caigut Ajuntament i Generalitat en el tema de la preservació de la Platja Llarga, s'hagi hagut de refer dues vegades en quinze dies degut a l'**acceleració d'esdeveniments**, com si algun ésser malèvolament sarcàstic hagués decidit fer-nos la guitza posant a prova la nostra capacitat per retardar la publicació del nostre butlletí.

Si en el primer intent carregàvem els neulers contra la lentitud, sobretot dels darrers sis mesos, i ens referíem per contrast a la gran feuada feta per la Plataforma, demanant un projecte definitiu que salvés la platja; en el segon lamentàvem la llastimosa situació a la que havíem arribat amb l'aixecament de la suspensió de la llicència pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya que permet reiniciar cautelarament les obres, i que per nosaltres, seguia evidenciant la indecisió dels que havien de decidir, tot recordant que ja l'APMA el desembre del 97 havia demanat que no s'aprovés el Projecte d'urbanització del sector Platja Llarga.

Han estat dos anys de temptejos maldestres en els que el primer suggeriment de permuta a l'Ortoll plantejada per nosaltres la primavera del 2004 i rebutjada automàticament com a inviable, era fervorosament defensada per CIU fa sis mesos a propòsit de la comunicació de l'exconseller Milà de construir a la Millera. Fins que, per fi, ens assabentem, això sí, pel Diari de Vilanova de la proposta més adient i creativa

durant tot aquest procés: **traslladar l'edificabilitat de la Platja Llarga a l'Eixample Nord.**

La combinació sembla magnífica:

- L'INCASOL ofereix terrenys a la promotora fora de Vilanova.
- Es traslladen els drets d'edificabilitat de la Platja Llarga a l'Eixample Nord.
- La Millera queda definitivament preservada juntament amb el Mas de l'Escarré.

Aquesta sí que té caire de negociació responsable que milloraria la de l'Ortoll i resoldria el problema sense victimismes. Estem somiant? Serà un hipnotisme? Haurem d'acabar aplaudint? Ho farem de gust si no sorgeix com a molts somnis un despertar decebedor.

La reflexió immediata ens dona un llistat de resultats positius, que per altra banda entenem que la ciutat es mereix: resol el problema i permet fer de la Platja Llarga un paratge digne i singular, que talla amb la continuïtat urbana amb Cubelles afavorint el cinturó biològic amb el Parc del Foix. Permet dinamitzar el projecte de l'Eixample Nord resolent necessitats de la ciutat com desenvolupar una zona residencial amb habitatge social protegit, així com l'oferta de sòl pel desenvolupament comercial i de petita indústria.

Ens agradaria que aquest fos el veritable anunci d'un final feliç per un problema que ens ha tret, a totes i a tots els que ens hi hem dedicat, moltes inquietuds i hores de malson que voldríem convertir en benvingudes.

Els Colls i Miralpeix: una mica d'història, on som i què hi manca

El febrer de 1995 les màquines van entrar pel dret a canviar de forma dràstica i definitiva l'espai dels Colls i Miralpeix (ECM). La seva alta vàlua ecològica i l'important ús social que se'n feia, van provocar que ràpidament s'organitzés un moviment d'oposició, que va derivar en la Plataforma Salvem Els Colls - Miralpeix, que arribà a integrar fins a 50 entitats.

La urbanització es va iniciar a les Roquetes, on s'hi volien construir uns 400 habitatges. Al cap de poc s'inicià a Sitges, primer a Can Girona (129 habitatges i zona hotelera) i després la idea era seguir per Les Coves (219 habitatges, a més d'un nou camp de golf de 18 forats, una zona comercial i una zona hotelera), i finalment a Comarroja. En tots els casos els habitatges a fer eren unifamiliars i d'alt standing. Vilanova era qui disposava del menor espai a ECM, essencialment hi havia un espai que ja comptava amb certa protecció i un altre que era urbanitzable (La Muntanyeta).

En aquest context la Plataforma organitzà una campanya d'oposició àmplia i llarga (sobretot 1995-1998): es van recollir unes 7.000 signatures; es va crear un web des d'on enviar automàticament emails als tres Alcaldes implicats; també se'ls hi van enviar al voltant d'un miler de postals; es van fer diverses excursions i manifestacions (la que tingué més repercussió fou el 8 de juny de 1997 a la zona d'ECM de Sant Pere de Ribes on es van aplegar entre 500 i 1000 persones; també el 13 d'abril de 1997 en un acte a l'Hort de Can Falç, a Sitges, es van recollir unes 700 signatures contra el projecte); es van distribuir llençols amb margallons estampats que més de 2.000 llars van lluir en els seus balcons durant setmanes...

A conseqüència de la mobilització ciutadana, l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú va requalificar el sector La Muntanyeta com a no urbanitzable. A Sant Pere de Ribes després d'una paralització temporal, l'Ajuntament permeté continuar la urbanització tan sols amb petits canvis respecte el projecte inicial. El desastre ambiental el podem observar avui.

A Sitges, de forma inesperada, el novembre de 1997 una sentència del Tribunal Suprem anul·là la Pla General d'Ordenació de 1989, per una causa que res tenia a veure amb ECM. Gràcies a la pressió de la plataforma i de la Generalitat es va poder aprofitar la sentència per abandonar les pretensions d'urbanitzar les Coves i Comarroja, els dos sectors més extensos d'ECM sitgetans. Actualment tenen la qualificació de no urbanitzables. Ni l'Ajuntament ni la Generalitat s'atreveren a aturar les obres a Can Girona –el sector que circumda el camp de golf– amb el consegüent desastre ecològic i estètic que avui és ben palès. L'excusa: les obres d'urbanització estaven molt avançades. La lluita per la preservació de Can Girona va continuar, però fou infructuosa.

Vista panoràmica de l'espai natural dels Colls i Miralpeix. Un espai encara per protegir definitivament.

Balanc i reptes

La majoria de ciutadans no són conscients dels plans urbanístics municipals fins que no els veuen materialitzar. Això fa que força persones pensin que la campanya per la preservació d'ECM no fou reeixida. Efectivament no ho va ser en part: arreu on van arribar a entrar les màquines es va acabar urbanitzar, només amb millores marginals respecte els projectes inicials. Tanmateix, la major part dels espais que inicialment estaven previstos urbanitzar finalment no van ser-ho i això es deu a la intensa campanya que va viure la comarca aquells anys. Si la campanya no hagués existit avui íntegrament ECM serien zona urbana, des de Vilanova fins a Sitges, des de la costa fins a Mas d'en Serra, els Cards i la carretera C-246.

Entre finals de 2003 i inicis de 2004 els tres Ajuntaments van aprovar una moció presentada per la Plataforma comproment-se a crear un consorci integrat pels tres Ajuntaments, el Consell Comarcal i la Diputació de Barcelona, que tindrà com a finalitat "redactar un Pla Especial de protecció i conservació del paisatge per a l'espai d'ECM i engegar el procés conjunt que ha de culminar amb la seva inclusió en el Pla d'Espais d'Interès Natural". Incomplint les seves pròpies resolucions, avui, més de dos anys després, el consorci encara està per constituir. Un repte clar és, doncs, aconseguir que aquest consorci arribi a existir i ser operatiu, com a pas previ a que ECM entrin al PEIN.

Un altre repte és que la protecció no es limiti a ECM, sinó que es garanteixi que es mantindrà (i per això cal protegir-lo) el corredor verd existent entre aquest espai i el Parc Natural del Garraf.

Ignasi Puig Ventosa

El declivi de l'energia nuclear

En els darrers mesos s'ha tornat a obrir el debat sobre l'energia nuclear. Inicialment, es preveia que aquest debat abordés com tractar els residus produïts a les centrals nuclears i quin hauria de ser el calendari del tancament d'aquestes instal·lacions, ja que en la major part dels casos superen els 20 anys d'antiguitat. Malauradament, el "lobby" nuclear representat pel Foro de la Indústria Nuclear Española, que té com objectiu promoure més d'aquesta font energètica, ha plantejat el debat en els mateixos termes que fa anys, quan es va aplicar la moratòria per aquest tipus d'energia degut als seus riscos i a la seva inviolabilitat econòmica.

De forma bastant oportunista, el "lobby" nuclear ha aprofitat dos fets que pensen els pot reforçar i impulsar com una opció viable de subministrament energètic. La primera és el Protocol de Kyoto, el qual aprofiten per oferir la seva font suposadament "lliure" d'emissions de CO₂. La segona és l'increment del preu del petroli, que a més, en provenir de jaciments situats a l'estranger comporta una situació de dependència i d'instabilitat econòmica.

Hi ha tot un seguit d'arguments que fan que aquesta font d'energia sigui del tot desaconsellable:

Risc d'accident nuclear: les centrals es dissenyen acceptant que hi ha una mínima probabilitat d'accident (10⁻⁴ accidents per reactor i any). El cert és que l'experiència ens han demostrat que la

probabilitat és més alta. L'accident de Txernòbil, és un exemple clar, el qual va provocar milers de morts arreu d'Europa i ha contaminat nombroses àrees del centre i del nord del continent.

Una altra evidència bastant significativa de la possibilitat d'accident és que la responsabilitat civil de les centrals es troba limitada, ja que cap companyia d'assegurances està disposada a cobrir tots els danys.

Inviabilitat econòmica. El mercat i els inversors no donen suport a la indústria del sector, per aquest motiu tracten d'externalitzar tot una sèrie de costos a través d'operacions amb els Estats, és a dir utilitzant diners públics: ajuts en desenvolupament de tecnologia, limitació de l'assegurança de responsabilitat civil, emmagatzematge dels residus nuclears, desmantellament de les centrals, etc. Ja fa anys que s'ha demostrat que no és una tecnologia competitiva com ho són les plantes de cycle combinat o l'energia eòlica entre d'altres. Un exemple bastant clar de la tendència de l'energia nuclear al món és que dels 560 reactors connectats a la xarxa des de 1954, en l'actualitat només operen 443. A Espanya en els darrers anys s'han tancat 2 centrals de les 10 que es van posar en funcionament.

Impacte ambiental. En el cycle del combustible nuclear es produeixen una gran quantitat de residus radioactius de difícil tractament i emmagatzematge, així com emissions de radioactivitat en el circuit primari. Els accidents nuclears provoquen impactes transfronterers i perdurables durant milers d'anys.

L'energia nuclear no pot resoldre el problema del canvi climàtic ja que el major responsable de les emissions de CO₂ és el transport, a més farien falta prop de 5.000 reactors per cobrir la demanda elèctrica mundial.

El mineral urani és un recurs limitat amb jaciments a països tercers, per la qual cosa també es dona una situació de dependència que pot derivar cap a instabilitats quan s'arribi al declivi del recurs.

De tots és conegut la vinculació entre la indústria nuclear civil amb la militar. Però a més els residus i subproductes, com l'urani empobrit, són utilitzats per a la producció d'armament convencional com a recobriments de projectils, els quals han estat utilitzats als conflictes de Bòsnia i Kuwait, entre d'altres.

Davant de totes aquestes evidències és clar que l'energia nuclear és una energia del segle passat, ecològicament destructiva, energèticament ineficient, econòmicament ruïnosa, èticament inacceptable i socialment catastròfica.

Les alternatives són en primer lloc millorar en l'estalvi i l'eficiència energètica de les nostres societats i sistemes productius, i en segon lloc augmentar l'aportació de les energies renovables (p.e. Eòlica i Solar Termoelèctrica).

Juanjo Iraegui Navarro

Autor: Blai Marsé Serra

La necessària preservació del patrimoni arquitectònic de Vilanova i la Geltrú

Des de l'Associació de Veïns Centre Vila la primavera del 2005 vàrem començar una intensa campanya per tal de conscienciar sobre la problemàtica urbanística del Casc Antic de la ciutat. El mes de Setembre un petit estudi ens feia adonar que s'havien enderrocat, en els barris de la Geltrú i Vilanova Vella, més de 110 portes de carrer. En el mateix estudi vàrem poder observar que les noves edificacions que s'aixecaven, tot i formar part de conjunts històrics, inexplicablement no conservaven els trets característics de les cases de l'entorn, produint-se una clara intrusió constructiva.

Autor: Lluís Amaré. Publicat al Diari de Vilanova, 28-4-06

Durant molt de temps a tots els múltiples intents de que l'Ajuntament escoltes les nostres observacions i demandes, els responsables del Departament d'Urbanisme es tancaven en banda dient que es complia rigorosament la normativa. Davant de l'evidència que això no era així, i de la impossibilitat d'un diàleg constructiu vàrem decidir presentar un escrit de queixa al Síndic de Greuges i un altre a l'AADIPA (Agrupació d'Arquitectes per a la Defensa de la Intervenció en el Patrimoni) del Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya, que es resistia a intervenir dient-nos que l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú ja tenia els dos instruments imprescindibles per poder conservar el seu patrimoni: un Pla Especial i Catàleg Histórico-artístic i Natural de l'any 87 i una Comissió específica de Patrimoni, des del 2000.

Finalment, el mes de febrer d'enguany, les nostres queixes van ser escoltades per l'AADIPA que va realitzar un informe tècnic* que recollia el nivell de compliment del Pla Especial i Catàleg. Del mateix extraiem alguns exemples il·lustratius, que creiem que han servit per provocar els darrers canvis en les polítiques urbanístiques del municipi sobre a la conservació del patrimoni:

En relació a les actuacions urbanístiques realitzades en conjunts urbans protegits (Geltrú, Vilanova vella...) diu: **"Aquestes intervencions, contrastades amb els objectius i normativa del Pla Especial, en general i lluny de contemplar els criteris**

i la regulació establerta presenten exemples realitzats a partir de l'agrupació de parcel·les medievals que trenca la característica estructural urbana de les cases de cos, la composició d'obertures no mantenen els trets compositius ni les proporcions indicades en la normativa, les mitgeres al descobert es tracten amb plaques prefabricades, la utilització indiscriminada de fusteria d'alumini amb tipus aliens als trets invariables d'aquesta edificació malmet la seva composició. To i això, sense entrar en la valoració d'altres materials utilitzats que no estant regulats pel Pla Especial que configuren les característiques formals de l'edificació d'aquest barri històric, i que en les noves intervencions no es respecten".

L'informe dedica la següent part a la intervenció que s'està fent a l'edifici de l'Ajuntament: **"En l'actualitat s'està procedint a l'ampliació de les dependències municipals en la finca situada a l'esquerra i per tant inclosa dins d'aquest espai urbà protegit. L'actuació que fins ara s'ha dut a terme consisteix en l'enderroc de la totalitat de l'edificació a excepció de la façana que s'obre sobre la plaça i el tram de porxada corresponent, però incloent en l'enderroc la retirada de la majoria de les baranes de forja originals i la mutilació sistemàtica de totes les llosanes de pedra dels balcons i també la desaparició de tot el parament lateral que conformava el retorn de l'edifici i la façana sobre el porxo. Aquesta actuació realitzada fins ara queda ben lluny del respecte, manteniment i restauració d'aquest espai vuitcentista que amb tanta precaució incloïa el Pla Especial aprovat".**

Per últim destaquem les conclusions: **"els objectius previstos en el Pla Especial i Catàleg de 1987 no s'han complert amb escrupolositat, ja que les actuacions, tot i amb la voluntat potser erònia, de la recuperació i de la rehabilitació dels edificis inclosos en el catàleg, així com de les actuacions en els conjunts protegits, en molts casos han desvirtuat fins la concepció arquitectònica de l'edifici o del indret on s'emplaça, malmetent la morfologia d'aquests conjunts. L'administració, en les actuacions en les que la seva incidència és més forta, no es prou contundent ni dona senyals exemplificants que puguin conduir a una política de veritable compromís vers la restauració del seu patrimoni històric i arquitectònic de la ciutat, assumint els objectius assenyalats en el Pla Especial i Catàleg".**

L'informe sense ser exhaustiu aporta els suficients exemples i criteris que indiquen per nosaltres la necessitat urgent de recuperar l'esperit del PE i de fer complir la normativa si volem tenir un patrimoni artístic i arquitectònic digne i, sobre tot, demostra que no era la dèria de quatre veïns que anàvem predicant que l'Ajuntament incmplia

(cont.) la normativa. Gràcies a la intervenció de l'AADIPA Vilanova i la Geltru ha aconseguit aturar la demolició dels centres històrics de la ciutat amb una suspensió temporal de llicències d'enderroc decretada per l'alcalde de la ciutat el passat mes de maig. Ara cal treballar per fer un Pla de Rehabilitació que garanteixi i promogui clarament la preservació.

Esperem que els nostres polítics estiguin a l'alçada d'aquesta oportunitat històrica.

Marta Domènech Flores, AV Centre Vila

Podeu demanar l'informe AADIPA a l'Associació de Veïns Centre Vila: Jardí, 9 bxs, tel. 938115052 (avcentrevila@wanadoo.es)

Sobre el Pla Especial de Patrimoni Artístic i Natural

L'any 1981 l'Ajuntament de VNG aprovà el Pla General d'Ordenació Urbana, no només amb l'objectiu d'ordenar un creixement impetuós, que es veia venir, sinó també amb una certa vocació conservacionista. En el text d'aquest Pla es llegeix, en el seu article 16, que s'havia de redactar en el termini de dos anys un Catàleg de les construccions o edificis d'interès artístic, històric, arquitectònic, arqueològic o típic i dels llocs i punts de l'entorn natural d'interès, d'acord allò prescrit a l'article 25 de la llei del Sol. Efectivament, a l'any 85 s'encarrega el Pla Especial i Catàleg del Patrimoni Històric- Artístic i NATURAL de VNG, el qual va ser aprovat l'any 1987.

De l'última paraula el títol del Pla: ... i Natural no es va desenvolupar pràcticament res ja que el propi Pla

General ja incloïa un estudi sobre les construccions rurals i entorns d'interès natural, que no anava més enllà d'un conjunt de masies i els seus entorns més propers. Que, per cert, en ser un llistat puntual de masies, va quedar molt coix en la protecció dels conjunts i del paisatge.

Hem viscut una revisió del Pla llarguíssima, es va començar el 1991 i no s'enllestí fins el 2002, i encara veiem que pel que fa al medi natural no s'ha fet el que manaven les prescripcions del pla de 1981. S'haurà de fer. Un bon punt de partida pot ser el Catàleg. Cal actualitzar el Catàleg, potenciar-lo i ampliar-lo i, sobretot, completar-lo definitivament amb aquells aspectes que puguin respondre al títol de NATURAL.

Jaume Marsé Ferrer

VOLS FER-TE SOCI/A DE L'APMA?

Omple aquesta butlleta i fes-la arribar al nostre local, a la seu de l'Associació de Veïns de la Pl. de la Sardana Verdager, 22. 08800 Vilanova i la Geltru

Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient

de Sitges i Vilanova i la Geltru

BUTLLETA D'INSCRIPCIÓ

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Desitjo col.laborar amb una aportació anual de:

10EUR 20EUR ..... EUR

Nom i cognoms: .....

Desitgem col.laborar mitjançant una quota anual familiar de:

25 EUR 50 EUR ..... EUR

Nom i cognoms dels components de la família:

.....
 .....
 .....

Adreça: .....

C.P.: ..... Població: .....

E-mail: .....

Telèfon: ..... Signatura: .....

Banc/caixa .....

Codi de banc/caixa : _____

Nº oficina: _____

Dígits control: _____

Nº compte/líbr.: _____

Títular del compte/líbr.: .....

DNI de/la titular: .....

Adreça del banc/caixa: .....

CP.: ..... Població: .....

Autoritzo que carreguin al meu compte/líbreta els rebuts presentats per A.P.M.A al meu nom.

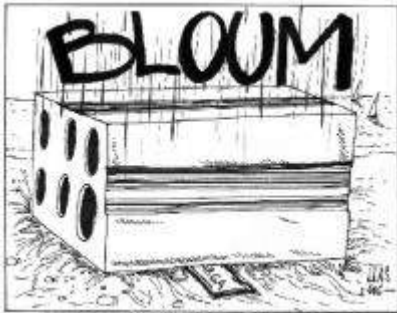
Signatura ..... Data: .....

(del/la titular del compte/líbreta)

Equilibris a la corda fluixa o el darrer consell Municipal de Medi Ambient 7-6-06

Els constants "sí però... potser no", "sí però...encara no", "sí però...ben bé no" i "sí... però no" il·lustren de forma permanent la majoria de temes pendents que es tracten al Consell Municipal de Medi Ambient de la nostra ciutat i això ens inquieta com a entitat per molt que per conegut li doni un aire familiar a les sessions. Si repassem les notes que més ens interessien del darrer consell en surten aquestes definicions:

Platja Llarga: a 7 de juny ja hi ha vigilància a la platja, han posat cartells, han netejat i han demanat a l'empresa que reforci la tanca, **però** la vigilància té problemes perquè els vigilants forestals municipals no tenen capacitat per sancionar ni mitjans per fer complir la llei. Van dir que han demanat ajut al SEPRONA. **Resultat:** A 30 de juny els vehicles, igual que l'estiu passat, segueixen trepitjant la zona de protecció, la gent hi porta els gossos i la brutícia s'acumula a dojo, això sí els cartells hi són.

Autor: Lluís Amaré. Publicat al Diari de Vilanova, 17-2-06

Contaminació atmosfèrica: durant el 2005 només s'han superat a Vilanova els líndars d'ozó troposfèric i partícules (PM10), **però** sense arribar a superar el líndar que exigeix avisar a la població. **Resultat:** Si no hi ha catàstrofe no t'ho diuen. No podríem tenir una informació més dinàmica i sobretot més entenedora?

Neteja de torrents: ara resulta que l'ACA diu que l'ajuntament és qui té competència per retirar residus dins la llera i la conca, i ens diuen que ja han netejat els torrents, **però** que la gent és molt bruta i de seguida ho torna a embrutar. **Resultat:** amb aquest criteri d'actuació a Vilanova mai tindrem els torrents nets.

Anàlisi d'aigües: no hi havia en Benet i s'ha deixat per al proper consell (a la tardor suposem). Tenim una bona llista de coses deixades per quan hi sigui en Benet, pobres de nosaltres si un dia ve!

Catàleg d'arbres singulars: hi ha fet una relació de 323 arbres singulars (en alguna cosa han ocupar el Dr. Herrera). Convocaran una reunió de la Comissió del Verd Urbà per seleccionar alguns d'aquests arbres, **però** la comissió benaurada als tres anys de la seva creació no s'ha reunit mai. **Resultat:** la comissió no emet criteris de sostenibilitat sobre els espais verds a la ciutat. Què volen? Que només s'ocupi d'un catàleg?

En el debat sobre com caldria fer aquesta selecció d'arbres (segons ells) cal la conformitat del propietari en el cas dels arbres situats dins propietats privades. Aaa!

Recollida de brossa orgànica: van dir-nos que estan fent una campanya per incidir sobre els grans productors (restaurants, etc.) això ens sona d'altres consells, també sobre els nous vilanovins arribats després de la primera fase d'implantació. **Però** si encara no s'ha fet aquella campanya de reforç general de sensibilització que es va acordar fa fa quatre anys! **Resultat:** si se us acut mirar dintre del contenidor marró trobareu com sempre la brossa dins de bosses de plàstic, descomptant alguna malaltissa excepció, i moltíssimes més coses inorgàniques de les que podeu imaginar! Si mireu el contenidor gris us adonareu que molta gent no fa la recollida selectiva.

Aigua: aviat faran una campanya per fomentar l'estalvi d'aigua regalant airejadors per a les aixetes a qui en demani i també a algun barri, segurament la Geltrú, **però** i la campanya de les boies dels sobreexidors? Que ja s'ha acabat? I la dels comptadors? **Resultat:** Hem d'entendre que ja no llencem l'aigua del dipòsit directament al clavegueram emparats pel règim d'aforaments i que tota Vilanova té comptadors... fantàstic! Per fi hem aconseguit reduir la campanya dels 10 anys, veieu com era possible?

Athene el nocturn

Pla Especial del Port de Vilanova i la Geltrú

L'APMA ha participat en el procés de participació pública de la discussió del Pla Especial del Port. Un Pla de Ports de la Generalitat que responia, d'entrada, a unes propostes de creixement i de desenvolupament industrial, amb inversions econòmiques concretes i lluny de les necessitats reals de la ciutadania. Aquest Pla ha vingut sense avaluació de l'Impacte Ambiental i sense la preceptiva declaració ambiental. Tot i que era

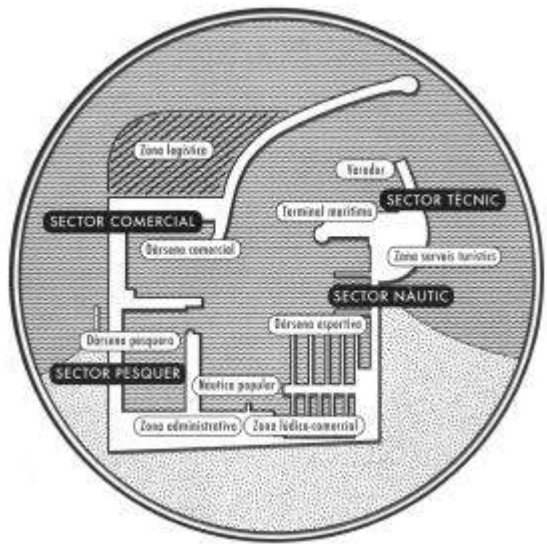
obligat haver-la feta, ja que hi ha prevista una ampliació del port, amb una possible afectació dels prats de posidonia i amb greus impactes sobre la fauna, i per tant sobre la pesca, sense avaluar de la manera que estableix la llei. A més les activitats industrial, que estan concedides per endavant, són segurament molt perilloses per la salut de les persones i sobre la seva qualitat de vida.

El procés participatiu ha estat bastant bo, però desvirtuat pel fet que el port de Vilanova és més un port de Catalunya que de Vilanova, per no dir un segon port de Barcelona. Per tant, els interlocutors de la ciutadania, el govern municipal, no han pogut més

que aconseguir molt poques coses de les que demanava el poble. Si tenim en compte que es preveu fer un hotel a la plaça del Trajo de Garbí, unes naus de 12 metres d'alçària i unes immenses instal·lacions industrials situades de bell nou on ara hi ha el mar; hem de concloure que no podem abonar de cap manera aquest Pla desenvolupista que no respon a les necessitats de Vilanova i la Geltrú, i que, tal com està formulat el Pla, no permet esbrinar quins seran els efectes d'aquest projecte sobre el medi ambient i quines seran les repercussions sobre la salut de la ciutadania i sobre la seva qualitat de vida, i tampoc vetlla pel manteniment de la diversitat de les espècies ni pel manteniment de la capacitat

de reproducció del sistema com a recurs fonamental de vida.

Com deia molt bé un conegut concitadà, al torn de paraules de l'últim acte de presentació del document final del Pla: "s'ha començat la casa per la teulada", en referència a que s'ha fet concessió a una empresa abans d'aprovar el Pla. Nosaltres també ho pensem, sobretot perquè no

s'han avaluat de forma correcta i legal les repercussions ambientals. És per aquest motiu que estem en contra d'aquest Pla i en conseqüència vam demanar a l'Ajuntament, el dia abans d'expirar el termini de presentació d'al·legacions, la seva retirada i la seva esmena total. Això ho vam presentar a mitjans de gener i ara restem a l'espera d'una resposta, ja que s'haurà d'estudiar la possible responsabilitat de l'administració corresponent i de l'empresa redactora, en els termes previstos en la llei 6/2001, d'haver comès una infracció greu en falsejar o manipular el procediment d'avaluació de l'impacte ambiental.

Jaume Marsé Ferrer

La recomanació

La belleza y la ciencia

Enzo Tiezzi / Icaria editorial, 2006

És un llibre que desenvolupa la tesi proposada per Gregori Bateson, que denuncia els excessos "antiestètics de determinada ciència actual, per la qual tots els fenòmens poden i deuen estudiar-se i valorar-se només en termes quantitius. Al contrari, aquí es vol destacar fins a quin punt la funció de formes, colors, sabors, sons, olors –i bellesa- han estat fonamentals en l'evolució biològica, per adquirir una percepció científica de la complexitat en un moment en el que la naturalesa està amenaçada per les simplificacions d'un pensament que coneix el preu de tot i el valor del no res.

Enzo Tiezzi es catedràtic de Química Física a la Universitat de Siena (Itàlia). Ha rebut l'any 2004 la Pascal Medal per la European Academy of Sciences i l'any 2005 el Premi Prigogine. Ha escrit nombrosos llibres publicats en italià i anglès, com *Tempi storici*, *tempi biològics* i *Fermare il tempo* i participa en el moviment ecologista italià.

El Cercle Gregory Bateson és un projecte que va sorgir el novembre de 2004. L'objectiu és ser un punt de trobada entre les persones interessades en els múltiples àmbits d'investigació oberts per Gregory Bateson i per la seva "ecologia de la ment".

Breus

1r Congrés de la Bicicleta

S'ha celebrat a Barcelona el 1r Congrés de la Bicicleta en el que els participants han preparat un manifest de promoció i reivindicatiu pel que fa a l'ús d'aquesta mitja de transport tan sostenible.

www.moutenbici.org/pagines/manifest_congres.html

Eivissa contra l'autopista

Cal recolzar la lluita del poble Eivissenc contra l'Autopista, que defensa sa terra malmesa pels constructors sense escrúpols i per polítics corruptes.

<http://www.mira-mira.com/jono/>

<http://www.eivissaconfidencial.com/>

Pacte dels Residus a Catalunya

DEPANA, Greenpeace i Ecologistes en Acció de Catalunya, han elaborat conjuntament un document, Pacte dels Residus a Catalunya, que obeeix a la preocupació que tenim per la forma com s'implanta la recollida selectiva, però sobretot per els mals resultats que reflecteixen les estadístiques dels darrers anys.

El document està plantejat per recollir el màxim d'adhesions de la societat civil per demanar a les diferents institucions un canvi en profunditat de la seva implantació, aquest full d'adhesions es troba a la següent direcció:

<http://www.ecologistesenaccio.cat>

Agenda

Calendari de reunions de l'APMA

Dia: dijous. Hora: 2/4 de 8 del vespre

Lloc: Local de l'AV Pl. de la Sardana, Anselm Clavé, 20

Properes: 21-9, 5-10, 19-10, 2-11, 16-11, 30-11, 14-12

El moniato

Dediquem el moniato a l'alcalde de la ciutat Joan Ignasi Elena per haver creat en una entrevista al Diari de Vilanova la frase de l'estiu "A mi ningú no m'ha aturat mai pel carrer per parlar-me de la Platja Llarga". Què pretén? A partir d'ara li suggerim que es disfressi de lagarterana per arribar a casa d'incognit.

Els Muntanyans de Torredembarra

Els muntanyans són la darrera mostra del que abans havia estat el Litoral català: una platja al nord de Torredembarra de 2.200 metres i 35 ha amb dunes i maresmes més o menys conservades, degut la pressió humana de l'entorn, però defensada amb constància i un excel·lent treball de conservació protagonitzat pel GEPEC-Ecologistes de Catalunya que no ha parat de lluitar des del 1985 per aconseguir la preservació i evitar que es cobrís de ciment. Actualment és una Platja Natural protegida inclosa al PEIN i oficialment gestionada per la Generalitat de Catalunya amb la col·laboració de l'Ajuntament i sobretot dels ecologistes que han promogut nombrosos projectes de recerca, educatius i de manteniment. Es tracta d'una àrea de reduïdes dimensions amb molts valors naturals formada per alguns conreus i erms, i maresmes amb salats, salsonars, jonquerars i dunes que formen els muntanyans, i una llarga platja. En el seu reduït territori s'hi han descrit onze comunitats vegetals, una de les quals és única al món, i és el quart lloc de Catalunya en nombre d'espècies d'ocells observades. Per nosaltres la Platja Llarga és la continuació d'aquest paisatge, i el que s'ha aconseguit als Muntanyans un model molt digne de seguir tant pel que fa a la conservació com per a l'exemple social de sentit comú preservador per evitar perdre els valors naturals i la memòria col·lectiva.

L'APMA, deures i vocacions

Els ecologistes som gent que creu que s'ha de treballar per millorar la vida. El profund abandó del medi on vivim i les suïcides destruccions en que ens trobem des que va sorgir el moviment als anys 70, provoquen que sobretot estiguem a la defensiva per ocupar-nos quasi exclusivament d'aturar desastres ecològics, denunciar actuacions flagrants contra el medi ambient i provocar reflexió constant sobre les accions de destrucció del nostre propi medi.

Així, salvar el litoral, protegir les espècies de flora i fauna, parar les nuclears, aturar la pluja àcida, promoure les energies netes, gestionar els residus, protegir els rius, lliurar-nos dels transgènics... són tasques continuades ben habituals de la majoria de grups que ens dediquem a la conservació del medi ambient que ens hem hagut d'organitzar per treballar tot conservant la pròpia salut i no caure en depressions profundes, que no és fàcil.

L'evidència dels valors destruïts ha fet que el discurs ecològic fos adoptat pels governants, sobretot europeus, i hem contribuït també a modificar i introduir un nou vocabulari i uns nous conceptes en congressos, cambres i comissions governamentals, on des de fa temps es parla d'energies netes i renovables, d'agressions al medi natural, de contaminació pel CO2, de sostenibilitat (una parauleta que els ha fet molta gràcia), fins hi tot s'ha aconseguit promulgar lleis i a vegades fer-les complir. I a escala local els ajuntaments han hagut d'adoptar noves formes i comportaments, tot i que ens consta que encara no han aconseguit canviar conviccions ni criteris i que regna una dosi elevada d'una cosa que en podem dir conveniència, i fins i tot, en cassos molt concrets, de cinisme.

Què té a veure tot això de la genèrica ecologista amb l'APMA? Doncs molt senzill, que com a reflex d'agrupació per a la defensa del medi, a més de complir amb els deures d'intentar salvar (Colls Miralpeix, Platja Llarga...) o lluitar contra la contaminació de CEMEX, ens creiem amb el dret de fer feina des d'altres possibilitats formant part de projectes de construcció previsió i preservació del medi que ens és més proper, a l'hora que contribuïm en campanyes més generals com la de lliurar Catalunya dels transgènics, fem difusió dels criteris de la nova cultura de l'aigua, o piquem pedra per l'evolució de la mentalitat dels qui poden decidir.

Som aquí, constituïts des de fa 18 anys, amb el convenciment que som una entitat veterana però jove, amb vocació de compartir, sabent que tothom que tingui inquietuds semblants pot treballar amb nosaltres o nosaltres amb ells, per seguir intentant, i a vegades aconseguint, que millorin les condicions i la vida d'aquest territori, on encara priven els interessos especulatiu i d'abús que creen processos negatius irreversibles. Ens ocupem dels deures, entossudits a consolidar el que anem aconseguint, segurs de que encara ens podem ajudar mútuament salvant definitivament la Platja Llarga, acabant amb la contaminació de pols de ciment, aconseguint una Catalunya Lliure de Transgènics, o entomant nous projectes.

Una vegada més, ens hem proposat publicar *La Veu del Mussol* i aquesta amb la convicció que ho podem assolir dos cops a l'any (primavera i tardor). Des de fa uns mesos hem pogut recuperar la seu dels inicis de l'entitat i tornem a ser al TOC, on podem fer feina i rebre-us si teniu ganes de compartir amb nosaltres les vostres dèries. I estem treballant per a què el nostre web torni a ser una eina activa i útil. Esperem els vostres comentaris a apmavng@yahoo.es

Sumari

Portada: <i>Els Muntanyans de Torredembarra</i>	1
Editorial: <i>L'APMA, deures i vocacions</i>	2
<i>La pols que ens empastifa</i>	3
<i>Els camins del nostre patrimoni natural</i>	4
<i>El Consorci dels Colls i Miralpeix - Costa del Garraf</i>	5
Entrevista: <i>Daniel Garcia Almiñana</i>	6 - 8
<i>Els transgènics, organismes genèticament modificats</i>	8
<i>Per una Catalunya lliure de transgènics</i>	9
<i>Amics de Platja Llarga, el què fem</i>	10
<i>Pla Especial del Port de Vilanova i la Geltrú</i>	10
<i>Residus. Esperant el canvi de cicle</i>	11
Breus. El Moniato	12

La Veu del Mussol 15, maig 2008

Edita: Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient
Sant Sebastià 11, TOC despatx 3
Vilanova i la Geltrú
web: <http://www.vvirtual.es/apma>
c/e: apmavng@yahoo.es

Equip de redacció: Elsa Pérez, Hèctor Galvany,
Jaume Marsé, Laura Lamarca, Pau Bernal

Fotos: Redacció i autors articles

Tiratge: 300 exemplars

Impressió digital: Padisgraf

La pols que ens empastifa

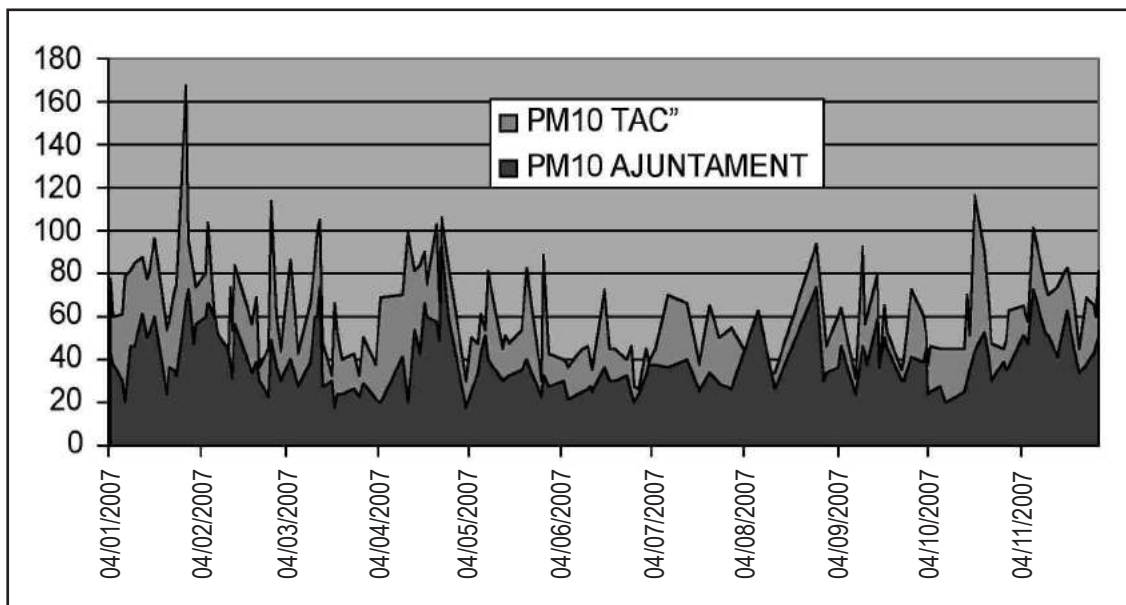
Ja fa temps que tenim el problema al damunt, la cimentera CEMEX (GRIFI) des de la seva prepotència fa que Vilanova sigui la 2ª ciutat més contaminada per partícules en suspensió (pols). Les afectacions a la salut són greus i tots els nostres familiars, veïns i amics en poden patir les conseqüències segons la OMS: "Reaccions inflamatòries de pulmons, efectes adversos en sistema cardiovascular, increment d'admissions hospitalàries, increment de mortalitat, increment de símptomes de baixa respiració, reducció de la funció pulmonar en nens, increment d'obstrucció pulmonar crònica, reducció de la funció pulmonar en adults, reducció de la expectativa de vida principalment deguda a mortalitat cardiopulmonar i probablement de càncer de pulmó".

Les evidències són tan negatives que l'Associació de Veïns del barri del Tacó i l'APMA, des del març del 97, farts de promeses, fem front comú per aturar aquest disbarat mediambiental estalviat. Al·legacions, reunions amb polítics, escrits als diaris, assemblees de veïns, entrevistes, manifestació, queixes, carta al ple, sol·licituds, pancartes, cartells, fotografies, recursos, i sobretot el convenciment que junts podem aconseguir que millori l'aire que respirem. Demanem explicacions als responsables del Departament de Medi Ambient de la Generalitat per la concessió de la llicència ambiental i per la porqueria que ens obliguen a respirar diàriament.

Cemex amb la llicència ambiental a les mans seguirà empastifant-nos amb la mateixa intensitat fins uns 2 anys més, quan hauran de posar nous filtres. Ells mateixos duren el control de fer-ho segons les mesures correctores, mentre les administracions no deixen que siguem zona d'urgència ambiental com la majoria de ciutats metropolitanes amb menys contaminació i només conviden a l'empresa a que escombrin la pols més sovint.

Poc hem aconseguit fins ara, que l'ajuntament obri un expedient on els veïns tinguin l'oportunitat de presentar queixes, unes analítiques per tornar a demostrar que la pols prové de la cimentera, que s'instal·li algun captador més de partícules al costat de la fàbrica i promeses de futurs informes de salut. La primavera silenciosa suposa un problema que no es veu però que ens fot, com és la pols, una lluita que en d'altres indrets també ressona, què està passant? Quins interessos hi ha al darrera de tanta incompetència, permisivitat i mala gestió?

Com és que tenim tantes pedreres al Garraf i sempre al costat de cementeres amb unes concessions infinites? Per què estem perdent muntanyes, fonts, camins, parcs naturals i espècies protegides i potser encara de no descobertes per tal de produir ciment? Per què no es fan servir tecnologies netes? Quanta merda més encara hem de suportar en ple segle 21?

El límit de partícules menors de 10micres admissible per la salut son $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i el màxim permès de $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ que és superat 3 de cada 4 dies mesurats al Tacó i 1 de cada 3 a la resta de Vilanova.

Els camins del nostre patrimoni natural

El patrimoni natural del Penedès està format per elements molt diversos, alguns dels quals són força desconeguts i es troben en un estat ben preocupant. A més dels espais més emblemàtics, com els Colls-Miralpeix o la Platja Llarga, on s'han centrat gran part dels esforços conservacionistes dels darrers anys, hi ha molts altres espais mereixedors de respecte, com els espais agraris, les pinedes i les màquies dels turons -que contrasten amb les planes intensament transformades- o els camins antiquíssims, que ens permeten observar un paisatge fet de marges, oliveres, margallons i garrics.

Entre aquests elements destaquen, pel seu valor natural i històric, la xarxa de camins, i tot un seguit d'elements del patrimoni arquitectònic i etnològic: creus de terme, fites, marges de pedra seca, mulasses, pous, forns de calç, basses, masies en el seu conjunt... Es tracta d'elements poc espectaculars, i potser per això menys valorats per la nostra societat, però no per això menys mereixedors de protecció. Són espais de gran bellesa per aquells que saben valorar els colors del bosc mediterrani, l'harmonia d'una sinya, la pau d'un fondo silenciós o la vella saviesa d'un ús respectuós de la terra.

Vivim en un territori transformat des de temps molt antics, on el patrimoni natural està format també per aquests elements resultat de l'acció humana. El canvi de formes de vida que ha experimentat la nostra societat, i la nostra actitud prepotent i de nous rics envers la terra, està etzibant la darrera punyalada a uns paisatges i un patrimoni que se'ns està escapant d'entre les mans.

A l'Agrupació Excursionista Talaia som coneixedors de la bellesa dels nostres camins i els nostres paisatges i els hem recorregut i admirat durant els més de 50 anys que fa que

existeix la nostra entitat. Des de fa molts anys hem assistit a la seva degradació o destrucció i ara, des de la Comissió de Medi Ambient, ens hem proposat aturar aquest procés, començant a centrar la nostra atenció en el tractament que es dona als camins per part de les administracions. Fa massa temps que sota l'excusa de la prevenció dels incendis forestals, els camins s'eixamplen, s'enformigonen o asfalten i es transformen en pistes que afavoreixen l'entrada de vehicles, i la brutícia amb ells associada, a espais que hauríem de saber conservar.

Per nosaltres és emblemàtica la destrossa que s'ha fet amb el camí que puja a la Talaia, que és ara una ferida en el paisatge visible des de molts quilòmetres de distància. El sender que hi menava s'ha transformat en una ampla pista de ziga-zagues, feta de formigó. Per això, des de l'A.E. Talaia hem demanat a l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú i al Consell Comarcal del Garraf que s'aturi totalment el procés d'arranjament dels camins, sota el fals pretext de l'extinció dels incendis, i s'iniciï un debat seriós entre tots els usuaris del territori, que tingui molt en compte l'objectiu bàsic de la protecció del paisatge i del nostre entorn natural.

Entre d'altres qüestions, hem demanat que es faci un Inventari dels camins de la comarca (que permeti conèixer tots els camins existents i el seu caràcter públic o privat), un inventari específic dels camins ramaders (que s'estan protegint i fins i tot promocionant per al seu ús turístic en moltes comarques catalanes), i l'elaboració d'un nou Pla de Prevenció d'Incendis, que no destrossi els camins sota falsos pretextos.

També hem demanat que les subvencions que els ajuntaments demanen a la Generalitat, dins el PUOSC (Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya), en lloc d'usar-se per asfaltar sistemàticament camins, s'utilitzin per plantejar actuacions de restauració d'elements del patrimoni natural i etnològic, o senyalitzacions que ajudin a promoure la sensibilització de la societat, tal com es fa en d'altres comarques.

Les mulasses van caient. Els nostres boscos s'omplen de deixalles. Els camins es transformen en pistes asfaltades.

la Talaia hem decidit dir prou i demanem a l'APMA que ens acompanyi en aquesta lluita.

El camí del Mas de l'Artís asfaltat

**Comissió de Medi Ambient de
l'Agrupació Excursionista Talaia**

El Consorci dels Colls i Miralpeix - Costa del Garraf

Han hagut de passar quatre anys des de l'aprovació per part del consistori de Sant Pere de Ribes de la moció presentada per APMA per la preservació dels Colls i Miralpeix fins a la petició d'adhesió al Consorci dels Colls i Miralpeix – Costa del Garraf d'aquest Ajuntament. El Consell Comarcal del Garraf també vol formar-hi part. Aquestes són bones i coherents decisions si tenim en compte que aquest Consorci neix com a resultat d'unes demandes ciutadanes a favor de la preservació natural de l'espai intermunicipal dels Colls i Miralpeix i de la seva connexió biològica als altres espais protegits.

El fet que les administracions estiguin consorciades fa que es vegin obligades a gestionar un territori més enllà dels interessos municipals, gairebé sempre massa desenvolupistes i miops davant les demandes urgents de la realitat global que representa la conservació dels espais naturals i de la seva biodiversitat.

Aquesta necessitat de gestió conjunta d'un espai natural, que no entén de municipalismes, s'ha aprofitat per delimitar una zona de gestió del litoral seguint un model recomanat per la UE. Aquest model serà, en un futur no massa llunyà, el que s'haurà de seguir a tot Europa, és el que es coneix com a Gestió Integrada de les Zones Costaneres i té com a objectiu, entre d'altres, el de preservar els ecosistemes costaners.

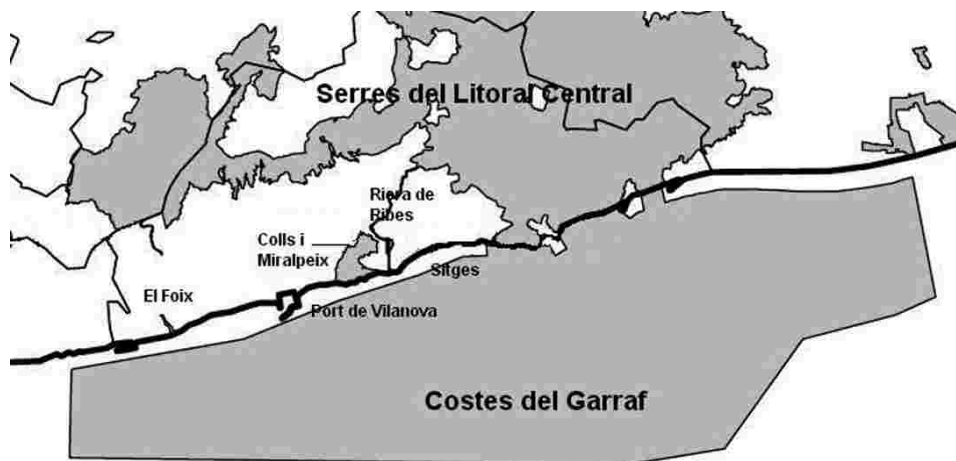
El Consorci no estarà format únicament pels consistoris de Sitges, Vilanova i Ribes, i pel Consell Comarcal, sinó que també hi ha la presència de tres departaments de la Generalitat: el de Medi Ambient, el de Política Territorial i el d'Agricultura (pesca). Convé també que s'incorpori aviat l'Ajuntament de Cubelles ja que els Colls i Miralpeix ha de ser el cor d'una petita regió costanera en la que els seus espais naturals estiguin protegits i interconnectats: el Parc del Garraf, el Parc d'Olèrdola, el Parc del Foix, la desembocadura del Foix, la platja Llarga de VNG, la riera de Ribes, els Colls i Miralpeix, i el mar.

Les institucions que formen el Consorci han de fer encara moltes coses i dedicar-hi molts esforços i recursos econòmics però també han de fer que la societat civil no només participi sinó que se'l faci seu. El poble s'ha de fer seves les actuacions dirigides a la protecció natural i al gaudi respectuós i a l'ús sostenible d'aquest territori. Des de finals del 2006 està previst

que es faci amb la creació d'un consell consultiu que encara no s'ha format. Des d'APMA desitgem que es constitueixi ben aviat aquest consell ja que volem participar-hi activament i fer-hi bones aportacions.

De moment s'ha aprovat un Pla d'Actuacions que és com una declaració d'intencions. Dintre d'aquestes bones intencions trobem a faltar una figura jurídica apropiada no només per a protegir efectivament l'espai dels Colls i Miralpeix sinó per a poder gestionar-lo convenientment. És en aquest sentit que volem demanar que es redacti un Pla Especial de Protecció dels Colls i Miralpeix. Des d'APMA proposem al Consorci que es redacti un Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge que sigui aprovat pels tres municipis implicats.

Sugerim que es tingui en compte la proposta que va fer la Montse Reus, de la que es va publicar un resum en la veu del mussol núm. 13 del setembre del 2004. Aquesta proposta no només consistia en la redacció d'un Pla Especial sinó en la creació del Consorci. El Consorci es va constituir, però el Pla Especial es va convertir lamentablement en un Pla d'Actuacions, un document tou que no té la base de l'aprovació anterior d'un Pla Especial i que difícilment farà realitat les actuacions que hi són descrites.

Mapa de Xarxa Natura 2000 a la comarca del Garraf (elaboració pròpia)

En resum, veiem tres mancances: la falta de participació de la societat civil, la falta de major implicació dels representants polítics i la falta d'un Pla Especial.

Creiem que les persones que gestionen el territori s'han de prendre aquesta tasca de protecció del medi natural com a una prioritat. El Consorci pot ser una eina comuna molt útil per aconseguir aquest objectiu. Ara només falta omplir-lo de contingut.

Comissió Coll-Miralpeix de l'APMA

Daniel Garcia Almiñana

Per Elsa Pérez

En Daniel Garcia és enginyer químic i industrial i actualment ocupa la sotsdirecció d'Innovació Acadèmica de l'UPC de Terrassa. Acumula, a més, 22 anys d'experiència en el sector privat dins l'àmbit energètic. Ha passat per diferents departaments d'empreses gasistes, fins a la professionalització com assessor energètic independent, pel sector privat i públic, pel que també formà part del grup d'experts europeu de la UE. La culminació de la seva carrera en l'àmbit privat arriba amb la fundació i direcció de l'enginyeria Enginova S.L. l'any 98, empresa especialitzada en energia solar. La seva llarga experiència l'ha dut a realitzar múltiples publicacions i seminaris tècnics en l'àmbit nacional i internacional.

El 85% de l'energia que consumeix el món prové de les fonts fòssils. El preu del petroli s'ha doblat en els darrers anys, donat l'increment del consum, l'escassetat de les reserves i l'incertesa dels països productors per atendre la demanda. A Catalunya tenim seriosos problemes energètics. El 48% de consum prové del petroli, el 22% del gas natural i l'1% del carbó, materials tots tres importats, el 25% de les centrals nuclears i només el 4% de fonts renovables autòctones.

Com a acadèmic quina és l'aportació que es fa des de l'àmbit educatiu a l'àmbit energètic?

Els plans d'estudis de la UPC de Terrassa incorporen accions formatives i de sensibilització. Les assignatures de tecnologia, en general, ja inclouen implícitament un tractament ambiental, pel que no són necessàries assignatures específiques, excepte en el que fa referència a la gestió ambiental. Altres mesures són l'ambientalització del projecte final de carrera, que ara per ara suposa més del 85% dels projectes presentats.

Amb una major sensibilització i un canvi de comportaments humans es podria disminuir l'efecte del canvi climàtic?

Per una banda jo entenc l'eficiència i l'estalvi energètic com accions individuals, és a dir, tothom n'és responsable, i perquè això es produeixi, són necessàries les accions de sensibilització a nivell escolar. Però la incidència humana sobre el canvi climàtic ja s'ha fet, ja no es pot aturar, encara que avui per demà deixéssim de consumir tota forma d'energia fòssil. Els cicles climàtics naturals al llarg de la història de la Terra van canviant, de fet, segons els cicles climàtics naturals, actualment ens trobaríem al final d'una fase d'elevades temperatures, per donar pas a una baixada, però sembla ser que aquestes seguiran pujant, per invertir la inèrcia serien necessaris centenars d'anys. Una proposta interessant seria invertir recursos en plantar cereals per combatre la fam; s'aconseguiria el doble objectiu d'eradicar la fam i reduir la concentració de gasos d'efecte hivernacle, però no he vist cap país que s'ho plantegi.

Quina tendència seguiran els mercats energètics del futur i quins límits té l'alça del preu del barril de petroli?

Predir l'evolució dels mercats econòmics és molt difícil. Hi ha una teoria que intenta predir que passarà amb els mercats degut a l'escassetat del petroli, és la teoria del *peak-oil*. Aquesta prediu un punt en el que tota la capacitat d'explotació assolible tecnològicament no podrà subministrar la demanda, i això es començarà a donar quan s'hagin extret el 50% de les reserves mundials. Actualment la manca d'aquesta energia fòssil ja es comença a notar amb un descontrol dels preus, que donarà pas a altres conflictes induïts per interessos econòmics.

Què poden aportar les agències locals de l'energia (ALE) o els ens locals, tenint en compte les seves competències, per a la millora en l'àmbit de l'eficiència i l'estalvi energètic i reduir la dependència de les energies fòssils?

Per una banda hi ha les accions de sensibilització i conscienciació a tots els nivells i capes socials. Com he dit anteriorment, l'eficiència energètica, en última instància, depèn de cada individu, de "l'últim a apagar el llum". L'educació dona millors resultats a nivell escolar, perquè els costums adquirits en la infància són per sempre. És molt més complicat invertir els costums de persones adultes que no ho tenen assumit. En aquest àmbit educatiu i de difusió tenen un paper important les ALE i, en general, els ajuntaments, que són els més propers a la ciutadania. Per altra banda, hi ha la consciència de cadascú, que s'ho cregui en més o menys mesura, alhora d'aplicar noves tecnologies i costums. Per això, és molt important que els ajuntaments liderin i siguin exemple en l'aplicació de tecnologies netes i hàbits eficients en les seves instal·lacions municipals.

Són viables les plantacions per extreure biocombustible, fent balanç de l'impacte ambiental que provoquen i veient que els preus d'aliments bàsics estan pujant, sobre tot, en països subdesenvolupats?

Les tecnologies per fabricar biocarburants encara no estan suficientment desenvolupades i no donen alts rendiments. Però la biomassa és una energia directament solar i té el seu potencial, que de ben segur jugarà un paper important en el futur. El que no es pot acceptar és que per solucionar un problema, n'afegim un de nou sobre les economies de països en vies de desenvolupament. La Unió Europea està impulsant els biocarburants perquè tinguin major representació, però els objectius s'han d'assolir quan aquesta tecnologia hagi madurat, i perquè això es doni, han de confluïr tres factors: la maduresa tecnològica, l'econòmica i l'impacte ambiental.

Tot indica que les alternatives més ecològiques, i que poden lliurar-nos en gran mesura de la dependència de les energies fòssils, són les renovables. Fins a quin punt ens podem abastar?

Les renovables ens poden abastar suficientment, i la demostració és fàcil si es fa un simple balanç: cada dia rebem només del sol 4500 vegades més energia de la que es consumeix a tot el món. El sol i les seves formes derivades (vent, biomassa...) proporcionaran l'energia necessària en un futur. Ara és més fàcil utilitzar les fòssils, però i hi ha interessos econòmics de per mig. Molt abans, però, de que aquestes s'acabin hi haurà un canvi del paradigma energètic i tecnològic. Les solucions renovables hi són i seran cada cop més competitives, degut a l'increment del preu del petroli, el paper social en quan a la conscienciació, etc. I, com ja està passant, les petrolieres prendran el control d'aquestes tecnologies. El cas més evident és BP, una important companyia que ja fa anys aposta per l'energia fotovoltaica, i a més de produir electricitat, dona una molt positiva imatge d'empresa. A Espanya, també importants companyies, com les elèctriques, s'enfoquen cap al camp eòlic.

Amb l'entrada en vigor del nou Codi Tècnic de l'Edificació és d'obligat compliment produir part de l'energia domèstica mitjançant plaques solars (tèrmiques i/o fotovoltaïques). Podries aclarir-nos quin és el percentatge de cobertura amb energia solar que obliga la llei, són mesures suficients en l'àmbit domèstic?

Totes les mesures en l'aplicació d'energies solars que s'acostin a tothom, fins al punt que s'implantin dins de cada vivenda, és la manera més directa i profitosa d'incidir en la conscienciació col·lectiva, doncs tot el que es pot veure amb els propis ulls, ens ho creurem, en aquest sentit el potencial de sensibilització és important. Quant als requeriments de cobertura de les demandes, depenen, entre d'altres factors, del nivell d'insolació diferent segons l'àrea geogràfica, pel que les recuperacions poden ser més o menys restrictives, oscil·lant entre el 30 i 70 % segons el nivell de radiació de la zona. Però, és evident, que el problema de l'energia va molt més enllà del consum d'aigua calenta en els habitatges, que és una fracció molt petita. Però la cara dolenta és que la implementació real

d'aquests sistemes, segons l'experiència que vivim a diari, és incorrecta en molts casos, i poden donar-se instal·lacions solars que, paradoxalment, gastin més que les convencionals perquè aquestes instal·lacions incorporin més elements, i els punts per on es pot perdre energia augmenten. Això ho veiem sovint en petites instal·lacions, amb muntatges ràpids i amb manca de professionals qualificats. Així que els esforços en conscienciació i en aportació de recursos poden no donar resultats i, fins i tot, fer-nos retrocedir, si no es preparen suficientment els professionals.

El Pla Energètic de Catalunya inclou la construcció de noves plantes de cycle combinat per apropar la generació d'electricitat a la demanda i disminuir les pèrdues en el transport. Podries explicar en que consisteix aquesta tecnologia, i també les instal·lacions de generació distribuïda com la cogeneració o el "district heating", i per què són més eficients enfront les tecnologies tradicionals?

En els darrers anys a nivell espanyol i català, el creixement de la demanda elèctrica és elevadíssim. Aquesta necessitat creixent d'energia, de moment es pretén atendre produint més, instal·lant més centrals de generació, en comptes de basar-se en comptabilitzar primer les necessitats energètiques reals (tenint en compte tots els aspectes d'eficiència i estalvi) i desplegar plans energètics estratègics. De fet, podríem consumir al voltant de la meitat del que ho estem fent actualment. Les centrals elèctriques de cycle combinat aprofiten millor la calor residual: una turbina de gas produeix l'electricitat, i els gasos d'escapament, a alta temperatura, són aprofitats per a ser reintroduïts a la caldera, per augmentar-ne el rendiment, que ja és proper al 60%. Tot i així, encara es perd al voltant del 40% d'energia. La cogeneració treu més rendiment de l'excés energètic del procés: de cada 100 unitats energètiques entrants, es recuperen 40-50 per electricitat útil, i el 60-50 restant en forma de calor residual també s'aprofita. Les centrals convencionals, com la tèrmica de Cubelles, aquest 50-60 es dissipa al mar o rius, que condensen l'escalfor. El "district heating" és, precisament, aprofitar la calor residual per a escalfar qualsevol tipus d'edificis, per tant, l'impacte ambiental global és menor. Aquestes tècniques són habitualment usades al nord d'Europa, on és típic dels ajuntaments tenir la pròpia central elèctrica aprofitant els excedents tèrmics generats. En zones més càlides, en no haver tanta demanda de calor, no és tan comú, i pot no ser viable econòmicament. A Barcelona s'han dissenyat dues zones de "district heating i cooling" per la zona fòrum, on s'aprofita la calor residual de la incineradora per generar electricitat i climatitzar el conjunt d'edificis. És una solució millor que fer-ho de forma separada, però sempre tenint en compte que el millor de tot és minimitzar la demanda, i adequar la producció a la necessitat útil que tinguem.

Els problemes a Catalunya són en la distribució i no en la producció. Les línies dels trams finals, prop dels usuaris, no són capaces de transportar tota l'energia necessària, sobretot quan es donen demandes punta. A Barcelona, en particular, el sistema està molt carregat, i les apagades a l'estiu es continuaran produint degut a la creixent demanda elèctrica i als nous sistemes de condicionament de l'aire. A banda de millorar la xarxa s'ha de treballar en l'eficiència, que és l'únic camí perquè els edificis tinguin menors necessitats energètiques.

Segueix la UPC, en concret a Terrassa, alguna línia d'investigació en el sector energètic?

Cada cop hi ha més recursos disponibles dins l'àmbit energètic. A Terrassa hi han grups d'investigació, per exemple, per a la simulació amb fluids, per exemple, s'estudia el comportament d'aigua calenta a l'interior d'un col·lector solar per millorar l'eficiència d'aquest, s'analitza el comportament dels refrigerants en els compressors frigorífics, per treure'n millors prestacions, etc. Jo personalment formo part del Grup d'Estudis d'Energia per a la Sostenibilitat (GEES), amb el que hem implantat un màster sobre energia semi presencial. Tan per a la preparació del personal, com per l'aprofundiment temàtic, és dels màsters més complets que ara per ara s'imparteixen. A nivell local, també tenim col·laboracions amb l'ajuntament per diverses

tasques, com generar el mapa d'instal·lacions solars de Terrassa, promoure auditories als seus edificis, etc.

Quina és l'aportació d'Enginova en el camp energètic? Quins projectes desenvolupa actualment?

El plantejament de la nostra empresa, amb la que hi ha un acord de col·laboració, sempre ha estat tenir com a principal preocupació l'eficiència energètica. "No començar la casa per la teulada" suposa primer de tot assegurar que es consumeix l'energia realment necessària, i després pensar com produir-la. El punt inicial del procés són les auditories energètiques i a bona part de les instal·lacions que visitem, comprovem que les dades de partida no són correctes, i sense qualitat a les dades que caracteritzen una instal·lació, els resultats poden ser qualsevol cosa. Hem decidit concentrar-nos en aconseguir la fiabilitat d'aquestes dades inicials, necessàries per fer una bona diagnosi de les instal·lacions. Hem treballat amb petites instal·lacions solars tèrmiques i hem desenvolupat els nostres propis equips (equips que no existeixen al mercat) i metodologies, per diagnosticar instal·lacions que no estan instrumentades. També hem realitzat un manual de disseny, muntatge i seguiment, per a l'àmbit solar tèrmic, perquè vist que les instal·lacions no funcionaven correctament, hem volgut incidir en l'àmbit formatiu dels professionals.

Els transgènics

Els OGM, organismes genèticament modificats

Els organismes genèticament modificats (OGM) són éssers vius als quals se'ls ha introduït, mitjançant tècniques artificials, un gen d'una espècie diferent que mai no hauria arribat a tenir de manera natural. Es produeixen OGM de plantes, animals i microorganismes realitzant transferències de gens entre qualsevol d'aquests regnes, mitjançant la enginyeria genètica. La modificació genètica pretén passar una determinada característica d'un ésser viu a un altre que no la posseeix. Aquesta possibilitat s'ha difós massivament en la seva aplicació en l'alimentació com la gran possibilitat per obtenir més i millors aliments i, teòricament, poder resoldre "el problema de la fam al món".

Manipular virus, bacteries, plantes i animals per fer experimentació comporta inimaginables riscos quant a la possible creació de nous patògens i malalties. Que a més de crear riscos per a la població i grans amenaces per al medi ambient que ja s'han vist confirmades: les llavors d'OGM s'han escampat i han contaminat altres cultius. Sens dubte, la pitjor catàstrofe en aquest sentit ha estat la contaminació transgènica del blat de moro en el seu propi centre d'origen, Mèxic. A més de la contaminació transgènica, les llavors genèticament

modificades contribueixen de manera alarmant a la pèrdua de diversitat agrícola, ja que uniformen milions d'hectàrees arreu del món amb monocultius i desplaça cultius tradicionals i àrees silvestres.

En la pràctica el desenvolupament dels OGM ha creat la possibilitat de controlar el negoci de l'alimentació al planeta amb la destrucció i apropiació de la base de la sustentació de tots els pobles de la terra i, clar, sense cap mena de dubte, els únics beneficiaris dels OGM han estat les grans transnacionals de la vida que, encapçalades per Monsanto, volen controlar el multimilionari negoci de l'alimentació al planeta (a Espanya 9 empreses més incorporen les seves varietats i comercialitzen els seus propis productes: Pioneer, Limagrain, Semillas Fitó, Arlesa, Koipesol, KWS, Coop de Pau, Agrar Semillas y Corn Status). Aquest és el veritable motiu pel qual s'han desenvolupat els OGM, i no la pretesa solució del problema de la fam, i així es desemmascara un dels crims més grans que actualment es cometem contra la humanitat: la destrucció i l'apropriació de la base de la sustentació de tots els pobles de la terra.

Per una Catalunya lliure de transgènics

Dins de la campanya **som el que sembrem** s'ha iniciat la recollida de signatures per una Catalunya lliure de transgènics. La llei de 18 d'abril de 2004 obliga a informar el consumidor si el producte que vol consumir conté o no transgènics, és a dir, Organismes Genèticament Modificats (OGMs). Aquesta informació que hem de trobar a l'etiqueta ens ha de permetre ser lliures a l'hora de triar. Però marques com Gullón, Diet Nature, Hijas del Sol, Natur Tierra, per citar-ne algunes, no ho fan, estan incomplint la llei.

Moltes són les sensibilitats i diverses les associacions i entitats que denuncien l'ús de productes agrícoles modificats genèticament. A Terra Madre 2006, Slow Food aprovà el "Manifest del Futur de les Llavors" per tal de garantir un devenir més sostenible de tota la cadena agroalimentària, tant des del punt de vista social com de l'ecològic, i així sostenir i reforçar tots els moviments que treballen per construir un món més just i equilibrat.

El 16 de gener de 2008, Amigos de la Tierra, COAG, Ecologistas en Acción i Greenpeace presentaren la "Declaración de la Sociedad Civil contra el uso de transgénicos en la agricultura y la alimentación". Darrerament la societat catalana ha manifestat un convenciment gairebé unànime de desacord amb proliferació d'aliments transgènics. Tot i això, durant més de 5 anys de reivindicacions, la resposta de les Administracions ha estat la política de fets consumats i la criminalització del moviment civil d'oposició. Arribat a aquest punt, la plataforma **Som lo que sembrem** emprèn aquesta Iniciativa Legislativa Popular (ILP).

La ILP és una eina de participació política emparada en l'Estatut d'Autonomia que prèvia presentació d'un mínim de 50.000 signatures permet que un grup de persones puguin proposar una llei al Parlament i que aquesta sigui sotmesa a votació en el Ple d'aquest organisme. L'objectiu és aconseguir aturar el cultiu i desenvolupament d'aliments transgènics en l'àmbit territorial català, així com garantir la informació exhaustiva dels productes alimentaris que contenen matèries primeres transgèniques. En aquest sentit, la proposta de llei que es lliura al Parlament consta de les diferents línies d'actuació:

- Declaració de Catalunya com a Zona Lliure de Transgènics. (Com ho han fet ja 80 regions europees, i el 9 d'octubre de 2007 el Parlament de les Illes Balears.)
- Prohibició immediata dels cultius transgènics, especialment els que s'obtenen a partir del transgen MON810. (El 2005 es cultivaren 17.000 ha de transgènics a Catalunya, que amb Aragó, són les majors regions productores de l'Estat).
- Etiquetatge clar dels aliments que en el seu procés de producció utilitzen transgènics i els que no. (La normativa d'etiquetatge vigent no permet que els consumidors diferenciïn els aliments que incorporen components

produïts mitjançant la utilització d'OGMs, com ara els làctics o la carn.)

- Moratòria al desenvolupament de transgènics a les nostres terres i investigació dels seus efectes.

El Govern de la Generalitat és responsable de la total inexistència de plans de seguiment i control, condició indispensable per a l'alliberament d'OGMs al medi ambient, segons la pròpia legislació europea, i de l'ocultació i negació sistemàtica del fenomen de la contaminació genètica. En els darrers anys, s'han donat a conèixer suficients estudis científics i experiències que alerten dels riscos sanitaris i ambientals dels aliments i cultius genèticament modificats. L'experiència de l'únic cultiu transgènic a Catalunya –el panís o blat de moro– ha generat, des de la seva autorització, irresolubles conflictes d'incompatibilitat amb l'agricultura i la ramaderia tradicional i ecològica, així com en el camp dels elaborats alimentaris.

Per tot plegat, us demanem la vostra solidaritat.

De moment podeu trobar plec de recollida de signatures a:

Vilanova i la Geltrú:

L'Espigol de la Rambla de la Pau, 103.

L'Herbolari del c/ Comerç, 23.

Marsans de l'av. Garraf, 20.

CRIA, Centre de Recursos i Informació Ambiental
al c/ Bonaire, 1.

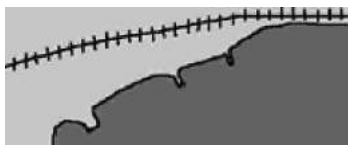
Sitges:

L'Herbolari del carrer Jesús, 44

Biositges al camí de la Fita, núm. 2

I a les dues Biblioteques

Properament ampliarem la xarxa de recollida i s'estan realitzant diverses activitats a l'entorn del tema. Si voleu més informació, podeu consultar la versió digital de la 4a edició de la "**Guía roja y verde de alimentos transgénicos**" que ha elaborat Greenpeace (www.greenpeace.org/espana/campaigns/transgenicos/consumo/gu-a-roja-y-verde)

Amics de Platja Llarga, el què fem

En el camí de la preservació d'aquest espai, el més aviat possible, el col·lectiu d'Amics de Platja Llarga* pensem que calen actuacions clares perquè la població i els usuaris de la platja entenguin que la transformació s'ha iniciat, i també que aquestes accions ajudin a entendre les diferències entre una platja ciutadana i un espai natural protegit. Som conscient que la transformació serà lenta i és per això que demanem comprensió a la gent i bona informació als responsables.

Des d'Amics continuem fent feina en aquesta única direcció. Formem part d'una comissió de seguiment amb polítics i tècnics de l'Ajuntament, perquè s'abordin les accions a curt, mig i llarg termini que són necessàries, i per contribuir com a moviment ciutadà en la transformació de l'espai, tasca que assumim amb il·lusió, rigurositat i constància. També fem el seguiment de la fauna i flora existent a la zona i observem

l'evolució de les dunes i de les espècies. Entenem, i així ho expliquem sempre que podem, que és necessari que la ciutadania ens fem nostre l'espai de Platja Llarga a partir del coneixement del seu elevat valor ambiental i paisatgístic.

Amb aquest objectiu us presentem les activitats pel 2008, a les que us animem a participar i us convidem a afegir-vos a l'ampli col·lectiu d'Amics de Platja Llarga, en aquestes i d'altres activitats que promourem, així com si us interessa, a formar part del grup dinamitzador o donar-hi suport des de la vostra entitat o a títol personal. Val a dir que no cal tenir grans coneixements ambientals o naturalistes per formar-ne part, però si en teniu els aprofitarem. Us presentem les activitats de juny a novembre. Si voleu rebre directament informació feu-nos-ho saber a platjallargavng@platjallargavng.org

ACTIVITATS 2008 juny-novembre	Dia	Lloc i hora
Concurs de pintura infantil, premis per als participants i exposició al CRIA.	8 Juny	Caseta d'informació de Platja Llarga 11h
Exposició de fotografia "La Platja Llarga i el seu entorn"	1 al 13 Setembre	TOC, Sant Sebastià, 11 de 19 a 21 h
Passejada per la platja per reconèixer plantes i hàbitats.	21 Setembre	Caseta d'informació de Platja Llarga 10h
Visita guiada a la PI LI per explicar el Pla Especial	26 Octubre	Caseta d'informació de Platja Llarga 10h
Visita guiada als Muntanyans de Torredembarra	4 Novembre	CC Molí de Vent, Av. Cubelles, 110, 8 h
Neteja popular	23 Novembre	Caseta d'informació de Platja Llarga 11h

* Entitats: APMA, AV Barri de Mar, AV Molí de Vent, AV Plaça de la Sardana, AV Tacó, AE Talaia, Unesco Garraf, i ciutadanes i ciutadans a títol personal.

Pla Especial del port de Vilanova i la Geltrú

Com us vam explicar en la Veu del Mussol 14, l'APMA va participar en el procés de discussió del Pla Especial del Port. Ens queixàvem del creixement que comportava, lluny de les necessitats reals de la ciutadania. Però, sobretot, que no s'havia fet l'Avaluació del seu Impacte Ambiental de forma prèvia a la seva aprovació, ja que la prevista ampliació afectaria greument les praderies de posidònia. Hem de tenir en compte que el port està situat a una distància de 400 m d'aquestes comunitats considerades com a hàbitats d'interès comunitari segons la Directiva 92/43/CEE. A més, aquest espai es troba inclòs a la Xarxa Natura 2000 amb la denominació de Costes del Garraf, i la legislació catalana contempla la protecció estricta d'aquestes praderies mitjançant l'ordre de 31 de juliol de 1991, per la regulació dels herbassars i de les fanerògames marines.

Com ja sabeu, el Pla es va aprovar i, almenys s'ha aconseguit que no es faci l'hotel a la plaça del Trajo de Garbí, les naus passin de 12 a 10 metres d'alçària i les immenses torres de 18 m tinguin els últims 6 m de vidre. Però no s'han avaluat de forma correcta les repercussions ambientals. Vam expressar

a l'Ajuntament la nostra oposició al Pla, li vam demanar la seva retirada i la seva esmena total. La resposta la va donar el Departament de Medi Ambient i Ministeri de Medi Ambient desestimant l'ús hotel·ler, insistint en la importància de sotmetre les obres al procediment d'Avaluació de l'Impacte Ambiental (AIA) i posant de manifest les deficiències de l'informe ambiental presentat que acompanya a aquest Pla Especial del Port.

Des de desembre passat, s'estan executant les obres d'escurçament del dic de ponent i les roques que s'extreuen són dipositades a l'exterior del dic d'abric, començant els treballs d'ampliació del sector comercial i la remodelació del dic sense haver fet l'AIA preceptiu. L'ocupació de les aigües exteriors comporta la pèrdua d'hàbitats marins naturals i l'acumulació de sediments, producte d'aquesta ampliació, està ja afectant, sense que ningú hi posi fre, a la comunitat de *Posidonia oceanica*. S'haurà d'estudiar la responsabilitat de les administracions que han permès l'inici d'aquesta obra de forma il·legal.

Jaume Marsé Ferrer

Residus. Esperant el canvi de cicle

Fa una pila d'anys, cap allà al 1993, la Mancomunitat Penedès-Garraf va apostar per un nou model de gestió de les deixalles anomenat Residu Mínim (Recollida Integral de deixalles Urbanes) proposat i desenvolupat pel CEPA i l'APMA. De fet, si fullegem les passades edicions d'aquest butlletí, veurem que sempre hem estat molt al damunt d'aquest tema.

Avui, quan mirem cap enrere, podem veure com s'ha desapropiat, de manera del tot imperdonable, una gran oportunitat que hem tingut al palmell de la mà, per aconseguir fer plegats una gestió de la brossa correcta i responsable, és a dir: participativa, pedagògica i compromesa amb el medi ambient i la població.

Recordareu l'època en que l'ajuntament convocava veïnes i veïns a unes reunions per barris on s'explicava el nou sistema de separació selectiva i els motius de tot plegat, al final de les reunions cadascú arribava a casa amb un cubell de color marró per a la brossa orgànica... Fins aquí el departament de via pública va fer una feina prou ben assenyada i amb compromís, però no van trigar a rebre queixes de les males olors, la brutícia dels contenidors, els problemes amb les bosses compostables, i altres.

Aleshores va ser quan polítics i tècnics municipals van començar a donar pals de cec. Just en el moment que el que calia era mostrar-se convençut del camí que estàvem prenent com a ciutat en matèria de residus i resoldre els problemes amb valentia, just en aquell moment, el nostre ajuntament atemorit començà a espatllar tota la feina feta fins el moment, i aquesta situació dura fins el present.

Què fa el departament de via pública per assegurar que al contenidor de la fracció orgànica no hi vagi a parar de tot barrejat? Què fa per incrementar l'ús de les deixalleries? Què fa per que els comerços utilitzin els contenidors de cartró correctament? Què fa en educació ambiental? Què fa perquè al voltant dels contenidors no es generin *minideixalleries* cròniques? Tal com anem des de fa anys, és ben clar que el camí escollit és l'equivocat.

Veient el desgavell i la desorientació municipal, el maig de 2004 les associacions de veïns i l'APMA decideixen promoure un diàleg cívic sobre residus en el marc dels Debats Ciutadans que tingué lloc al C. C. Sant Joan. Les conclusions d'aquests debats van ser en primer lloc, que a Vilanova s'estava fent una gestió antagònica a la plantejada pel model RM que havia de seguir i, en segon lloc, es va veure la necessitat de redreçar la nefasta situació pel que fa als índex de participació en la separació de les diferents fraccions de les deixalles, proposant un canvi progressiu de sistema basat en la participació ciutadana: la recollida porta a porta. Els polítics van fer el sord i van fer marxa enrere, abandonant l'educació ambiental en el tema residus, i permeten un compost de baixa qualitat degut a una mala separació en origen.

Entenem que aquest consistori, mentre estigui entretingut acontentant la població amb els *formidables* però perillosament anònims contenidors soterrats, no pot preocupar-se d'una forma seriosa del problema real dels residus. Cada nova bateria de contenidors soterrats, ens allunya més de la solució, que per nosaltres ha de ser un canvi de cicle per anar cap a la recollida porta per porta o un sistema similar, que permeti optimitzar els índex de participació de manera irrefutable i que en al pla tècnic permeti múltiples adaptacions en funció de cada tipologia de zona, barri i carrer.

Lamentablement Vilanova no està sola en aquest fracàs programat de la gestió dels residus: de tots els municipis de la Mancomunitat l'únic que fa els deures és Sant Sadurní. El que s'està fent avui a Vilanova queda justificat per motius de populisme electoral que evidentment no fan cap bé des d'un punt de vista ambiental i col·lectiu i per això esperem no trobar-nos sols en l'impuls d'un nou cicle que ens situï en el món real, en el grup davanter de ciutats responsables i sostenibles.

Pau Bernal Gallegos

Debats ciutadans

Les escombraries

Les taxes i els sistemes de recollida dels residus domèstics i comercials

*Les taxes i els sistemes de recollida
Divendres 14 i dissabte 15
de maig de 2004
al Centre Cívic de
Sant Joan*

Altres cop l'aigua al carrer

La Plataforma en Defensa de l'Ebre ha tornat a sortir al carrer. Milers de persones (30.000) es van manifestar a Amposta el 18 de maig contra la prolongació del minitransvasament de l'Ebre amb les consignes de: **Els transvasaments no són la solució i La Catalunya enganyada**. Manolo Tomàs va dir: *la Generalitat ha de prendre nota del que passa, esperem que es posi al servei de la societat i no de determinades empreses privades*. Des de l'APMA volem manifestar la nostra solidaritat a la Plataforma i ens preguntem què ha fet el govern català per intentar acabar amb el problema de l'aigua. L'estalvi per part de la població ha estat un fet, però la previsió i la planificació de mesures tècniques efectives proposades per la nova cultura de l'aigua no s'han aplicat. La informació que ens arriba és la discussió magnificada, sobre el transvasament del Roine i les dessaladores, portada a terme per gent que no vol entendre res més enllà dels grans negocis. Volem solucions dignes i socials.

Els Colls i Miralpeix dins del PEIN

La Xarxa natura 2000 és un sistema europeu d'àrees protegides que deriva de dues directives: la d'hàbitats i la d'ocells. Es compon de dos tipus d'espais, les zones especials de conservació (ZEC) i les zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA). A la nostra comarca hi ha dues grans àrees: Una és la denominada **Serres del Litoral Central** de més de 25.000 ha terrestres i constituïda pel Massís del Garraf, serres d'Ordal, Olèrdola, el Foix, la seva desembocadura, la riera de Ribes i els Colls i Miralpeix; i l'altra, **Costes del Garraf**, formada per més de 25.000 ha de espai marí, davant la costa

de Cunit fins a la de Castelldefels. El més important és que aquests dos espais són també ZEPAS i, per tant, presenten la figura de protecció del PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) segons l'article 10 de la Llei 12/2006, de 27 de juliol. (veure el dibuix de la pàgina 5)

El Camí de Vallgrassa

APMA ha enviat al DMAH una sèrie de consideracions al projecte **Sitges i Begues - Arranjament camí les Planes al Collet de Vallgrassa** oposant-nos totalment a l'arranjament que es vol fer d'aquest camí, dins el Pla de Prevenció d'Incendis.

Aquest espai està dins del Pla d'Espais d'Interès Natural i perquè forma part de la Xarxa Natura 2000. A més, el camí esdevindria una dreuera no només pels mitjans terrestre de prevenció d'incendis sinó per altres mitjans de locomoció amb motors de combustió interna que són una causa important d'incendi.

L'Apma està a favor de l'alternativa zero perquè l'impacte ambiental és sever i irreversible. La gestió forestal es pot fer utilitzant els altres accessos encara que siguin més llargs, i la prevenció d'incendis no pot ser una excusa per destruir el parc i el seu paisatge.

Agenda

Calendari de reunions de l'APMA 2008

Dia: Dilluns.

Hora: 2/4 de 8 del vespre

Lloc: TOC, Sant Sebastia, 11, sala de reunions

Dies: 9-6, 14-7, 8-9, 13-10, 10-11, 1-12

El moniato

El moniato de la present edició de La Veu del Mussol se l'ha guanyat a pols el Sr. Juan Luis Ruiz regidor de via pública de l'ajuntament de Vilanova i la Geltrú per demostrar la seva sensibilitat mediambiental al reconvertir una plaça que fins ara era verda en una de gespa de plàstic. Corre el rumor que quan la va veure acabada va dir satisfet als veïns: *Per fi podrem passar l'aspiradora per tota la plaça*.

La plaça de la Immaculada

Vilanova i la Geltrú al Pla Territorial Metropolità de Barcelona

Si observem el bocí de territori de la nostra comarca en els plànols del Pla Territorial Metropolità de Barcelona podrem veure força coses prou il·lustratives d'actuacions urgents i decidides que caldria fer per tal de conservar els connectors biològics que ens calen per evitar el contínuum urbà i la massificació d'urbanitzacions perifèriques. Sobretot si ens fixem en dos punts. Un d'ells de gran importància per la platja Llarga de Vilanova, que està en perill, si s'executen plans urbanístics com el previst Pla parcial de Santa Maria de Cubelles, al terme municipal de Vilanova i la Geltrú. L'altre punt, on es tanca un important connector biològic que podria ser destruït per la fal·lera urbanitzadora, és entre Canyelles i Olivella.

També hi podem veure com l'àrea d'inundabilitat del Foix acull alguna zona on es deixa a la voluntat de l'ajuntament de Cubelles el poder-hi urbanitzar o no, i que no es garanteix la funció de connector que té el riu Foix, ja que no es protegeixen espais que acompanyen la llera del riu al seu pas per Cubelles. Ens fa por pensar que Vilanova disposi de tant d'espai per créixer i pugui convertir-se en una ciutat del tot insostenible. Es fa necessari un estudi d'aquests corredors, que són essencials per la connectivitat biològica, on es pugui constatar la seva importància i proposar solucions que en garanteixin l'existència. Aquests àmbits són prioritaris. Només faltaria que després de tants esforços a nivell, social i polític per conservar l'espai de la Platja Llarga deixéssim que quedés com un relict aïllat i desconnectat. Això seria imperdonable.

(veure pàg. 3)

Una línia de treball coherent i útil

Pels ecologistes, avesats des de sempre a la protesta i a la reivindicació constant contra els delictes ecològics o contra les aplicacions abusives de les lleis, o de reclamar sentit comú per evitar carregar-se el medi o la salut humana que ve a ser el mateix, trobar una línia coherent i útil de treball que repercuteixi en temps i espai de forma positiva en la preservació dels béns naturals, en el canvi de model energètic, o la justícia social pot semblar com una mena d'il·lusió o de fita utòpica inabastable.

Mentre el diàleg es continuï donant entre els que pretenen salvar la natura i els que ho tenen tot a favor per expoliar-la i poder-se excusar de les obligacions de protegir-la, la línia incoherent i inútil de treball que es dona és la del picar ferro fred. Els "pro" emmalalteixen intentant esgrimir més arguments, més sentit comú per convèncer; els "contra" s'armen de prepotència, es doctoren en l'art de relativitzar i d'inventar-se excuses per tal de seguir fent la seva i segueixen imposant el seus interessos d'exploitadors, el seu poder.

Però de fet la coherència en deixar de malmetre i de gestionar prioritant a favor de la natura és l'únic camí que pot dur al retorn dels deutes amb el medi. L'única via per acabar amb els cíncics enderriments i els aplaçaments constants sobre el compliment amb la reducció de CO₂. L'única forma d'avançar de debó per guanyar la partida a l'anorreament constant dels recursos naturals. L'única manera, doncs, per obtenir el dret d'usar la paraula sostenibilitat i moltes d'altres que s'han posat de moda en política. Mentre s'exerceixi el dret a malmetre, mentre havem de lluitar contra corrents del poder establert, no es podrà veritablement avançar al ritme que necessitem per no arribar massa tard.

Així que seguirem nedant contra corrent per aspirar a una planificació del territori que no imposi interessos ocults; fomentar la vida del Garraf que ens queda; evitar la construcció d'un pont que destrossi l'espai protegit de la desembocadura del Foix; acabar amb la contaminació de la pols de ciment; implantar les energies netes; lliurar-nos dels transgènics; optar pel decreixement; salvar el bosc de La Marquesa de Tarragona; aconseguir els cabals ecològics dels nostres rius; seguir treballant per la recuperació natural de la Platja Llarga; per tancar les nuclears; aspirar a una banca ètica, i seguir regalant moniatos als que sel's mereixin. I per aquest número ja n'hi ha ben bé prou.

Prometem, però, que seguirem aspirant a una línia de treball coherent i útil, sense tants pals a les rodes.

apma@yahoo.es

Sumari

Portada: <i>Vilanova i la Geltrú al PTM de Barcelona</i>	1
Editorial: <i>Una línia de treball coherent i útil</i>	2
El nostre medi:	
<i>La insostenibilitat de la planificació territorial</i>	3
<i>El nou pont sobre el riu Foix</i>	4
VNG:	
<i>Pols a la pols</i>	5
<i>El nucli antic a l'espera de l'aprovació del PMU</i>	6
Transgènics: <i>Lliure mercat i transgènics</i>	7
Entrevista: <i>a Juanjo Iraegui</i>	8-9
Decreixement: <i>L'alternativa del Decreixement</i>	10
Veïnatges:	
<i>El bosc de La Marquesa en perill</i>	11
<i>La recuperació del cabal ecològic del riu Gaià</i>	12
Residus: <i>La gestió de residus a Catalunya</i>	13-14
Amics de la Platja Llarga:	
<i>Mostra fotogràfica sobre la Platja Llarga</i>	14
La recomanació. Butlleta inscripció	15
Breus. El Moniato	16

La Veu del Mussol 16, novembre 2008

Edita: Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient
Sant Sebastià 11, TOC despatx 3
Vilanova i la Geltrú
web: <http://www.vvirtual.es/apma>
c/e: apmavng@yahoo.es

Equip de redacció: Elsa Pérez, Hèctor Galvany,
Jaume Marsé, Laura Lamarca, Pau Bernal

Fotos: Redacció i autors articles

Tiratge: 300 exemplars

Impressió digital: Padisgraf

La redacció d'aquest butlletí no comparteix necessàriament l'opinió dels seus col·laboradors.

La insostenibilitat de la planificació territorial

Seguint les reflexions iniciades a portada, la lectura del Pla Territorial Metropolità de Barcelona (PTMB) ens porta a la conclusió que no només consagra l'actual distribució territorial de Catalunya, ignorant la moció a favor de la "Vegueria Pròpia", aprovada el 21 de juny de 2006 pel Parlament de Catalunya, sinó que reproduïx l'actual "planificació" insostenible del territori. El PTMB es basa en unes previsions de creixement demogràfic i d'increment de l'activitat econòmica fictícies i desorbitades, que són la base per justificar unes suposades grans necessitats per urbanitzar i per incrementar la xarxa viària, que interpretem és fruit d'un desig de desenvolupisme neoliberal que no respon a la realitat actual catalana.

Aquest pla que podria servir per a posar fre a la tendenciosa inèrcia urbanitzadora i per assentar les bases d'una veritable protecció del medi natural, fa justament el contrari.

El concepte de *sistema d'espais oberts* que aporta el PTMB no respon a cap criteri ecològic ni de protecció dels espais naturals. Aquest concepte no és present en cap precepte del seu marc legal. No es troba en la Llei 23/1983 de política territorial, ni en la pròpia llei d'urbanisme i tampoc el trobem a la memòria del Pla Territorial General de Catalunya. Per altra banda el PTMB és contradictori amb la legislació urbanística vigent. El concepte d'espais oberts vol substituir al de Sòl No Urbanitzable, de clara i inequívoca vocació protectora del medi natural enfront als processos d'urbanització, i dóna llum verda als processos urbanitzadors.

El PTMB dóna una nova qualificació a més de 18.000 ha de sòl: la d'*espais de protecció preventiva del mosaic agroforestal*, en la que no hi ha cap protecció assegurada i on s'obriran expectatives urbanitzadores que generaran d'immediat actuacions edificatòries que impediran els usos tradicionals agroforestals que ostenten. En aquest aspecte la paraula "preventiva" esdevé un contrasentit ja que més aviat són uns espais d'indefinició, d'incertesa i proclius a la intervenció especulativa urbanística. No són de protecció natural però tampoc

ho deixen de ser del tot. Es tracta d'un estratègic "no però si" per evitar el compromís de la preservació.

És curiós que el PTMB alerta d'alguns punts on es fa difícil l'existència d'un corredor biològic, però no hi posa remei. La seva normativa és poc ferma i massa flexible ja que atorga als planejaments municipals la possibilitat de canviar els criteris de protecció. El PTMB podria, fins i tot, revertir determinats espais classificats com a urbanitzables i protegir-los com a espais d'interès natural i ambiental, però no ho fa.

Difícilment aquest pla servirà per donar resposta als grans reptes actuals: frenar la macrocefàlia de Barcelona, aturar el creixement urbanístic a la costa, instaurar una mobilitat sostenible, conservar els espais agraris i preservar la biodiversitat del nostre patrimoni natural.

I el que ens fa més por des de la nostra petitesa és que el PTMB es pugui aprovar des d'una aparença de correcció democràtica on les veus dels qui alerten dels perills que comportaria la possibilitat de la seva aplicació siguin obviades o desqualificades. El Pla Territorial Metropolità de Barcelona comporta la dependència d'un territori massa ampli com per que no sigui opinat i corregit pels seus habitants. Correm el perill de trobar-nos un futur territorial hipotecat per un pla d'impossible irreversibilitat. La impotència està servida.

Comissió Territori de l'APMA

El nou pont sobre el riu Foix

A Cubelles existeix, encara, un petit espai, catalogat dins de Xarxa Natura 2000, on hi viu una nombrosa varietat d'espècies vegetals i animals. Està considerat **un dels espais naturals més remarcables de la costa meridional catalana**. En aquest petit espai, entre la via de la RENFE i el mar (unes 4 hectàrees) hi podem trobar, des d'una variada presència de vegetació de ribera, d'aigua dolça o salobre, (prats i jonqueres halòfiles mediterrànies) com el *Juncus acutus* o les gespes de gram d'aigua, fins retalls de tamarigar; dins de la fauna present a aquest lloc podem remarcar des de petits mamífers, fins a la fauna marina; però la fauna més destacada de la desembocadura del riu Foix son les aus, les que hi viuen tot l'any com els ànecs collverd i altres anàtides, o com el pit-roig, o la puput, i les migratòries, com els corbs marins o les polles d'aigua; també hi podem observar amfibis, o rèptils.

Ara que ja estem situats en aquest retall de natura ubicat a la desembocadura del riu Foix, vosaltres hi construiríeu un pont al bell mig d'aquest espai? ... Doncs això és el que pretén l'ajuntament de Cubelles! I no perquè no existeix-hi cap altra alternativa, sinó perquè alguns polítics s'han entestat en que s'ha de fer allà, sense explicar el perquè d'una decisió que afecta i malmet irreversiblement l'espai protegit pel PEIN i que per tant incorre en agressions greus contra el medi. El procés per la presa de decisió, d'on s'ha de construir aquest pont, ha sofert un total canvi de posicionament de les diverses formacions polítiques locals. Aquests canvis de parer han desembocat

en enfrontaments personals, entre partidaris de construir el pont **on fos, però ja!** i altres que demanem que la construcció d'aquest pont **no malmeti el poc espai natural que hi queda**. Personalment no crec coherent, mediambientalment parlant ni molt menys econòmicament, que es digui que es farà un pla de recuperació de la desembocadura de no sé quants milers d'euros, un cop s'hagi malmès. I entenc que fora un acte flagrant d'irresponsabilitat. El panorama que tenim a hores d'ara, és que, per una banda, l'ACA ha autoritzat la construcció d'aquest pont, tot i que els pilars s'edifiquen formigonant la llera del riu i per tant destruint el medi i, que, per l'altra, existeix un Contenciós Administratiu presentat per Ecologistes en Acció de Catalunya, admès a tràmit, en contra d'aquesta decisió.

Enfront, del que ecològicament considerem que és un desastre, els més optimistes esperem encara estar a temps de que els polítics del govern municipal de Cubelles, i els tècnics i polítics del Departament de Medi Ambient de la Generalitat, rectifiquin i respectin que aquest espai és un patrimoni natural i paisatgístic del municipi de Cubelles, que forma part del: **Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN)** i que si es malmet construint el pont al mig de la desembocadura no es podrà recuperar mai més.

L'alternativa presentada per l'Associació Fauna de Cubelles, que planteja com a mal menor construir el pont en el lloc on actualment ja existeix un pas encimentat dins de la llera del riu, cosa que, no perjudicaria més aquest espai, està avalada per un enginyer de camins, en un informe sobre les possibilitats tècniques d'execució, però l'ajuntament de Cubelles no ha volgut fer-ne cap cas tot i que entenem que, en exercici de la seva responsabilitat municipal, hauria d'aportar un estudi de viabilitat tècnica. Una vegada més està en joc la salvaguarda d'un tros del patrimoni natural del litoral català amenaçat per interessos particularistes.

Desembocadura del riu Foix

Xavier Pla

Pols a la pols

Les expectatives van de mal a pitjor. Encara tenim alts índexs de contaminació per partícules en suspensió, i no disposem de cap solució als riscos per a la salut que suposa viure respirant partícules PM10 durant ja fa molt de temps sobretot els ciutadans del Tacó. El 17 de setembre la ciutat sencera quedà empastifada per una tona de pols

a conseqüència d'una greu fuga de la cimentera CEMEX (antiga Griffi). I, casualment o no, els dos casos coneguts d'ingressos al Sant Camil els dies següents a la fuga no donen precisament tranquil·litat. Avui ens toca ser pessimistes. Segons l'OMS, els efectes de la pols a la salut de les persones són:

Efectes Relacionats amb exposicions curtes:

Reaccions inflamatòries de pulmons
Síntomes respiratoris
Efectes adversos en el sistema cardiovascular
Increment de l'ús de medicaments
Increment d'admissions hospitalàries
Increment de mortalitat

Efectes Relacionats amb exposicions llargues:

Increment de símptomes de baixa respiració
Reducció de la funció pulmonar en nens
Increment d'obstrucció pulmonar crònica
Reducció de la funció pulmonar en adults
Reducció de l'expectativa de vida principalment deguda a mortalitat cardiopulmonar i probablement de càncer de pulmó

Cal esmentar la publicació recent d'un informe de l'*Institut Jaume Almera de Ciències de la Terra* pertanyent al *Consejo Superior de Investigaciones Científicas* (CSIC) el qual amb conclusions científiques alerta de elevats índexs de metalls pesants i sulfats de sofre, contaminació per la combustió de carbó de coke i senyala directament la fabricació de ciment com a causant a Vilanova i la Geltrú de :

- 1) el problema de la pols identificada
- 2) la superació del límits legals de partícules en suspensió 261 dies l'any.

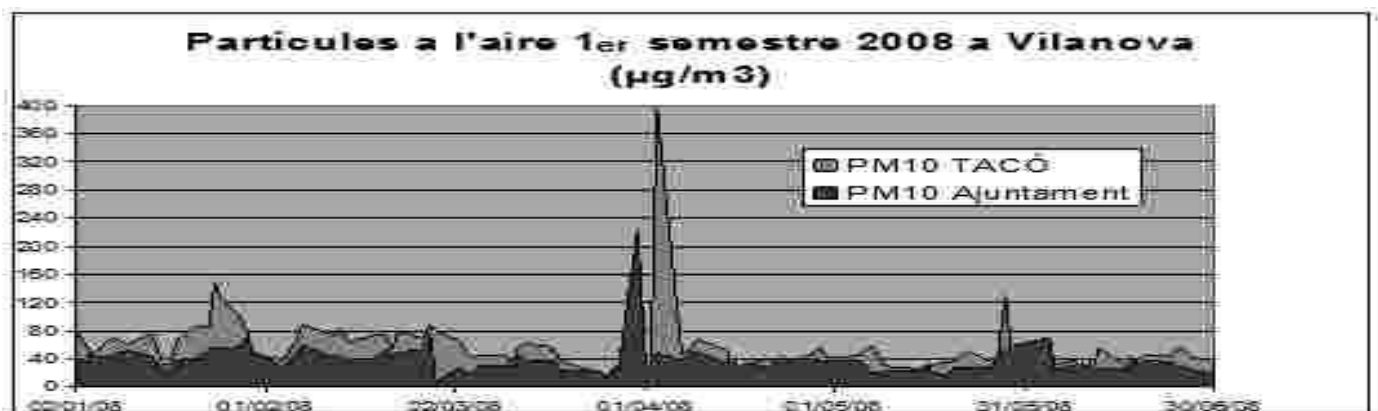
Com a vilanovins ja no ens podem seguir creient ni empresaris que demanen disculpes, ni polítics que no ens donen solucions, i responsables que no sancionen. La fàbrica CEMEX està incomplint els terminis concedits per la llicència ambiental amb la finalitat de reduir la contaminació, el Departament de Medi Ambient de la Generalitat anuncia que estudia sancionar, amb el vist i plau

del nostre ajuntament que adopta actituds compungides mentre, fins ara, tenim el mateix nivell de toxicitat.

La senyora Maria Comellas (Directora General de Qualitat Ambiental de la Generalitat) s'omple la boca sobre l'èxit de les restriccions de velocitat a les rodalies de Barcelona, però amaga el cap quan se li demanen responsabilitat i valentia política per a solucionar el greu problema de la pols de ciment a Vilanova.

Sabent que el valor límit diari per a la protecció de la salut per a les partícules en suspensió PM10 acceptat per la llei és de 50 µg/m³, amb un màxim de 35 superacions a l'any, les dades publicades per la Generalitat en mig any 2008 ja arriben a l'equivalent de 87 dies de superació d'aquest màxim i tenim un episodi de superació 8 vegades el permès, sense comptar l'accident del que no tenim encara dades precises.

Partícules a l'aire 1er semestre 2008 a Vilanova

El nucli antic a l'espera de l'aprovació del Pla de Millora Urbana

La Llei de Barris és per al nucli antic de la ciutat una oportunitat històrica i tal com es recull en el projecte es fa ressò d'una demanda de les entitats de l'àrea i de tot el municipi. Val la pena recordar la forta oposició que va generar a la societat vilanovina la política urbanística dels anys 2003 al 2005, que va comportar la substitució per sistema de molts edificis antics. Des de la nostra associació vàrem organitzar una campanya per posar fre a aquesta situació i promoure la conservació del patrimoni històric de la ciutat. A aquesta campanya s'hi van adherir les associacions de veïns de Mar, la Geltrú, Molí de Vent, Casernes, Centre Vila, Tacó i l'Aragai i també, el Foment, l'Institut d'Estudis Penedesencs, la Talaia i l'APMA, la Facultat de Belles Arts, la secció sindical de CCOO a l'Ajuntament, la Comissió de Medi Ambient de l'Escola d'Enginyeria de Vilanova i la Geltrú i la Federació de Clubs Unesco.

La moratòria d'enderrocs del 2005 a l'àrea de la Vilanova Vella i també a punts del Barri de Mar, han demostrat un abans i un després pel que fa al posicionament de l'Ajuntament en aquesta matèria. Davant d'aquest canvi d'orientació la nostra associació va prendre el compromís de participar en el Consell Assessor del Nucli Antic en el que hi participen altres representants d'entitats, professionals, tècnics i polítics. En aquest espai de treball, que està suposant un encert per part de la Regidoria de Projectes, Paisatge i Habitatge, hem pogut assabentar-nos que el que està passant a l'àrea de la Vilanova Vella no és precisament fàcil, ja que en aquesta zona coincideixen amb delimitacions diferents, per una banda el Projecte d'intervenció del Nucli Antic (PINA), és a dir, les actuacions derivades de la subvenció de la Llei de Barris i el Pla de Millora Urbana (PMU), que té com a principal objectiu posar en valor el nucli històric de la ciutat i mantenir i recuperar la seva funció residencial. Com a participants en aquesta comissió hem pogut comprovar que el PMU es presenta com un excel·lent eina que d'aprovar-se ben segur comportarà millores molt significatives per la Vilanova Vella. Cal destacar, que aquest Pla regula l'índex de densitat dels edificis, les condicions d'enderroc i substitució dels mateixos, les façanes i l'establiment d'una carta de colors i regula també els aspectes de l'edificació que puguin afectar el paisatge urbà, fent especial èmfasi en el patrimoni. Aquest punt per a nosaltres és extremadament important ja que des de fa anys que demanem a l'Ajuntament que actuï amb mètodes eficients per a protegir el patrimoni històric de la ciutat. El fet d'aprovar-se pot suposar que qualsevol petició d'enderroc, si abans de la moratòria es podia fer sense problemes quan la casa no estava catalogada, amb l'aprovació del Pla, la petició haurà d'anar

acompanyada del projecte constructiu on es demostrí que el que es vol fer té una qualitat superior a allò que hi ha fet, des del punt de vista paisatgístic. Aquest Pla doncs, es preveu com un instrument normatiu per a fomentar la rehabilitació en comptes de la substitució. En matèria de mobilitat dóna prioritat al vianant amb restricció del trànsit, preveient, entre d'altres mesures, la creació de diversos itineraris per a vianants i ciclistes a l'interior del nucli i la limitació del trànsit rodat. Per tal que els conductors puguin deixar els seus cotxes fora de l'àmbit, el Pla, preveu tres nous aparcaments dissuasoris (a més dels que ja existeixen a la Plaça de les Casernes i a la Plaça de la Peixateria). Un d'ells estaria situat a l'actual aparcament de l'Hospital i podria ser soterrat.

Però, mentre estem a l'espera de l'aprovació definitiva del PMU, més d'una vintena d'actuacions de rehabilitació de façana corresponents a la primera convocatòria de la Llei de Barris s'han executat, en la nostra opinió, sense ordre ni concert. Malauradament la major part dels treballs de rehabilitació realitzats usen les mateixes tècniques per a l'obra nova que per a façanes de més d'un segle. Es trist veure com determinades empreses constructores fan malbé façanes d'edificis de tapial, revestint-les amb la tècnica del monocapa i precioses cantoneres amb carreus queden destrossades per la pràctica del "junquillo", un perfil de plàstic que està empastifant el paisatge urbà del Nucli Antic i l'Eixample.

I també mentre estem a l'espera hem tingut coneixement que el Pla d'Acció Comunitària s'ubicarà en un local de lloguer de la plaça de les Casernes. Desconeixem els motius que han portat l'Ajuntament a decidir-se per aquest local que no és públic i no pertany a cap entitat. Nosaltres demanem que els diners que s'hagin de destinar a l'adequació d'espais, serveixin per rehabilitar espais d'entitats de l'àrea com l'Orfeó o d'altres, o per recuperar equipaments singulars i necessaris pel barri com la Casa Mir, actualment seu de l'UGT.

Desitgem que el PMU no sigui un altre document que, pels uns i pels altres, s'acabi guardant en un calaix amb tots els estudis, propostes de normativa i demés, que en els darrers anys s'han anat guardant i que omplen calaixos de l'Ajuntament. Des de la nostra Associació, ara per ara, mantindrem el compromís de continuar col·laborant, des de la línia del diàleg i amb esperit constructiu, per tal de contribuir a la defensa dels valors histórico-patrimonials de la ciutat. En aquest sentit, ens mantindrem atents fins a l'aprovació definitiva del Pla (a finals del 2008) que ha de condicionar tots els projectes que entrin en la segona convocatòria de subvencions.

Associació Unesco Garraf

Lliure mercat i transgènics

L'ésser humà ja ha demostrat que pot realitzar quasi tot el que es proposa. Cal veure però, si això sempre li convé. **Ciència i tecnologia s'han de combinar amb saviesa i espiritualitat, no podem deixar en mans dels especuladors sense escrúpols la vida de tots els éssers humans.**

L'acte de menjar, un fet vital que fem "alguns" tres cops al dia, ha estat vist com un gran negoci per determinades multinacionals, les quals han convertit el menjar en una mercaderia. ELS TRANSGÈNICS són l'última novetat tecnològica a arribar i no s'hauria de frivoltzar ni donar per fet que són una solució, s'han d'avaluar i demostrar honestament les seves conseqüències.

Després de 10 anys, sembla que són un problema afegit a la qüestió de fam al món, la salut i el medi ambient.

Si ho deixem en mans del mercat, aquest ja ha demostrat que no té cap moral ni escrúpol (contaminació per mercuri, oli de colza, vaques boges, llet infantil adulterada, hormona del creixement, agent taronja, PCC's, centrals nuclears... actualment els transgènics).

El mercat només pensa en ell

mateix i en la manera com pot augmentar el seu capital passant per damunt de l'equitat, l'ètica, la moral, la salut o el medi ambient.

L'aliment no és un negoci com ho poden ser els cotxes o els ordinadors, és humanitat. Milers i milers d'éssers humans estan morint a mans de l'agronegoci: de fam i de set, explotats, assassinats, suïcidats perquè no poden pagar els deutes en què els han posat les llavors transgèniques.

La vida és sagrada, nosaltres som sagrats, l'aliment és sagrat. No ens podem continuar comportant com a bàrbar amb els aliments, fa segles que ens diem civilitzats, oi? En 10 anys de transgènics ja hem pogut veure cap a on va tot això: fins ara totes les varietats transgèniques han estat o haurien d'haver estat prohibides per les conseqüències sobre la salut, la fauna i la flora, i el medi ambient, així com per la fortíssima contaminació química transgènica que provoquen en les altres varietats. Sabem que la coexistència de l'agricultura ecològica i la tradicional amb la transgènica és inviable degut a la contaminació que es produeix a través de la

pol·lització; contaminació irreversible i perdurable. Els transgènics en línies generals tampoc és cert que produeixin més. El que fan és augmentar les resistències de les herbes i els insectes que pretenen combatre, així com emmalaltir les persones i el seu entorn. Contaminen i provoquen la desertització de la terra fent-la improductiva (desenes de milers d'hectàrees a tot món).

Amb els transgènics les llavors estan programades per a néixer una sola vegada de tal manera que no es puguin reproduir, creant dependència als agricultors i de passada a tota la societat. És una tècnica que depèn per tot del petroli: fertilitzants

i tractaments químics i grans maquinàries que treballen en els monocultius intensius. Ens imaginem què pot passar si falla la producció del petroli?

Els transgènics ja han demostrat que no són cap solució, només són un negoci imposat per les multinacionals. De forma amagada ens els han posat al plat. Se'ns treu el dret a saber i a poder escollir el que mengem. Si ho volem conèixer, ens amaguen la informació obviant la llei d'etiquetatge de

2004 perquè no puguem triar, i manipulant els estudis, que tots, absolutament tots, alerten que això no anirà bé.

Us heu preguntat per què han augmentat tant els problemes de salut en els últims anys? les al·lèrgies, l'obesitat, la diabetis, els cel·líacs, els avortaments espontanis... En part pel tipus de vida que portem i l'aire que respirem i possiblement pel menjar produït amb adobs tractaments químics, refinat, adulterat amb colorants i conservants, afegits químics o d'altres.

Potser caldrà que algú ho controlï a temps, que no ens passi el mateix que ha passat amb la banca i el sector immobiliari, temes menors en aquest cas. Cal exigir als nostres polítics que s'impliquin en la salut de tota la humanitat i del planeta, no es poden permetre les incoherències, no es pot donar suport a l'agricultura ecològica i permetre els cultius transgènics, això no és un joc i tonto l'últim. O estem tots venuts i alguns comprats?

Pep Padrós i Montserrat Esquerda
Plataforma Som lo que Sembrem

Entrevista a Juanjo Iraegui

Per Elsa Pérez

Coordinador de l'àrea d'energia a l'empresa vilanovina ENT

El preu del barril de petroli, en l'inici del final del recurs, ha assolit preus històrics. Quina tendència creus que seguiran els mercats energètics del futur?

La teoria del *peak-oil* prediu que s'arribarà a un punt, quan s'hagin extret el 50% de les reserves mundials, en el què la capacitat d'explotació assolible per la tecnologia no podrà subministrar a tota la demanda. Alguns estudis apunten que ens estem aproximant a aquest moment d'una manera molt ràpida si tenim en compte que les economies emergents, com la xinesa i la Índia, estan demandant més recursos energètics. En aquest punt, es produirà un ajustament que es caracteritzarà per uns elevats preus de l'energia i un alentiment del creixement econòmic, el qual afectarà als països més dependents del petroli i amb economies menys diversificades. Ara bé, jo no parlo de decreixement, perquè el nostre sistema econòmic segueix basat en el creixement, per la qual cosa únicament tindrem un període de creixement negatiu.

I quant al futur de l'energia nuclear?

Actualment arriben senyals, o informacions, en sentits oposats, per una banda l'Estat es partidari de no construir noves centrals nuclears, decantant l'estratègia cap a les energies renovables, i d'altra banda el "lobby" pro nuclear pretén crear un estat d'opinió favorable a aquesta tecnologia. Les veus que hi estan a favor tenen pocs arguments de pes. De fet, en països occidentals en els que no hi ha moratòria nuclear no es construeixen noves centrals perquè no són viables econòmicament. És per aquest motiu que pretenen presentar la seva opció, com si es tractés d'una qüestió d'interès públic, la qual cosa en un mercat liberalitzat justificaria que l'administració pública hi intervingués. Aquesta contribució pública, a base de subvencions o altres fórmules, faria que els promotors reduïssin els seus riscos econòmics i podessin fer negoci. En els darrers temps ja estem veient la més que probable socialització de pèrdues en el sistema financer, i ara la indústria nuclear pretén socialitzar els seus beneficis, en sentit contrari és clar.

Quines capacitats de subministrament tenen els parcs fotovoltaics? Servirien per suplir els requeriments energètics d'una ciutat com Vilanova?

L'energia fotovoltaica pot contribuir a reduir les emissions de CO₂ i a augmentar l'aprofitament d'energies renovables del consum d'energia elèctrica

d'una ciutat. Tot i així, aquesta energia no és suficient per poder garantir el 100% del subministrament, ja que es requereix d'una gran quantitat de superfície captadora de la radiació solar. Fent un càlcul senzill i ràpid, tenim que 10m² donen 1kWp, que serien 1.250 kWh a l'any. Si una casa consumeix, posem pel cas 10.000 kWh a l'any, necessites 80m² per habitatge! Si suposem 3 persones de mitjana per habitatge, necessitem 26m² per persona. Vilanova té pel cap baix 60.000 habitants, que suposarien 1.560.000 m² (156 ha o camps de futbol).

És per aquest motiu, entre d'altres, que per combatre el problema del subministrament dels futurs augments de la demanda energètica ens hem de centrar en l'estalvi i l'eficiència. De fet, el plantejament és el mateix que es fa amb altres problemàtiques ambientals, com la de gestió de residus i de l'aigua. Aquesta reducció del consum energètic és possible utilitzant tecnologies eficients i adoptant unes bones pràctiques en l'ús de l'energia. Segons un estudi, si el consum elèctric mitjà d'una llar a Catalunya és al voltant de 7.000 kWh, es podrien arribar als 2.000 kWh amb l'ús de tecnologies més eficients. Així doncs, tenim un llarg recorregut per assolir aquests nivells d'eficiència que passaria per aplicar millors aïllaments tèrmics als edificis, ús de calderes més eficients, enllumenat de baix consum, etc.

Podrien les energies renovables suplir l'energia que demandem?

L'estudi de Green Peace 2050 100% renovables planteja escenaris possibles des del punt de vista tecnològic, però menys assumibles des del punt de vista econòmic. La recessió econòmica que estem vivint fa que ara la planificació energètica sigui cabdal per afrontar els escenaris que apunten cap a un augment dels preus, per la qual cosa la inversió en l'estalvi i l'eficiència és la millor estratègia que podem adoptar per fer front a aquesta situació.

En que consisteix un PEM (Pla energètic municipal)?

Sobre una àrea d'estudi acotada, com un municipi, amb una problemàtica determinada (com l'energètica), es fa primer una diagnosi o una anàlisi de la situació actual i tendències que seguirà el municipi en diferents escenaris futurs, per establir uns objectius de millora i les possibles actuacions, que depenen de les limitacions tecnològiques i econòmiques. La diagnosi és una eina clau per detectar l'estat actual (a mode de fotografia) i determinar accions polítiques concretes. Barcelona té una PEM força exemplar. És prioritari entre d'altres coses, conèixer quelcom tan bàsic com l'energia que consumim, i quelcom tant important com portar a terme polítiques i accions des de l'àmbit local per potenciar les polítiques adoptades a nivell supralocal (Generalitat i Estat).

Al 2005 vàreu publicar, conjuntament amb la Fundació Pi i Sunyer i la Diputació de Barcelona, la "Gestió local de l'energia". A qui va dirigit i què hi trobarem?

És una guia per als Ajuntaments que vulguin seguir una metodologia per abordar la gestió energètica des de l'àmbit local. Ajuda a l'elaboració d'un PEM en totes les seves fases, des de la part inicial de la diagnosi, l'avaluació de consums dels diferents sectors del municipi, etc., les accions i els instruments de gestió existents (com les empreses locals de serveis energètics), fins a la identificació d'accions concretes per a la millora de l'estat energètic del municipi.

A banda de les publicacions i els estudis de viabilitat de projectes fotovoltaics que heu realitzat en diferents municipis de Catalunya, quins altres projectes desenvolupa actualment Ent el camp energètic?

Estem elaborant projectes relacionats, sobre tot, amb àmbit local, des de col·laboracions en Programes d'Acció per l'Energia Sostenible, fins a donar suport per a la gestió energètica. La idea és treballar sobre els instruments dels què disposa l'administració local per impulsar polítiques de millora i assolir els objectius finals.

Com creus que s'estan enfocant les polítiques energètiques a Espanya i a Catalunya a mig termini? S'està gestionant correctament?

Quant a l'energia fotovoltaica els objectius dels plans energètics s'han complert, i de fet, s'han creat unes condicions favorables que han afavorit un tipus d'instal·lacions, fins a esdevenir un bon negoci, on s'hi han invertit grans capitals. En el cas de l'energia eòlica també s'estan complint els pronòstics i, fins

i tot, s'han ampliat. Malauradament aquest és l'escenari d'Espanya, mentre que a Catalunya es porta un cert retard.

Queda molt de camí en l'aplicació de mesures efectives en estalvi i eficiència, que com he dit abans, és la part més important. Això es tradueix, per exemple, en un incompliment dels compromisos del protocol de Kioto per part d'Espanya. Aquestes mesures, que ajudarien en la reducció de la dependència energètica i de les emissions, poden ser diferents segons l'àmbit competencial. Per exemple, un ajuntament no pot intervenir en el transport de mercaderies, però sí en la planificació urbanística per elaborar models de ciutats compactes de menys consum energètic.

Com veus la situació energètica a Vilanova i la Geltrú?

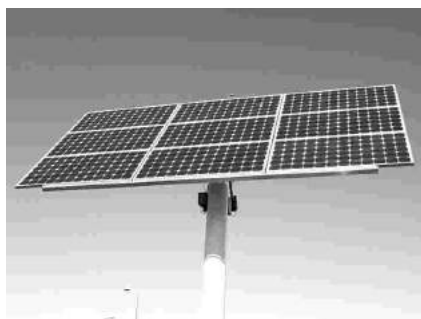
Recentment s'ha creat l'Agència Local d'Energia que té com a objectiu desenvolupar accions concretes per a la millora energètica al municipi. Tot i que amb l'Agència Vilanova es dota d'un instrument de gestió que no tenen altres ajuntaments similars, també és cert que portem molts anys d'endarreriment. En la meua opinió per causa d'una certa lentitud en el desenvolupament d'accions rellevants.

Si fem un balanç entre les accions positives i les negatives, és a dir les que no s'han realitzat, veurem que les negatives tenen un major pes. Aquesta situació, si bé no és massa satisfactòria si que és encoratjadora perquè significa que hi ha molta feina per endavant. Pel que fa a les actuacions positives, considero molt important la pacificació del trànsit

al centre de la ciutat, la qual cosa també ha contribuït a reduir els sorolls i la contaminació atmosfèrica. Però la llista pel que fa a accions pendents és, molt llarga, com per exemple:

- a) Millorar la mobilitat alternativa, per exemple ampliant la xarxa de carrils bicicleta.
- b) Millorar la planificació urbanística, per exemple evitant el creixement d'un urbanisme difús.
- c) Augmentar l'aprofitament d'energies renovables, com la fotovoltaica.

Com veieu moltes d'aquestes actuacions fa anys que s'arrossegueu i se n'ha sentit parlar. Esperem que algun dia les veiem realitzades. Penso que en l'actual context de crisi econòmica i energètica caldria fer un esforç per desenvolupar-les ja que el que estarem fent, no és res més que preparar-nos per una futura situació que podria esdevenir pitjor si no es fessin aquestes actuacions.

El bosc de La Marquesa en perill

El **Bosc de la Marquesa i Punta de la Mora** és l'espai més emblemàtic del litoral del Camp de Tarragona, i és alhora el símbol del triomf de la mobilització ciutadana tarragonina i del moviment ecologista envers la preservació dels espais naturals meridionals. La seva conservació com a Espai d'Interès Natural, ha esdevingut, un referent i ha motivat l'efecte dominó cap als espais més propers: la desembocadura del riu Gaià, els Muntanyans i Salats de Torredembarra, el Gorg de Creixell, la Platja Llarga tarragonina, i l'anella agroforestal de Tarragona.

Pel que fa referència a la gestió mediambiental de l'espai, cal reconèixer el mèrit d'haver aconseguit un projecte LIFE i haver endegat una interessant tasca pedagògica i de descoberta per als ciutadans. Però en canvi, el que no s'ha dut a terme ha estat la gestió forestal de l'Espai. Si a més a més, s'afegeix la complexa relació de competències que hi ha entre les diferents administracions públiques sobre l'EIN, i la imminent creació de l'Anella verda agroforestal tarragonina, fa que s'hagi de crear un ens supramunicipal que configuri el Pla de Gestió del Bosc de la Marquesa.

Un Pla que no pot anar deslligat del projecte de gestió de l'Anella verda agroforestal tarragonina, i que no hauria de permetre que projectes com **el Camí de Ronda i el Passeig de la Platja Llarga de Tarragona, redactat per la Secretaria de Costes de l'Estat**, es puguin tirar endavant, ja que suposarien una ferida mortal i irreversible per a l'EIN. El Bosc de la Marquesa ja disposa d'una xarxa de camins perimetrals, transversals i longitudinals, de terra d'arena, i no té cap necessitat d'eixamplar el camins existents. Cal evitar una major pressió antròpica sobre l'EIN, i s'ha de regular la seva mobilitat. S'han d'obviar les neteges del sotabosc i s'han de realitzar

d'una manera molt acurada les esclarissades del bosc, per tal de preservar un dels **millors savinars litorals (Juniperus phoenicea lycia)** que es conserven a Catalunya i un sotabosc molt divers i ric amb espècies com **el llentiscle, l'arçot, l'aladern, l'arítjol, l'ullastre, el margalló, el lligabosc, el càdec, el garric, l'esparreguera boscana, el bruc d'hivern, l'estepa blanca, el romaní,...**, que serveix d'aixopluc per la fauna. Cal aturar l'extracció d'argila groga dels penya-segats de la platja de la Cala Fonda ("Waikiki") que provoca una gran erosió, regular l'accés motoritzat a la zona tal com s'ha fet aquest estiu, recuperar els marges de pedra seca, instal·lar el Centre d'Interpretació de la natura al Mas Grimau i millorar la senyalització de l'espai.

En definitiva, la supervivència del Bosc de la Marquesa està en perill, i només depèn d'un Pla de Gestió que reguli els seus usos, que tingui un pressupost real, i que senzillament el protegeixi d'amenaques absurdes i irracionals. És necessari que s'incorpori veloçment **al futur Parc Natural de les Terres del Gaià**.

Lluís Estamariu i Lola Paniagua

Plataforma Salvem la Platja Llarga de Tarragona, cala Fonda (Waikiki) i Roca Plana

La recuperació del cabal ecològic del riu Gaià

En dos Plens passats de l'Ajuntament de la Nou de Gaià, el grup municipal d'ERC-EPLN, a instàncies de la ciutadania de la Nou de Gaià, presentà un Prec a favor de la recuperació del cabal ecològic del riu Gaià. En el prec es demana a l'empresa Repsol que accepti la Resolució de la màxima representació de Catalunya, que és el Parlament, que insta a posar fi al segrest de l'aigua a l'embassament del Catllar, i a la implantació al país de la Nova Cultura de l'aigua. La resposta de l'equip de Govern respecte a la recuperació del cabal ecològic és favorable, però no es vol avançar a les deliberacions que determini la Taula d'Alcaldes del Baix Gaià. Finalment el vot del Consistori és negatiu i es reitera de nou l'escassa sensibilitat mediambiental de l'actual Ajuntament, sobreposant un cop més l'interès del partit per sobre l'interès nacional de recuperació de la qualitat i la quantitat d'aigua dels rius catalans.

Els anteriors Governos de la Generalitat no han sabut o no han sigut capaços d'abordar d'una manera resolutiva el problema del cabal ecològic o de manteniment del riu Gaià. Ara i després de la creació del Consell de Conca del riu Gaià impulsat per l'Agència Catalana de l'Aigua, i de deu anys de pressió imprescindible del moviment ciutadà de la Plataforma Salvem el Gaià, al treball del Consell Comarcal del Tarragonès i la Taula d'Alcaldes del Baix Gaià, s'ha començat a albirar una solució. La solució consisteix en bescanviar part o tota la concessió d'aigua que disposa l'empresa Repsol a l'embassament del Catllar per l'aigua de procés

osmotitzada de la futura planta de tractament Terciari de les aigües residuals procedents dels municipis de Tarragona, Vila-seca, Salou i Reus, que té previst arribar a produir uns 18 hm³/any.

La Nova Cultura de l'aigua pivota bàsicament en un model fortament contraposat al que durant 23 anys de l'anterior color polític va ésser vigent, és a dir, en la reutilització de l'aigua residual depurada. El cost de potabilització d'aquesta aigua és menor i a més a més és sostenible, i d'això en depèn el futur. Deixar d'abocar l'aigua residual depurada al mar sense cap tipus d'ús és una autèntica aberració, més si el cicle de la sequera actual no té cap previsió que finalitzi, sinó que ha esdevingut estructural. Dissenyar una xarxa de reg d'aigua residual depurada pel procés de Terciari i desinfectada, independent de la d'aigua potable, és ja una realitat que estan aplicant un bon nombre d'Ajuntaments. Recuperar i descontaminar els aqüífers malmesos pels abusos del passat, incorpora més recursos hídrics al sistema. Si a aquestes iniciatives s'hi sumen l'estalvi de consum d'aigua, la millora dels rendiments de les xarxes d'abastament d'aigua potable i la dessalinització, les operacions transvassistes queden relegades a aquells manuals d'Hidràulica que s'estudien com a rareses i disbarats, ja sigui entre conques hidràuliques properes com entre conques llunyanes. És un requisit de la nova Directiva Marc de l'aigua d'àmbit europeu; l'autosuficiència hidràulica de cada conca. La informació de la gestió hidràulica del poble de la Nou de Gaià per part de l'actual Equip de Govern

és minsa. Per ratificar les declaracions del Consistori que determinen que no hi ha problema d'abastament d'aigua potable al municipi seria necessari conèixer quantitativa i qualitativament les reserves i l'evolució al llarg del temps de l'aigua del pou existent, així com el consum actual de la vila periodificat al llarg de l'any, quina és la incorporació de cabals del nou pou i si la seva ubicació escollida en la zona escolar de les Codinetes és la més adient. L'emplaçament del futur pou no ha de venir condicionat pel fet d'ésser un espai de titularitat municipal (dins de l'escola municipal), sinó pel fet d'emmagatzemar la màxima quantitat d'aigua.

La Gralla de la Nou del Gaià (agost 08)

La gestió de residus a Catalunya

Notes legislatives

El passat mes de juliol el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei 9/2008, de 10 de juliol, de modificació de la Llei 6/1993 reguladora de residus; i la Llei 8/2008, del 10 de juliol, de finançament de les infraestructures de gestió dels residus i dels cànon sobre la disposició del rebuig dels residus, modificació de la Llei 16/2003, del 13 de juny de finançament de les infraestructures de tractament de residus i del cànon sobre la deposició de residus. Abans però de comentar el contingut de la llei farem un breu diagnòstic de la situació actual de la gestió de residus a Catalunya.

- En els darrers 10 anys els residus municipals han augmentat un 47% (per càpita un 27%) i els envasos el 65%
- A l'any 2006 només s'han reciclat un 24% dels residus municipals, quan l'objectiu del PROGREMIC (Programa de gestió dels residus municipals de Catalunya) era del 48%.
- Per al mateix any, l'objectiu establert per a la recuperació de la matèria orgànica era d'un 55% quan només es va arribar a un 12%. I per als envasos l'objectiu era reciclar un 25% i només es va arribar a un 10%.
- L'antiga llei no preveia prou instruments reguladors, ni econòmics (cànon insuficient, no contemplava un cànon per a la incineració ni per als residus industrials, manca de fiscalitat ecològica per als materials d'un sol ús, no obligació de la recollida de la matèria orgànica pels municipis de menys de 5.000 habitants, etc.)
- Per sobre de tot, l'antiga llei no preveia mecanismes per fer complir als municipis els objectius establerts.

La novetat és que per primera vegada es garanteix per llei la recollida selectiva de tots els residus als municipis catalans, independentment del seu nombre d'habitants. I estableix un termini d'un any per presentar la planificació de la recollida selectiva de la matèria orgànica per a tots aquells

ajuntaments que encara no la duguin a terme.

S'estableixen noves figures tributàries (cànon), que sempre retornen als municipis i que no han de suposar un increment de la taxa d'escombraries. Els cànon aniran destinats al foment de la recollida selectiva de residus. En especial cal destacar la creació del cànon d'incineració, de 5 €/tona, que encara que és baix és l'únic existent a tot el territori espanyol. Un altre cànon de nova creació és el de residus de la construcció destinats a dipòsit controlat, de 3 €/tona, i que en l'anterior llei no va ser inclòs. L'entrada en vigor d'aquests cànon és per l'any 2009. També crea dos cànon específics en el supòsit que, al cap d'un any de l'entrada en vigor de la modificació de la Llei 6/1993, els municipis no recullin separatament la matèria orgànica, malgrat disposar de plantes concretes de tractament. En aquest cas s'aplicaran 15 €/tona per a incineració de residus municipals i 20 €/tona per a residus municipals destinats a dipòsit controlat. L'entrada en vigor d'aquests cànon és per l'any 2010.

Malgrat aquests avenços, les modificacions d'aquestes lleis són insuficients i limitades per incidir en els municipis per a aconseguir uns bons resultats de reducció i recuperació de residus, per obtenir una bona qualitat de separació i per reduir el tractament finalista.

La nova llei dona un termini d'un any per a que tots els municipis, independentment del nombre d'habitants, presentin un projecte de planificació de la FORM (Fracció Orgànica procedent de la recollida selectiva dels Residus Municipals) per a la recuperació dels residus. Davant dels incompliments dels programes per part dels ens locals només preveu denegar ajuts, subvencions, subrogar la competència de la gestió de residus i en la Llei 8/2008 preveu un cànon incrementat pels municipis que no facin la recollida selectiva de la FORM però és una sanció del tot insuficient i que tindrà un caràcter poc dissuasori per als municipis que no han començat la recollida selectiva després de més de 10 anys de desplegament de l'antiga llei.

← Per altra banda, aquesta llei 'legalitza' la ingerència en l'autonomia municipal i en les competències de la normativa urbanística i vulnera els drets democràtics per decidir tant als ens locals com a la ciutadania, del que es vol en el territori i no fomenta el consens sinó la imposició del model de gestió de residus de l'Administració de la Generalitat (article 6ter punts 3 i 4 i article 13 punts 2 i 3). La llei suprimeix el procediment municipal d'atorgar o no la llicència urbanística, i a més, l'Administració de la Generalitat podrà declarar les instal·lacions d'utilitat pública i d'interès social. Així es legalitza la possibilitat d'imposar instal·lacions que tractin residus d'altres territoris. D'aquesta manera suprimeix el principi de responsabilització i no es té en compte els principis de proximitat ni de suficiència.

El Pla territorial sectorial d'infraestructures de tractament de residus determinarà les seves ubicacions sense descartar per llei la seva ubicació en espais naturals o protegits.

Quant a la prevenció, dir que s'ha perdut una oportunitat única per a marcar objectius concrets que fomentin la reducció de residus mitjançant accions de sensibilització destinades a la ciutadania, als ens locals i a les empreses però també instruments fiscals i incentius econòmics encaminats a fomentar la reducció de residus. Per altra banda, continua incloent la incineració de residus sense tenir en compte els greus perjudicis mediambientals que provoquen les incineradores ni prioritant la recuperació del material.

Les modificacions recollides en aquesta llei són per tant insuficients per a garantir la reducció de residus, obtenir una bona qualitat en la separació de les deixalles orgàniques i reduir el tractament finalista.

Fonts:

Plataforma Cívica per la Reducció de Residus
Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius (CEPA)
Federació d'Ecologistes de Catalunya (EdC)
www.arc-cat.net

Amics de la Platja Llarga

Mostra fotogràfica sobre la Platja Llarga

Amics de Platja Llarga de VNG ha anat treballant sempre en una doble vessant, atenent per una banda la tasca de treball pur i dur per la preservació de l'espai amb accions com l'inventari botànic, o les reunions de la comissió de seguiment amb l'ajuntament, i per altra banda fent difusió del valor de l'espai i portant-hi els ciutadans amb accions simbòliques com ara un concurs de dibuix o la neteja anual de la platja al novembre. En aquest darrer sentit, i amb la intenció que sigui itinerant, el mes de setembre passat es va fer una mostra de fotografies al Toc a partir del material que els propis amics i col·laboradors han anat recollint al llarg dels darrers 4 anys.

La mostra planteja en una primera part el recull històric del procés de preservació de l'espai natural; una segona amb l'identificació dels diferents espais i comunitats que configuren la zona preservada; una tercera amb exemples de la pressió antròpica; una quarta

amb precioses imatges fetes in situ de la flora i la fauna; i una darrera part de recull de les activitats realitzades pels Amics de Platja Llarga.

Durant els dies de la mostra al TOC, membres del col·lectiu d'Amics de Platja Llarga van atendre als ciutadans que la van visitar, i es van recollir de forma unànime mostres de suport a la tasca feta

en favor de la preservació i en molts casos es va expressar la sorpresa que l'espai sigui tant ric tant en flora com en fauna.

Desitgem que el constant alentiment del procés per concretar el pla d'actuació per renaturalitzar aquest espai, no acabi suposant la pèrdua de l'alt valor paisatgístic i ambiental que fa tangible la mostra fotogràfica.

La mostra tornarà a ser visible els dies 24-11 al 18-12 al Cria, carrer Bonaire, 1 i del 7 al 23 de gener al Centre Cívic de Mar, passeig Marítim, 73.

Ramón Carbonell

Energies renovables

Grup GEA, Triodos Banc i Ecologistes en Acció van inaugurar l'11-9-2008 la planta solar Villa II a la vila de Don Fabrique a Toledo. Sembla estrany que una entitat bancària, un grup ecologista i una empresa decideixen engegar plegats un projecte. Doncs és així, i esperem que el fenomen es multipliqui. Es tracta d'un parc solar de 600 kW que ocuparà 21.700m². En el projecte hi han participat vint propietaris diferents amb una inversió de mes de quatre milions d'euros. La planta Villa II conté un total de 3.258 panells solars FV repartits en 24 instal·lacions fixes independents de diverses potències, des de cinc fins a cent kWn. Segons les estimacions prèvies, gràcies a l'electricitat neta que produirà la planta, s'evitarà l'emissió de més de 600 tones de CO₂ a la atmosfera. Villa II es la segoa horta solar de la localitat toledana, el 2007 es va posar en marxa el projecte Villa I, d'un megavat de potència desenvolupat sota el mateix concepte de multipropietat, que genera prop de 1.450.000 kWh a l'any.

Font: Revista Energias Renovables. Més info: www.geasl.com

Tancament de la central nuclear de Garoña

La premsa del 16-9-2008 recollia la notícia que el govern basc, presidit pel lehendakari Juan José Ibarretxe, havia aprovat un acord en Consell De Govern pel que es sol·licita a l'Executiu central que no renovi la llicència de funcionament de la central nuclear de Santa Maria de Garoña i procedeixi al seu tancament i desmantellament. Consideren que actualment hi ha alternatives per a la generació d'electricitat, amb molt menys cost monetari, social i ambiental. I sobre tot perquè cal evitar els riscos constants que una instal·lació obsoleta com la de Garoña produeix sobre la salut humana i els ecosistemes, i més si es te en compte el seu llarg historial d'incidències durant els de 36 anys de la seva posta en marxa. També recorden que el Govern Espanyol, a la passada legislatura i ratificat en l'actual, es va comprometre a impulsar el tancament de les centrals nuclears ubicades a l'Estat, especialment les més antigues i amb falles importants en la seguretat.

Li agafarà un atac d'enveja al govern tripartit i demanarà el tancament d'Ascó i Vandellòs? No en dona traces, així que ens caldrà continuar insistint.

El moniato

Aquest cop hem decidit atorgar **DOS MONIATOS, DOS**. Perquè? Doncs us ho expliquem: Som a la tardor, temps de moniatos, i amb l'abundància ens sentim generosos, no volem ser garrepes, sobretot donada la constància sense precedents que mostra el premiat per ser mereixedor per segona vegada el mateix any, en un malbaratament d'insistència fora del que és normal, no sabem si per viciosa prepotència dels que manen o per bondadosa innocència dels humils (que atrevida és la ignorància), ha gosat continuar publicitant que seguirà aplicant l'ús (amb els nostres quartos) de **la moderna**

Contra el Cementiri Nuclear a Catalunya

El passat 30 d'octubre la Coordinadora Anticementiri Nuclear de Catalunya (CANC) va entrar al registre de la Generalitat una carta dirigida a l'Honorable Conseller Antoni Castells, on se li demana que rectifiqui les seves declaracions al Parlament en relació a deixar la porta oberta al cementiri de residus radioactius si hi ha consens territorial.

La CANC considera aquestes declaracions impròpies d'un conseller, que està obligat a vetllar pel compliment de les resolucions del Parlament que l'11 de març de 2008 va aprovar la resolució 150/VIII; BOP núm. 229 de 17-03-2008, per la qual es rebutja la instal·lació d'un cementiri de residus radioactius al nostre país.

La CANC recorda al conseller: que 55 ajuntaments de les Terres de l'Ebre i el Camp de Tarragona (el 66% de la seva població, dels quals 9 pertanyen a les àrees nuclears (PENTA) d'Ascó i de Vandellòs i que representen el 79% del total de la població d'aquestes àrees), han aprovat mocions oficials contra la instal·lació d'un cementiri nuclear; el mateix que han fet 7 dels 10 consells comarcals de les Terres de l'Ebre i el Camp de Tarragona (Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre, Terra Alta, Priorat, Baix Camp, i Alt Camp) .

Tota la informació a: Blog de la CANC
<http://blogcanc.blogspot.com/>

Agenda

Calendari de reunions de l'APMA 2008

Dia: Dilluns. Hora: 2/4 de 8 del vespre

Lloc: TOC, Sant Sebastia, 11, sala de reunions

Dies: 9-6, 14-7, 8-9, 13-10, 10-11, 1-12

catifa voladora: la gespa artificiaaal! a tort i a dret i allà on li roti, que per alguna cosa pot prendre decisions sense consulta prèvia. Ha anunciat públicament que ara toca posar gespa artificial a la Ronda Ibèrica un traçat d'algun quilometret de longitud que gaudirà del privilegi. Doncs sí, per primera vegada a la història de La Veu del Mussol **atorguem dos moniatos al Sr. Juan Luis Ruiz** regidor de via pública del nostre ajuntament. I ara que no se li acudeixi contractar cap empresa perquè passi l'aspiradora, que el que deiem al butlletí 15 era broma.

El corriol fet autopista

Criteris de la Diputació

Un caminet de les Planes al collet de Vallgrassa, al terme de Sitges i dins el parc natural del Garraf que fins ara era PR (petit recorregut utilitzat pels amants de la natura) està sent convertit en una pista àmplia. Us preguntareu per què, doncs amb l'excusa de fer passar camions de bombers ja ho tenen justificat. Potser sabeu el què és un corriol en plena natura, camí estret i a voltes difícil indicat només a mapes detallats i pel qui no està a l'aguait passa desapercebut.

Ara hi ha maquinària pesada "obrint" una via que fa malbé allà on trepitgen, fent moviments de terres, abocant grava, terra, destrossant plantes, caus, nius, margallons protegits, i en definitiva destrossant el parc potser més castigat de tot Catalunya per patir les inclemències naturals dels incendis i sequera i les agressions de les pedreres, abocadors i tota mena d'urbanitzacions i contaminacions ambientals atmosfèriques (Extraccions i Vallcarca) i subterrànies (lixiviats pel riu la Falconera). No n'hi ha prou de demanar que ens escoltin quan ho diem, dissortadament n'hi ha que es prenen la llei a conveniència i no demanen els permisos pertinents quan l'impacte és sever en actuacions sobre un parc tan fotut.

Haurem de demanar explicacions, responsabilitats i si convé exigir que les il·legalitats es castiguin quan no és correcte obrir un camí forestal sense consentiment de la Generalitat.

El Centre Excursionista Talaia, l'Institut d'Estudis Penedesencs, Amics de l'UNESCO i l'APMA hem presentat denúncia als mossos, i demanat explicacions i responsabilitats a serveis territorials del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya. No és admissible aquesta destrossa feta pels mateixos que han de vetllar per la conservació del territori.

La dificultosa gestió de la Platja Llarga

Ens és ben igual si també passa a altres pobles, però a Vilanova i la Geltrú avançar en un projecte mediambiental, resulta llarguíssim, dificultós i excessivament penós o impossible si ho veiem des d'una perspectiva constructiva. L'esforç que cal fer és desgastador, sovint resulta cert el malefici de la gitana "que tinguis plets i que els guanyis". Des que es va aconseguir que s'aturessin les obres, ja fa quatre anys, avançar en la preservació i fer creïble als ciutadans que s'hi està treballant i, el que és més necessari, que aquest treball sigui eficaç, està carregat d'entrebancs.

Si analitzem però la categoria d'aquests entrebancs resulta evident que són endèmics del sistema parlamentari actual: cal que l'altre partit no s'endugui els mèrits i d'això en sap molt qui governa, però sobretot cal que la ciutadania no se'n porti res. Aparentment farem veure que tot ho fem per a ells i elles però si cal, practicarem la divisió fent un cafè amb qui sigui per treure mèrit als que treballen de forma constant i organitzada, no fos que s'arribin a creure que pinten alguna cosa. I quan els polítics es distreuen apareixen els tècnics perpetuadors del sistema, més papistes que el papa.

I així, es practica fins la sacietat la tècnica del "però..." en qualsevol moment i circumstància i en tot allò que en sortir d'una reunió creies que ja s'havia aconseguit superar, el proper dia pot tornar al laberint angunios de la incertesa, però si ahir era clar i ho vam decidir... Voltes, més voltes, cal donar-hi cent voltes perquè el mareig envaeixi el contrari i un cop atordit el puguem fotre per molta raó que tingui. És que no havíem tingut en conte que... és que no havíem previst que...

Si us hem distret amb tant verbejar us tornem al lloc: estem parlant de la Platja Llarga vilanovina enfront dels arguments oficials: No s'hi pot fer res fins el 2010 que haurà acabat el tema de les permutes. No s'hi pot fer res perquè encara és el propietari qui té la paraula i el poder sobre el territori. No s'hi pot fer res perquè no hem aconseguit una figura de protecció. No s'hi pot fer res perquè no tenim diners. No si pot fer res perquè fóra actuar fora de la llei. No s'hi pot fer res perquè fóra donar la raó a un tercer en detriment del meu prestigi. I quan surt algú disposat a trencar la inèrcia, se li recorda que no pot fer res pels mil motius que faci falta.

La Platja Llarga està condemnada, a què? Ningú ho sap, perquè els governants es passen la patata calenta sense prendre determinacions clares, esperant que algú celestial ho solucioni. L'Estudi ambiental és acabat i la Proposta de Pla Especial també, però a tota política li fa falta els recursos adequats per aplicar-la i els recursos no hi són. Així, el dubte, la inòpia i la incertesa, es va apoderant de la vida que queda restringida a la voluntat sempre ajornable i dispensable del sistema que avui diu sí, i demà no ho sé, pot ser, ja veurem, ves a saber, tot es pot veure des d'altres punts de vista... Això s'ha de trencar, qui ho farà?

apma@yahoo.es

Sumari

Portada: <i>El corriol fet autopista</i>	1
Editorial: <i>La dificultosa gestió de la PLatja Llarga</i>	2
El nostre medi:	
<i>Al·legacions de l'AMPA a la LOF</i>	3-4
<i>Caminada pels Colls: visita avaluativa de l'espai</i>	5-6
VNG:	
<i>Regals de la crisi</i>	7
Contaminació:	
<i>El Protocol de Kioto a la indústria espanyola i el comerç d'emissions de la UE</i>	8-10
Els transgènics:	
<i>L'agricultura del futur</i>	11-12
La crisi:	
<i>La crisi o el començament d'un canvi</i>	13-14
Butlleta d'incscripció	14
Breus	15-16
El moniato	16

La Veu del Mussol 17, maig 2009

Edita: Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient
 Sant Sebastià 11, TOC despatx 3
 Vilanova i la Geltrú
 web: <http://www.arctia.net/apma>
 c/e: apmavng@yahoo.es

Equip de redacció: Elsa Pérez, Hèctor Galvany,
 Jaume Marsé, Laura Lamarca, Pau Bernal

Fotos: Redacció i autors articles

Tiratge: 300 exemplars

Impressió digital: Padisgraf

La redacció d'aquest butlletí no comparteix necessàriament l'opinió dels seus col·laboradors.

Al·legacions de l'AMPA a la LOF

Comunicat de premsa respecte al pla director urbanístic de la reserva de sòl per a l'establiment de la línia orbital ferroviària.

L'APMA considera totalment inacceptable la proposta de tres traçats i una zona de tallers pel seu fort impacte ambiental. Considera que és factible definir un nou traçat únic que permeti el funcionament de la LOF i tingui un impacte ambiental molt menys greu i irreversible sobre el territori. Creiem que s'hauria de recuperar la idea inicial de traçat únic Vilanova – Vilafranca.

Considerem que el Pla no té en compte la importància ecològica de la Platja Llarga i la seva connexió ecològica, atempta contra la preservació de l'espai del PEIN dels Colls i Miralpeix i contra el paisatge d'altres àrees del Garraf com és als Cards. L'estació Park & Ride de Sant Pere de Ribes suposa pel pla dels Cards, situat al vell mig de la plana Garraf, la pèrdua total del seu gran valor paisatgístic i de la seva funció com a connector biològic entre el paratge dels Colls Miralpeix i la serralada Litoral.

L'Apma ha presentat al·legacions a la Comissió Territorial d'Urbanisme de Barcelona de la Direcció General d'Urbanisme del Departament de PTOP de la Generalitat de Catalunya, en l'aprovació inicial del Pla director urbanístic de la reserva de sòl per a l'establiment de la Línia Orbital Ferroviària.

També ha demanat als Ajuntaments de Vilanova i la Geltrú, de Sitges i de Ribes i al Consorci dels Colls i Miralpeix – Costa del Garraf que incorporin les seves peticions o almenys que les tinguin en compte durant la fase d'informació específica per les administracions públiques.

L'Apma critica el document que ha estat sotmès a informació pública per la manca de rigor en no estudiar i tenir en compte totes les possibles alternatives, fins i tot l'alternativa zero d'obligat acompliment. No es tenen en compte els objectius ambientals més importants i el seu anàlisi és insuficient i incorrecte en molts dels seus punts.

La diagnosi ambiental té greus mancances ja que ni tan sols cita - la zona humida "Platja Llarga de

Vilanova i la Geltrú"; inclosa a l'inventari de zones humides de Catalunya. La diagnosi no té en compte tampoc l'alt valor natural del conjunt de la zona coneguda com a Platja Llarga - La Millera - Mas de l'Esquerrer - sector occidental de l'Ortoll, que ha estat objecte durant anys d'una important campanya de preservació i que es tracta d'un espai que encara no és al PEIN, però forma part d'un procés de requalificació exemplar que té un passat, un present i un objectiu futur en el temps, tan o més important que la pròpia LOF. Aquest espai i el seu procés no s'ha tingut en compte en la redacció de l'estudi ni del projecte.

Aquest espai té una qualificació urbanística diferenciada, com a sòl no urbanitzable d'especial valor agrícola, reconeguda també en el Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner. En aquest sector s'està desenvolupant un Pla Especial de preservació i un estudi de connectivitat per unir aquesta zona amb els espais del Foix i Olèrdola, que ni tan sols es citen.

La diagnosi no té en compte tampoc l'alt valor natural i com a connector de tota la corona verda que envolta la ciutat de Vilanova i la Geltrú, que actua com a corredor biològic entre els espais Platja Llarga, Foix, Olèrdola i Garraf. Aquesta corona ha de ser preservada com a element importantíssim de la matriu territorial, imprescindible per a la viabilitat a llarg termini dels espais protegits abans esmentats.

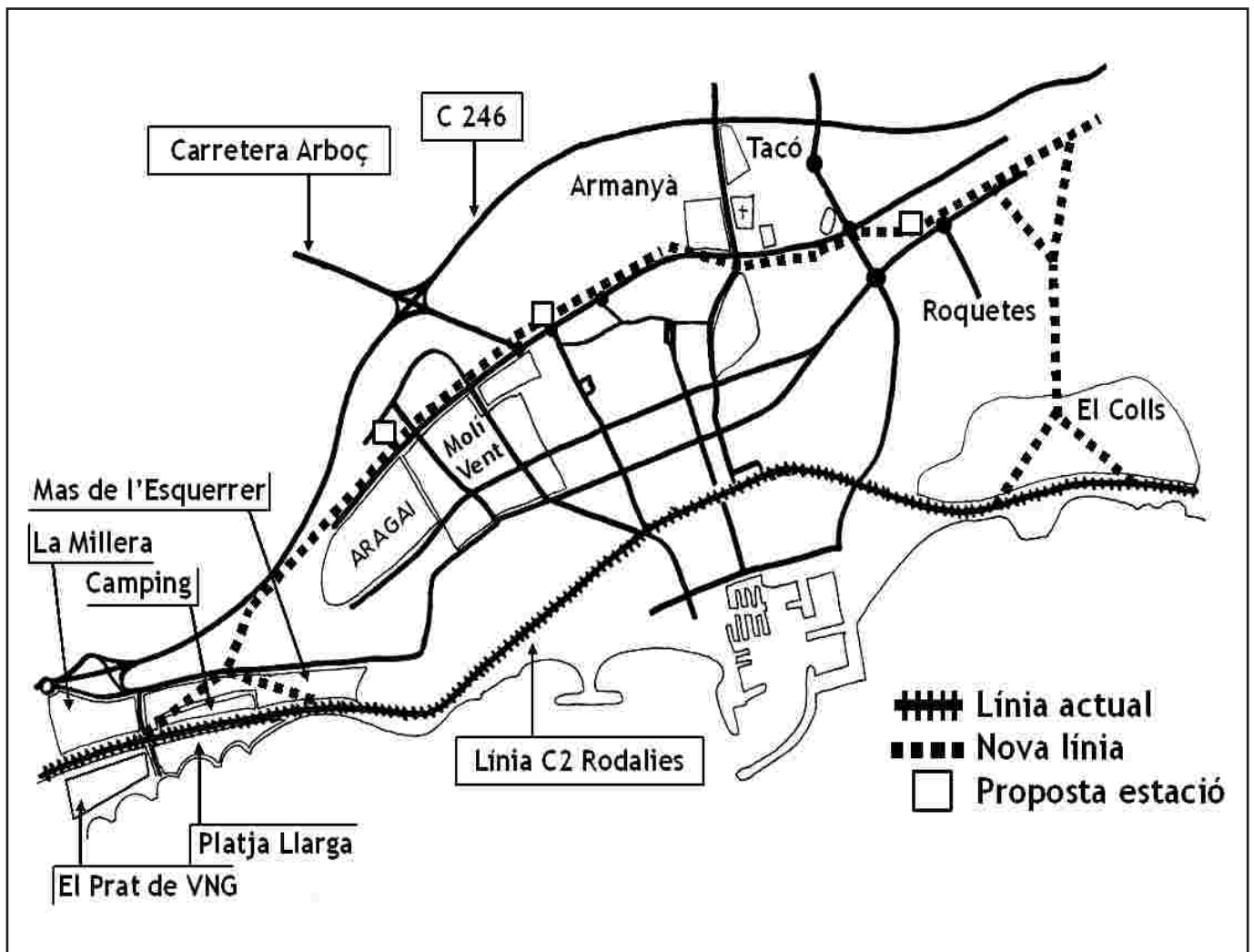

Per altra banda, la diagnosi tampoc no té en compte suficientment els valors de l'Espai Natural dels Colls i Miralpeix, a cavall entre els termes municipals de Vilanova i la Geltrú, Sant Pere de Ribes i Sitges.

Aquest espai natural és, en part, dins del PEIN, però constitueix una unitat territorial que va més enllà de l'espai protegit que hi ha situat estrictament a Sitges. La seva protecció està reconeguda pels ajuntaments dels tres municipis, Sitges, Vilanova i la Geltrú i Sant Pere de Ribes, i aquesta es veu reflectida clarament en els seus plans generals urbanístics, i també en les seves declaracions

formals al respecte. El conjunt d'aquest espai i la seva protecció global, tampoc no s'han tingut en compte en la redacció de l'estudi ni del projecte.

No es té en compte, per tant, la integritat del paratge dels Colls i Miralpeix, que malgrat que sigui reconegut amb diverses formes administratives pels tres municipis que el formen (sòl rústic protegit, zona verda de sòl urbà), forma un continuïum al llarg de tota la costa entre Vilanova i Sitges que inadmissiblement pot ser fracturat per la intersecció de la nova línia amb l'actual.

Esquema del traçat previst

Cedit per Fermín de la Pinta, Molinformatiu 54

Caminada pels Colls: visita avaluativa de l'espai

Membres d'Amics de la Unesco-Garraf, de la Comissió de Medi Ambient de l'Agrupació Excursionista Talaia i de l'APMA van decidir sortir a caminar pel Colls i Miralpeix el 28 de febrer d'enguany amb l'objectiu d'avaluar l'estat de l'espai. Com a resultat de la visita van realitzar un informe fotogràfic dels impactes detectats i posteriorment unes denúncies als Ajuntaments de Sitges, Sant Pere de Ribes i Vilanova i la Geltrú, així com al Consorci dels Colls i Miralpeix i al Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya. Per qüestions d'espai no hem pogut incloure tot l'informe però n'hem recollit un resum que us oferim i que creiem il·lustra sobradament l'estat del nostre paratge litoral.

Abocament de runes i residus diversos

Brutícia i deixalles disperses per tot arreu

vehicles abandonats i / o cremats i manca total de neteja dels escassos contenidors existents

Construcció d'esplanades, marges i estructures artificials, especialment al voltant dels xiringuitos, i substitució de la vegetació natural per enjardinaments

A més del que podem veure a les fotos també van trobar-se amb l'existència d'elements constructius mig derruïts o en desús; alteracions diverses per conducció "fora pista" (trial...), alteracions a la vegetació i roques, senyalitzacions particulars diverses i apropiació de l'espai per alguns col·lectius. Els va cridar l'atenció nombrosos paranyes de captura d'ocells fringíl·lids arreu de l'espai, amb la construcció d'instal·lacions inadequades amb formigó, ferros, i materials diversos que tenen la traça d'haver-se fet sense les autoritzacions pertinents de captura. Tot plegat denota una manca de gestió alarmant sobretot des de la creació del Consorci dels Colls i Miralpeix.

Regals de la crisi

Després d'anys de demanar que s'acabés amb els nivells de contaminació elevadíssims per pols de ciment a Vilanova, després de lluitar per tenir estudis que confirmessin que Cemex és el responsable directe de la deficient salut dels vilanovins, després de demostrar els esmentats estudis que la responsable directa és la pols de ciment blanc, després d'enfrontar-nos a les altes cúpules de la Direcció Gral. de Qualitat Ambiental de la Generalitat, després de creure que l'ajuntament obriria una via de salut per mitigar els nefastos efectes, ens assabentem per premsa que Cemex decideix tancar la fàbrica del Tacó! Això és com el cas de la central nuclear més antiga, com Garoña que és tan vella que ja no és ni rendible, que està podrida per dins, que són tan velles i obsoletes les instal·lacions que posar-les al dia significa un inversió multimilionària. Finalment la multinacional decideix, enviar la producció a Buñol i a altres fàbriques.

En definitiva que hi sortim guanyant veïns, treballadors i empresaris. La crisi ens ha fet un favor ambiental i els nostres pulmons aviat podran respirar tranquils. Enhorabona a afectats, treballadors, vilanovins tots i nens i avis en general i més especialment als malalts d'asma i altres afectacions respiratòries lleus i greus.

El problema de la contaminació atmosfèrica encara no està resolt i manca demanar a tothom que faci el favor de fer servir el mínim el cotxe, que no comprin 4x4, que es penalitzin els dièsel, i sobretot a les autoritats que treballin per reduir el trànsit dins la ciutat. Que les empreses que contaminin l'aire que no els permetin produir si no ho fan de forma neta. Dissortadament el poble hauria de confiar en les administracions que no poden actuar lliurement per defensar els inalienables drets ambientals de la població.

Xavier Rosset

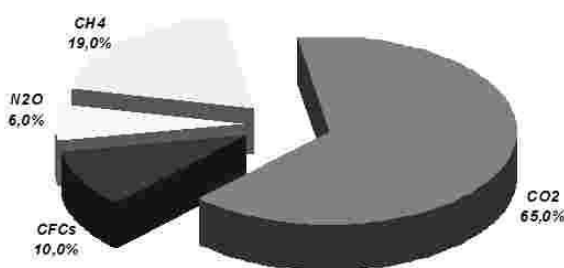
El Protocol de Kioto a la indústria espanyola i el comerç d'emissions de la UE.

Per Elsa Pérez

Després de nombrosos estudis i debats científics sobre la possible relació causa-efecte entre l'acumulació de gasos d'efecte hivernacle a l'atmosfera i l'escalfament global per efecte antropogènic, el que és un fet és l'acceleració del procés a les últimes dècades. El que toca qüestionar és la capacitat dels humans per adaptar-se als fenòmens naturals que els canvis en el clima produiran irreversiblement en el nostre planeta.

Existeix un efecte d'inèrcia de l'escalfament, fins i tot, en l'hipotètic cas que deixéssim d'emetre gasos a l'atmosfera. Les emissions dels anomenats gasos amb efecte hivernacle (GreenHouse Gases o GHG) són per CO₂, CH₄, N₂O, HFCs, PFCs i SF₆, principalment generats en transformacions energètiques, processos industrials i en el transport motoritzat, activitats que s'han intensificat des de la Revolució Industrial. El vertiginós creixement en la producció i l'explosió demogràfica en els últims segles ha multiplicat les emissions i augmentat la concentració de GHG a l'atmosfera.

Distribució percentual de les emissions GHG antropogèniques mundials, 2003.

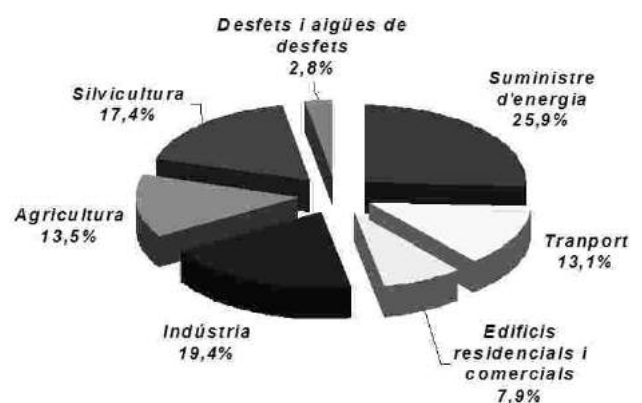

Font: IPCC, Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic.

Al desembre de 1997, a la tercera sessió de la Conferència de les Parts de la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic, es va acordar el Protocol de Kioto (PK o Protocol). El PK va assentar les bases necessàries per assolir els

objectius de reducció d'emissions de GHG (Gasos amb Efecte Hivernacle) en els països desenvolupats. El Protocol va entrar definitivament en vigor el 16 de febrer de 2005 amb la ratificació de Rússia.

Distribució percentual de diferents sectors en les emissions GHG antropogèniques mundials, en termes de CO₂ equivalent, al 2004.

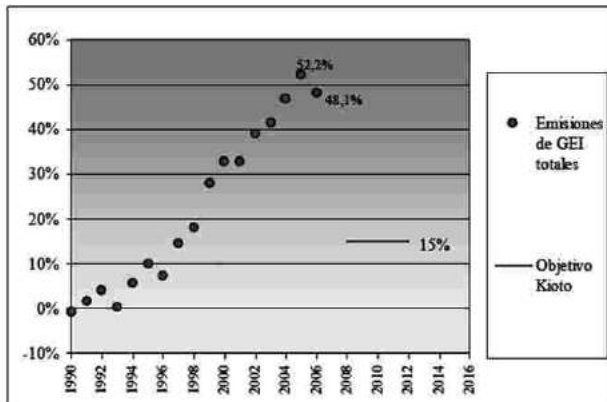
Font: IPCC, 2007. Quart informe d'avaluació del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic.

Els objectius del PK senyalen que el conjunt dels països de la UE-15 han de reduir les seves emissions de GHG en un 8%. Aquests països van firmar un acord, l'anomenada 'bombolla europea', que establia com havia de repartir-se internament la quota del 8% de reducció conjunta. Segons aquest acord, Espanya pot augmentar les emissions per sobre d'un 15% amb respecte als nivells de 1990.

No obstant, España té el perfil emissor típic d'un país industrialitzat, on dominen les emissions procedents del sector energètic, industrial i del transport. Les emissions mostren una tendència de creixement significatiu des de l'any 1990, sent al 2005 de 440,7 Mt de CO₂ equivalent, respecte les 289,6 Mt del 1990 (un increment del 52%).

Evolució de les emissions de GHG a Espanya des de 1990 (2006).

Font: "El cambio climático en España. Estado de situación. Documento resumen. Nov. 2007".

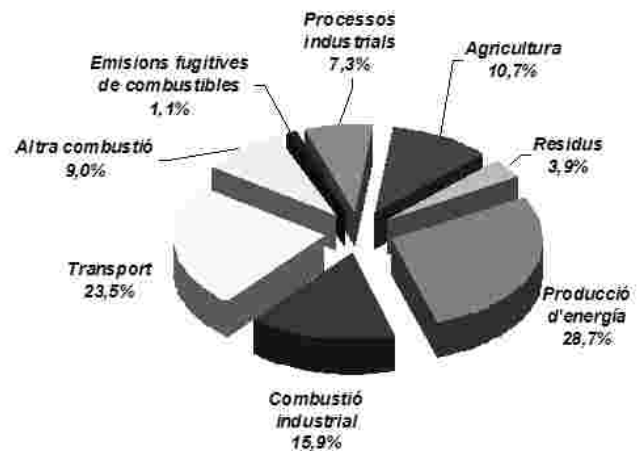
La Unió Europea va aprovar el 13 d'octubre de 2003 la Directiva de Comerç d'Emissions amb la finalitat de complir els compromisos de reducció de GHG mitjançant la creació d'un mercat europeu de drets d'emissió. Aquest mercat ha de permetre assolir els objectius amb el menor impacte econòmic, ja que les reduccions d'emissió es donaran allà on es generin menors costos. La Directiva de Comerç d'Emissions defineix una sèrie de sectors altament emissors que han d'estar subjectes a un control especial: la generació d'energia elèctrica, la indústria siderúrgica, el refinament de petroli, la indústria de producció de ciment, la producció de paper y el sector ceràmic. Aquests sectors es coneixen dins la Directiva com sectors "concrets", mentre que la resta de sectors no subjectes a un control es coneixen com sectors "difusos". Per tant, es trasllada la responsabilitat de reduir les emissions als propis sectors productius, els quals hauran de pagar el cost mediambiental.

Sectors difusos, com és el transport, la Directiva no els regula. Segons un informe de l'AEMA, "Transport and Environment: on the way to a new common transport policy" (Transport i medi ambient: cap a una nova política comuna de transport), el sector està patint un vertiginós creixement de la demanda. Entre 1990 i 2003, el volum de transport de passatgers va créixer un 20 % en els països de l'AEMA, en els quals el transport suposa actualment el 21 % del total de les

emissions de GHG, excloent el transport aeri i marítim internacional. El transport per carretera representa el 93% de les emissions totals.

El Pla Nacional d'Assignació de Drets d'Emissió (PNA), aprovat el 4 de setembre de 2004, posa en marxa el mercat de drets d'emissió, amb el corresponent repartiment dels drets entre els titulars d'instal·lacions. Per al primer període del pla, 2005-2007, es van cobrir al voltant de 1000 instal·lacions i el 44% de les emissions totals nacionals.

Distribució percentual de diferents sectors en les emissions GHG antropogèniques a Espanya, en termes de CO2 equivalent, al 2003.

Font: **Ministeri de Medi Ambient**

En el PNA 2005-2007 les emissions no havien de sobrepassar un 24% les emissions del 1990, repartit de la següent manera: compromís PK (+15%), estimació d'absorció per embornals (2%) i crèdits que s'obtidrien a través dels mecanismes de flexibilitat que preveu Kyoto (7%). Això és un total de 172.31 milions de drets en promig anual entre els sectors inclosos (40%). Amb aquestes reduccions s'aconseguia un 0,2% menys respecte les emissions del 2002.

El segon període del PNA, 2008-2012, que coincideix amb el període de compromís establert en el Protocol de Kyoto, està dirigit a que les emissions globals de GHG a Espanya no superin en més del 37 % les de l'any base en promig anual del període: 15% d'increment de l'objectiu Kyoto,

2% addicional a través de l'absorció pels embornals i 20% per l'adquisició en crèdits de carboni procedents dels mecanismes de flexibilitat del Protocol. L'assignació de drets d'emissió anual ascendeix a un total de 152.673 milions de tones, que suposen una retallada del 16% respecte el període 2005-2007.

Els anomenats mecanismes de flexibilitat que preveu el PK per a que els límits d'emissió puguin acomplir-se de manera eficient són tres: el comerç de drets d'emissió, els projectes d'eficiència energètica o reducció d'emissions dins els anomenats Mecanismes de Desenvolupament Net (MDL) i la Implementació Conjunta (IC). Aquests mecanismes articulats pel PK permeten a països industrialitzats realitzar projectes de reducció d'emissions fora de les seves fronteres i rebre crèdits d'emissió a canvi. Un negoci important es troba en realitzar projectes en països en via de desenvolupament on el potencial de millora energètica és molt ampli i l'esforç relatiu petit. Espanya té la majoria d'aquests projectes a Llatinoamèrica.

El PNA indica el percentatge màxim de l'assignació crèdits de cada instal·lació procedents de mecanismes de flexibilitat, que els titulars poden utilitzar. Per al sector de producció d'energia elèctrica de servei públic, els titulars compten amb un marge de fins el 70% dels drets d'emissió i del 20% per la resta de sectors. La producció d'energia a Espanya emet anualment al voltant d'un 30% de les emissions, i els factors d'emissió per generació d'energia elèctrica són els més elevats dins la combustió d'energia.

Els Plans, no obstant, s'elaboren per procurar un equilibri entre la protecció de la indústria i l'incentiu per a la reducció d'emissions de CO₂. Pretenen establir les emissions sense perjudicar el desenvolupament econòmic ni afectar negativament a la competitivitat de la indústria espanyola, la qual hauria d'adaptar-se a un nou entorn sensible amb el medi ambient i incorporar polítiques de mitigació de les emissions de GHG. Però és el nou marc regulador prou restrictiu? ¿Incentiva per encaminar-nos cap a un entorn per a l'eficiència energètica i la sostenibilitat com a factors competitiu per a les empreses?

L'agricultura del futur

Un dels problemes que planteja el debat social sobre els transgènics és que per parlar-ne i informar a la gent cal saber-ne molt, moltíssim. Cal saber, en primer lloc, d'agricultura, ja que estem parlant d'una tecnologia que està destinada a agricultors (malgrat ens afecti a tots globalment, com més endavant veurem), també és imprescindible conèixer la biotecnologia (la ciència a partir de la qual s'han desenvolupat els transgènics), i necessàriament cal saber de sociologia, economia i dels fenòmens de globalització. El problema ve quan es debat sobre un tema tan complex amb coneixements i punts de vista diferents. Les informacions són fàcilment manipulables i alterables, però aquest fenomen està creant un interessantíssim debat que està fent que molts consumidors (que no som agricultors, ni científics, ni sociòlegs) ens comencem a preguntar què està passant amb el nostre menjar i quin futur li espera.

En aquest article no pretenc donar resposta a tots els dubtes tècnics, ambientals i de salut que naturalment sorgeixen fruit d'aquest debat, si no reflexionar sobre el debat ocult que comporta el posicionament a favor o en contra d'aquesta tecnologia que ha irromput amb força a les nostres vides, sovint sense coneixement del consumidor. El que sí pretenc es destapar la capsula del que hauria de ser un motiu important de debat i preocupació, que és el model global d'agricultura que tenim i cap a on es dirigeix.

El motiu d'aquest enfocament i posició envers la qüestió dels transgènics és fruit de reflexions i debats amb familiars, amics i tècnics. Francament, malgrat m'han explicat diverses vegades com s'introdueix el gen d'una bactèria en la cadena de gens d'una cèl·lula de blat de moro que es pretén manipular, no em veig capacitat d'entendre aquesta tecnologia i per tant molt menys d'explicar-la. Però sí que me n'adono que és una tecnologia extremadament cara i que per tant està a l'abast de molt poques empreses a nivell mundial¹. Aquí ja se'm planteja el primer dubte raonable: la més potent i famosa d'aquestes empreses (Monsanto) domina àmpliament el mercat, ja que controla i té la patent de les llavors transgèniques que produeix, així que podem arribar a pensar que, si algun dia totes les llavors són transgèniques, empreses com aquesta controlaran tots els cultius comestibles i per tant, controlarien tots els mercats alimentaris. Evidentment no sóc sociòleg per poder calcular què podria passar realment, però sé que els monopolis o oligopolis mundials no són bons per a ningú.

Això, lluny de ser una fantasia, està passant a l'actualitat amb les llavors híbrides² que es cultiven generalment a nivell mundial. Sabem que en els darrers 50 anys de *revolució verda* ha reportat un increment espectacular dels rendiments (i ara tenim excedents i tot). Però com a contrapartida s'han reduït dràsticament el nombre de varietats d'espècies cultivades, això ha comportat que l'atac de plagues i malalties sigui cada cop més sever i difícil de controlar degut a la disminució de la biodiversitat i a la intensivitat amb la que es cultiva o que, per exemple, els consumidors comprem els mateixos tomàquets perfectes, iguals, i sense gust a res. No es valora la diferència i es paguen tots els productes a preus cada dia més baixos per a l'agricultor fent inviable l'ofici de pagès i promovent les grans indústries alimentàries. Doncs bé, la promesa dels híbrids que venim coneixent no difereix tant del cas dels transgènics. Efectivament, i a diferència dels transgènics, és una tecnologia més a l'abast de tothom (tot i que una vintena d'empreses dominen el mercat a nivell mundial, al cap d'amunt Monsanto), i és fruit de l'encreuament de dos individus de la mateixa espècie (no com els transgènics), però cal que li aportem any rere any gran quantitat d'adobs químics i fitosanitaris creant dependència del preu del petroli, de l'energia i lògicament també de les llavors. Doncs amb els transgènics molt em temo que es pot perpetuar encara més aquest sistema que només afavoreix a les grans multinacionals.

Probablement la ciència moderna té moltes expectatives i esperances de guariments infinits gràcies a l'experimentació amb transgènics, i em consta que existeixen grups ètics d'autocontrol per a delimitar segons quins camps d'investigació (l'exemple de les cèl·lules mare i els embrions humans). Però quin grup ètic podrà parar a les poques multinacionals que ja fa anys que s'enriqueixen amb aquesta tecnologia, i que avui ja la trobem diàriament als nostres plats de menjar? Vull pensar que els científics que ens asseguren que aquesta tecnologia és segura i bona per a tothom ho creuen de debó, però la comunitat científica no s'hauria d'aïllar dels problemes socioeconòmics que generen els seus invents i apartar-se del debat com si la cosa no anés amb ells. De totes maneres, per motius d'interessos econòmics i estratègics (no ens enganyem), la majoria de Països europeus (excepte Espanya) s'estan unint en contra d'aquesta tecnologia i estan fent grans esforços per a frenar la implantació i cultiu dels OMG³ a Europa. Sembla que prefereixen els cultius ecològics com a estàndard de la política

proteccionista europea mentre els pagesos dels països del tercer món s'arruïnen atrapats en l'espiral de tecnificació i despesa que requereix participar de la tecnologia transgènica agreujant les crisi alimentàries ja existents.

Sembla ser (malgrat Monsanto s'entesti en demostrar el contrari) que fins avui dia els transgènics que es cultiven a nivell mundial i a gran escala (milions d'hectàrees) no han demostrat oferir millors rendiments als híbrids coneguts fins ara (sabíeu que segons el Ministerio només a l'Estat espanyol hi ha 80 varietats de blat de moro transgènic Mon810 i un centenar de miler d'hectàrees de cultiu transgènic entre l'Aragó i Catalunya?). Per a eliminar les herbes d'aquests camps les multinacionals t'ofereixen un herbicida (Glifosat *Round'up*) fabricat per la mateixa empresa que et ven la llavor, i això ja ens està creant un gran problema ambiental de contaminació del sòl i les aigües al aplicar-se'n cada dia en major quantitat i en un nombre major de camps cultivats. Així mateix s'està demostrant que les plagues tenen una capacitat d'adaptació tan gran que estan sobrevivint als insecticides que "secreten" les mateixes plantes transgèniques per no haver-les de tractar agreujant el problema, ja que les plagues "seleccionades" ja no es poden controlar amb el producte que abans era efectiu. Ja no entrarem en el problema de la contaminació genètica d'aquests gens dispersos en l'ambient, amb uns efectes a llarg termini difícils de predir per ningú. L'única certesa que tinc és que cada dia estem consumint més transgènics: Els més recents són la colza i el cotó, però el blat de moro i la famosa soja (transgènics ambdós en un 90% del cultiu mundial) es fan servir per alimentació animal a Europa i nosaltres mengem aquesta carn, però també se'n fan olis, subproductes i derivats que són ingredients de molts dels envasats que comprem cada dia al supermercat (i que tot i que vivim a Europa no es troben etiquetats com cal). M'hagués agradat que m'ho preguntessin abans, però de moment no

tinc opció d'escollir si vull o no consumir-ne. Però si amb uns pocs cultius com el blat de moro, la soja i el cotó ja s'ha generat tota aquesta preocupació i mar de dubtes, què passarà quan es cultivin i criïn tomàquets o porcs?

Crec que ja va sent hora que ens adonem que qui realment està dominant el món és qui controla els nostres estòmacs, en definitiva, qui controla cada dia més el menjar a nivell mundial. De debó algú es creu que unes poques empreses guariran de fam al món? i si és així, per què no ho fan ara?

Albert Lacunza

Per saber-ne més i estar al dia:

El món segons Monsanto (Le monde selon Monsanto) – Disponible al youtube o a <http://video.google.com/videoplay?docid=-1552144261451760754>

Documental: tranxgènia (2008) – Edita Col·lectiu Serendípiia *Buenas razones para retirar las variedades de maíz MON810 cultivadas en España*

(Edita: Ecologistas en acción) – Cerqueu al google.

Article: El maíz de la polémica (Diario Público 21/04/2009)

<http://www.publico.es/ciencias/220309/maiz/polemica?pagCom=3//>

Entrevista amb Pere Puigdomènech

Membre del Grup Europeu d'Ètica de les Ciències i les Noves Tecnologies de la Unió Europea

<http://www.biocat.cat/butlleti/entrevista-amb-pere-puigdomenech/ca/>

Web oficial de Monsanto Espanya:

<http://www.monsanto.es/la-biotecnolog/deshaciendo-los-mitos/deshaciendo-los-mitos>

¹ Les principals empreses són, per ordre de rellevància: Monsanto, Syngenta (Novartis) i Pioneer, però n'hi ha més.

² Planta filla de l'encreuament d'una planta amb fruit bonic i una altra de fruit gran però que no es pot reproduir perquè els seus fills perden tots el bó dels pares i fa que sempre haguem de comprar les llavors a la casa comercial si volem els mateixos rendiments.

³ Organismes Modificats Genèticament.

La crisi o el començament d'un canvi

L'any 1972, a instàncies del Cercle de Roma, uns investigadors del MIT (Institut Tecnològic de Massachussets), dirigits per Dennis Meadows, (Dennis Meadows, Jorgen Randers i Donella Meadows) van publicar el llibre *Els límits del creixement*, un informe del qual es van vendre 30 milions d'exemplars a tot el món. En aquest llibre es descriu la investigació que van realitzar sobre les conseqüències de l'actual model de desenvolupament econòmic, amb un continu i exponencial creixement demogràfic, industrial, de contaminació i explotació de recursos. Van fer una anàlisi exhaustiva de múltiples variables i van crear un programa de simulació per ordinador que van anomenar World3. Els resultats, publicats en aquest llibre, van ser demolidors. Els investigadors van arribar a la conclusió que si el creixement seguia al mateix ritme, en un termini aproximat de cent anys, és a dir, entorn del 2070, s'hauria arribat a el límit dels recursos proporcionats pel nostre planeta i es produiria un col·lapse de difícils conseqüències, on el més probable seria que la població i la producció decaiguessin abruptament de forma incontrolada. No obstant això, indicaven que encara estàvem a temps per a invertir la tendència i trobar unes condicions d'equilibri i estabilitat. I a més, que com més aviat es comencés a posar remei a la situació, majors serien les possibilitats d'èxit.

L'any 1992, vint anys després, Meadows i els seus col·laboradors, amb noves dades recopilades en aquests anys, van repetir la mateixa investigació, que van publicar en el llibre *Més enllà dels límits del creixement*. Els resultats obtinguts van confirmar els anteriors.

Ja estem a l'any 2009, han passat gairebé quaranta anys des que es va fer l'anunci de la possible catàstrofe i s'ha consumit gairebé la meitat del temps que van pronosticar per a arribar a ella. L'actual crisi està posant fi a una tendència que no havia canviat en absolut, més aviat al contrari. En els últims anys, gairebé tots els hiverns i estius es batien dramàticament els rècords de consum elèctric en els països més desenvolupats. Per altra banda, era molt preocupant sentir com els polítics dels països occidentals informaven amb satisfacció dels resultats anuals de creixement econòmic dels seus països, aliens a les conseqüències que això comporta, com si fos possible créixer indefinidament.

Una mica d'esperança?

I encara sort que en aquests últims anys hagi

augmentat la consciència ecològica en el món desenvolupat. L'Organització de Nacions Unides ha celebrat dues conferències mundials conegudes com Cims de la Terra, a Rio de Janeiro, 1992, i a Johannesburg, 2002, on s'han pres algunes mesures puntuals. Gràcies a això s'ha paralitzat la producció de CFC per a evitar que el forat d'ozó segueixi augmentant. Malgrat tot, el nivell de compliment del protocol de Kyoto per a limitar les emissions de gasos d'efecte hivernacle ha estat insuficient. L'arrel del problema és de difícil solució. L'actual sistema capitalista neoliberal és totalment incompatible amb les condicions d'estabilitat i equilibri plantejades. L'objectiu a curt termini de les grans companyies multinacionals d'obtenir el màxim benefici econòmic possible xoca frontalment amb l'objectiu global a mitjà termini desitjat: arribar a un estat de desenvolupament sostenible sense més creixement econòmic, de manera que les necessitats bàsiques estiguin cobertes per tots els habitants de la terra. Per a aconseguir-lo, caldria disposar d'un sistema socioeconòmic i polític diferent del que existeix en l'actualitat.

Què diuen els governants?

Ara, amb la crisi, els governants no saben què dir o ens volen tranquil·litzar amb discursos per fer-nos creure que la crisi és una cosa fluctuant que s'arranjarà d'aquí un cert temps. Amb això l'únic que fan és no encarar la gravetat del problema i les seves implicacions globals, tant immediates com futures.

Aquests mals gestors, de forma irresponsable, malden per recuperar l'antic model econòmic basat en el creixement, posant en perill, cada vegada més, el planeta. Els economistes ortodoxes i molts periodistes resten estupefactes davant la realitat que s'albira, però segueixen defensant les seves tesis obsoletes de voler un creixement il·limitat del PIB. És el moment de demanar més rigor i responsabilitat als mals comptables i als mals planificadors, que encara creuen que la Terra és plana i infinita. Es tracta de tot un exèrcit de necis format per una legió que governa el món, una altra legió que té el diner a les seves mans i una altra que escriu les notícies com volen els que ostenten els diners. S'ha de tenir ben clar que el planeta no pot sostenir 6000 milions de persones vivint a la manera que es viu en els països industrialitzats i que aquests països no poden créixer més sense comprometre el futur de la humanitat.

L'heroi antisistema

En Duran, pel seu activisme mediàtic en contra de bancs, caixes i banquers de totes bandes ha esdevingut el Robin dels boscos econòmics per una veritable sobirania popular en temps de crisi. En la publicació "Crisi Podem" es pronostica que el capitalisme està a la deriva i que s'inicia una època postcapitalista. Animen a construir un sistema de banca ètica seguint les iniciatives de: Coop57, Projecte Fiare, Triodos banc o Oikocredit.

Potser cal enfocar els nostres objectius cap a fins més llunyans, apuntar més lluny, buscar llibertats i drets, més enllà de la submissió al càlcul dels interessos, poder somiar altres mons possibles sense que els economistes ens diguin què cal fer i ens governin més que els propis polítics.

Suggeriments de webs interessants per albirar possibilitats:

www.podem.cat
www.exgae.net
www.17-s.info/grupsperbancs
barcelona.indymedia.org
www.llibertat.cat
www.moviments.cat
www.rebellion.org
www.noetmengiselman.org
www.vdevivienda.net
www.ecohabitat.org
www.xarxaecosol.org
www.economiasolidaria.org
www.decreixement.net
marxamundial.info
www.educaciollibre.org

La Vila de la Mediterrània i l'Anella Verda

El projecte de la candidatura als Jocs del Mediterrani de Tarragona de l'any 2017, que descriu la construcció d'un miler d'habitatges a la ciutat residencial de la Generalitat, no deixa de generar més incertesa sobre el futur de l'Anella Verda de Tarragona i la Platja Llarga. Aquest model d'urbanisme dispers i discontinu, no encaixa en els plantejaments de ciutat compacta que el nou POUM hauria de prioritzar. Les al·legacions dels grups ecologistes proposen que sigui en la ciutat residencial on s'absorbeixin les 4'27 Ha del PP-40 (cruïlla carretera de Barcelona amb la del Catllar)

que tenen un tractament d'ús hotel·ler i de dotació comercial, per tal d'alliberar el corredor biològic del Torrent del Catllar, entre la Platja Llarga i els espais de l'interior. Així es minimitza el risc d'inundació i la pressió ambiental sobre la Platja Llarga i el seu entorn. En la Ciutat del Repòs s'han d'ubicar els serveis educatius, sanitaris, i administratius de Llevant. A Ponent, al voltant dels equipaments esportius existents, seria el lloc idoni per la ubicació d'aquesta nova ciutat esportiva; la vila de la Mediterrània.

Lluís Estamariu

Fem dissabte al riu Foix

Fem dissabte, la neteja popular que es fa un cop a l'any als rius de Catalunya, va comptar un any més amb l'adhesió de Fauna de Cubelles a qui l'APMA si va afegir per tal de contribuir a la diada i a La defensa del riu Foix, un riu que com el Gaià i molts d'altres haurien de gaudir d'un cabal ecològic. Estem d'acord a col·laborar en la seva neteja encara que sigui de manera simbòlica, però és evident que per tal de contribuir a la sostenibilitat dels sistemes naturals l'aigua dels rius cal que arribi a la mar. El pantà del riu Foix construït a

principis de segle amb el principal objectiu de servir als regants de l'època s'ha quedat obsolet, amb l'agregant de la greu contaminació de les seves aigües causada per un cianobacteri perillós per al cos humà que pot contaminar-se en cas d'ingerir els seus peixos. Per nosaltres no té sentit mantenir l'aigua del riu en un pantà que si encara serveix a algú es podria racionalitzar la seva utilitat sense impedir que el riu torni a ocupar la seva llera i la seva aigua arribi a la desembocadura.

La darrera assemblea de l'APMA

El passat 7 de març vam celebrar Assemblea General Ordinària de sòcies i socis. Amb la novetat de presentar la renovació dels estatuts que calia homologar a les lleis actuals i de renovar algun dels càrrecs de la Junta directiva que va quedar constituïda de la forma següent

President: F. Xavier Rosset Juan
 Vicepresident: Ignasi Puig Ventosa
 Secretari: Hèctor Galvany Abad
 Tresorer: Jaume Marsé Ferrer
 Vocals: Pau Bernal Gallegos
 Marta Domènec Flores
 Laura Lamarca Casado
 Elsa Pérez Guindal

L'assemblea va mostrar especial interès en la discussió de la possibilitat de presentar-nos a l'opció pública de gestió de la Platja Llarga, en les tasques de guarderia i informadors, manteniment i informació als usuaris. Mostrant-se generalment partidària a intentar-ho, tot fent advertiments de prudència que tant la JD com la comissió gestora van incorporar. Finalment es va fer la presentació del nou web de l'APMA

Estem convençuts que la feina de la nostra Agrupació continua incidint positivament en el nostre entorn social i mediambiental, necessitem però la participació de tota la gent que pot aportar en idees i feina per seguir orientant els interessos de l'Agrupació i treballant pel Medi ambient.

Per una Catalunya lliure de transgènics

L'Actualitat dels tràmits de la Iniciativa Legislativa Popular (ILG)

El 2008 es mobilitzaren milers de persones per tal de recollir les 50.000 signatures necessàries per presentar la ILP al Parlament català i denunciar els problemes

associats als cultius transgènics. El balanç ha estat molt positiu ja que entre els mesos de març i agost del 2008 es van recollir 105.896 signatures i es van realitzar més de 500 actes divulgatius arreu del territori.

El darrer mes de febrer el Parlament de Catalunya va oficialitzar la validació de signatures a partir de la qual la ILP van iniciar pròpiament els tràmits parlamentaris. Després d'un intens treball de contacte amb els diferents grups parlamentaris per explicar els arguments de la ILP, ara es troba pendent del debat a la totalitat i la votació parlamentària i corre risc de ser rebutjada per les múltiples pressions dels cercles d'influència de les companyies vinculades a les patents de llavors i productes fitosanitaris (com ara Monsanto).

Agenda:

Dissabte, **13 de juny**.

Debat sobre "L'aigua i el riu Foix", a la Sala d'actes del Centre Social de Cubelles, sobre temes actuals de l'aigua, així com concretament sobre el riu Foix en la totalitat de la seva conca i el pantà.

Organitzat per l'IEP, amb la col·laboració de l'APMA i del Grup d'Estudis Cubellencs.

Diumenge, **14 de juny**, de 12:00 a 2/4 de 2, a la Platja Llarga: Concurs de pintura infantil, per a nens i joves.

Diumenge, **5 de juliol**

Visita guiada als Muntanyans de Torredembarra. Trobada a les 8h davant del Centre Cívic de Molí de Vent.

Primera quinzena de setembre al TOC.

Exposició: "No m'expliquis cuentos xinos!"

Calendari de reunions generals de l'APMA

Dies: 15-6, 13-7, 14-9, 19-10, 16-11, 14-12

Hora: 2/4 de 8 del vespre

Lloc: TOC, Sant Sebastià, 11, sala de reunions

El moniato

Després de superar la provocació que ens està fent el Sr. Juan Luis Ruiz que continua folrant VNG de gespa artificial, la redacció de La Veu del Mussol ha decidit atorgar el moniato de primavera d'enguany al senyor **Gabriel Borràs**, director de planificació de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), que el dia 18 d'abril, a la sala de plens de l'ajuntament de Torredembarra, en una taula rodona

sobre la gestió de l'aigua, va manifestar que el pantà de Foix no té funcionalitat i que potser s'hauria de DINAMITAR. Per nosaltres del que es tracta és de retornar la funcionalitat del riu fent que arribi a la mar. I ens sembla digne de moniato qui des del seu càrrec *no troba el moment per prendre decisions a favor del cabal ecològic del riu Foix*.

El riu Foix i la necessària recuperació

La situació del nostre litoral: Una notícia alarmant

El nostre estimat riu Foix ha tornat a estar d'actualitat aquest estiu. L'organització *Greenpeace*, en el seu darrer informe sobre l'estat del litoral "*Destrucció a tota costa 2009*" publicat el passat juliol, denuncia la gravíssima situació del litoral de les **costes del Garraf**. La notícia va saltar als titulars del Diari de Vilanova el passat 10 de juliol. La nostra franja litoral, la qual s'estén des del municipi de Cunit fins a Gavà, destaca per la presència d'importants hàbitats, especialment les praderies de *Posidonia oceanica* i *Cimodocea nodosa*, de gran valor ecològic i protegides per llei (catalogat com l'àmbit marí Costes del Garraf, una figura LIC i PEIN, incloses dintre de la Xarxa Natura 2000). Actualment aquestes comunitats vegetals submarines es troben en regressió i ocupen una extensió molt inferior a la seva àrea de distribució potencial. Segons l'informe de *Greenpeace*, la greu degradació ambiental del Foix a la seva desembocadura és causada per la **contaminació de les seves aigües subterrànies per la presència de metalls pesants**. Segons denuncia l'estudi, aquesta zona s'ha usat durant força temps d'abocador incontrolat de residus de caire urbà i industrial. Com ara passaré a comentar, les anàlisis regulars de l'administració demostren que la qualitat biològica de les aigües en el tram baix del Foix és **pèssima**. Però és que el problema no acaba aquí, la desembocadura del Foix pateix contaminació per aigües residuals quan l'estació de bombeig de la depuradora de Cubelles es sobrecarrega. Sembla ser que les autoritats s'han decidit a començar a actuar. Ja era hora. (segueix a la pàgina 3)

Alguns governants neden entre dues aigües. Per una banda propugnen la participació ciutadana i per l'altra els fa nosa i mandra portar-la a la pràctica. Ideològicament n'estan a favor però a la pràctica pensen que els pot fer perdre quotes de poder. Però la participació els hauria de donar confiança i credibilitat. En aquests moments de gran desconfiança cap als governants, i en general cap als representants polítics, cal més que mai crear espais de participació de forma real i sincera en qüestions veritablement importants. La participació és l'essència de la democràcia i pot ser una eina de control que faci que la ciutadania pugui confiar en aquelles persones que se senten representatives de tota la ciutadania pel fet d'haver estat votades per una de cada quatre persones.

El Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat és un òrgan de participació ciutadana que hauria de permetre a les entitats, i a la ciutadania en general, participar en els processos de presa de decisió i de gestió ambiental del nostre municipi. L'Ajuntament, amb aquest consell, té l'oportunitat de practicar hàbits democràtics tan necessaris com la transparència, donar informació i rendir comptes de la seva gestió. Per altra banda, els agents ciutadans preocupats pel medi ambient poden fer arribar les seves preocupacions i les seves propostes, i així poder treballar conjuntament per la millora de diferents problemàtiques. Aquest òrgan, no obstant, no s'ha reunit des del 30 d'abril de 2008. Des de llavors, a Vilanova s'han produït nombroses qüestions ambientals de notable transcendència, que no han merescut per part de l'Ajuntament ni la més mínima explicació més enllà de les habituals declaracions a la premsa, en forma moltes vegades d'articles d'opinió.

S'ha produït un greu accident a la CEMEX i un posterior tancament, s'ha programat el traçat de la línia orbital de ferrocarril, s'està tramitant el Pla Territorial Metropolità, s'ha modificat el Pla d'Ordenació Urbana, s'ha iniciat la redacció d'un nou Catàleg del Patrimoni Arquitectònic i Natural, s'han produït vessaments tòxics il·legals davant les platges de Vilanova, ha aparegut una nova espècie de planta invasora davant la nostra costa, s'han obert o eixamplat noves pistes al massís del Garraf, s'ha promogut la creació d'un parc temàtic a l'espai de la Millera, s'ha denunciat l'estat d'increïble deixadesa en què es troba l'espai dels Colls i Miralpeix... Cap d'aquestes qüestions ha merescut per part del nostre ajuntament la convocatòria d'un Consell Municipal de Medi Ambient, per informar a la ciutadania i retre compte de les seves gestions en tots aquests temes. Ni tan sols, en molts casos, hi ha hagut una trista declaració municipal.

L'APMA no només ha demanat que es convoqui el Consell de Medi Ambient sinó que també ha demanat reiteradament participar en el Consell Consultiu del Consorci dels Colls i Miralpeix que inexplicablement no s'ha constituït encara..

apma@yahoo.es

Sumari

Portada: <i>El riu Foix i la necessària recuperació</i>	1
Editorial	2
El nostre medi:	
<i>El riu Foix i la necessària recuperació</i>	3-4
<i>Nuclears? No gràcies</i>	5-6
<i>La Platja Llarga Vilanovina</i>	6
El Tema:	
<i>Els Colls i Miralpeix, repàs històric i reptes de futur (1)</i>	7-10
Butlleta d'inscripció	10
Contaminació:	
<i>Sobre les incineradores</i>	11-12
Clima:	
<i>El clima a la corda fluixa</i>	13
<i>El clima no està en venda</i>	14-15
Recomanacions	15
Breus, Agenda, El Moniato	16

La Veu del Mussol 18, novembre 2009

Edita: Grupació per a la Protecció del Medi Ambient
 Sant Sebastià 11, TOC despatx 3
 Vilanova i la Geltrú
 web: <http://www.arctia.net/apma>
 c/e: apmavng@yahoo.es

Equip de redacció: Elsa Pérez, Hèctor Galvany,
 Jaume Marsé, Laura Lamarca

Fotos: Redacció i autors dels articles

Tiratge: 300 exemplars

Impressió digital: Padisgraf

La redacció d'aquest butlletí no comparteix necessàriament l'opinió dels seus col·laboradors.

El riu Foix i la necessària recuperació

Com ha arribat el nostre desventurat Foix a aquesta dramàtica situació?: Els antecedents

Si hem de cercar una resposta hem de conèixer una mica el caràcter ecològic del nostre riu, que el fa especialment sensible als processos de contaminació esmentats. El Foix és un riu de caràcter mediterrani, el que significa que el seu cabal és irregular i estacional, fortament influït per les fluctuacions estacionals i anuals de les precipitacions. Els seus cabals naturals baixos i la poca superfície de conca propicien que la seva qualitat ecològica empitjori ràpidament a causa del fet que la dilució dels productes químics nocius és menor i la capacitat d'autodepuració en un tram curt també és més baixa (Vila-Escalé *et al.*, 2004).

No hem d'oblidar però, l'embassament del Foix, responsable en bona mesura dels dràstics canvis en l'ecologia del tram baix del riu. Aquest embassament, petit i d'aigües someres, avui dia no és aprofitable a causa de la molt baixa qualitat de l'aigua, amb un grau d'eutròfia considerable (és a dir, de contaminació per excés de matèria orgànica), el que provoca freqüents situacions d'anòxia en les capes fondes. Els estudis fets de la seva limnologia permeten catalogar-lo com a **hipereutròfic**, el que fa impossible el seu aprofitament (Armengol & Marcé, 2005).

Una anàlisi rigorosa del seu estat ecològic: El Programa de Qualitat Ecològica dels Rius de la Diputació de Barcelona

L'Àrea de Medi Ambient de la Diputació de Barcelona, amb el Departament d'Ecologia de la Universitat de Barcelona, desenvolupa des de l'any 1994 un programa de seguiment anual (primavera i estiu) de la qualitat ecològica dels rius Besòs, Llobregat, Ter, Tordera i el Foix des de 1997. La xarxa de localitats de la conca del Foix consta actualment de setze localitats de mostreig. Per avaluar la qualitat ecològica a cada estació de mostreig, a més d'estudiar la química de l'aigua, s'utilitzen *índexs biològics (índex Ecostrimed)*, que es calculen a partir del grau de tolerància a la contaminació de les diferents famílies de macroinvertebrats –larves i adults d'insectes aquàtics i altres tàxons d'invertebrats– (Vila-Escalé *et al.*, 2004), valors que s'integren amb l'estudi de la qualitat del bosc de ribera.

Els resultats obtinguts a l'any 2008 mostren que els punts de mostreig que presenten un estat ecològic més deficient (nivell 5: pèssim) són els de la part baixa del riu (de Vilafranca en avall) i els seus afluents. Els nutrients (nitrats i fosfats) i les sals són molt elevats a la conca. Si a això s'afegeix que alguns estius s'han detectat fins al 40% dels punts secs, és fàcil comprendre que aquests dos fets determinen en gran mesura la qualitat de l'aigua del riu Foix, ja que en els anys més plujosos trobem

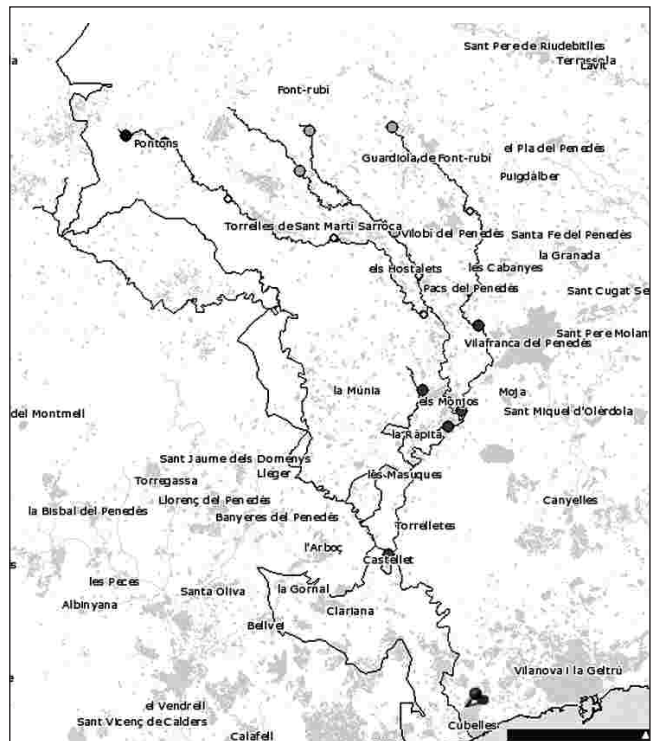
fins al 50% de les localitats amb qualitat excel·lent, en contraposició amb els anys més secs, amb tan sols l'11% dels punts amb qualitat molt bona (Vila-Escalé *et al.*, 2004).

Possibles solucions

L'opinió dels experts és clara al respecte. Els resultats anuals del Programa de Qualitat Ecològica indiquen que, d'una banda, els nutrients (nitrats i fosfats) i, de l'altra, les sals són molt elevats a la conca, i per tant es consideren clau per a la millora de la qualitat de l'aigua del riu Foix (Prat *et al.*, 2002).

Evidentment la recuperació de la conca, en especial de la seva desembocadura és possible. En l'actualitat ja existeix l'eina que ho permetria, el **Pla de Sanejament de Catalunya** de l'Agència Catalana de l'Aigua. El desenvolupament dels seus programes possibilita la cooperació entre els municipis afectats i la Generalitat. I no és qüestió de parlar d'utopies o comtes de fades, l'experiència a la conca del Besòs, on els municipis s'han organitzat en conjunt creant la figura del Consorci per a la Defensa de la conca del Riu Besòs, com a òrgan de gestió del sanejament de les seves aigües residuals, és un bon punt de partida i el camí a seguir.

Una de les actuacions més rellevants programades pel Pla de Sanejament a la nostra conca és el projecte de construcció d'un sobreeixidor que permeti abocar al mar les aigües residuals provinents de l'estació de

bombament de l'EDAR de Cubelles situada a la desembocadura del Foix, quan l'estació no pugui assumir el cabal que li arriba, ja sigui per un excés provocat per una avinguda, o per una aturada de les bombes. Actualment l'abocament incontrolat d'aquestes aigües residuals a la desembocadura és un dels principals problemes de contaminació d'una zona humida amb una importància cabdal i considerada zona LIC i PEIN. Al desembre del 2007 es va presentar l'estudi d'impacte ambiental corresponent del qual es poden extreure les següents conclusions:

El principal risc d'impacte ambiental, seria la possible afecció de les praderies submarines, les quals creixen a unes profunditats entre -6 m i -14 m. L'estudi remarca que l'alternativa proposada, l'abocament a -5 m de fondària seria el de menor afecció a aquestes praderies. L'empresa que ha fet l'estudi cataloga l'impacte sobre aquestes comunitats com a **MODERAT** tant a la fase d'obra com a la de funcionament però això és ser molt optimista. És molt probable que aquestes valuoses però molt fràgils comunitats siguin alterades per l'augment de la sedimentació i el posterior enterrament de les mates, a conseqüència de la gran proximitat a la zona de treballs i posteriors abocaments.

La **Fundació Acció Natura de Barcelona** porta un temps treballant en un projecte que permetria la creació d'una àrea marina protegida al Garraf mitjançant la construcció d'una escullera artificial submarina que protegiria aquests valuosos fons. Un abocament mitjançant un emissor a tan poca distància podria ser

incompatible no només amb el manteniment dels fons sinó amb la seva recuperació futura.

Així doncs, ens toca de nou als ciutadans estar molt a sobre i potser és el moment de reclamar la creació d'una figura gestora que permeti coordinar els esforços de planificació, posada a terme i control dels projectes dels tots els municipis afectats, en la línia del ja esmentat Consorci del Besòs. Sembla evident que la dispersió de competències entre el Consell Comarcal del Baix Penedès i la Mancomunitat Penedès/Garraf, no facilita la ja urgent recuperació del tram baix i la desembocadura del nostre estimat Foix.

Sergi Garcia Luque
Biòleg ambiental

Per saber-ne més:

- Article: Vila-Escalé, Mireia; et. Al (2005). "El seguiment de l'estat ecològic del riu Foix des del 1997 al 2004". I Trobada d'Estudiosos del Foix. Diputació de Barcelona, 2005.
- Estudis Ambientals complementaris al projecte del nou col·lector/sobreeixidor submarí a l'àrea litoral de Cubelles (desembocadura del Foix - Memòria resum. Ecoproges. Agència Catalana de l'Aigua. 2007.
- Informe Greenpeace "Destrucció a toda costa". 2009.
- Web oficial del Programa de qualitat ecològica dels rius. Diputació de Barcelona. Xarxa de municipis: <http://escobill.diba.cat>

El Foix a Castellet.

Nuclears? No gràcies

El 19 d'octubre passat es van complir 20 anys del que es considera l'accident més greu en una central nuclear de l'Europa occidental. Vandellòs 1 va estar molt a prop de causar una catàstrofe d'un abast similar al de Txernòbil. Enfront d'això ens trobem envoltats per una nova campanya de propaganda en defensa de l'energia nuclear com a la millor solució cara a la demanda elèctrica que "necessita el món". Els interessos econòmics al voltant de l'energia nuclear no els importa fer tantes imprudències com faci falta, i apelen a la ciència quan els convé, per donar credibilitat a un procedir que seria per nosaltres la submissió a un sistema autodestructiu de dimensions impossibles de calcular. Subscrivim el darrer manifest de la Coordinadora TANQUEM LES NUCLEARS – 100% RENOVABLES publicant el text íntegre.

hi haurà cap consens sobre el MTC ni a Catalunya ni enlloc fins que no hi hagi un calendari progressiu però urgent de tancament de les centrals nuclears.

En lloc de treballar per a assolir aquell ampli consens social previ del qual parlava en el Congrés el President del govern, ENRESA va iniciar l'any 2006 un procediment basat en animar els alcaldes dels municipis per tal que es presentessin voluntaris a allotjar el MTC en el seu terme municipal, temptant-los amb sucoses "compensacions" econòmiques, per suposat a base de diners públics, una estratègia que TLN-100% Renovables va qualificar d'immoral des del primer moment. De fet, en aquesta immoralitat rau la clau del fracàs del projecte, ja que en tres anys i mig, i malgrat els esforços de l'Associació de Municipis Afectats per Centrals Nuclears, AMAC, ni ENRESA

ni el Govern central han estat capaços de treure a concurs la ubicació d'aquesta instal·lació.

La política d'ENRESA ha destruït tot consens social, polític i dels grups ecologistes. La manca de consens social per acollir l'ATC ha estat aclaparadora. Ja el juliol de 2006, Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, va aprovar una resolució en què es negava a acollir el MTC. Des d'aleshores, al menys a 55 municipis del Camp i de les Terres de l'Ebre a manifestar-se en contra de la ubicació del MTC, incloent-hi cinc que, com Vandellòs, també són membres de l'Associació de Municipis Afectats per Centrals Nuclears: Flix, La Fatarella, Corbera d'Ebre, Móra d'Ebre, i El Molar. La falta de consens polític es va fer palesa amb l'aprovació l'11 de març de 2008 de la resolució del Parlament que insta a la Generalitat a sol·licitar al Govern central que desestimi la ubicació del MTC a Catalunya, amb els vots a favor de CIU, ERC i ICV-EUiA, els vots en contra del PSC i el PP, i l'abstenció del Grup Mix. Pel que fa a les organitzacions ecologistes, TLN-100% EER n'ha reafirmat la posició unànime: sense un calendari de tancament de les centrals nuclears fermament establert, no serà possible establir cap política consensuada sobre residus.

D'altra banda, i respecte a la suposada innocuïtat del projecte, TLN-100% EER ha recordat que el MTC anirà acompanyat d'un reactor experimental orientat a l'estudi de la transmutació. La transmutació – que hores d'ara és inviable tècnica i no diguem econòmicament – és un procés pel qual es reduiria

COMUNICAT DE PREMSA. 27 d'octubre de 2009 Vandellòs, Ascó i Tivissa, opcions "tapades" del Govern de Zapatero

Per a la coordinadora Tanquem les Nuclears – 100% Renovables (TLN-100% EER), les informacions aparegudes avui a la premsa, segons les quals Ascó, Tivissa i Vandellòs estan en negociacions amb el Ministeri d'Indústria i l'Empresa Nacional de Residus Radioactius, ENRESA, per acollir el Magatzem Temporal Centralitzat (MTC) de residus nuclears d'alta intensitat, amb la complicitat del PSC i de CiU, confirmen el caràcter antidemocràtic de l'estratègia del Ministeri d'Indústria per garantir la continuïtat del parc nuclear espanyol, contra les declaracions polítiques de José Luis Rodríguez Zapatero.

TLN-100% EER ha recordat que el President del Govern va reconèixer en el debat sobre l'estat de la nació de 2006 que la política de residus nuclears "exigeix, sens cap dubte, un ampli consens social d'organitzacions defensores del medi ambient, que exigeix el major consens territorial possible i tant de bo el major consens polític, perquè, com molt bé sap V. S., és un problema de profundes implicacions". En aquest sentit, la coordinadora ha reafirmat que no

la quantitat de residus d'alta activitat procedent de les centrals. El seu desenvolupament tecnològic, però, és teòric, de forma que un reactor que estudiï aquest procés té un risc significatiu d'accident. És qüestionable que Espanya, que no ha desenvolupat tecnologia nuclear pròpia, hagi d'invertir uns recursos escassos en una entelèquia tecnològica en lloc de fer-ho en el desenvolupament dels seus abundantíssims recursos renovables i l'eficiència energètica.

“Cap país del món no ha trobat una solució al problema dels residus nuclears d'alta activitat que totes les centrals nuclears generen contínuament” – ha declarat Miguel Muñiz, coordinador de TLN-100% Renovables. De fet, el govern d'Obama ha decidit tallar l'aixeta al que havia de ser un magatzem geològic definitiu d'aquests residus als Estats Units, el projecte conegut com a Yucca Mountain, pel gran cúmul de dificultats tècniques que s'hi han trobat tot i els 10 mil milions de dòlars fins ara esmerçats. Els Estats Units s'han quedat, ara com ara, sense cap

destí pels residus que van omplint les piscines de les seves centrals nuclears. “Malauradament, els residus nuclears d'alta activitat són un problema que caldrà abordar d'una manera o altra.” -- ha dit Miguel Muñiz. -- “Ni Espanya ni Catalunya poden prescindir d'una política sobre aquests residus. Però és imprescindible que comenci tot establint el final de la seva producció”.

TLN-100&%EER

Tinc la sensació que de la platja llarga només en

La Platja Llarga Vilanovina

parlem els que hem estat vinculats a l'intent de preservació. Convindreu que mantenir des de la societat civil una militància durant 7 anys, prenent una recuperació activa, sense haver aconseguit pràcticament res més que la seva preservació Oficial el setembre del 2004, és com a mínim esgotador i que en molts moments perd el seu sentit.

Des de llavors, ni l'existència d'una comissió de seguiment, ni la creació d'un moviment cívic com Amics de Platja Llarga, ni la insistència d'una agrupació ecologista com l'APMA, han aconseguit amb la seva feina continuada que els governants vilanovins endeguessin la preservació. Això sí, s'han encarregat costosos estudis i s'ha fet un simulacre d'atenció que ha esdevingut una vigilància estricta a l'estiu del territori marcat per unes tanques de delimitació de la franja a preservar que el pas del temps i la bona recuperació dunar ha fet petita.

Mentre, les grans incògnites de la preservació com són: com aturar la regressió del salicorniar, evitar la proliferació dels esbarzers i la d'altres plantes invasores, i com recuperar el saladar darrere dunes, segueixen sense ser ateses, la contribució negativa del temps passa factura afavorint la irreversibilitat i per tant la possibilitat que d'aquí a un temps ja no hi hagi res a preservar.

Ara, que no ens vinguin amb l'excusa de la crisi econòmica, quan hi ha actuacions humils però eficaces que s'han desestimat amb l'excusa d'impediments legals o fins i tot de rigors burocràtics. El Pla Especial de Recuperació encarregat i segurament ja pagat a una empresa, fa temps que és acabat. Quan s'aplicarà? *M'agrada que em facin aquesta pregunta.*

Hèctor Galvany

Els Colls i Miralpeix, repàs històric i reptes de futur (1)

Els projectes d'urbanització i el moviment en favor de la preservació. Repàs històric

Per al comú dels ciutadans moltes de les decisions dels consistoris no es coneixen fins que es materialitzen i es fan visibles, i aquest també va ser el cas de la urbanització dels Colls i Miralpeix. La reacció social contra la urbanització es va produir quan les màquines –concretament el febrer de 1995 a Les Roquetes– van entrar pel dret, a canviar de forma dràstica i definitiva les característiques de l'espai. Podríem reconèixer, per tant, que el moviment d'oposició a la urbanització dels Colls i Miralpeix (si més no pel tram ribetà) va començar tard.

La seva alta vàlua ecològica i l'important ús social que se'n feia van provocar que ràpidament s'organitzés un moviment d'oposició. També hi va ajudar la concepció elitista de la urbanització: habitatges unifamiliars i d'alt *standing* i, en el cas de Les Roquetes, d'esquena totalment a l'entramat urbà existent.

En un primer moment, el moviment d'oposició va gestar-se a Vilanova i la Geltrú i a Les Roquetes, de forma quasi paral·lela. A posteriori, s'estengué a Sitges.

Fent una passejada pels Colls i Miralpeix hom se'n adona que els límits de terme són indistingibles i no responen a cap circumstància geogràfica. Això ho tingué ben clar el moviment d'oposició, que de seguida va internar abastar els tres municipis implicats. No només això, sinó que va caler trobar una "marca". A Vilanova i Les Roquetes l'espai era més conegut com els Colls, a Sitges com Miralpeix o Les Coves. El nom dels Colls - Miralpeix va ser una síntesi meditada, però *ad hoc*. Això donà nom a la Plataforma Salvem Els Colls - Miralpeix, però també canvià el nom com avui majoritàriament es coneix l'espai.

El caràcter únic del projecte també el tenien ben clar els promotors. La propietat de l'espai estava bastant poc diversificada i de fet les dues principals societats promotores (Inmuebles y Valores, S.A. i El Desierto, S.A.) compartien adreça a Barcelona i arquitectes. A efectes territorials el projecte d'urbanització era únic, abastava de Sitges a Vilanova i pretenia crear un continuu urbà.

Els tres Ajuntaments, en canvi, campaven per lliure. Nou fou fins el 18 de febrer de 1998, pràcticament

tres anys després de l'inici del conflicte que els tres Ajuntaments, el Consell Comarcal i la Generalitat, conjuntament amb la Plataforma (i a instàncies d'aquesta!), van fer una reunió per mirar de trobar solucions.

Inici de la urbanització a Sant Pere de Ribes

La primera notícia que aparegué a la premsa sobre la urbanització Casa del Mar (Sant Pere de Ribes) va ser el 10 de març de 1995. En aquella notícia encara no es parla de cap moviment d'oposició, perquè no existia. La reacció va produir-se amb l'inici de les obres. En el cas de Sant Pere de Ribes es pretenia la construcció d'uns 400 habitatges d'alt *standing*.

L'Associació de Veïns de les Roquetes, l'APMA i l'Assemblea antimilitarista del Garraf van ser els primers a mobilitzar-se. El 19 de març es va fer la primera acció, consistent en una plantada d'alzines i roures en els terrenys que havien de ser urbanitzats. A partir d'aquí es constituí la Plataforma, que va aglutinar el moviment d'oposició i que va anar creixent en nombre d'entitats adherides, fins arribar a un nombre final de 50.

Si bé la concepció de la urbanització venia d'antic (1987 i abans), les postures del govern de l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes (PSC) i del principal partit de l'oposició (UM-9) continuaven sent favorables a la urbanització. En paraules de l'Alcalde Blanco "el projecte és globalment positiu: obrim la porta al mar de les Roquetes" (Diari de Vilanova, 21 d'abril de 1995). També s'argumentava que fer-se enrere en la urbanització comportaria importants indemnitzacions.

Aquest fou un argument repetit pels diferents consistoris, i es tracta d'una idea que acostuma a aparèixer sempre que es pretenen revertir processos urbanitzadors.

Per fer front a aquests arguments, la Plataforma va treballar en dos eixos diferents: el legal (plantejant al·legacions, denúncies, contenciosos, estudis alternatius a l'estimació exagerada d'indemnitzacions, etc.) i la mobilització ciutadana.

El 7 d'abril de 1995 s'organitzà, sortint de Les Roquetes, la primera manifestació en defensa de la preservació de l'espai. Una de les accions fou una aturada simbòlica de les màquines.

El 1995 la Lliga per a la Defensa del Patrimoni Natural DEPANA i l'APMA van interposar un recurs contra l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes, la Generalitat de Catalunya i la promotora per la urbanització Casa del Mar. Es demanava l'anul·lació del Pla Parcial per diversos incompliments de fons i de forma.. El 2001 el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya ens denegà la raó, en una sentència que no ens convencé perquè obviava força dels nostres arguments i que traslluïa especial poca sensibilitat com ho demostra el fet que, a més, condemnà els grups ecologistes demandants a pagar els costos del procés, un fet amb molts pocs precedents.

El 16 de maig de 1996 l'Ajuntament suspengué les obres. Tot i que aquesta fou una decisió municipal, queno s'hagués produït sense la pressió exercida demostrava fins a quin punt l'Ajuntament tenia marge per a l'acció. El 31 de juliol, l'Ajuntament va respondre a les al·legacions presentades per la promotora decidint mantenir la suspensió, però permetent les

obres de construcció de la xarxa d'aigua, electricitat i enllumenat públic. El setembre de 1997 l'Ajuntament i la promotora van arribar a un acord, que incloïa una mínima reducció de l'àrea edificable (no del sostre edificable), i que servia per desencallar la urbanització. En un ple a l'agost de 1998, en plenes vacances, s'aprovà el pla parcial esmenat (passant de les 433 cases previstes inicialment a 359). Durant aquest procés la Plataforma seguí realitzant activitats al municipi (recollida de signatures, concentracions al Ple, xocolatada, reunions amb l'Ajuntament, etc.), tanmateix l'Ajuntament es mostrà impermeable. Poc després del Ple, la urbanització se seguí executant fins a consolidar el desastre ambiental que avui hom pot observar.

L'articulació d'un moviment d'oposició a Sitges

El juny de 1996 es creà l'APMA de Sitges, que posteriorment també adoptà el nom de la Falconera. Un dels objectius era l'articulació –conjuntament amb el moviment comarcal– de les accions d'oposició a la urbanització dels territoris de Can Girona, Les Coves i Comarroja, la part dels Colls i Miralpeix pertanyents a Sitges, i que constitueixen els espais majors quant a extensió.

L'octubre de 1996 ja transcendiren a nivell de mitjans de comunicació les previsions urbanitzadores per al conjunt de l'espai. A Can Girona, un sostre de 129 habitatges i zona hotelera; a les Coves, un sostre de 219 habitatges, a més de la previsió de construcció d'un nou camp de golf de 18 forats, d'una zona comercial i d'una zona hotelera. A Comarroja poca concreció. Tots els habitatges unifamiliars i d'alt *standing*. Les obres de Can Girona, començaren al cap de poc temps.

Més greu encara va ser el cas de Les Coves. Tot i que ja feia gairebé dos anys que la mobilització popular demostrava la sensibilitat que hi havia a la comarca per preservar l'espai (amb mobilitzacions per la preservació de la part dels Colls i Miralpeix de Sant Pere de Ribes i de Can Girona), el 3 de març de 1997 el Ple de Sitges aprovà inicialment, i sense fer-ne cap mena de ressò específic, el Pla Parcial Les Coves, que havia de suposar la sentència de mort per aquest espai. L'aprovació comptà amb els vots de CiU, PP i Nou Horitzó.

L'argument de les indemnitzacions necessàries per aturar la urbanització també fou recurrent a Sitges. Respecte de Les Coves, Lluís Marcé, aleshores regidor d'urbanisme, afirmava "no hi ha cap acció jurídica per aturar el projecte que no sigui una indemnització econòmica als propietaris que, en aquest cas, es podria avaluar en milers de milions de pessetes" (Diari de Vilanova, 4 d'abril de 1997). A posteriori, i gràcies sobretot a la mobilització popular, aquesta urbanització no s'arribà a fer, i això no significà absolutament cap cost per a l'Ajuntament.

Una de les primeres accions de la Falconera – APMA de Sitges encaminades a preservar l'espai fou l'organització d'un concurs fotogràfic sobre la zona (març de 1997). L'acció, però, que va donar més força a l'incipient moviment sitgetà fou l'organització d'una festa a l'Hort de Can Falç, el 13 d'abril de 1997, on s'hi recolliren unes 700 signatures contra el projecte.

El novembre de 1997, de forma inesperada, una sentència del Tribunal Suprem anul·là la el Pla General d'Ordenació de Sitges de 1989, per una causa que no tenia a veure amb els Colls i Miralpeix. L'argument de les altes indemnitzacions a pagar, ja repetidament rebutjat per la Plataforma, va perdre definitivament qualsevol credibilitat.

Si bé en absència de la mobilització la sentència ben segur no hagués tingut cap efecte sobre la situació urbanística dels Colls i Miralpeix, fruit d'aquesta

pressió i de certa sensibilitat per part de la Comissió d'Urbanisme de Barcelona, es va aprofitar la sentència per abandonar les pretensions d'urbanitzar les Coves i Comarroja, els dos sectors més importants dels Colls i Miralpeix sitgetans. El gener de 1998 se suspengué temporalment l'atorgament de llicències urbanístiques fins l'aprovació d'unes normes subsidiàries de caràcter transitori mentre no s'aprovava el nou Pla General. Aquestes normes, dictades per la Conselleria de Política Territorial i Obres Públiques aparegueren l'abril de 1998 i foren acceptades pel Ple municipal el juliol de 1998, i qualificaven com a no urbanitzable les zones de les Coves i Comarroja: unes 120 hectàrees majoritàriament arbrades.

Ni l'Ajuntament ni la Generalitat, malgrat les demandes ecologistes, s'atreviren a aturar les obres al sector de Can Girona, el que circumda el camp de golf, amb el consegüent desastre ecològic que avui és ben palès. Es tractava segons ells d'una zona "de valor ecològic molt menor, ocupada majoritàriament per matolls i lluny del litoral". L'excusa real: les obres d'urbanització estaven molt avançades. La lluita de la Plataforma per la preservació de Can Girona va continuar, però fou infructuosa. Es va denunciar públicament l'afectació de camins públics ancestrals, l'afectació de la masia de Miralpeix (d'uns 700 anys d'antiguitat), la tala il·legal de margallons (una espècie protegida), etc.

Sobre les incineradores

Com ja deveu saber, els alcaldes de la metròpoli no en van tenir prou en ubicar l'abocador del Garraf, que va destruir irreversiblement la Vall de Joan i contaminar, *in saecula saeculorum*, el riu subterrani de la Falconera, sinó que ara volen posar una incineradora al cor de l'espai natural del Garraf. L'Apma, i moltes altres entitats, en una gran mostra de reflexos, vam reaccionar en contra de forma contundent. Creiem interessant publicar literalment el nostre comunicat.

L'APMA CONSIDERA QUE S'HA D'EXCLOURE LA INCINERACIÓ COM A SISTEMA ACCEPTABLE DE TRACTAMENT DELS RESIDUS.

L'APMA CREU QUE EL FET DE TRIAR VALLCARCA COM A POSSIBLE UBICACIÓ D'UNA PLANTA INCINERADORA ÉS UNA MOSTRA MÉS DE RECESSIÓ EN LA POLITICA AMBIENTAL DEL PAÍS.

Volem comunicar el nostre posicionament davant l'imminent acord polític per a la construcció d'una nova incineradora de residus. La nova planta, que cremaria una part dels residus municipals generats a l'àrea metropolitana de Barcelona, tindria una capacitat de 450.000 tones, i entraria en servei el segon semestre del 2013.

Volem posicionar-nos públicament abans de l'aprovació inicial del programa metropolità de tractament de residus, en el proper ple del mes de juliol. Aquest pla deixa ben clar que hi haurà una nova planta incineradora. Una de les possibles ubicacions és Vallcarca (Sitges), en una zona exclosa del parc del Garraf degut a la presència de la fàbrica de ciment. Malgrat això, Vallcarca és just al cor de l'espai natural del Garraf i al bell mig de la part marina de la Xarxa Natura 2000 corresponent a les Costes del Garraf.

Abans de cap altra consideració, volem deixar ben clara la nostra aposta vers la reducció, el reciclatge i la recuperació de residus. Els tractaments finalistes (abocadors i incineradores) haurien de ser la darrera opció, quan tota la resta ja haguessin estat explotades al màxim, que definitivament no és el cas actualment. Aquest posicionament, que hem anat defensant reiteradament, ja va portar a foragitar el fantasma de la incineració que va planar pel nostre territori fa més de deu anys.

Incinerar suposa emetre i dispersar a l'atmosfera gasos que contenen metalls pesants (plom, cadmi, mercuri) i gasos organoclorats com les dioxines, furans, àcids, etc.

Les darreres evidències científiques, com ara la classificació de les dioxines dins del grup de substàncies declarades com a cancerígens provats, per part de l'Agència Internacional de Recerca sobre el Càncer (IARC) de l'Organització Mundial de la Salut (OMS), així com les regulacions europees dels nivells d'emissió, cada vegada més restrictives, o els mateixos criteris i recomanacions sobre prevenció de la salut i del medi ambient, evidencien que l'impacte de la incineració de residus per al medi ambient i la salut humana és inacceptable.

Tot i l'aplicació de les més modernes tecnologies, la combustió de residus continua generant i concentrant tòxics. A banda de les emissions a l'atmosfera, la incineradora produiria anualment entre 135.000 i 180.000 tones de residus perillosos, pels quals caldria trobar abocadors. Les millors tècniques d'abocament i d'inertització no eviten que les cendres i escòries suposin un perill de contaminació de les reserves d'aigua subterrània i amenacin, alhora, el medi ambient i la salut. A més, els abocadors més propers de la nostra comarca estan arribant al seu límit i aviat s'hauran de clausurar.

A més, l'aprofitament energètic que s'aconsegueix és inferior a l'estalvi que s'obtidria reciclant-los i per tant aquesta mesura agreujaria el canvi climàtic.

Creiem que la manca d'abocadors es pot abordar amb polítiques decidides d'informació i educació, mesures econòmiques incentivadores per a ciutadans i municipis, sistemes eficients de recollida selectiva (com el sistema porta a porta) i altres mecanismes de gestió que orientin correctament els fluxos de residus cap al tractament més adequat. Mesures que han de venir acompanyades de dotacions pressupostàries conformes a la seva importància. Ens oposem a la decisió de destinar 200 milions d'euros a la incineradora, prop del 70% del pressupost destinat al programa de gestió de residus.

Incinerar suposa destruir materials encara aprofitables i accentuar així l'esgotament i la deficient gestió dels recursos naturals del planeta. La incineració, especialment, obstaculitza el desenvolupament d'altres sistemes alternatius, molt més adequats per al medi ambient: la reducció en origen, la reutilització, la recollida selectiva i el reciclatge. Aquestes han de ser actualment les prioritats de qualsevol política de gestió de residus.

Considerem, per tant, que s'ha d'excloure la incineració com a sistema acceptable de tractament dels residus. No té sentit parlar d'aquesta qüestió fins que la resta d'opcions preferibles ambiental, social i econòmicament estiguin exhaurides. No és el cas. A l'entitat metropolitana de Barcelona només es recullen selectivament el 30% dels residus, quan a Catalunya hi ha molts municipis que han situat aquest nivell per sobre del 75%.

La ubicació proposada és coherent amb el fet de voler allunyar una instal·lació tant contaminant dels nuclis de població. També és coherent amb la història de l'espai natural del massís del Garraf, on fa 35 anys l'Ajuntament de Barcelona va decidir ubicar un dels abocadors

més grans d'Europa. La història es repeteix. L'APMA exigeix als Ajuntaments de la comarca i al Consell Comarcal del Garraf un posicionament contrari a la ubicació d'aquesta instal·lació a la comarca.

Finalment, ens adherim al manifest "La incineració embruta el futur de la gestió dels residus metropolitans", fet públic el passat mes de maig per les entitats, Ecologistes en Acció, Depana i Greenpeace. També ens adherim a la Plataforma de Reducció de Residus que des de la Federació d'Ecologistes de Catalunya està impulsant campanyes de conscienciació i denuncia de l'orientació nefasta de la gestió dels residus a Catalunya.

Comarca del Garraf, 29 de juny de 2009

El clima a la corda fluixa

La vida de la humanitat al planeta terra està amb tota seguretat, davant la cruïlla més concloent en la que mai s'hagi trobat, al llarg de tota la seva història moderna. L'escalfament global antropogènic de la superfície del planeta s'ha traduït, entre el 1906 i el 2005, en un increment de 0,74°C de la seva temperatura mitjana global. La darrera estimació (2007), del "**Panell Intergovernamental del Canvi Climàtic, IPCC** – Premi Nobel de la Pau 2008", preveu un augment addicional de entre 1,8 i 4,0°C durant aquest segle, que depèn de la mesura i la rapidesa en que es redueixin les emissions de gasos d'efecte hivernacle.

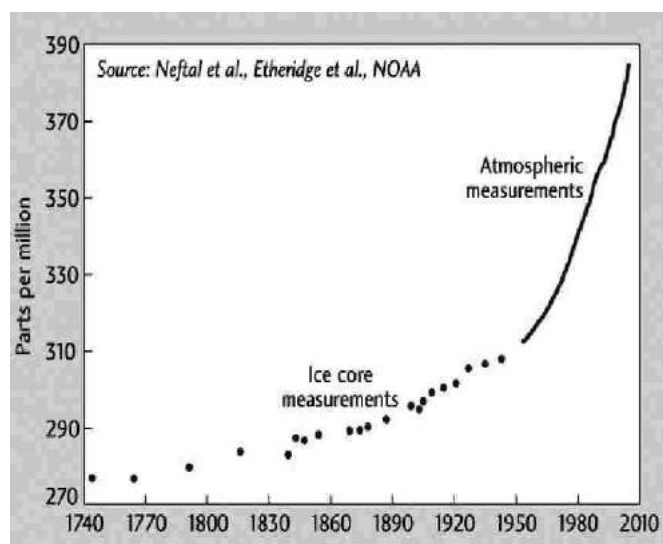
El canvi climàtic que això està suposant i, sobretot, el que suposarà a les properes dècades, tindrà efectes devastadors sobre la superfície de la terra que, ja sense cap mena de dubte, canviaran les condicions de vida de milions d'espècies vives i, entre elles, de la nostra.

Els riscos i els desafiaments augmentaran dramàticament si l'augment de la temperatura arriba a ser de 2°C. En aquest sentit, el nivell de concentració de CO₂ a l'atmosfera ha de disminuir de forma important, arribant com a màxim al seu pic, entre el 2015 i el 2020 i després començar a baixar decididament i permanent.

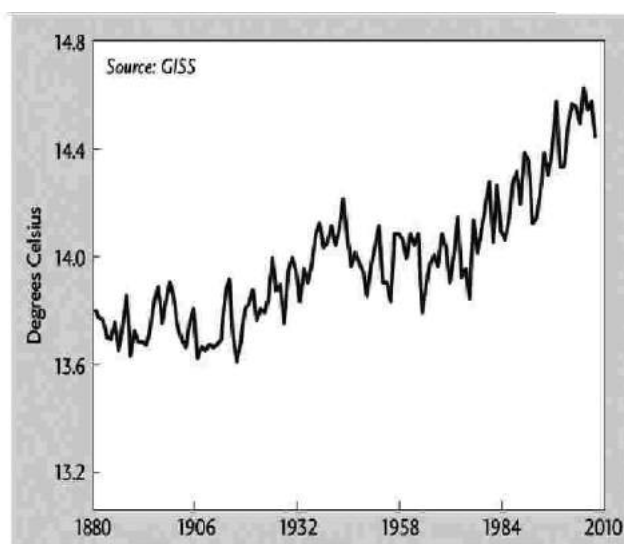
El nivell de concentració de CO₂ a l'atmosfera no hauria de superar mai en excés les 400ppm, de tal manera que després del pic, es pogués retornar com més aviat millor a les 350ppm de l'any 1990. Alguns científics no obstant, consideren que l'actual concentració de CO₂ a l'atmosfera (amb un augment de 384 a 390ppm els darrers 2 anys), hauria de començar a baixar ara mateix, si no volem començar a patir conseqüències irreversibles.

En la conferència del clima de Nacions Unides que s'ha fet a Barcelona es valora molt negativament el paper dels països desenvolupats, especialment d'Estats Units. Els països rics han seguit impassibles davant el clam dels delegats que representen la gran majoria de la població mundial, que demanen auxili davant la catàstrofe climàtica imminent. Els països en desenvolupament han exigint unànimement als desenvolupats que se comprometin a reduir les seves emissions com a mínim un 40% i que els recolzin econòmicament en la lluita contra el canvi climàtic. Els països rics son incapaços de coordinar-se, preocupats per protegir els seus interessos econòmics a curt termini, els més pobres sofreixen ja sobre les seves economies i poblacions. Esperem un miracle a Copenhage el desembre on Obama, Merkel, Sarkozy i Zapatero han de tenir voluntat política de frenar l'escalfament planetari.

Xavier Roset

Concentració CO₂ a l'atmosfera 1744-2008

Temperatura mitjana global terrestre

El clima no està en venda

Al mes que ve, en aquesta Cimera de Copenhaguen, 192 governs han de pactar el tractat que substituirà el de Kyoto. En aquest tractat els països s'han de comprometre a reduir les emissions de CO2 i d'altres gasos hivernacle, causants de l'escalfament global del planeta.

Tothom es pregunta per què ningú va fer res per evitar la crisi econòmica quan encara es podia. Ara podem evitar la crisi climàtica que tot just comença a manifestar-se, però quan hagi esclatat plenament ja no hi haurà marxa enrere. Veurem impotents com els camps s'assequen, els boscos es cremen, les costes s'inunden i els huracans s'intensifiquen, i potser a llavors ens adonarem que els diners no es poden menjar. La ciència diu ben clar que, sense compromisos molt més ambiciosos que els que plantegen els governs de cara al nou tractat, estarem en risc greu de travessar un punt sense retorn.

Els objectius de la campanya unitària *El Clima no està en venda* són:

- Exigir que de la Cimera de Copenhaguen en surti un compromís ferm per una reducció dràstica i immediata de les emissions de gasos hivernacle, així com un programa creïble perquè l'ús d'energies fòssils s'hagi abandonat plenament a mitjans de segle i la desforestació s'hagi aturat molt abans. Que s'assumeixi l'objectiu d'una concentració de CO2 a l'atmosfera no superior als 350 ppm, per evitar una interferència perillosa amb el sistema climàtic.
- Exigir el reconeixement del Deute Ecològic que tenen els països del Nord i les seves transnacionals amb el Sud, causada pels greus impactes socials, ambientals i econòmics del model de producció i consum capitalista en els països més empobrits. Reivindicar la Justícia Ambiental relacionada amb el dret de tots els éssers humans a un medi ambient sa i a recursos naturals saludables en àmbits com la terra, l'aigua, l'alimentació, l'habitatge i l'aire. Reivindicar les tres "c" de la Justícia Climàtica: no tan sols la contracció (reducció) de les emissions globals sinó també la convergència en les emissions per càpita, la gran disparitat de les quals és una mostra més de la desigualtat del món en què vivim, així com mecanismes de compensació dels governs i les transnacionals històricament responsables del canvi climàtic cap a qui en pateix les conseqüències.
- Denunciar els mecanismes de mercat incorporats al protocol de Kyoto i previstos per a Copenhaguen perquè donen vies als països i corporacions

responsables del canvi climàtic per defugir les seves responsabilitats i enriquir-se en base als esforços de la resta del món per mitigar-lo. Denunciar els lobbies empresarials que pressionen per aigualir i mercantilitzar el tractat de Copenhaguen. Denunciar les "solucions" falses i contraproductives com els agrocombustibles i l'energia nuclear.

- Exigir als governs espanyol i català que assumeixin que s'ha de reduir de veritat les emissions de gasos hivernacle i que deixin de banda els plans estratègics basats en l'ús intensiu de combustibles fòssils. Que s'acabi la situació ridícula i incomprensible que uns països europeus dels més amenaçats pel canvi climàtic siguin dels que posen més pals a les rodes a l'hora d'impedir-lo.
- Fer palès que, en darrer terme, tan sols una subversió de l'actual sistema capitalista i les institucions no democràtiques del BM, FMI i OMC, que són els veritables responsables de la crisi tan social com ambiental a nivell global, ens permetrà resoldre el problema del canvi climàtic de manera efectiva i justa. Mentre se segueixi perseguint un creixement indefinit de la producció i el consum i tolerant les desigualtats (entre països i dins dels països) xocarem un i altre cop amb els límits del planeta i les repercussions sobre la societat seran gravíssimes.

La campanya "El clima no està en venda" que aglutina diferents associacions i col·lectius ecologistes, ha editat una publicació força interessant. La trobareu a aquesta adreça electrònica:

http://elclimanoestaenvenda.files.wordpress.com/2009/10/el-clima-no-esta-en-venda_baixa.pdf

A la pàgina 6 i 7 d'aquesta publicació hi trobem les alternatives de les que hem triat un dels apartats que us transcrivim literalment:

CONSERVAR EL PATRIMONI NATURAL PER A FRENAR EL CANVI CLIMÀTIC

Cal una nova cultura del territori i de la biodiversitat totalment diferent de l'actual, imposada pel sistema de producció i consum capitalista, per tal d'aconseguir frenar el canvi climàtic i, al mateix temps, tenir un planeta en equilibri i conservar la biodiversitat:

- Frenada dràstica (moratòria quasi total) a la nova urbanització d'espais lliures (naturals i agrícoles).
- Construir noves infraestructures només si ajuden a reduir la dependència del petroli.
- Planificar les infraestructures de generació d'energia, de tractament de residus o d'aigua, etc en llocs amb el mínim impacte ambiental i màxima proximitat als punts de consum.
- Xarxes extenses i coherents d'espais naturals protegits i plans de conservació d'hàbitats i espècies amenaçades.
- Evitar la fragmentació del territori: fer més permeables les infraestructures o eliminar-ne alguna si fos necessari per tal de permetre la connectivitat ecològica.

- Mantenir i potenciar les zones agrícoles, conservant un paisatge en mosaic, fomentant l'agricultura ecològica i de proximitat, evitant els monocultius i l'ús d'agroquímics.
- Aplicar accions contundents contra la desertificació i de prevenció d'incendis forestals.
- Frenar l'explotació dels recursos pesquers, amb plans de gestió de les espècies marines.

Plataforma El clima no està en venda

Recomanacions

ECODISCOS

El Petit de Cal Eril – “I les sargantanes al sol...” (2009)

La música cantada en català viu el seu millor moment des de l'època gloriosa de Sisa, Riba i companyia; i en Joan Pons (El Petit de Cal Eril), n'és ara un dels grans exponents. Enmig d'una explosió de bandes procedents de Barcelona, la masia de Cal Eril de Guissona s'ha fet famosa gràcies al més petit de tots, a cops de psicodèlia, adaptacions de cançons populars i melodies juganeres. El Petit de Cal Eril ens remet als horts, les granges, i als elements naturals, i ens allunya de les presses de la gran ciutat. “No val la pena viure a Barcelona per tenir-hi un gat” canta a “Els Gats”. Aquesta nova troballa de la música cantada en català ens revela un imaginari de pop agrícola i surrealista on les persones, les sargantanes, els calamars i els elefants passen a una vida millor.

Antony & The Johnsons – “The Crying Light” (2009)

Fa quatre anys, ens va captivar amb un cant d'un ocell tocat de gràcia per una sensibilitat extrema. Les seves noves cançons desprenen un amor immens per la naturalesa i un temor absolut per temes universals com l'extinció de les espècies o les contínues accions de l'home contra el medi ambient. “I’m gonna miss the trees, I’m gonna miss the sun, I’ll miss the animals, Gonna miss you all” (Trobaré a faltar els arbres, trobaré a faltar el sol, trobaré a faltar els animals, ho trobaré a faltar tot)- canta a “Antoher World”, una de les cançons del disc. Sentir paraules tan plenes de contingut vehiculades per una veu com la d'Antony –tan delicada com apassionada- reconforta l'ànima i ens fa pensar que, malgrat la foscor, hi ha una llum que plora i ens dóna esperança per continuar lluitant.

Comença a funcionar el primer laboratori submarí de l'estat espanyol

Un projecte de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i el CSIC

- A 20 metres de profunditat i a tres milles de la costa catalana, l'Observatori Submarí Extensible (OBSEA) registra processos submarins a temps real
- L'observatori permetrà l'estudi de la contaminació acústica i de residus, els moviments dels sediments o el trànsit marítim a través de la xarxa
- L'alimentació a través d'un cable de fibra òptica de quatre quilòmetres i mig elimina la dependència de les bateries i permet una observació permanent

El primer laboratori submarí de l'Estat Espanyol, l'Observatori Submarí Extensible (OBSEA), instal·lat a tres milles de la costa de Vilanova i la Geltrú, a 20 metres de profunditat, transmet a temps real als laboratoris de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i del Consell Superior de Investigacions Científiques (CSIC) sèries de dades recollides en el sòl marí, la qual cosa permet estudiar el fons del Mediterrani a través d'Internet. Aquesta plataforma submarina pionera, instal·lada pel vaixell oceanogràfic Sarmiento de Gamboa del CSIC al mes de maig, ha superat amb èxit els dos primers mesos de prova.

Imatges en directe del fons marí de Vilanova i la Geltrú (cal donar-se d'alta com a usuari): www.obsea.es

AGENDA

Calendari de reunions generals de l'APMA

pel 1er semestre 2010

Dies: 11-1, 15-2, 15-3, 12-4, 10-5, 14-6

Hora: 2/4 de 8 del vespre.

Lloc: TOC, Sant Sebastià 11, sala de reunions.

El moniato

Degut que portem un any i mig sense que sigui convocat el Consell Municipal de Medi Ambient (abril del 2008 el darrer) i amparant-nos en el reglament municipal dels Consells Ciutadans que diu que:

1. REUNIONS

a) Les reunions del Consell seran ordinàries i extraordinàries. En la primera reunió del Consell s'elaborarà un calendari de reunions ordinàries, amb una periodicitat d'una cada 4 mesos.

Els plans de CIMALSA al Penedès al descobert a la TVE

“No Fem el Cim” i els Alcaldes de l'Arboç i Banyeres denuncien la prepotència de la Generalitat en voler imposar el CIM més gran de Catalunya tot i la voluntat en contra del Penedès.

El dimarts dia 27 d'octubre el programa "Tu Denuncies" de Canal Català TV va convidar als alcaldes de l'Arboç i Banyeres i al moviment ciutadà No Fem el CIM per exposar públicament la manca de diàleg de la Generalitat.

Els dos alcaldes van denunciar el fet de que el projecte afecta ja 400ha amenaçant de ser el CIM més gran de Catalunya enmig de la Denominació d'Origen Penedès i a tocar mateix de les poblacions.

També es va denunciar que la Generalitat no preveu el transit de Mercaderies amb tren, ja que es preveu com a molt aviat pel 2025, això faria que el trànsit fos tot per carretera i crearia un col·lapse que afectaria a les ja saturades vies del Penedès amb 15.000 camions diaris més.

Es va alertar de que la Generalitat en front de la Crisi tant sols és capaç d'apostar per la Logística (un sector en crisi) i que no generaria cap lloc de treball donat que els treballadors vindrien amb les empreses i donat que altres zones logístiques properes estaven totalment buides.

La intervenció d'Ignasi Ragàs per part de CIMALSA va estar plena de contradiccions des d'afirmar que la participació ciutadana ja es feia a través dels alcaldes, a dir que el projecte afectava a 160ha quan els alcaldes presents van afirmar que el nou projecte afecta a 400ha. També va afirmar que es preveia la intermodalitat tot i que ràpidament va quedar en entredit per la resposta dels 3 convidats que van treure a la llum que no es preveia cap línia de tren de mercaderies Tarragona - Barcelona i que el projecte Eix Mediterrani (pel 2025 com a molt aviat) no era segur que es fes passar pel Penedès i ja que hi havia l'opció de Saragossa que tenia més força.

- més info: **CanalCatalaTV "Tu Denuncies"** Informació sobre la plataforma "No Fem el CIM" al web: <http://www.nofemelcim.org>

Atorguem el MONIATO del present butlletí La Veu del Mussol, tardor 2009, a **Iolanda Sanchez Alcaraz, Regidora de Medi Ambient, Participació i Governança** (no serà per falta d'implicacions). Per la seva especial manera d'amagar el cap sota l'ala. Tot desitjant que abans del proper mes d'abril tingui a bé convocar un CMMA que aquesta vegada serà ben bé extraordinari.

L'Ampliació del port de Vilanova i la Geltrú

El nostre port és important per a la ciutat, per molt que sigui un Port de la Generalitat, i ho és per a tots els vilanovins i vilanovines, ho fem conscient o no, i entenem que ho és des de tots els punts de vista tant econòmics com ecològics o socials perquè n'és un patrimoni històric. Des de l'APMA estem cansats d'observar que l'única manera de mirar els projectes sigui la del seu valor d'explotació econòmica. Per desgràcia, la història ens va demostrant que darrere de la defensa de les necessitats d'explotació s'hi amaguen altres valors, tant o més importants que el guany monetari. Si menyestem aquests valors perjudicarem irreversiblement altres interessos que necessitem mantenir per a la vida.

La lectura detallada de l'Estudi d'Impacte Ambiental del Projecte d'Ampliació de la Dàrsena Comercial del Port de Vilanova i la Geltrú, ens posa de relleu una sèrie d'imperficcions i mancances que entenem que no tenir-les en compte ens perjudiquen com a ciutadans també de forma patrimonial i econòmica. Per tant, no podem evitar denunciar-les perquè siguin tingudes en compte abans de realitzar les obres. La benevolència de l'estudi pot abocar-nos en un camí irreversible de destrucció del nostre medi marí que tant necessitem, perquè pot produir alteracions importants en la dinàmica dels sediments marins, amb afectació de les praderies de fanerògames, i també amb afectacions sobre la fauna. L'estudi d'Impacte Ambiental, aparentment inofensiu, s'ha de tornar a fer perquè demostrï amb claredat les alternatives autènticament viables del projecte.

(resum al·legacions: pàgines 3 i 4)

Encetem amb pessimisme naturalista l'any dedicat a la biodiversitat, recordant que podem perdre la meitat de les espècies en aquest segle i les greus amenaces al nostre planeta. Com a ecologistes sabedors de la nostra petitesa de formiga només arribem a dedicar-nos a zones properes: a la Platja Llarga vilanovina en una tossuda i constant reclamació de més actuacions de renaturalització, a la mar exigint més protecció per les delicades praderies de posidònia poc apreciades, al Foix, aquest riu tan net que acaba contaminat, brut i desapareixent, al que ja seria hora que la seva aigua arribés a la mar i també demanant un aire menys contaminat de partícules provinents de cimenteres i cotxes.

La voluntària participació en la gestió d'espais naturals esdevé sovint una medalla que es posen els polítics i les institucions però poc efectiva, hi ha coses difícils d'entendre com que encara no s'ha convocat mai el consell consultiu del Consorci Colls-Miralpeix, la pobra gestió sense recursos de la Platja Llarga, la desaparició del Consell de Medi Ambient (no reunit des de fa dos anys), la inexistència del promès fòrum del port, la imposició de sistemes ineficaços de recollida selectiva en la nova concessió i, el que és pitjor, la manca de voluntat política enfront les transformacions que requereix la bona gestió i la continuïtat en les actuacions.

Pinten bastos, doncs anem a pitjor: vessaments de petroli, contaminació de l'aigua neta, desaparició de glaceres, escalfament planetari, contaminació de sòls, crema de boscos, destrucció de zones d'alt interès ecològic, salinització del Llobregat, l'amenaça de destrucció de bona part del Penedès amb la imposició d'un CIM, tals d'arbres en petits camins als parcs naturals amb l'excusa d'obrir autopistes pels bombers, justificacions de l'especulació ferotge, estudis d'impactes esbiaixats que no tenen en compte els veritables aspectes ambientals...

A l'APMA malgrat tot no defallim, (i no ens pregunteu com ho fem) somiem i treballem per un altre món que sabem possible, fem xarxa entre xerrades, al·legacions, caminades i reunions, creixent en força i col·laboracions, però minvant en esma i esperança de vida. Què hi farem! Contradiccions que ens depara el futur ecològic.

apma@yahoo.es

Sumari

La Veu del Mussol 19, maig 2010

Portada: <i>L'Ampliació del port de Vilanova i la Geltrú</i>	1
Editorial	2
El nostre medi:	
<i>L'Ampliació del port: les al·legacions de l'APMA</i>	3-5
<i>La platja llarga, una zona humida que està assecant</i>	6
Butlleta d'inscripció	6
El Tema:	
<i>Els Colls i Miralpeix, repàs històric i reptes de futur (2)</i>	7-10
Entrevista:	
<i>L'Ateneu vilanoví, parlem amb Josep Mestre</i>	11-12
Medi marí:	
<i>El soroll marí i la recerca científica</i>	13
Contaminació:	
<i>La responsabilitat de Cemex en la contaminació</i>	14
Recomanacions	15
Breus, Agenda, El Moniato	16

Edita: Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient
 Sant Sebastià 11, TOC despatx 3
 Vilanova i la Geltrú
 web: <http://www.arctia.net/apma>
 c/e: apmavng@yahoo.es

Equip de redacció: Xavier Roset, Hèctor Galvany,
 Jaume Marsé,

Fotos: Redacció i autors dels articles

Tiratge: 300 exemplars

Impressió digital: Padisgraf

La redacció d'aquest butlletí no comparteix necessàriament l'opinió dels seus col·laboradors.

L'Ampliació del port: les alegacions de IAPMA

al Projecte d'ampliació de la dàrsena comercial del port de Vilanova i la Geltrú

Us fem un resum de les alegacions que hem presentat. Si teniu interès per conèixer-ne la totalitat podeu trobar-les a www.apma.cat

EXPOSICIÓ

1) Alteració de la dinàmica dels sediments marins

La modificació topològica, provocada per la construcció de nous espigons o l'ampliació dels ja existents, provocarà sens dubte alteracions importants en la dinàmica de circulació de les aigües i en els processos d'erosió i transport de sediments marins en tota la zona costanera situada a ponent del port. Aquests canvis han de ser estudiats amb molt detall, ja que poden provocar greus alteracions de la morfologia costanera especialment en les zones més sorrenques, com la Platja Llarga de Vilanova, i el sector conegut com a Ibersol-Prat de Vilanova.

Pel que fa a la Platja Llarga, es tracta d'un espai protegit, en haver estat inclòs a l'inventari de Zones Humides de Catalunya. Aquest espai està sotmès des de fa anys a una forta erosió, que ha donat lloc a un greu procés de regressió de la línia de costa; cal remarcar que per evitar-la fa uns anys es van construir uns espigons. En l'autorització per a la construcció d'aquests espigons, publicada al BOE, es va assenyalar que calia efectuar

uns estudis batimètrics durant uns anys, per avaluar-ne l'eficàcia. Aquests estudis, que desconexim si s'han fet, no s'esmenten en l'Estudi d'Impacte Ambiental, i s'haurien d'haver tingut en compte, per tal de conèixer l'impacte que pot causar la construcció del port.

Pel que fa al sector conegut com a Ibersol-Prat de Vilanova, es tracta d'una zona urbanitzada, amb un passeig marítim arran de mar que sofreix any rera any greus processos d'erosió. La pèrdua de sediments ha arribat a descalçar el paviment del passeig, i el mar s'ha emportat diferents elements del mobiliari urbà (dutxes, tanques, etc.). Els efectes que pot ocasionar en aquest sector la construcció del nou port de Vilanova poden ser molt greus, i provocar importants pèrdues econòmiques i materials i, fins i tot, humanes.

El sector situat entre el promontori de Santa Llúcia i la Platja Llarga ha anat perdent els darrers decennis una bona part dels sediments que hi havia dipositats, i ara les aigües arriben a erosionar fortament l'escullera

construïda per protegir la via de RENFE, arribant gairebé a descalçar-la en diferents punts. Aquest fet ha obligat fins i tot a decidir recentment per part d'ADIF actuacions de reforçament de l'escullera en tot aquest tram. L'estudi d'impacte ambiental hauria de tenir en compte la possible erosió ocasionada en tot aquest sector com a conseqüència de la construcció del nou port, que podria tenir greus conseqüències econòmiques i humanes, si s'arriba a produir un descalçament de la via de la línia de rodalies C2.

Considerem que la construcció del nou port agreujarà intensament els processos erosius en tot aquest sector de la costa, fenomen que no s'ha tingut en compte, i que per tant invalida en la seva totalitat aquest EIA.

En l'apartat que fa menció de la qualitat del sediment a dragar es comenta que no està contaminat i pot ser abocat al mar directament on cal estudiar els efectes sobre la dinàmica litoral. L'abocament no hauria de fer-se sobre les zones protegides de Costa del Garraf on hi ha les importants i sensibles praderies de posidònia que poden quedar enterrades. D'altra banda del dragat de la zona interna del port no ha estat avaluada la contaminació que pot contenir i que es barrejarà amb les sorres fora dic, amb el greu impacte negatiu sobre el medi d'abocaments de llots del fons del port a mar obert, i davant de les platges o en zones marines protegides, com es va fer el passat maig de 2009.

En l'estudi geològic aprofitat d'un estudi geotècnic del 2000 d'una altra empresa a una zona no concretada hi ha una errada quan s'afirma que el llims (fangos a l'estudi) té un espessor de 1 metre i les gràfiques diuen

que està a 3 metres, és a dir 10 m de fondària, sense concretar el tipus de llims, si són de dins del port o si es troben contaminats. L'estudi en qüestió tampoc especifica què hi ha per sota dels 12 metres de profunditat. És, per tant, incomplet i erroni en la definició i concreció de les capes geològiques sota el fons marí.

Per totes aquestes consideracions es fa evident que el grau de "sense impacte" al canvi en la línia de costa que l'Estudi d'Impacte Ambiental afirma, caldria titllar-lo de sever o crític.

2) Afectació de les praderies de fanerògames marines

Actualment, al litoral de Vilanova i la Geltrú, la zona que ocupa la *Posidonia oceanica* constitueix un Lloc d'Importància Comunitària (LIC) anomenat Costes del Garraf, que forma part de la Xarxa Natura 2000 i del Pla Especial d'Interès Natural (PEIN) i és considerat, també, com a zona Especial de Protecció de les Aus (ZEPA). Està constituït per més de 25.000 ha de espai marí, davant la costa de Cunit fins a la de Castelldefels. Les Costes del Garraf estan declarades zona protegida per la Generalitat de Catalunya i són d'especial interès per ser una de les praderies de fanerògames marines més extensa i abundant de les costes de la Mediterrània, que alhora també estan protegides per llei.

En l'apartat de comunitats litorals, concretament la *Posidonia oceanica* i la *Cymodocea nodosa*, l'estudi fa referència a una campanya de camp i un posterior inventari ambiental del fons marí que no concorda amb les dades que existeixen d'altres organismes públics com el Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural de la Generalitat de Catalunya o el Consorci dels Colls i Miralpeix on els mapes constaten que les comunitats de fanerògames marines són més extenses i més properes al port (500 metres).

3) Afectació sobre la fauna

Pel que fa als impactes sobre la fauna marina no han estat suficientment valorats ja que es condemna les comunitats que habiten de forma permanent a tot l'espai de l'escullera on es vol fer l'ampliació.

L'estudi no inclou cap mesura per corregir l'impacte que sofriran les comunitats bentòniques, les quals han anat creant, al llarg de 60 anys, un hàbitat important que mereix la seva consideració i protecció. La importància de la conservació d'aquest hàbitat rau no només en la riquesa d'espècies que en ell habiten, sinó també en el seu paper com a nurserie d'alevins de peixos d'interès comercial.

En aquest hàbitat hi viuen espècies com: esponges (*Ircinia sp.*, *Crambe crambe*, *Cliona sp.*, etc), cnidaris (hidrozous com l'*Aglaophenia sp.*, antozous com l'*Anemonia sulcata*, *Actinia equina* o el *Parazoanthus axinellae*), platelmints (*Prostheceraeus roseus*), mol·luscs (*pops*, *Octopus vulgaris*; *prosobranquis* com l'*Haliotis lamellosa*, *Patella sp.*, *Bolinus brandaris*; *opistobranquis*, *Hypselodoris picta*, *Platydoris sp.*, *Flabellina sp.*; bivalves, *Mytilus galloprovincialis*, *Donax trunculus*), poliquets espirògrafs (*Sabella spallanzanii*), nombroses espècies de crustacis, briozous (*Reptadeonella violacea*, *Schizobrachiella sanguinea*), equinoderms de tot tipus (estrelles com l'*Echinaster sepositus*, eriçons com l'*Arbacia lixula*, ofiures com l'*Ophiotrix fragilis*, holotúries, entre d'altres), ascidis colonials i solitaris, i peixos: sards (*Diplodus sargus*), esparralls (*Diplodus annularis*), llisses (*Mugil cephalus*), burrets (*Blennius canevae*), etc.

L'estudi comenta un impacte sobre la zona de nidificació d'aus marines com la gavina corsa (*Larus audouinii*), la gavina capnegre (*Larus melanocephalus*), el corb marí emplomallat (*Phalacrocorax aristotelis*) i el xatrac becllarg (*Sterna sandvicensis*). L'impacte és crític sobre aquestes colònies permanents d'aus que viuen al port i les mesures correctores de construcció de refugis d'aus salvatges de dubtosa eficàcia ja que suposen canvis en el seu hàbitat i comportament.

El present estudi d'impacte ambiental no contempla cap mesura, impacte o correcció del soroll acústic submarí que es produirà en les obres d'ampliació de la dàrsena comercial. Aquest impacte acústic sota l'aigua afecta en gran mesura a tota la fauna marina de peixos, cefalòpodes, invertebrats i cetacis en varis quilòmetres a la rodona. L'estudi d'impacte ambiental està coix per no incloure aquesta important afectació al medi, que pot arribar a provocar moltes baixes en les poblacions marines.

4) Alteració de la contaminació atmosfèrica

A l'EIA respecte a la contaminació atmosfèrica no s'ha tingut en compte el fet que Vilanova és una de les ciutats més contaminades per partícules en suspensió i les obres d'ampliació agreujaran aquesta problemàtica sobretot al barri de mar degut al moviment de terres, el pas de camions i la col·locació de materials al nou espigó. Per tant, cal instal·lar i fer un seguiment en temps real de nous sensors de PM10 i PM2,5 propers a la zona d'afectació per saber si els nivells de partícules en

suspensió no sobrepassen els límits permesos per la llei de 50ug/m³ així com aplicar les mesures de correcció adequades.

5) Estudi de les diferents alternatives

Vista l'enorme despesa econòmica que suposa el projecte d'ampliació del port, aquesta inversió constitueix un risc molt gran en aquests moments de recessió econòmica. A més, si tenim en compte i internalitzem les conseqüències ambientals negatives que aquest projecte produiria sobretot en la pesca, a conseqüència del deteriorament dels hàbitats esmentats, arribem a la conclusió que la millor alternativa és la zero, o sigui no realitzar el projecte.

DEMANEM:

Finalment, vistos els errors de tot tipus i les mancances en conceptes ambientals i tècnics comentades anteriorment, considerem que aquest estudi d'impacte ambiental de l'ampliació de la dàrsena comercial del port de Vilanova i la Geltrú té greus defectes de forma i de fons i és molt suau en la quantificació i qualificació dels impactes comentats i en les correccions proposades. Per la qual cosa entenem que és incomplet ja que no inclou tots els impactes ambientals i tècnics que resultarien en la proposada ampliació del port de Vilanova i la Geltrú.

Demanem que l'impacte ambiental del projecte sigui declarat sever o crític i que, per tant, sigui escollida l'alternativa zero.

Xavier Roset i Juan
President de l'Agrupació
per a la Protecció del Medi Ambient

Els Colls i Miralpeix, repàs històric i reptes de futur (2)

Accions globals

Des del primer moment es va tractar que la campanya de preservació dels Colls i Miralpeix tingués l'abast dels tres municipis afectats. No podíem actuar amb la mateixa manca de visió de conjunt amb que ho feien els responsables dels diferents municipis. Per aquest motiu, més enllà de les accions puntuals detallades a la primera part d'aquest article, van haver-n'hi algunes altres d'àmbit global.

L'acció més contínua i de llarga durada fou la recollida de signatures contra la urbanització. Es començà des de ben al principi i s'allargà pràcticament durant tota la reivindicació. A gener de 1998 se n'havien recollit unes 7.000.

El 10 d'octubre de 1997 s'inicià una campanya que en el seu dia fou molt innovadora. Es tractava d'una ciberacció consistent en un web amb informació sobre l'espai natural i les seves amenaces i des d'on es podien enviar automàticament correus electrònics als tres alcaldes dels municipis implicats. El degoteig de correus fou constant durant diversos mesos.

Una altra campanya consistí a enviar postals als tres Alcaldes dels municipis implicats sol·licitant-los la desestimació dels projectes. Es distribuí entre la ciutadania una cartolina que contenia informació, i un plànol de l'espai que es retallava i es convertia en tres postals que calia enviar. A novembre de 1997 els Alcaldes n'havien rebut més de 1.000.

A llarg de la campanya hi hagué diferents concentracions, excursions, manifestacions... La que tingué més repercussió fou la que organitzà la Plataforma el 8 de juny de 1997 a la zona de la Casa

del Mar de Sant Pere de Ribes. Quatre marxes a peu sortiren de Sitges, Sant Pere de Ribes, Roquetes i Vilanova per arribar a confluïr a l'espai. La festa comptà amb grups de música, gegants, teatre, gralles, jocs per a nens, etc. Entre 500 i 1.000 persones es van aplegar en aquest acte reivindicatiu.

L'octubre de 1997 començà una altra de les accions que tingué més repercussió. S'estamparen -primer amb legions de voluntaris, després mecànicament- milers de margallons en llençols que van ser distribuïts en paradetes als carrers per tal que la gent els pengés als balcons. L'acollida fou molt bona, i més de 2.000 llars van lluir-los durant diverses setmanes. El fet que el llençol tan sols portés estampat el margalló creà curiositat entre els ciutadans, que mostraven interès per saber per quin motiu la gent se'ls penjava. Això va ajudar a fer conèixer l'espai i la reivindicació.

Balanç de la campanya

Com dèiem abans, moltes persones no són conscients dels plans municipals fins que no els veuen materialitzar. Això és el que va fer que la campanya de preservació dels Colls i Miralpeix comencés més tard del que hagués estat ideal, i també és el que fa que molta gent pensi que no va ser reeixida. De fet, no ho va ser en part: arreu on van arribar a entrar les màquines es va acabar urbanitzant, només amb millores marginals respecte els projectes inicials. Tanmateix, la major part dels espais que inicialment estaven previstos urbanitzar finalment no van ser-ho i això es deu a la intensa campanya que va viure la comarca aquells anys. Si la campanya no hagués existit, avui Els Colls i Miralpeix serien íntegrament zona urbana, des de Vilanova fins a Sitges, des de la costa fins a Mas d'en Serra, els Cards i la carretera C-246.

Una sentència insòlita i injusta

A mitjans de novembre del 2001 es va fer pública la sentència del contenciós contra pla Parcial La Casa del Mar, promogut per l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes, que condemnava l'APMA i DEPANA (Lliga per a la Defensa del Patrimoni Natural) a pagar els costos del procés.

El Tribunal aprecià temeritat perquè, segons ell, si la zona en qüestió tingués un gran interès natural ja hauria merescut aquesta catalogació per part de l'administració ambiental, es dir, el Departament de

Medi Ambient de la Generalitat, tot incorporant aquest indret en una de les delimitacions del Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN).

En aquests moments els Colls i Miralpeix ja és dins del PEIN, per tant podem dir objectivament que la sentència va ser injusta.

Al cap de pocs mesos DEPANA va fer una derrama als socis per tal de pagar les costes a que havíem estat condemnats. L'APMA va trigar una mica a reaccionar, però finalment es va poder contribuir a fer front a aquest deute, en bona part gràcies a una donació que l'Andreu Bosch, regidor d'Acció per Sitges, va fer a l'APMA i a diverses entitats i ONG de la comarca per complir amb la seva promesa de renunciar a part del seu sou de regidor i dedicar-lo a causes d'interès col·lectiu.

Represa de la reivindicació.

El novembre de 2003, APMA i DEPANA, conjuntament, proposaren la inclusió dels Colls i Miralpeix al PEIN, entrevistant-se directament amb els tres alcaldes i proposant una moció als respectius plens municipals que comprometés els tres ajuntaments en la preservació d'aquest espai.

El desembre de 2003 aprovà la moció el Ple de Sitges; el 2 de gener de 2004 ho va fer el Ple de Vilanova; i el 21 de gener de 2004, el Ple de Sant Pere de Ribes. La moció comprometia als tres ajuntaments a Promoure la creació d'un Consorci integrat per l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes, l'Ajuntament de Sitges i l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú. Sol·licitar el suport del Consell Comarcal del Garraf i de la Diputació de Barcelona per a encetar aquesta iniciativa. La finalitat seria redactar un Pla Especial de protecció i conservació del paisatge per a l'espai dels Colls i Miralpeix i engegar el procés conjunt que ha de culminar amb la seva inclusió en el Pla d'Espais d'Interès Natural, prèvia intervenció del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya.

Creació del Consorci dels Colls i Miralpeix - Costa del Garraf

La voluntat de complir amb els compromisos adquirits en l'aprovació de les mocions va fer que es realitzessin nombroses reunions amb aquesta finalitat. Al llarg d'aquest procés es va retirar l'Ajuntament de Ribes. El procés va culminar el 22 de novembre de 2006 amb la creació del Consorci dels Colls i Miralpeix, format pels Ajuntaments de Sitges i de Vilanova i la

Geltrú i tres departaments de la Generalitat de Catalunya; el de Medi Ambient i Habitatge; el de Política Territorial i Obres Públiques; i el d'Alimentació, Agricultura i Acció Rural. Posteriorment també s'han incorporat al Consorci els Ajuntaments de Sant Pere de Ribes (desembre de 2007) i de Cubelles, (juny de 2008)

Aquest Consorci es va crear amb la finalitat de gestionar d'una manera sostenible els àmbits costaner, marí i terrestre de la comarca del Garraf, tot seguint la Recomanació europea, de 30 de maig de 2002, sobre l'aplicació de la gestió integrada de zones costaneres, afavorint la connectivitat biològica d'aquests espais amb el Parc del Garraf i el Parc del Foix. Per tant, queda clar que aquest organisme no només haurà de vetllar per l'espai que li dona nom sinó per tota la zona costanera, inclosa la Platja Llarga.

Una tasca pendent, segons els seus propis estatuts, és la de constituir el Consell Consultiu, que ha de ser un òrgan de consulta, participació i informació en les qüestions pròpies de l'àmbit d'actuació del Consorci. Hi poden formar part: organismes i entitats cíviques, culturals, professionals, naturalistes, científiques i esportives que representin interessos vinculats a l'àmbit dels Colls i Miralpeix - Costa del Garraf; Universitats i centres de recerca que tinguin com a àmbit d'estudi aquest espai; i personalitats de reconeguda vàlua o destacades en l'estudi o la defensa de la Costa del Garraf. Aquesta tasca pendent és a hores d'ara, ras i curt, un incompliment de les seves pròpies normes.

Per altra banda, el Consell Rector del Consorci va aprovar un Pla d'Actuacions que és com una declaració d'intencions. Dintre d'aquestes bones

intencions es troba a faltar una figura jurídica apropiada no només per a protegir efectivament l'espai dels Colls i Miralpeix, sinó per a poder gestionar-lo convenientment. Es nota a faltar un Pla Especial de Protecció dels Colls i Miralpeix. Un Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge que sigui aprovat pels tres municipis implicats. És important recordar que el text de la moció aprovada el 2003, deia que s'hauria de redactar un Pla Especial de protecció i conservació del paisatge per a l'espai dels Colls i Miralpeix. Ras i curt: segon incompliment.

La proposta que va fer la Montse Reus, en el seu projecte de final de carrera de la llicenciatura en Ciències Ambientals, de la que es va publicar un resum en La Veu del Mussol núm. 13 del setembre de 2004 és, al cap de sis anys, vigent i més fàcil de tirar endavant, ja que aquest espai ja forma part del PEIN. Aquesta proposta consistia en la redacció d'un Pla Especial i en la creació del Consorci. El Consorci es va constituir, però el Pla Especial es va convertir lamentablement en un Pla d'Actuacions, un document tou, sense calendari ni pressupost. Aquest projecte l'emmarcava com una actuació dintre d'una agenda XXI comarcal pel Garraf. Realment, una gran idea.

Els Colls i Miralpeix dins del PEIN (*)

La Xarxa natura 2000 és un sistema europeu d'àrees protegides que deriva de dues directives: la d'hàbitats i la d'ocells. Es compon de dos tipus d'espais, les zones especials de conservació (ZEC) i les zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA). A la nostra comarca hi ha dues grans àrees: Una és la denominada Serres del Litoral Central de més de 25.000 ha terrestres i constituïda pel Massís del Garraf, serres d'Ordal, Olèrdola, el Foix, la seva

desembocadura, la riera de Ribes i els Colls i Miralpeix; i l'altra, Costes del Garraf, formada per més de 25.000 ha d'espai marí, davant la costa de Cunit fins a la de Castelldefels.

El més important és que aquests dos espais són també ZEPAS i, per tant, presenten la figura de protecció del PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) en base l'article 10 de la Llei 12/2006, de 27 de juliol. Aquesta és una data on es culmina la demanda d'inclusió al PEIN dels Colls i Miralpeix.

La gestió de l'espai natural dels Colls i Miralpeix

Una cosa és el reconeixement legal de l'interès natural i l'altra és la seva gestió com a espai natural. Té prou capacitat el Consorci dels Colls per gestionar correctament aquest indret?

El febrer de 2009 es va fer, de forma conjunta APMA, UNESCO-Garraf, Talaia i Institut d'Estudis Penedesencs, una caminada avaluativa sobre l'estat de l'espai dels Colls i Miralpeix. En aquesta visita es van detectar des d'abocament de runes i residus diversos, brutícia i deixalles disperses per tot arreu, vehicles abandonats, alteració de la vegetació i de les roques amb senyalitzacions diverses, apropiació i ocupació de l'espai per certs col·lectius, construcció d'esplanades, marges i estructures artificials, especialment al voltant dels chiringuitos, i substitució de la vegetació natural per enjardinaments amb espècies al·lòctones, existència d'elements constructius mig derruïts o en desús, obertura de pistes per a accedir a les cales i als seus bars i nombrosos paranys de captura de fringíl·lids arreu del sector.

D'aquesta excursió valorativa se'n van fer ressò els mitjans i es va portar a les institucions implicades: Ajuntaments i Consorci. Com a conseqüència d'això es van realitzar neteges importants i es va crear un servei d'informadors que anaven passejant pels camins informant del caràcter protegit d'aquest espai.

Els Colls i Miralpeix hauria de ser part del Parc del Garraf

L'espai dels Colls i Miralpeix és una extensió del Massís del Garraf, que agafa la denominació de Serres del Litoral Central en la definició de la Xarxa Natura, per tant, la seva gestió hauria de fer-se des del mateix ens que gestiona el Parc del Garraf: la Diputació de Barcelona.

El Pla Especial de Protecció del Medi Físic i del Paisatge de l'Espai Natural de Garraf es va aprovar l'any 1986. L'any 2001 es va aprovar la seva modificació i la seva ampliació. Ara és el moment d'adequar aquest Pla a la nova legislació i a les noves incorporacions al PEIN que estan relacionades amb el Parc del Garraf. És el moment de començar a treballar en aquesta línia.

De fet es pot afirmar que el Parc del Garraf està connectat amb l'espai dels Colls i Miralpeix a través de la riera de Ribes que també és dins del PEIN. És important, doncs, que una de les accions del Consorci sigui la d'iniciar l'execució dels treballs i la redacció d'un Pla especial de protecció i restauració de la Riera de Ribes al seu pas pels termes municipals de Sitges i Sant Pere de Ribes, amb l'objectiu general de protegir i restaurar la riera.

La Participació pública

L'Ajuntament de Sitges té un Consell de Medi Ambient el qual va ser convocat, a principis d'abril de 2010, per tal d'informar sobre els objectius del Pla especial de la Riera de Ribes, de l'evolució dels treballs realitzats, validar-ne la diagnosi i recollir propostes i aportacions.

Per altra banda, l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes ha organitzat, a través del seu Consell de Medi Ambient, una presentació pública de l'Estudi de l'accessibilitat a l'espai natural dels Colls i Miralpeix, realitzat per Xavier Campillo. Un interessant estudi que treu a la llum la complexitat de la titularitat dels camins d'aquest espai on es descobreixen camins

privats que semblen públics i camins públics que han estat privatitzats indegudament. Aquest estudi també proposa algunes línies d'actuació vers la conservació d'aquest espai natural.

En canvi, a Vilanova, tot i ser la seu del Consorci des de desembre de 2008, la informació i el debat de les propostes del Consorci no arriben a la societat civil, ja que no es convoca el Consell de Medi Ambient des de l'abril de 2008. Per altra banda el Consorci continua sense crear el Consell Consultiu, incomplint així els seus propis estatuts i les normes bàsiques sobre l'accés a la informació i a la participació pública.

Conclusions

La lluita per la preservació dels Colls va ser en gran mesura reeixida perquè va aconseguir evitar que es construís en bona part de l'espai i perquè va aconseguir que es reconeguessin els seus valors naturals fins al punt de protegir-se legalment. Això ens ensenya que la lluita a favor del bé col·lectiu produeix un efecte que contraresta la inèrcia devoradora d'una economia que no integra prou bé els valors naturals. Va valer la pena aquella lluita i valen la pena, per tant, totes aquelles que malden a favor dels elements naturals.

Encara manca planificació que es tradueixi en actuacions concretes i que garanteixin l'efectiva preservació i la contenció de certs usos. Les institucions no aporten prou recursos econòmics per gestionar allò que estan protegint. Hi ha un seguit de bones intencions que es fan efectives amb extrema lentitud.

Cal crear i promoure els òrgans de participació. En el cas dels Colls i Miralpeix encara més, si tenim en compte que la preservació de l'espai fou en gran mesura producte de la pressió popular i de la tasca de part del teixit associatiu de la comarca, que mereix tenir veu en els òrgans que gestionin el futur d'aquest espai.

Jaume Marsé i Ignasi Puig

(*) Acords de Govern de la Generalitat de Catalunya: ACORD de 8 de febrer de 2005, pel qual es designen com a zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) alguns dels espais proposats a la xarxa Natura 2000 com a llocs d'importància comunitària (LIC) ACORD GOV/112/2006, de 5 de setembre, pel qual es designen zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) i s'aprova la proposta de llocs d'importància comunitària (LIC).

L'Ateneu vilanoví, conversem amb Josep Mestre

En Josep Mestre és el primer president de l'Ateneu Vilanoví que va fundar-se el mes de març d'enguany. Vam demanar-li de fer-li una entrevista perquè ens expliqués què fan i què pretenen i vam trobar-nos dins d'una conversa variada i rica sobre diferents temes que ens interessaven, cooperativisme, comunicació, transport... fins que vam centrar-nos en els objectius que els animen.

Suposem que no és casual l'haver volgut fundar un ateneu. Us sentiu continuadors de l'Ateneu del mateix nom que va tenir Vilanova en temps de la república?

Podríem dir que sí, però d'una continuació totalment actualitzada, també en certa manera de l'Ateneu l'Aixada, però més que d'uns ateneus concrets ens sentim inspirats en l'esperit i la feina històrica dels ateneus a Catalunya que han estat potenciadors de la iniciativa popular i de la cultura a casa nostra. De fet el nou Ateneu Vilanoví neix amb l'objectiu de crear una nova entitat que esdevingui un referent de la cultura popular, de l'esperit crític i de la consciència nacional a la ciutat de Vilanova, i així ho vam definir en la inauguració, però sobretot per informar i formar perquè creiem que és necessari disposar d'informació de primera mà per crear opinió.

I de la gent que heu tirat endavant la iniciativa què ens en pots dir?

L'Ateneu ha estat constituït per un grup de vilanovins i vilanovines que provenim de diverses entitats culturals, dels grups de balls populars, de moviments i grups polítics d'esquerres i independentistes. Ens hem posat d'acord en que Vilanova i la Geltrú es mereix i necessita aquest referent cultural que, dins de la pluralitat i la diversitat, lluiti per promoure valors com la solidaritat, el treball col·lectiu, l'ecologia, la memòria històrica i la cultura feta des del poble. L'espai ha de possibilitar la comunicació i la formació, que ara són millor i més assequibles que abans, tot i que l'educació ha estat un combat perdut per Catalunya.

Volem que la nostra sigui una entitat cultural que situï la nostra ciutat en el mapa cultural dels Països Catalans, i que alhora, porti la cultura d'arreu del nostre país a la nostra vila.

L'organització i el mètode són importants per promoure els valors que has mencionat, com ho feu?

La nostra base és l'assemblea i l'aplicació dels criteris col·lectius. Disposem de cinc àrees de gestió, amb una junta directiva que formalitza les decisions que es prenen en les reunions setmanals de forma sempre mancomunada. També Disposem d'un grup de programació d'activitats, format per persones voluntàries i membres de la junta, que preparen una programació bimensual que es comunica als socis i a la ciutat mitjançant la publicació d'un programa que es divulga per diferents mitjans.

I el finançament? Disposeu d'un local molt digne, teniu molts socis? Com us ho heu fet per aconseguir els diners inicials?

Sí, estem contents del local, i l'hem posat en condicions amb l'esforç voluntari de força gent i d'uns grups professionals per a les instal·lacions importants. Vam presentar el projecte amb el pressupost adequat per finançar-lo a *Coop 57, serveis financers ètics i solidaris*, que després de l'estudi pertinent el van aprovar i ens van passar els diners.

Després dels primers dos mesos disposem de més de setanta socis i sòcies, que cal seguir augmentant, i pensem que pot haver molta gent interessada sobre tot joves.

També oferim el nostre local als diferents grups, associacions o col·lectius de l'esquerra independentista o anticapitalista, dels moviments feministes i antipatriarcal, del món sindical, de l'ecologisme, de la defensa dels animals, dels grups alter-mundistes o partidaris del decreixement perquè puguin celebrar-hi els seus actes, presentacions, conferències o reunions. O sigui, entenem que hem de compartir amb tots els moviments crítics tant amb l'actual concepció nacional com social.

En definitiva, estem engrescats i decidits en aquesta nova aposta, amb la voluntat d'obrir-la a tota la ciutat i de convidar a tothom a participar-hi.

El nostre objectiu econòmic a partir del primer any és l'autofinançament, amb les aportacions socials, i les provinents de les activitats de pagament que voldríem que fossin les mínimes i necessàries.

Parla'ns dels objectius culturals que us heu marcat i com feu anar la comunicació, de quins mitjans disposeu?

Hem elaborat un lloc web: www.ateneuvilanovi.cat on hi penjem tota la informació; cada dos mesos publiquem un programa en paper; encartellem els programes dels actes concrets; i informem als socis que tenen correu electrònic amb un recordatori setmanal. També passem la informació a la premsa i al Vilanova Digital.

Els objectius, quant a les activitats, són amplis i volem usar tots els formats viables per aconseguir-ho, com xerrades de divulgació, taules de ponents per contrastar opinió, passis documentals i projecció de pel·lícules amb cinefòrum, actuacions musicals i una exposició mensual de valors artístics i socials, amb la intenció d'aplicar l'intercanvi i la reflexió amb tota aquella gent que en tingui ganes.

Els desitjem una bona feina i molta sort i esperem compartir inquietuts i afers.

Hèctor Galvany

El soroll marí i la recerca científica

El soroll al mar ha existit sempre, de manera natural o biològica. No obstant, degut al seu caràcter recent i no controlat, la introducció massiva de fonts sonores artificials s'ha convertit en una amenaça pel seu equilibri, més important que qualsevol altra contaminació a la que s'enfronta el medi marí.

Els cetacis, en qualitat de depredadors superiors de la cadena alimentària, han evolucionat des de fa milions d'anys entorn a la percepció acústica del medi i representen uns bioindicadors naturals de l'equilibri acústic dels oceans.

Comprendre millor la percepció del medi i els mecanismes de comunicació d'aquests mamífers significa investigar per la conservació dels ecosistemes marins i el desenvolupament sostenible de les activitats humanes al mar.

Assessorar sobre el possible impacte acústic de fonts sonores artificials en el medi marí no és trivial, per varis motius. El primer és la relativa falta d'informació sobre el mecanisme de procés i anàlisi de sons per part dels organismes marins. A més, i encara que som capaços de gravar i catalogar la majoria d'aquests senyals, no coneixem el seu paper i importància en l'equilibri i desenvolupament de les poblacions. En segon lloc, el possible impacte d'emissions sonores no només concerneix als sistemes de recepció auditiva sinó que pot intervenir a altres nivells sensorials o sistèmics i resultar letals per l'animal afectat. Si a aquestes dos raons de pes s'afegeix el fet que una exposició puntual o prolongada d'un soroll determinat pot tenir conseqüències negatives a mitjà i llarg termini i per tant no observar-se immediatament, s'entén, sense excusar la falta de previsió ni de medis per investigar, la gran dificultat a la qual s'està confrontant la comunitat científica per obtenir unes dades objectives que permetin controlar de forma efectiva la introducció del soroll antropogènic al mar. Per respondre a alguns d'aquests interrogants, l'elecció dels cetacis i l'estudi exhaustiu de les seves adaptacions al medi marí al llarg de la seva evolució no és fortuïta. El medi marí, com tot medi natural, es regeix en base a l'equilibri dels organismes que l'habiten, cada un d'ells situant-se a un nivell tròfic específic que permet el desenvolupament dels nivells superiors. Un desajust de qualsevol d'aquests nivells desequilibren la cadena, en els dos sentits. Davant un problema de conservació, el repte dels científics és trobar un organisme suficientment representatiu, és a dir, que l'equilibri i el desenvolupament del qual puguin influir sobre l'equilibri i desenvolupament de la resta de la cadena tròfica i utilitzar-lo com a

bioindicador enfront la font contaminant. Els cetacis, per la seva relació de dependència vital i quasi exclusiva amb la informació acústica, representen fins al dia d'avui el millor bioindicador dels efectes de la contaminació acústica marina.

Molts factors poden, potencialment, estar involucrats en aquests processos: el nivell de font del so, la seva

transmissió a través de l'aigua, la posició de l'animal en la columna d'aigua, el seu comportament i estat fisiològic, així com efectes sinèrgics, inclosos en qualsevol lesió física crònica.

Tots ells poden jugar un paper, però es desconeixen els paràmetres bàsics del mecanisme d'impacte que permetria controlar els efectes negatius d'aquesta contaminació acústica i posteriorment legislar sobre la introducció de fonts sonores artificials en el medi marí. Davant d'aquesta incertesa, el Consell Superior de la Societat Europea de Cetacis (European Cetacean Society), societat que agrupa als 500 científics europeus que dediquen les seves investigacions a la biologia dels cetacis, a través d'un comunicat oficial que concloïa el 17è congrés internacional d'aquesta societat celebrat a Les Palmes de Gran Canaria el març del 2003 sota el tema principal Marine Mammals and Sound considera que:

- es necessita de manera urgent una investigació sobre els efectes de la contaminació acústica humana al mar que s'ha de conduir sota els estàndards més alts de credibilitat científica, evitant els conflictes d'interessos.
- s'han de desenvolupar i implementar tan aviat com sigui possible unes mesures de mitigació no intrusives.
- s'hauria de limitar l'ús de fonts sonores submarines potents fins que es coneguin els efectes a curt, mig i llarg termini sobre els mamífers marins i evitar aquest ús en àrees de concentració d'aquestes espècies.
- s'ha de desenvolupar uns instruments legislatius que permetin ajudar a implementar les polítiques europees i nacionals en matèria de control de la contaminació acústica marina.

Aquestes són les qüestions fonamentals que els científics, amb el suport imprescindible de la societat, han de contestar a curt termini si no es vol que el desenvolupament de les activitats humanes al mar resultin sinònim de pèrdua irreversible de l'equilibri marí natural.

Michel André, Laboratori d'Aplicacions Bioacústiques, Universitat Politècnica de Catalunya

De la responsabilitat de CEMEX en la contaminació, o la pols de ciment als pulmons vilanovins

Hi ha encara qui després dels informes científics que relacionen la partícules sòlides amb la pols de ciment i després de les dades publicades per la Generalitat dubta de que la greu contaminació atmosfèrica fos deguda a la fàbrica de ciment del Tacó.

Els nivells de PM10 (partícules amb suspensió menors de 10 micres) han estat superats per sobre de la llei ($50\mu\text{g}/\text{m}^3$) moltes més vegades de les permeses a Vilanova durant el quasi un segle de funcionament de la empresa de ciment blanc. Veient la gràfica s'entén una tendència a la reducció dels màxims de contaminació, sobretot després del fi de la producció a mitjans d'any.

La tendència és de reducció de la mitjana a la meitat al barri Tacó i 17% al captador de l'ajuntament demostren el que ja havia certificat un informe de l'Institut Almera, la prova que la contaminació és deguda a la multinacional cimentera.

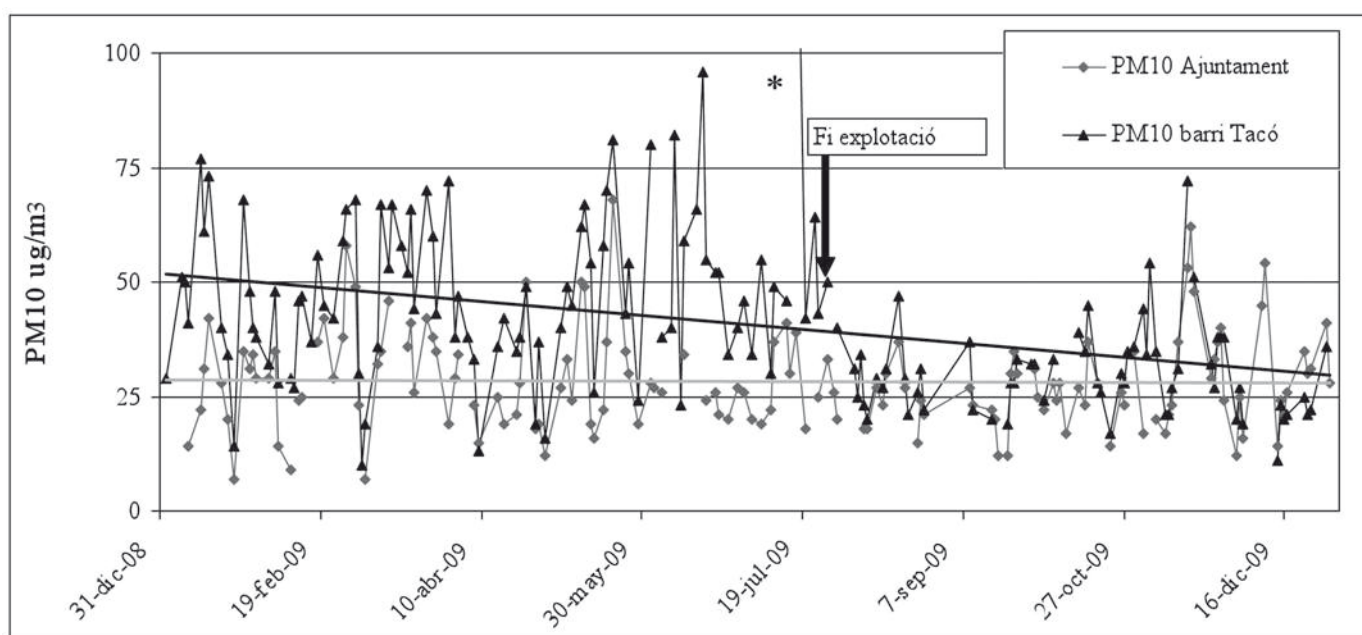
Ara Cemex ha deixat de produir i totes les mesures correctores que li exigien des de la Direcció General de Qualitat Ambiental han estat perdonades. Cemex manté la pedrera activa i segueix envasant i emmagatzemant ciment blanc. Els veïns del Tacó encara lluiten per treure'ls la llicència d'explotació que mantenen malgrat no produir i no complir cap dels requisits exigits aleshores. Esperem que es retiri la llicència d'explotació de la fàbrica i també s'aconsegueixi la impossibilitat de seguir amb l'explotació de la seva pedrera de la que no es coneix on processen la pedra que extrauen i que provoca també contaminació de partícules en suspensió.

Ja hem patit prou la contaminació de la cimentera i la seva pedrera des de principis del segle passat com perquè segueixi amb la llicència i els diplomes EMAS de "qualitat".

Cal recordar les possibles greus afectacions a la salut dels qui respiren aire contaminat PM10 que van des de l'asma fins als carcinomes. També caldrà perseguir la crema de residus que fan les cementeres com la nostra macroinstal·lació de Vallcarca que experimenta amb la "valorització energètica" de fangs de depuradora, plàstics i materials de rebuig, tot i que és una fàbrica no preparada per incinerar cap mena de residu.

Xavier Roset

Dades contaminació de partícules en suspensió any 2009 a Vilanova.
(* Valor màxim de $155\mu\text{g}/\text{m}^3$ el 17 de juliol.)

ECODISCOS

per Blai Marsé

Gorillaz - "Plastic Beach" (Virgin, 2010)

Damon Albarn (Blur) va ser una de les cares més visibles de la música dels noranta i casualment, en aquests darrers anys ha estat el líder del grup més invisible del panorama. Gorillaz és una banda virtual format per quatre simis de dibuixos animats i "Plastic Beach", la seva tercera entrega, posa en un mateix sac les reminiscències africanes, el hip hop, el pop i la música clàssica, tocades per una producció impecable. Les col·laboracions de De la Soul, membres de The Clash o Lou Reed ja parlen per sí soles, però sobretot, cal subratllar el missatge ecologista que porta camuflat entre línies. "Plastic Beach" és una banda sonora per una platja de plàstic d'una illa imaginària i el títol del disc - comenta Albarn - se li va ocórrer mentre buscava plàstics en una platja de davant de casa seva. Des d'aquí, el convidem a participar en la neteja del litoral i que s'inspiri pel seu següent àlbum.

Neil Young - "Fork in the road" (Reprise Records, 2009)

És una gran notícia que un dels músics nord-americans més importants del Segle XX estigui tan sensibilitzat amb els principals problemes que afecten el planeta. Fa quatre anys carregava durament contra l'administració Bush amb el disc "Living with the war" (Reprise Records, 2006), i a mitjan de l'any passat es va pronunciar a favor de l'estalvi energètic: "Fork in the road" és una història en primera persona: Young va recórrer els Estats Units amb el seu Lincoln Continental reconverit en cotxe elèctric, fent ús d'energies renovables de combustible. L'acció va venir acompanyada d'un projecte (lincvolt.com) i un documental. El seu discurs té parades moments interessants, sobretot a "Just singing a song", on recorda que tan sols cantant una cançó, no es pot canviar el món. Musicalment, no és un dels seus discs més inspirats, però la seva força i actitud el converteixen als seus 64 anys en un dels artistes -mai millor dit- d'energies renovables.

En record de PERE BRULL CARRERAS

El passat 12 de maig es va morir el Pere Brull Carreras. Des d'aquestes pàgines volem expressar el nostre agraïment per l'afecte i consideració que va demostrar vers l'APMA.

El Pere no es limitava només a pintar sinó que reflexionava sobre allò que pintava. Apreciava el silenci i la quietud dels paisatges i això l'impulsava a pintar entorns naturals fora de la ciutat. Paisatges naturals on les persones fan una mica de nosa. Paradoxalment la figura humana era l'altra dèria del seu art, potser l'emportava el gran misteri de l'ésser humà com a part integrant de la natura. La seva sensibilitat va fer que el captivessin els paisatges desèrtics i segur que va descobrir la riquesa i fragilitat d'aquests ecosistemes. L'art del Pere s'avançava al pensament i ens obria cada dia una mica més la nostra consciència. I és que en realitat el motor del progrés humà no és ni la tècnica ni la ciència, sinó l'art. Malgrat la seva malaltia, el Pere, incansable, no parava de treballar. El vam veure no fa gaire, però per últim cop, a l'exposició que va fer a l'UPC sobre el canvi climàtic.

Gràcies, Pere.

Les obres de Brull Carreras es podran veure a l'exposició Brull Carreras - Homo Natura al Centre d'Art Contemporani La Sala, a partir del 18 de juny. No hi faltarem.

Depuradora del Catllar

La Plataforma Salvem el Gaià, proposa que la nova depuradora que s'ha de construir pel Catllar consti d'un terciari de tipus llacunatge biològic. D'aquesta manera es milloraria la qualitat de l'aigua depurada, i es crearia un nou ecosistema humit d'aiguamolls interiors, tant escassos en aquestes contrades i que afavoririen la biodiversitat de flora i fauna i la reproducció per exemple, de diverses espècies d'aus. A més a més, es laminaria l'aportació d'aigua al barranc de la Móra sense que es vegi alterat el seu equilibri hídric, evitant que l'aigua arribi i s'entolli al tram final del torrent que creua la Urbanització de la Móra. Un cop l'aigua estigui correctament depurada per aquest tractament terciari, pot emprar-se per diferents usos com és el reg del camp de golf Costa Daurada i els conreus limítrofs. A Catalunya existeixen diversos exemples de funcionament amb aquest sistema de llacunatge amb resultats prou òptims. Segurament, un dels exemples més paradigmàtics és el sistema d'aiguamolls construïts per l'afinament de la qualitat d'aigua depurada per l'estació de depuració d'Empuriabrava.

AGENDA

Calendari de reunions generals de IAPMA
pel 2on semestre 2010

Dies: 5-7; 6-9, 4-10;8-11; 13-12

Hora: 2/4 de 8 del vespre.

Lloc:TOC, Sant Sebastià 11, sala de reunions.

El salicornar de la Platja Llarga de VNG

El salicornar és un dels trets identitaris de les zones humides costaneres, la seva existència és essencial a la Platja Llarga. És un ecosistema protegit propi dels sòls salins. L'observació estacional feta els tres darrers anys per Amics de Platja Llarga demostra una regressió que pot ser perillosa per a la seva existència. La causa entenem que ve donada per l'aportació i compactació de terres realitzada per la constructora molt a prop del nucli més important del salicornar i que fa urgent l'alliberament de la pressió.

Tot i que la quantitat de vegetació que l'envolta podria fer pensar que gaudeix d'una bona salut, la diferent reacció de les espècies davant d'algunes agressions són diferents, mentre unes es perjudiquen altres se n'aprofiten com el canyís, els esbarzers o la *Lonicera japonica*. El cert és que tant temps d'inèrcia ha afavorit la regressió i ara podem estar fent tard. Per tenir un paratge únic i valuós, cal actuar amb convicció, criteri i continuïtat.

El moniato

Aviat haurem de pensar en un moniato especial per a les persones que s'afecten a col·leccionar-los. Hi pensarem.

Degut a la seva persistència en aparentar que ho domina tot i per allò de "Quien mucho abarca, ni abarca ni aprieta ni na", i per la seva tossudesesa en no corregir vicis adquirits atorguem el MONIATO de la Veu del Mussol 19 i per segona vegada en un any, a: **Iolanda Sánchez Alcaraz**, 1a tinent d'alcalde,

Presidenta de la Comissió informativa Ciutat Sostenible i Participació; Regidora de Governança; Participació; i Medi Ambient.

Mèrits que se li atorguen: Abandonament de la recuperació de la Platja Llarga; anorreament del Consell Municipal de Medi Ambient, que no convoca des del 30 d'abril de 2008, i incompliment en la Creació de la Comissió consultiva del Consorci dels Colls i Miralpeix.

L'hàbitat dels penya-segats

El Consell de les Comunitats Europees va aprovar l'any 1992 la Directiva 92/43/CEE, de 21 de maig, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i la flora silvestres, coneguda també com la Directiva hàbitats. Aquesta directiva representa, actualment, i juntament amb la Directiva de les aus, l'instrument més important d'aplicació en tot el territori de la Unió Europea (UE) per a la conservació dels hàbitats, les espècies i la biodiversitat.

En la legislació de l'Estat espanyol, la transposició de la Directiva hàbitats es materialitzà en un decret pel qual s'establien mesures per contribuir a garantir la biodiversitat mitjançant la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres.

Posteriorment, el Consell de les Comunitats Europees va aprovar la Directiva 97/62/CE, de 27 d'octubre de 1997, per tal d'aportar al progrés científic i tècnic l'anterior directiva. Bàsicament consistia en una millora, modificació i substitució dels annexos I i II de la Directiva hàbitats. En la legislació espanyola, aquesta nova directiva que modifica la Directiva hàbitats ha quedat transposada mitjançant el Reial decret 1193/1998, de 7 de desembre, pel qual es modifica el Reial decret 1997/1995.

L'objectiu global de la Directiva hàbitats és *contribuir a garantir la biodiversitat mitjançant la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres en el territori europeu dels estats membres*. Per al compliment d'aquest objectiu global, la Directiva s'estructura en dos grans objectius. Per una banda, la creació de la xarxa Natura 2000 per a la conservació dels hàbitats naturals i dels hàbitats de les espècies, i per altra el sistema de protecció global de les espècies.

Sobre tot, el litoral

Enguany, en l'any de la biodiversitat, l'amenaça mediambiental produïda pel canvi climàtic ja és un fet i les administracions encara no s'ho han cregut de valent, pensant en el futur a curt termini, els qui governen només es plantegen actuacions cara la galeria, com: regenerar platges que els temporals arrasen, legalitzar la pesca de les darreres tonyines vermelles, justificar destrosses de parcs naturals en nom de la prevenció d'incendis, permetre a les multinacionals incrementar guanys tot destruint l'entorn o aturar la iniciativa de prohibir transgènics.

La destrucció de la costa i l'ecosistema marí no s'atura, l'abocament dels llots del port malmetent el fons del mar fortament erosionat per la pesca d'arrossegament i la contaminació, la construcció devastadora del litoral, la destrucció de les praderies de fanerògames, la pèrdua d'espècies d'animals marins, la proliferació d'espècies invasores, l'acidificació de l'oceà i la sobrepesca són problemes a abordar, plantejant que la conservació de la biodiversitat marina pot mitigar l'efecte del canvi climàtic.

Els polítics que ens governen no tenen ni idea del que significa gestionar espais naturals, o no volen tenir-ne, segueixen el ritme del creixement "sostingut", pintant el seu desgovern amb simulacres de participació. Cal planificar el futur sostenible basat en l'enfocament ecosistèmic per tal d'analitzar i gestionar les relacions entre persones i ecosistemes i reclamar una acció política clara vers la conservació marina.

El panorama actual ha de fer-nos moure i organitzar-nos per exigir responsabilitats a les companyies petrolieres que empudeguen el mar, les cimenteres que malmeten l'aire, els especuladors del territori que ens hipotequen l'economia. A la nostra vila seguim sense Consell de medi ambient des de fa 2 anys, no sabem res del costós i secret Pla Especial de Platja Llarga, mentre el *Consorci dels Colls i Miralpeix - Costa del Garraf* encara no ha creat el consell consultiu, amb planificació sense participació i la gestió mediambiental dels espais verds nacionals, comarcals i municipals està en mans de manaies.

Creiem una bona oportunitat la protecció de més de 26 mil hectàrees de zona marina "Costes del Garraf", un bon començament d'actuacions a Platja Llarga gràcies a la nostra alerta per salvar el salicornar i a una subvenció del DMAH, però cal una protecció integral de les zones litorals i preservar el 20% de les àrees marines. Els boscos, les praderies de fanerògames marines i el propi mar han de comptabilitzar en els paràmetres econòmics i les inversions han de ser cabdals en els pressupostos.

apma@yahoo.es

Sumari

Portada: <i>L'hàbitat dels penya-segats</i>	1
Editorial	2
El nostre medi:	
<i>L'hàbitat dels penya-segats</i>	3
<i>Pla de gestió de les Costes del garraf</i>	4-5
El nostre medi:	
<i>La difícil neteja dels Colls i Miralpeix</i>	6
El Tema:	
<i>Els camins dels Colls i Miralpeix</i>	7-9
Platja Llarga:	
<i>Actuacions en la recuperació de la Platja Llarga</i>	10
Preservació:	
<i>Primeres jornades de reflexió sobre la importància de la preservació de Vilanova i la Geltrú</i>	11
Els residus:	
<i>Els nous serveis de recollida de residus a Vilanova i la Geltrú</i> . . .	12-13
Recomanacions	
Música mediambiental	14-15
Breus, Agenda, El Moniato	16

La Veu del Mussol 20, novembre 2010

Edita: Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient
 Sant Sebastià 11, TOC despatx 3
 Vilanova i la Geltrú
 web: <http://www.arctia.net/apma>
 c/e: apmavng@yahoo.es

Equip de redacció: Xavier Roset, Hèctor Galvany,
 Jaume Marsé,

Fotos: Redacció i autors dels articles

Tiratge: 300 exemplars

Impressió digital: Padisgraf

La redacció d'aquest butlletí no comparteix necessàriament l'opinió dels seus col·laboradors.

L'hàbitat dels penya-segats

Al Garraf tenim un gran nombre d'hàbitats d'interès comunitari que estan inclosos a la llista de la directiva europea esmentada. Un d'ells és el que trobem al litoral rocós, anomenat: Penya-segats de les costes mediterrànies colonitzats per vegetació, amb ensopegueres (*Limonium spp.*) endèmiques (codi 1240), representat per les comunitats vegetals: *Reichardio-Crithmetum maritimi* O. Bolòs 1962 i *Crithmo-Limonietum gibertii* O. Bolòs 1967.

Aquesta hàbitat el trobem als penya-segats i costes rocoses, sotmesos poc o molt a la influència de l'aigua marina. Comprenen una zona supralitoral, exposada als ruixims de l'aigua i de vegades a la immersió, poblada per cianòfits, líquens, petits cargols i crustacis; i una zona litoral, clarament terrestre, on es fan diverses plantes amb flor. Inclouen petites basses excavades a les roques (*cocons*), sovint ocupades per poblacions denses de plàncton.

En general, el poblament vegetal de la zona terrestre és pobre, format per combinacions de dues o tres espècies, petites mates de fulles i tiges més o menys carneses, sovint amb glàndules excretores de sal. El fonoll marí (*Crithmum maritimum*) hi és gairebé sempre present, i als replanets amb sòl salí hi dominen les ensopegueres (*Limonium gibertii* i *Limonium virgatum*), el plantatge marí (*Plantago crassifolia*), la cosconilla (*Reichardia picroides*) i la *Frankenia laevis*.

Al nostra litoral del Garraf ens trobem amb una zona, a ponent de Vilanova i la Geltrú, que ocupa tota la punta de Sant Gervasi i que arriba fins a la platja

de Ribes Roges. L'hàbitat de penya-segats que hi ha en aquesta zona el trobem barrejat amb altres plantes halòfiles com el salat (*Atriplex portulacoides*), i amb algun fragment de canyissar, a la platja de Sant Gervasi.

A la part de llevant de Vilanova i la Geltrú, a la zona dels Colls, trobem l'hàbitat dels penya-segats barrejat amb espècies pròpies dels matollars termomediterranis (hàbitat d'importància comunitària, codi 5330), on trobem mata (*Pistacia lentiscus*), garric (*Quercus coccifera*), bargalló (*Chamaerops humilis*) i algunes rareses com la murtra (*Myrtus communis*). També es poden observar arbustos i pins que per acció de l'aigua del mar i del vent han agafat formes retorçades i enganxades al terra.

Els problemes de conservació més importants d'aquest hàbitat dels penya-segats són els derivats de la freqüentació i de la urbanització. Per altra banda, a les zones més properes a les cases hi trobem espècies al·lòctones, algunes de les quals són plantes invasores que des placen les espècies autòctones. Les més esteses són l'atzavara (*Agave americana*), la figuera de moro (*Opuntia maxima*) i l'ungla de gat (*Carpobrotus edulis*). Molta gent pensa que aquestes espècies són pròpies de la nostra costa. En realitat, foren introduïdes fa molts anys i el seu caràcter colonitzador ha fet que la propagació en el medi natural hagi estat àmplia, i fins i tot han arribat a desplaçar altres espècies característiques dels penya-segats costaners, com ara l'ensopeguera (*Limonium sp.*), el fonoll marí (*Crithmum maritimum*).

Al final de la platja de Ribes Roges, just davant del Xalet del Nin hi ha qui cultiva i rega espècies com l'heura (*Hedera helix*) que encara que no sigui al·lòctona, desplaça uns exemplars extraordinaris de fonoll marí i de limòniums que encara queden.

Caldria gestionar aquest patrimoni natural per tal de garantir la seva conservació al llarg del temps. Una de les accions seria la d'arrencar de forma selectiva les espècies invasores que poden fer més mal com són l'ungla de gat

Jaume Marsé

Procés participatiu per a la redacció del Pla de Gestió de l'espai Protegit Costes del Garraf

El Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya ha iniciat aquesta tardor el procés d'elaboració del Pla de Gestió de l'espai Costes del Garraf.

L'espai Costes del Garraf és un espai totalment marí inclòs dins la Xarxa Natura 2000, situat davant les costes del Garraf i una part del Baix Penedès i el Baix Llobregat, que s'estén formant una franja marina allargada entre les poblacions de Cunit i Gavà.

Els espais marins són un tipus d'espai protegit singular, dins l'àmbit català, ja que només tenen aquest caràcter dos altres espais a Catalunya, l'espai Costes de Maresme i el Grapissar de la Masia Blanca. Davant la falta de precedents en la redacció de Plans de gestió d'aquest tipus d'espais, el Departament de Medi Ambient ha iniciat un procés per redactar el Pla de Gestió de les Costes del Garraf, usant-lo com a cas d'estudi i prova pilot.

L'APMA, junt amb moltes altres entitats i sectors, hem estat convidats a participar en aquest procés de redacció i esperem contribuir amb les nostres aportacions a que el seu redactat final permeti efectivament garantir la conservació dels valors naturals i ambientals de l'espai.

Què és un Pla de Gestió?

Un Pla de Gestió és un dels instruments bàsics per a la gestió d'un espai protegit, que es redacta amb l'objectiu prioritari de garantir la conservació del seu patrimoni natural i paisatgístic, tot i que també preveu protegir altres valors de tipus social i cultural (valors que sovint s'engloben amb una expressió imprecisa i força perillosa, coneguda com a desenvolupament sostenible).

Es tracta d'un document amb validesa jurídica que permet establir què es pot fer i què no es pot fer en un espai (ordenar els usos), dir quins mecanismes de control s'hi establiran, etc.

L'espai Costes del Garraf

L'espai Costes del Garraf és un espai exclusivament marí. Té una extensió de 26.474 ha i va des dels 0 als 40 metres de profunditat aproximadament. Està format per una franja marina contínua que s'estén davant la costa dels municipis situats entre Cunit i Gavà.

Està declarat com a Lloc d'Importància Comunitària (LIC) i Zona d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA)

i es troba inclòs a la Xarxa Natura 2000 i també al Pla d'Espais Interès Natural de Catalunya (PEIN).

L'espai E5110020 Costes del Garraf va ser inclòs dins la Xarxa Natura 2000 per un Acord de Govern de l'any 2006 (ACORD GOV/112/2006). Aquest Acord de Govern del 2006 va ampliar fins a 1.040.155 les hectàrees incloses a la Xarxa Natura 2000 a Catalunya, de manera que va passar a estar protegit el 29,83% del territori català (amb 957.051 ha terrestres), així com 83.104 ha marines (anteriorment eren només 7.327 ha).

Els valors naturals de l'espai

La presència d'extensos alguers de posidònia (*Posidonia oceanica*) és un dels valors naturals més destacables de l'espai (hàbitat d'interès comunitari prioritari 1120 Alguers de posidònia, de l'Annex I de la Directiva Hàbitats). També és remarcable la presència de praderies submarines de *Cymodocea nodosa*.

Entre la fauna, és destacable la presència d'aus marines migratòries, que han motivat la declaració de l'espai com a ZEPA (Zona d'Especial Protecció per a les Aus). El seu valor per a les aus marines ha justificat la seva declaració com a IBA -Important Bird Area-, per BirdLife International.

També és destacable el pas regular per l'espai de la tortuga babaua (*Caretta caretta*) i s'hi ha albirat la tortuga llaüt, la tortuga verda, i entre els cetacis, el dofí mular i fins a 7 altres espècies diferents de cetacis.

El procés participatiu

El procés d'elaboració del Pla de Gestió de les Costes del Garraf s'ha iniciat amb un procés participatiu obert a tots els sectors del territori, per recollir les opinions i propostes dels diferents sectors i de la ciutadania en general.

La visió de l'APMA

No n'hi ha prou amb protegir teòricament un espai, cal una gestió efectiva sobre el terreny, que incorpori elements de sensibilització ambiental, actuacions directes i mesures d'inspecció, control i sanció, sempre que calgui.

En aquest sentit, la redacció d'un Pla de gestió de l'espai Costes del Garraf és un fet que valorem positivament, ja que és el primer pas necessari per permetre la conservació efectiva de l'espai.

També valorem positivament que s'hagi iniciat un procés participatiu que doni veu a la ciutadania.

Ara bé, caldrà seguir atentament el procés de redacció d'aquest Pla. Per nosaltres és prioritari garantir la conservació del patrimoni natural de l'espai i ens temem que, com passa sovint, sota les paraules "desenvolupament sostenible" es voldran amagar concessions injustificades cap a usos que creiem que s'haurien de prohibir, o restringir amb força.

Pel que fa a l'àmbit, des de l'APMA creiem que l'espai Costes del Garraf hauria d'unir-se físicament amb diversos espais del litoral més proper, establint connectors biològics amb d'altres espais protegits, com l'espai dels Colls i Miralpeix, la desembocadura de la Riera de Ribes o la desembocadura del Foix (tots ells inclosos al PEIN).

També creiem que l'espai Costes del Garraf hauria d'incloure una part terrestre formada per la Platja Llarga de Vilanova i la Geltrú. Aquesta ampliació ja la vam demanar durant el tràmit d'al·legacions a l'ampliació de la Xarxa Natura 2000 de l'any 2006 (sense obtenir resposta) i la seguim demanant ara, ja que creiem que la Platja Llarga és totalment mereixedora de protecció i podria oferir moltes possibilitats per realitzar-hi actuacions de divulgació, de millora d'hàbitats i d'estudi i recerca, que enriquirien l'espai Costes del Garraf.

Pel que fa més específicament a la gestió, intentarem també que les normes i les actuacions proposades no només considerin l'àmbit concret del Pla, sinó també les àrees marines i terrestres adjacents, de les quals procedeixen sovint la major part dels impactes que incideixen a dins de l'espai.

Caldrà també que el Pla prevegi actuacions de restauració i millora d'hàbitats i mesures correctores sobre diferents tipus d'impactes (col·lectors marins, espigons, residus, etc.), tant dins com fora de l'àmbit concret de l'espai.

Un altre aspecte que reivindicuem des de l'APMA és la necessitat de recuperar un cabal ecològic per al riu Foix, ja que la dinàmica d'aquest riu afecta sens dubte sobre les praderies de Posidonia que es pretén protegir com a valor més significatiu de l'espai.

caldrà demanar que s'estudiï amb

detall quin és l'efecte causat pels diferents espigons i ports -amb les seves corresponents ampliacions- que s'han anat constituint a la costa, i que s'actui en conseqüència per garantir que aquestes infraestructures no posen en perill ni la preservació de les praderies de fanerògames submarines, ni l'existència de les platges.

Ens preocupa saber quin serà el nivell d'exigència de l'administració per controlar i sancionar efectivament qualsevol incompliment d'allò que s'estableixi al Pla. Massa sovint els documents normatius es transformen en un simple "paper mullat" i ens temem que això sigui especialment així en el cas dels espais marins, on el control de les infraccions és difícil per diversos motius (manca de referències físiques, poca dotació dels cossos d'inspecció, etc.).

Caldrà també que el Pla de gestió vingui acompanyat d'una dotació pressupostària suficient i mantinguda en el temps, i de personal i tècnics suficients, per poder desenvolupar les actuacions i els mecanismes de control que s'estableixin en el Pla.

Malgrat aquestes crítiques i prevencions, saludem amb optimisme l'inici d'aquest procés participatiu i esperem que l'espai Costes del Garraf compti ben aviat amb un bon Pla de gestió, que intentarem enriquir amb les nostres aportacions.

Clara Racionero

La difícil neteja dels Colls i Miralpeix

La neteja i manteniment de qualsevol espai públic és sempre una tasca que l'Administració ha de portar a terme amb decisió, fermesa i de manera continuada en el temps. S'ha d'escometre amb el convenciment de la seva necessitat, no només pel que té d'important per l'espai natural sinó també pel que té d'educativa i conscienciadora per la ciutadania.

I faig aquesta reflexió inicial per la simple raó de que, tot i reconeixent les actuacions dutes a terme pel Consorci dels Colls i Miralpeix, les quals han millorat sensiblement l'estat del nostre paratge litoral, la situació encara deixa molt que desitjar. Sóc de l'opinió que hi ha certa deixadesa respecte a la neteja de l'espai. Recórrer els seus camins al llarg del passat estiu, implicava tornar a casa amb 2 o 3 bosses plenes de brutícia per poc que hom fos sensible a aquests temes.

A principis del 2009, des de La veu del mussol 17 ja havíem denunciat una situació lamentable, amb brutícia i deixalles disperses per tot arreu, a més d'abocaments de runes i residus diversos, etc. que denotaven una molt deficient gestió. L'APMA va cursar les denúncies corresponents als Ajuntaments implicats, així com al Consorci. Al novembre, en una visita posterior, vam poder comprovar que el Consorci havia iniciat una campanya de neteja, vigilància i informació

a la zona. Posteriorment, la campanya informativa ha continuat de manera més o menys intermitent, i s'han fet algunes actuacions de recollida de residus. Quina és la situació actual, després de l'alta freqüentació de l'espai durant l'estiu?

Podem resumir els punts negres sobre els que encara no s'ha actuat amb prou fermesa:

- Un contenidor metàl·lic que, segons la informació rebuda de boca dels informadors de l'espai, va ser abandonat per la Renfe en acabar els seus treballs de manteniment a la primavera. Situat a l'esplanada a l'entrada del camí de les cales, direcció Sitges. Des d'aleshores s'ha anat omplint de tota mena de brutícia, fins al punt que actualment és un veritable abocador incontrolat. Parlant amb algunes informadores, em van comentar que el Consorci havia notificat la situació a la Renfe i que la resposta havia estat rentar-se les mans. Com acabarà l'assumpte?
- Escassos contenidors existents pel volum de deixalles que els visitants, presents cada vegada en més nombre els caps de setmana, deixen a l'espai.
- Senyals de foc detectades a l'estiu a la Punta Grossa i a d'altres indrets.
- Brutícia dispersa pel camí que puja al Turó de les Coves, en zones de més difícil accés tot s'ha de dir.
- Alteracions diverses per conducció "fora pista" (trial...), assumpte que ja vam denunciar en el seu moment però sobre el que no s'ha fet cap actuació de cara a la regulació d'aquesta activitat.
- Nombrosos paranys de captura d'ocells fringíl·lids, construïts inadecuadament amb ferros, formigó i materials diversos.

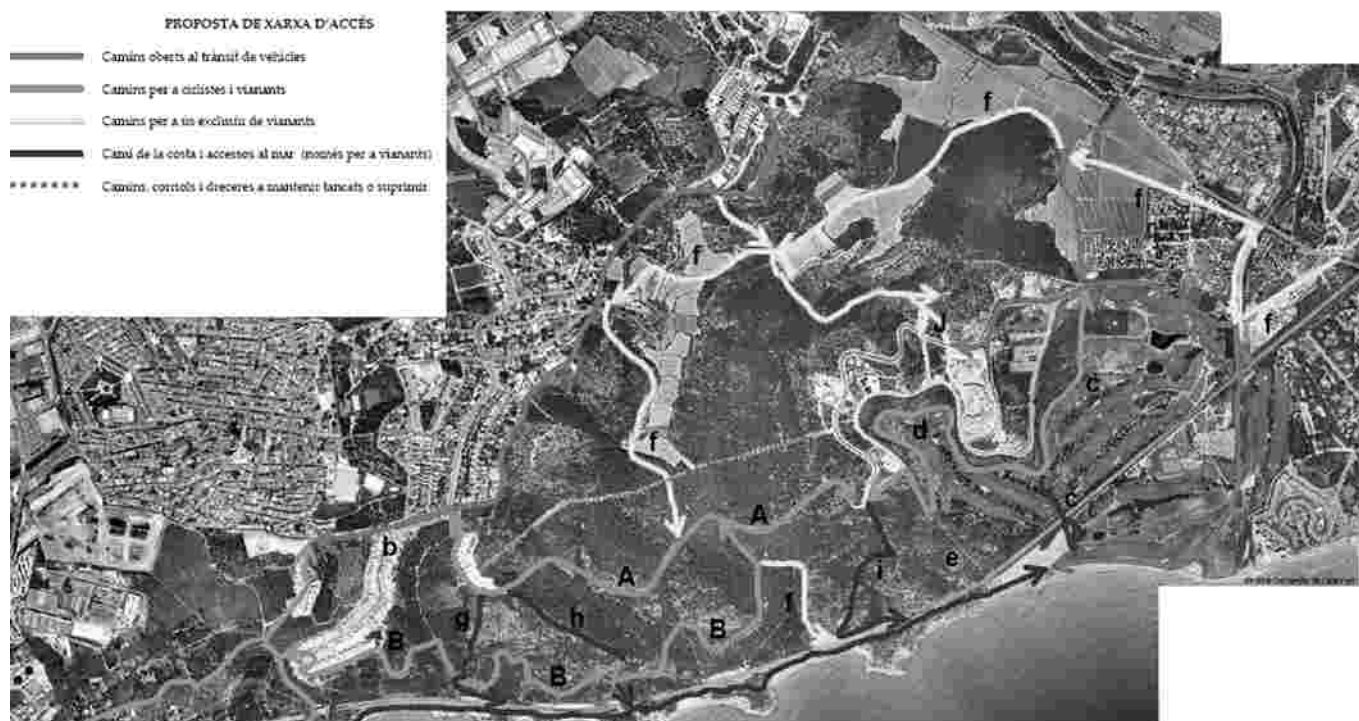
Ara que es treballa en la redacció del Pla de Gestió de l'espai Costes del Garraf, d'àmbit exclusivament marí malauradament, des de l'APMA desitgem que el Consorci dels Colls i Miralpeix potencii els serveis de vigilància i neteja en aquest sector, a la recerca de la gestió integral d'un espai que no es pot entendre com a parcel·la independent de l'àmbit marí. Si més no, des de l'APMA portarem la gestió dels Colls a les discussions sobre l'elaboració d'aquest esperançador pla de gestió de l'espai Costes del Garraf.

Sergi García

Els camins dels Colls i Miralpeix

Xavier Campillo i Besses, Geògraf

L'estudi de l'accessibilitat a l'espai natural

L'any 2008 es va presentar l'Estudi de l'accessibilitat a l'espai natural del Colls i Miralpeix, fruit d'un encàrrec del Consorci dels Colls i Miralpeix - Costa del Garraf.

La finalitat bàsica de l'estudi era la determinació de la propietat dels camins existents dins l'àmbit d'estudi i l'inventari dels camins públics existents en sòl no urbanitzable, l'anàlisi de la problemàtica actual dels accessos a l'espai (circulació motoritzada, multiplicitat d'accessos, erosió del sòl i la vegetació causats per la hiperfreqüentació de l'espai, acumulació de deixalles, etc.), i l'elaboració de propostes d'ordenació de l'accessibilitat.

És ben sabut que l'espai dels Colls i Miralpeix ha experimentat en els darrers cinquanta anys canvis profunds del paisatge, les activitats econòmiques i l'ús del territori (com ara la substitució de l'agricultura pel bosc, i la desaparició de la ramaderia, i la urbanització progressiva de l'espai). Això ha comportat, també, canvis en les formes de mobilitat: s'han construït nous camins, s'han abandonat o malmès camins vells, han canviat les demandes de mobilitat essent substituït el trànsit associat a les activitats econòmiques tradicionals (agricultura, ramaderia i

pesca) pel trànsit vinculat fonamentalment a les activitats turístiques i de lleure. D'altra banda, els Colls i Miralpeix ha passat de ser un espai agrícola i ramader a esdevenir un espai natural, una illa de paisatge residual, situat en la perifèria dels nuclis urbans (Vilanova i la Geltrú, les Roquetes, Vilanoveta, Rocamar, Can Girona, Sitges) que actualment emmarquen l'espai i al sotmeten a una forta pressió.

Estudi documental

L'estudi es basa en una recerca documental exhaustiva (que inclou fonts cartogràfiques, fotogramètriques, administratives, historiogràfiques, cadastrals i registrals), i en la interpretació dels mapes resultants, que revela l'existència en l'àmbit dels Colls i Miralpeix d'una xarxa de camins destinada a l'ús públic des de temps immemorial. Aquesta xarxa estructurant de naturalesa funcional, possibilitava la mobilitat de la població i la satisfacció de necessitats bàsiques, d'indole social o econòmica.

En l'àmbit d'estudi s'han inventariat 14 camins públics amb una longitud total de cinquanta quilòmetres,

que comprèn camins veïnals de titularitat municipal, com ara els antics camins de Sitges a Vilanova i la Geltrú (per la Pujada de Sant Agustí, Vilanoveta, Miralpeix), el camí de Ribes a les Coves o el camí de Jafra; camins romeus com el camí de la Mare de Déu de Gràcia o el camí de Sant Cristòfol; camins ramaders, com les carrerades de les Costes de Garraf i de la Serra dels Parany; i el camí de la Costa amb els diferents accessos al mar.

Problemàtica de l'accessibilitat

L'estudi identifica i caracteritza una problemàtica de l'accessibilitat a l'EIN dels Colls i Miralpeix determinada per tres factors principals:

1. Una periferització i marginalització de l'espai associada a la urbanització progressiva de l'entorn de l'espai que afavoreix l'aparició d'un seguit d'impactes negatius com ara la proliferació de deixalles, la freqüentació descontrolada de l'espai i l'aparició de fenòmens d'exclusió social, la pertorbació de les activitats agràries i el risc d'incendi forestal, i la invasió de la propietat privada.

2. La façana marítima de l'espai suporta una pressió encara més alta que es tradueix en una hiperfreqüentació de l'espai i en la proliferació de corriols i drecceres, l'aparició de fenòmens erosius i la destrucció de la vegetació litoral. Alhora, el traçat del ferrocarril constitueix un perill tant per la quantitat de passos incontrolats existents a la via, com per la pròpia proximitat del camí de la Costa a la via fèrria.

3. A desgrat de les actuacions efectuades a la zona per propietaris i administracions locals (tancament

dels camins al trànsit motoritzat, actuacions de retirada de deixalles, neteja de boscos i marges de camins, senyalització d'itineraris, instal·lació de cartells informatius, etc.), existeix un dèficit de gestió de l'espai i del seus accessos que es manifesta a diversos nivells:

- La xarxa pública de camins pateix un acusat procés d'abandonament i d'usurpació (camins impracticables a causa de l'emboscament, tancament i destrucció per part de propietaris particulars).
- L'abandonament dels camins públics ha traslladat l'ús públic, de vegades, a camins de titularitat privada construïts per iniciativa dels particulars.
- Hi ha dèficits en la gestió ambiental (p.e. descontrol de l'accés i proliferació de deixalles) i social (p.e. de seguretat ciutadana) de l'espai.

Proposta d'ordenació de l'accessibilitat

La proposta d'ordenació de l'accessibilitat té diferents objectius interdependents i complementaris que es poden aplegar en tres àmbits: 1. Conservar els valors naturals i paisatgístics que justifiquen la conservació de l'espai; 2. Respondre a les demandes socials sobre l'espai; 3. Harmonitzar els interessos públics i els privats.

Pel que fa a la conservació dels valors naturals per tal de reduir els impactes i els riscos ambientals existents a la zona cal organitzar la mobilitat de la zona obrint l'espai a l'ús públic, però concentrant i ordenant alhora els fluxos de visitants. Això passa per:

- Recuperar la vialitat pública afectada per tancaments i ocupacions
- Reduir els accessos existents causats per la freqüentació indiscriminada incontrolada de l'espai
- Organitzar els accessos en funció de la demanda o de les tipologies d'usuaris, distingint l'accés a l'interior de l'espai (destinat a una freqüentació moderada) de l'accés al litoral

Per respondre a les demandes socials sobre l'espai cal una apropiació ciutadana d'aquest a través de

l'oferta d'un sistema públic d'accessos, garantint la seguretat i l'ordre públic, i mitjançant la creació d'equipaments al servei dels usuaris i l'elaboració de materials informatius i interpretatius.

L'harmonització dels interessos públics i els privats requereix una reconducció dels fluxos de freqüentació cap al viari públic i consensuant amb la propietat privada l'ús del viari privat evitant les intrusions i les perturbacions en la propietat privada.

Proposta de xarxa d'accés

Aquests objectius es concreten en una proposta de xarxa d'accés, que distingeix tres tipus d'usos, motoritzat, ciclista i pedestre.

La proposta es basa alhora en la integració de tres patrons territorials clarament diferents, si bé complementaris: a) Eix Central; b) Accés a l'interior; c) Eix Litoral i accessos a la costa.

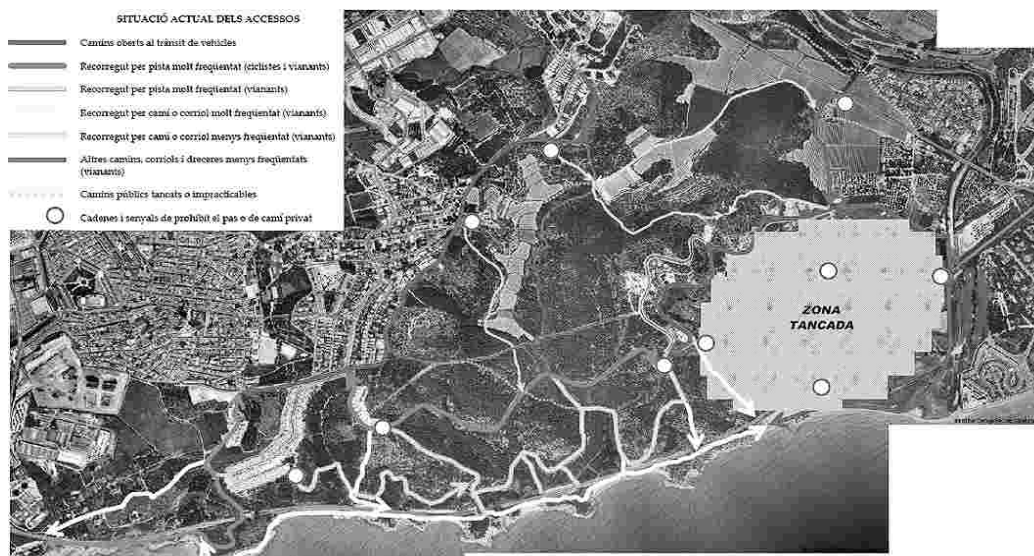
El trànsit de bicicletes s'ha de restringir als camins aptes per al trànsit de vehicles (camins o pistes forestals). El camí forestal de l'interior, construït als

anys setanta, té vocació d'eix central estructurador de la mobilitat de l'espai. Caldria condicionar-lo com un eix cívic o via verda, d'ús restringit per al trànsit motoritzat, i destinat preferentment al trànsit de vianants i ciclistes.

La recuperació de la secció del camí de Ribes a les Coves que travessa el camp de golf i disposa d'un pas inferior a la via del tren, actualment tancat i reservat als usuaris del golf, és necessària per tal de restablir la connexió entre la costa de Sitges i la xarxa de camins d'accés a l'EIN dels Colls Miralpeix sense haver de transitar per vials destinats al trànsit motoritzat.

L'interior de l'espai s'ha de reservar al trànsit a peu partint de la restitució del viari públic de naturalesa històrica, camins de carro o ferradura, no aptes per al trànsit de vehicles motoritzats. La connexió del camí de Sitges a Vilanova per la Pujada de Sant Agustí amb el camí de Vilanoveta a les Coves amb tornada bé pel camí de Miralpeix, bé pel camí de la Costa - configuren un circuit complet i representatiu del conjunt de valors naturals i paisatgístics que justifiquen l'existència de l'EIN dels Colls i Miralpeix.

La proposta estructura l'accés a la costa a partir de l'enllaç entre l'eix central i l'eix litoral constituït pel camí de la Costa o camí de la Via. El camí de la Costa es concep com un vial estructurant destinat exclusivament al trànsit a peu. Cal però abordar els problemes de seguretat del camí., causats per la proximitat de la via i dels penya-segats. Entre l'Eix Central i l'Eix Litoral cal mantenir un nombre suficient d'accessos transversals a la costa, que han d'estar oberts al trànsit de vianants i ciclistes.

Actuacions en la recuperació de la Platja Llarga

A l'anterior número de La Veu del Mussol us informàvem sobre la urgent necessitat d'intervenir a la Platja Llarga per evitar la degradació del salicornar, ecosistema protegit, en franca regressió segons les nostres observacions estacionals sobre el territori dels últims anys, i constantment advertides al Servei de Medi Ambient del nostre ajuntament que es mostrava comprensiu però no podia aconseguir els recursos necessaris per actuar-hi.

Una subvenció del DMAH de la Generalitat, ha permès fer unes actuacions realitzades, en una sola setmana, que us volem comentar.

S'ha actuat en la zona del salicornar, deixant la part més ben conservada d'aquest com si fos una mena d'illa. En tot el seu voltant, s'han realitzat actuacions molt intenses, algunes d'elles clarament contraproductives, que creiem que poden posar en risc la supervivència del salicornar.

S'ha tallat tota la vegetació de la part que havia estat colonitzada per canyís (en una mena de corona perimetral del salicornar). No només s'ha tallat el canyís, sinó també les nombroses plantes de salicornia que hi havia entremig. Aquesta actuació ens sembla totalment errònia. Calia mantenir els peus de salicornia intactes i afavorir condicions que permetessin la progressiva desaparició del canyís per la pròpia evolució natural.

També s'ha retirat tota la vegetació i tot el sòl de tot el perímetre est, sud i oest, sense conservar aparentment el sòl en lloc. Aquesta actuació ens sembla excessiva i perillosa. El salicornar és una comunitat fràgil, que viu en zones amb condicions edàfiques i hidrològiques molt particulars. El fet de modificar d'un sol cop tot el seu entorn, pels "quatre costats", alterant qüestions com el drenatge, el sòl, el microclima generat per la vegetació adjacent, etc, pot donar lloc a condicions incompatibles amb la vida del salicornar. Calia haver actuat només en una part del perímetre. Nosaltres havíem proposat que es fes només en el límit nord (retirant els reblliments aportats pel promotor que estaven dessecant el salicornar) i en el límit sud (retirant la barrera de runes que limitava l'arribada de les brises marines, humides i salades). En lloc d'això, s'ha retirat la vegetació, el sòl i un cert gruix de terra de tot el perímetre.

Això sí, malgrat el caràcter "agressiu" de l'actuació, no s'ha tret tot el gruix de runes i terres, fins arribar a l'horitzó zero corresponent al salicornar, sinó que s'ha deixat encara un bon gruix de runes, que no permetran l'expansió del salicornar. En resum, no haurem guanyat gaire res.

- L'actuació només ha estat encertada, segons el nostre parer, en el sector est, on s'ha anul·lat el camí transversal arran de salicornar aplanant-lo i afavorint la influència de l'aigua marina d'algun possible temporal. En aquest sector s'ha excavat una rasa, fins a suposadament la cota 0, que és possible que evolucioni favorablement. Diem suposadament, perquè No s'han fet cates ni anàlisi per saber quin era el nivell fins on s'havien de treure les terres sobreposades.

- No s'han descompactat i retirat els reblliments que va fer la constructora. Aquest, que era un dels punts que hem vingut reivindicant des de fa anys, ha quedat igual que estava, encara no entenem perquè.
- Al sector sud, proper al mar, s'ha rebaixat el nivell del salicornar en una franja on s'ha plantat plançó de salicornia procedent de Deltebre, en lloc de treure la llavor del nostre salicornar d'aquesta tardor i fer-ne plançons a viver per poder plantar l'any vinent, i donar temps a que l'expansió natural del salicornar indiqués el camí correcte de la repoblació.

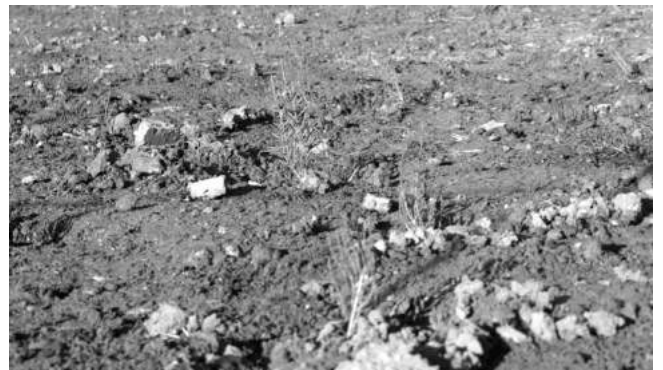
Mirat de lluny, fa més la impressió d'una actuació intensiva d'enjardinament, realitzada al voltant d'una petita clapa de salicornar que es vol que es mantingui com una illa en el desert, que una actuació de recuperació d'hàbitats, feta amb la cura i atenció necessàries.

Segons el nostre criteri contrastat amb els nostres assessors calia treure pressió al salicornar descompactant els reblliments de prop de la via, retirant el munt de runa entre el salicornar i el mar i recuperant l'horitzó de sòl original entre el salicornar i el mar. Com a conseqüència de la retirada de runes en aquest sectors es podria veure la tendència natural de creixement del salicornar (nord, sud, est, oest) cara a possibles replantacions d'ajuda, per a les quals s'havia de treure la llavor del nostre salicornar. El que s'ha decidit, plantant ara, és que aquest creixement s'ha de fer a la banda de mar. I suposem que cara a la inspecció de la subvenció s'ha cregut convenient mostrar ja una repoblació feta. Altre cop l'aparença ha estat més important que el criteri, i la pressió el mètode de treball. La llàstima és que aquest cop, aquest mètode de treball tan habitual al nostre ajuntament, pot arribar a ser la sentència de mort del salicornar de la platja llarga.

Tot i que ja s'ha paralitzat l'actuació, entenem que la feina no s'ha acabat, s'ha deixat (segons l'encarregat de l'obra) la resta del treball per una segona fase, per a la qual no hi ha previsió econòmica.

Ara basant-nos altre cop en la llei dels fets consumats haurem de veure la capacitat de resposta de la natura que tot i que és sàvia, acusa la pressió i les males actuacions. Esperem haver de retractar-nos de la nostra desconfiança

Hèctor Galvany

Primeres Jornades de reflexió sobre la importància de la preservació de la Vilanova i la Geltrú del segle XIX com a element vitalitzador de la ciutat del segle XXI

Properament es celebraran les primeres jornades sobre la importància de preservar la Vilanova i la Geltrú del segle XIX. L'objectiu de les mateixes és posar en valor el patrimoni de Vilanova i la Geltrú d'aquesta època, fent especial èmfasi en l'àmbit del centre històric de la ciutat, amb la finalitat de divulgar el seu potencial i recollir propostes per a la seva conservació.

Es tracta de 6 conferències, algunes d'elles acompanyades d'itineraris, i una taula rodona de caire divulgatiu. Les conferències i itineraris seran mensuals i es realitzaran en diumenge de les 11 a 13/14h. Els temes que es tractaran són:

Data: **Diumenge 21 de novembre de 2010**

Títol: **Josep Salvany i Juncosa: El constructor de la ciutat vuitcentista**

Ponent: Manel Claver, historiador.

Data : **Diumenge 12 de desembre 2010**

Títol: **El llegat dels Indians**

Ponent: Pere Marsé, arquitecte.

Data: **Diumenge 23 de gener 2011**

Títol: **El valor dels interiors de l'arquitectura de mitjans del segle XIX: contextualització del patrimoni de l'arquitectura privada a Vilanova i la Geltrú**

Ponents: Maria Isabel Rosselló, professora de Teoria i Història de l'Arquitectura a Catalunya, Departament de Composició Arquitectònica de l'EPSEB-UPC.

Data: **Diumenge 20 de febrer 2011**

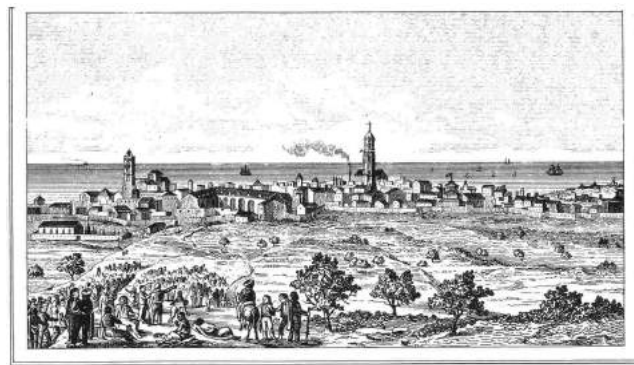
Títol: **Usos socials del Nucli Antic. Illa Patrimonial: Can Papiol, La Sala, Casa Mir i Josepets**

Ponents: Lluïsa Arranz, Graduada Superior en Disseny d'Interiors i en procés de realització del Projecte Final de Grau d'Enginyeria de l'Edificació) i Francesc Carnicer, historiador.

Data: **Diumenge 20 de març 2011**

Títol: **De l'inventari al pla de catàleg: instruments de protecció del patrimoni arquitectònic i cultural.**

Ponents: Josep Maria Pujol, arquitecte i Jaume Marsé, biòleg.

Vista de Villanueva el día de Reyes de 1836

Data: **17 d'abril 2011**

Títol: **Exemples de polítiques de conservació de conjunts històrics**

Ponent: Antoni Vilanova, arquitecte.

Data: **8 de maig 2011**

Títol: **Intervencions en el Patrimoni de Vilanova i la Geltrú: De on venim, on estem i a on anem**
Moderador: Salvador Garcia, vicepresident Associació Unesco Garraf

Ponents: Xavier Oller i Bondia, regidor de Projectes urbanístics, Paisatge i Habitatge, Antoni Vilanova, Pere Marsé i altres.

ORGANITZA: Associació Unesco Garraf

COL-LABORA: Ajuntament de Vilanova i la Geltrú
Biblioteca Museu Víctor Balaguer

INFORMACIÓ, programa definitiu a:
www.unescogarra.org.

VILANOVA I GELTRÚ — El Parc. Vista parcial del llac
El Parque. Vista parcial del lago

Els nous serveis de recollida de residus a Vilanova i la Geltrú

Davant del fracàs dels tractaments finalistes de la brossa urbana, abocadors i incineradores, es va veure, fa molts anys, la necessitat de separar la part orgànica, deixalles dels aliments, de la resta de les escombraries, principalment paper, plàstics i vidre. A Vilanova i la Geltrú després d'una evolució més o menys positiva durant els anys 90, on la Mancomunitat Intermunicipal Penedès Garraf va ser pionera de la recollida selectiva, ens trobem en una situació, especialment en els últims cinc anys, on s'ha arribat a un estancament en els índexs de recuperació. Hem arribat a una situació on el model de recollida a través de contenidors ha mostrat el seu límits, que cal considerar molt insuficients, i l'hauríem de considerar un model acabat.

Efectivament, la revista InfoCatalunya, editada pel Departament de Presidència de la Generalitat en el seu número d'agost, diu que *“durant el 2009, a Catalunya, es van recollir separatament (orgànic, vidre, paper i envasos) el 37,6% dels residus”*.

Aquestes dades coincideixen molt amb les que es donen a Vilanova que són del 37,3%, el problema ve

quan repassant les estadístiques trobem que l'any 2004, a Vilanova, ja es recollia separatament el 36,4% dels residus.

A primers d'any, l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú va signar el contracte de la nova gestió integrada del servei públic de neteja viària i recollida de residus al municipi per un import de més de sis milions d'euros anuals, per un període de vuit anys, contracte que suposa la gestió integrada de tots el serveis de neteja i recollida de residus, inclosos el servei de neteja de pintades, la neteja de les platges i també el fer-se càrrec de l'atenció de la deixalleria Municipal que estarà oberta de les 8 a les 20 hores.

L'únic model que pot arribar a índexs altíssims de recuperació és el model de recollida selectiva porta a porta, la qual cosa s'està demostrant en els municipi on s'ha implantat (gairebé 100 a Catalunya i creixent). Vilanova estarà hipotecada durant els vuit anys de contracte a una empresa que sap d'antuvi que no superarà sensiblement els índexs de recuperació actuals. Això representa una frustració absoluta per a la ciutadania que hi creu i que hi participa. També

Abocador de Can Mata d'Hostalets de Pierola.

representa un menyspreu a la població escolar que dia a dia fa de l'escola un espai cada cop més sostenible a través de les activitats del programa de l'Agenda XXI escolar.

Defectes del model actual

El model de recollida a través de contenidors és nefast ja que no promou la responsabilització ciutadana de la generació i del tractament dels residus. Mentre mantinguem aquest model, les millores que podran aportar tota la resta de mesures tindran un efecte necessàriament limitat.

Per altra banda les ordenances de la neteja de la via pública, que regulen la recollida de les deixalles domèstiques, són de l'any 1985, estan completament desfasades i en elles no s'expressa l'obligatorietat de separar.

Els contenidors actuals que posen dificultats a qui vol separar: model bústia del de paper i cartró, un forat petit pel contenidor d'orgànica, sense pedal. En canvi els contenidors grisos són enormes i amb doble pedal, que ho posen fàcil al ciutadà *tant-li-fot*, que ho barreja tot.

La deixalleria sense massa control i sense objectius clars, amb màquines de comprimir paper espatllades i amb contenidors on es barregen moltes coses que es podrien recuperar com per exemple la roba i altres fraccions.

Hi ha una manca absoluta d'informació i educació per fomentar la recollida selectiva. La gent hauríem de saber com facilitar les coses als que recullen i gestionen el tractament de les nostres deixalles. Paradoxalment, a les escoles de Vilanova es promou de forma admirable la recollida selectiva i fins i tot el compostatge casolà.

El suport logístic a la ciutadania conscienciada i compromesa amb la separació és pràcticament nul·la. Les bosses compostables costen un dineral i els pots marrons no són substituïts, tot i que han aparegut nous models amb forats que disminueixen les pudors.

S'hauria de fomentar la prevenció a través de la promoció del compostatge casolà (no només a les escoles), les festes sostenibles amb envasos retornables, la compra verda a les institucions

públiques i a les empreses privades, fer complir l'ordenança municipal reguladora de la publicitat, etc. La manca d'obligatorietat de separar els residus fa que sigui més fàcil barrejar-ho tot. Els esforços dirigits als grans productors, bars i restaurants perquè els separin estan fracassant, ja que la separació depèn exclusivament de la bona voluntat i de la consciència ciutadana dels seus propietaris o dels treballadors que les gestionen.

Conclusions.

El model de recollida a través de contenidors no ajuda a la responsabilització de la ciutadania. La gent treu les deixalles de casa seva i prou. Després la seva gestió pot arribar a ser un trencaclosques caríssim i amb conseqüències ambientalment i sanitàriament nefastes.

La tendència a la construcció de contenidors soterrats és insostenible pel seu gran cost i pel fet que representa consolidar un model que està tocant sostre en els índexs de recuperació. Els contenidors soterrats tenen greus problemes tècnics pel seu manteniment i la seva estètica és igualment impactant, només cal veure el bunyol dels contenidors soterrats de la plaça Llarga que enlletgeixen una plaça que podria haver guanyat molt.

El gran problema de la nova concessió, de més de sis milions d'euros anuals, consisteix en l'estancament dels índexs de recuperació i de la frustració generada pel sistema. I tot això ha de durar vuit llarguíssims anys.

S'haurà d'estudiar la forma de renegociar el contracte introduint la recollida porta a porta de forma gradual per tal d'arribar a una renovació del contracte condicionat a la implantació del nou model que abandoni l'ús del contenidor.

Ignasi Puig i Jaume marsé

Música mediambiental

Per Blai Marsé

La «Veu del Mussol» estrena una nova secció musical. Històricament, els elements que ens brinda el nostre medi natural han estat inspiració per creadors de qualsevol disciplina artística i cultural. Ja sigui a través de metàfores, o bé descripcions sobre paisatges o éssers vius. El primer element escollit són els ocells, i per això, hem preparat una selecció de 10 cançons inspirades en les aus, ja sigui pel seu cant, per la seva bellesa o pel seu significat simbòlic.

10 CANÇONS D'OCELLS

1. The Beatles - « Blackbird »

(«White Album» , 1968)

Els ocells negres (en aquest cas, el terme anglès es refereix a la merla) han estat sempre un símbol per referir-se a sentiments negatius. Aquesta peça, amb cant d'ocell inclòs a la part final, està inspirada en les tensions racials dels EUA durant la primavera del 68.

La lletra és una clara personificació: (« Blackbird fly, singing in the death of the night »).

2. Leonard Cohen - « Bird on the wire »

(« Songs from a Room, 1969)

La veu de la malenconia és per excel·lència la de Leonard Cohen, i precisament, aquesta cançó és el perfecte acompanyament pels moments més tristos. Un ocell en un cable telefònic era el que veia el cantautor canadenc des d'una finestra del seu domicili quan vivia a l'Illa grega d'Hydra, juntament amb la seva nòvia Marianne (sí, la de la cançó). Ella li va donar una guitarra i compondre aquesta cançó el va ajudar a sortir d'una depressió.

3. Toti Soler - « Ocells perduts »

(«Liebeslied» , 1972)

El millor guitarrista català de tots els temps tenia 23 anys quan es va treure de la màniga un disc que no s'hagués publicat mai sense la insistència del seu pare. Si Nick Drake hagués estat català, hagués compost un disc com aquest. « Ocells perduts » són tres cançons en una, tres ocells en un sol niu. Frases com « La teva parla és el murmuri dels teus pins de muntanya » és poesia pura. Clàssic.

4. Eels - « I like birds »

(« Daises of the Galaxy », 2000)

Mark Oliver Everett és qui s'amaga rere el pseudònim « Eels » (Angules en català). Un dels talents més creatius dels darrers anys i amb una vida plena de desgràcies, que explica en un llibre publicat recentment, titulat « Cosas que los nietos deberían saber ». Al llibre explica el significat d'aquesta cançó: La mare d'Everett era molt afeccionada als ocells i en tenia molts, i quan ella mor, ell s'encarrega de cuidar-los.

5. Antony & The Johnsons - « Bird Guhl »

(« I'm a bird now », 2005)

Una declaració d'intencions del músic amb més sensibilitat del (i pel) planeta. En el seu disc més bell publicat fins el moment, afirmava que s'havia convertit en un ocell, i a la darrera cançó, reconeixia obertament que era una « noia ocell », perquè la paraula « guhl » és una forma de dir « girl ». Antony és una persona que, entre d'altres coses, es caracteritza per la seva ambigüïtat sexual. Igual que els ocells, el seu sexe és difícil de reconèixer a simple vista.

6. Andrew Bird - « Oh no »

(« Noble Beast », 2008)

Un altre home amb cognom divertit. L'obsessió d'Andrew Bird pels ocells arriba tan lluny que són moltes les cançons en què imita el seu cant. En aquesta mateixa, xiula de tal manera que invocaria a volar a qualsevol au. És un home-orquestra i és capaç de reproduir qualsevol so que es proposi. Un avançat de la música actual.

La CE ha aprovat el cultiu de transgènics a l'UE

Per primera vegada en 12 anys, la Comissió Europea ha aprovat el cultiu de diversos productes genèticament modificats a la Unió Europea! Tot i que 800,000 persones ens hem declarat en contra de la decisió.

Cedint davant el lobby transgènic, la Comissió ha volgut ignorar l'opinió del 60% dels europeus, que senten la necessitat d'obtenir dades fiables i concrets abans d'autoritzar cultius transgènics que podrien ser una amenaça contra la nostra salut i el nostre medi ambient. S'ha encetat una nova iniciativa que permet que un milió de ciutadans sol·liciti formalment la prohibició dels cultius transgènics mentre no es portin a terme les investigacions pertinents. Aquest missatge serà entregat al President de la Comissió Europea, José Manuel Barroso.

Grups de consumidors, de salut pública, ambientalistes i agricultors s'ha mobilitzat durant molt de temps en contra del poder d'unes poques empreses de transgènics que gaudeixen de privilegis en la política agrícola europea actual. Les principals preocupacions en relació als transgènics inclouen:

- La contaminació dels cultius orgànics de forma irreversible.
- La contaminació ambiental.
- L'impacte sobre el clima degut a l'excessiva necessitat de pesticides.
- La destrucció de la biodiversitat.
- La destrucció de l'agricultura local.
- La dependència econòmica dels agricultors.
- Els possibles efectes dels aliments transgènics sobre la salut pública.

AGENDA

Calendari de reunions generals de l'APMA pel primer semestre 2011

Dies: 10-1, 7-2, 7-3, 4-4, 9-5, 6-6

Hora: 2/4 de 8 del vespre.

Lloc: TOC, Sant Sebastià 11, sala de reunions.

Els bons deixen 75 milions a les caixes

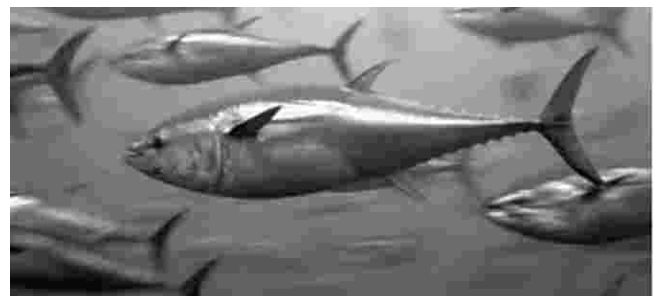
Els bancs guanyen 75 milions de cop amb l'emissió de bons de la Generalitat | L'emissió de títols de deute públic de la Generalitat per valor de 2.500 milions deixarà un saldo net a favor de les entitats financeres -majoritàriament caixes- de 75 milions d'euros. L'executiu va aprovar una comissió del 3% per a les entitats financeres que hi participen i que a través de la seva xarxa comercial han completat la subscripció dels títols, que tenien un valor nominal de 1.000 euros cadascun.

Amb aquesta comissió cap a unes entitats que van tancar 2009 amb beneficis, els costos que caracteritzarà l'emissió de deute públic generaran encara més despesa: fins a 193'5 milions d'euros. Els 118,5 restants corresponen al pagament d'interessos, que res retribueixen a un 4'75%. En total, un elevadíssim interès del 7'75%, que ha fet que l'emissió es completés en pocs dies.

El moniato

(Que no ens passi res, comença bé!) Hem hagut d'atorgar el MONIATO de tardor del present any 2010 a la nova i flamant ministra de Medio Ambiente de l'Estat espanyol, **Sra. Rosa Aguilar**, perquè només començar ha decidit carregar-se la tonyina i passar-se per davall de l'aixella les recomanacions del Comitè Científic de la Comissió Internacional per a la conservació de l'espècie. Li desitgem que l'olor l'acompanyi per al que li queda de vida.

Jo sóc antinuclear perquè vull un sistema energètic net, segur i menys costós

L'actual model energètic està basat en el consum ineficient d'energia i en la seva producció il·limitada i creixent, principalment a partir de fonts d'energia contaminants, perilloses i no renovables, com l'energia nuclear i els combustibles fòssils (petroli, gas, etc.), que provoquen impactes nocius sobre el medi ambient: accidents nuclears, contaminació i residus radioactius, canvi climàtic, pluja àcida, mareas negres, etc.

L'energia nuclear és incompatible amb un model energètic sostenible: no és econòmicament eficient ni socialment justa, ni mediambientalment acceptable. De fet l'energia nuclear ha demostrat ser un fracàs econòmic, tecnològic mediambiental i social i que ha causat ja greus problemes a la salut pública i al medi ambient.

El planeta necessita amb urgència un nou model energètic que ens allunyi de les conseqüències d'un canvi climàtic perillós. Les solucions per aconseguir-ho es coneixen i passen per un rebuig absolut de l'energia nuclear.

Abandonar l'energia nuclear és, exclusivament, una qüestió de voluntat política, perquè no hi ha cap problema tècnic, energètic o econòmic que ho impedeixi i és l'acció més desitjable des del punt de vista de la seguretat i de la protecció del medi ambient i la salut.

Sobre la voluntat política

Darrerament, la successió de fets que trenquen l'ordre i la quotidianitat ciutadana és continu. Només que ens fixem en el que portem de segle XXI, n'hi ha prou com per voler baixar del bus en marxa: baralles a mort pel petroli, baralles per l'aigua, baralles pel domini de l'energia, crisi sistèmica, conflictes amb la banca, conflictes en les indústries, conflictes bèl·lics constants, que topen a l'hora de trobar solucions amb els conflictes d'interessos, sovint particulars, que fan que allò aparent que són els poders polítics es qüestionin i s'invalidi degut a la preeminència d'altres poders que són els que veritablement manen.

En l'estat que es troba la pràctica de la democràcia, veiem que els criteris que governen són els que convenen a uns quants i que per tant l'evolució de la democràcia es mostra lligada als interessos capitalistes, i no pas a cap altre concepte filosòfic amb vida pròpia. Així, darrerament, i de forma accentuada, quan intentem aplicar solucions a problemes plantejats d'urgent resolució com el dret al treball o a l'habitatge digne, o bé el tancament de les centrals nuclears i l'aplicació de les energies renovables, toquem amb una limitació contundent: "Depèn de la voluntat política".

I amb això hem de penjar la pilota dalt del terrat dels que per voluntat pròpia han decidit dedicar-se professionalment a fer de polítics, sigui en l'àmbit local o general. Com podem deixar la màxima responsabilitat de la decisió en mans de gent que no disposa d'autonomia per prendre-la? El sistema ens falla, els polítics decideixen des de condicionants ocults.

Per empitjorar-ho, darrerament sembla que fer de polític ha entrat en el mercat de les "noves professions" perquè més d'un ho escull com a sortida professional on no hi calen massa premisses, i se sol tenir un bon sou i un munt d'incentius monetaris, que no econòmics. No cal demostrar que ho fan perquè tenen vocació de servei, només cal dir-ho, i ser agosarat o descarat i si es té una noció d'oportunisme i habilitat de desqualificació de contraris, doncs molt millor. Aquest model, vàlid per a totes les activitats socials, es basa en l'ús de l'autoritarisme, en el desprestigi del contrari i s'amaga darrere d'aparences democràtiques.

Mentre no tinguem garantia que els polítics que ens representen ho fan des de paràmetres marcats per la ciutadania i no des de les conveniències de cada partit i la butxaca particular dels seus membres, convindreu que ho tenim fotut perquè massa coses depenen de la voluntat política i, sense ella, per a què ens serveixen els polítics? Seguirem reflexionant...

apmavng@gmail.com

Sumari

Portada: <i>Jo sóc antinuclear</i>	1
Editorial: <i>Sobre la voluntat política</i>	2
Col·laboracions:	
<i>El monstre que va escapar del laboratori.</i>	3-4
El nostre medi:	
<i>Indicadors ambientals: una eina subversiva</i>	5
<i>L'abocador del Garraf</i>	6
El Tema:	
Plegarnos de braços a la Platja Llarga	7-10
Preservació:	
<i>El mar com a font de vida i alhora embornal de brutícia</i>	11-12
Col·laboracions:	
<i>Economia solidària: una pràctica de transformació social</i>	13-14
Recomanacions	
Música: <i>Obrint pas</i>	15
Breus	15
Activitats, Agenda, El Moniato	16

La Veu del Mussol 21, maig 2011

Edita: Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient
 Ateneu Vilanoví, Plaça Llarga, 19
 Vilanova i la Geltrú
 web: <http://www.arctia.net/apma>
 c/e: apmavng@gmail.com

Equip de redacció: Xavier Roset, Hèctor Galvany,
 Jaume Marsé,

Fotos: Redacció i autors dels articles

Tiratge: 300 exemplars

Impressió digital: Padisgraf

La redacció d'aquest butlletí no comparteix necessàriament l'opinió dels seus col·laboradors.

El monstre que va escapar del laboratori

En la història de la ciència existeixen diversos monstres que van sortir fora del laboratori aportant la seva quota de destrucció ambiental; la llista va des de la química del clor a la benzina amb plom, però cap d'ells assoleix el nivell de perill que representa l'energia nuclear.

La clau que els hi va permetre fugir del confinament científic, i els va expandir per tot el món amb el poder de la tècnica i la indústria, va ser l'ambició. Una ambició irracional, que sorgeix de la manca de rigor i de mesura, i del desconeixement de les implicacions ecològiques i socials de la tècnica. En el cas de l'energia nuclear l'ambició és doblement terrorífica, pel seu origen militar, i per la seva primera aplicació a la destrucció d'una població civil indefensa.

Durant seixanta anys la tecnologia nuclear civil i militar ha anat deixant un rastre de sofriment, configurant una de les pitjors amenaces per al futur de l'espècie humana i altres formes complexes de vida, amb el seu llegat de residus radioactius de desenes de milers d'anys d'activitat, i d'enormes arsenals d'armes de destrucció massiva.

Justament, quan a inicis del segle XXI la branca civil de la indústria nuclear iniciava un declivi inevitable, resultat de les destrosses i els fracassos econòmics que havia provocat, els mateixos interessos que havien promogut la seva expansió fora dels laboratoris van reaccionar per evitar que la seva font de beneficis s'extingís. Un cor d'empresaris, expresidents de governs, banquers, creadors i repetidors d'opinió, enginyers nuclears, periodistes i mitjans de comunicació, dirigents sindicals ansiosos de reconeixement institucional, acompanyats per una part important dels polítics i presidents dels governs, es van mobilitzar per repetir mecànicament un catecisme d'idees simples, evitant les incòmodes

xifres que les qüestionaven, combinant mitges veritats i mentides descarades.

Fent servir el recurs a la por - a l'escassetat energètica, al preu del petroli, al canvi climàtic, etc.-- i la exigència de que cal fer un "sacrifici raonable", ens inviten a tancar els ulls davant la realitat de l'energia nuclear. Un seguit d'accidents i catàstrofes, amb Txernòbil com a màxim exponent i ara Fukushima al Japó, i l'expansió de la proliferació nuclear han demostrat la fal·làcia d'un futur idíl·lic del que es feia propaganda a l'inici de l'era nuclear. Ara tracten d'apel·lar a l'egoisme i maquillar la realitat: amagar els accidents, les avaries continuades, la contaminació radioactiva, el desastre econòmic i l'amenaça present i futura que representen unes velles centrals pagades a cop de pressupost públic amb els diners de tota la societat, presentant l'energia nuclear, com una opció desagradable però inevitable, com una necessitat.

Així, silencien que l'energia nuclear és molt cara, només és econòmicament viable quan els Estats - en molts casos per raons relacionades amb l'ús militar de l'àtom (casos de França, Iran i fins i tot Espanya, que a l'etapa franquista va tenir temptacions de ser una potència nuclear militar) garanteixen a qualsevol preu la recuperació de les seves inversions. El que volen és que es continuï garantint que serem els ciutadans i les ciutadanes qui pagarem els seus costos, i els errors d'avaluació.

També callen que l'energia nuclear no pot substituir els combustibles fòssils ni en el transport, ni en la generació elèctrica a gran escala, i no pot contribuir a l'estalvi d'emissions de CO₂. Justament el cicle nuclear depèn dels combustibles fòssils en la construcció dels reactors, l'explotació de l'urani, la seva transformació, i el seu transport. Quant més pobre és la concentració de l'urani en els minerals, més petroli requereix el seu aprofitament.

Els residus radioactius d'alta activitat, generats en les centrals nuclears, són productes amb un gran potencial radiotòxic (considerem el cas dels 400.000 anys de vida activa del plutoni), i per als quals no existeix cap solució tècnica satisfactòria enlloc del món. Actualment no existeixen contenidors prou resistents que puguin garantir la seguretat davant el perill d'uns residus que emetran radioactivitat durant milers d'anys.

L'accident de Txernòbil, amb els seus 200.000 morts, segons l'Acadèmia Russa de les Ciències, els 5 milions de persones que encara viuen en zones altament contaminades, a moltes de les quals l'accident els ha destrossat la vida, i els 300.000 milions de dòlars en què s'avalua el seu cost econòmic, va mostrar el potencial destructor de l'energia nuclear. Si és impossible que hi hagi un altre Txernòbil... per què no s'estableix una responsabilitat civil il·limitada a les empreses propietàries de centrals nuclears?

A Espanya existeix un excés de potència elèctrica instal·lada, fins i tot considerant un marge de seguretat acceptable. No es necessiten per a res unes nuclears que passen sovint mesos desconnectades de la xarxa elèctrica per avaries o problemes de seguretat. La liberalització del sistema elèctric han provocat l'abandonament de la cultura de la seguretat, el que eleva el nombre d'aquestes avaries i incrementa el risc d'accident.

L'objectiu últim de la campanya pro nuclear és aconseguir que les velles centrals nuclears funcionin el major temps possible, i això vol dir que volen fer funcionar durant 60 anys unes centrals construïdes per durar-ne 25. La repetició continuada de consignes, com que el futur energètic estarà format per renovables i nuclears és tan sols una crida a que el negoci no s'acabi. Es silencia el fet fonamental de que

l'aprofitament dels recursos renovables, molts de caràcter variable i distribuïts en el territori, és incompatible amb un sistema elèctric amb centrals nuclears, amb la seva producció centralitzada i impossible de modular. Les energies renovables i l'energia nuclear són incompatibles.

L'ofensiva propagandística intenta presentar el problema nuclear tan sols com una qüestió de "percepció", manipular en benefici propi qualsevol evidència sobre l'inevitable canvi del model energètic, i retardar al màxim el moment en que les centrals nuclears tanquin.

El nostre objectiu és justament el contrari: tornar el monstre al laboratori. En aquesta presentació s'ha evitat mostrar xifres i dades detallades, però les pàgines de Tanquem les Nuclears - 100% Renovables en són plenes, mostrant tot allò que la propaganda nuclear s'esforça en amagar o silenciar. Cal obrir camins per afrontar un futur energètic ple d'incerteses, però en el que l'estalvi, l'eficiència i l'aprofitament de les energies renovables són l'única garantia de seguretat.

Per a què un futur així sigui possible és urgent tancar les nuclears com més aviat millor.

Tanquem les Nuclears-100% RENOVABLES

Les dues fotos són de la central de Fukushima.

Els indicadors ambientals: una eina subversiva

L'any 1997 Vilanova i la Geltrú va signar la carta d'Aalborg i es va adherir a la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat. Al cap de dos anys, l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, amb el suport de la Diputació de Barcelona, va elaborar una auditoria ambiental del municipi. Aquesta auditoria, a més de fer una anàlisi i diagnòstic detallada del municipi, proposava un Pla d'Acció Ambiental (PAA) que establia les estratègies i les accions que s'havien de portar a terme al municipi per tal de millorar la qualitat ambiental i anar cap al desenvolupament sostenible del municipi. Amb la voluntat d'aprovar un Pla participatiu, l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú va portar a terme un Fòrum de participació ciutadana, per tal d'establir un marc d'intercanvi d'informació i consens d'aquest Pla. Aquest Fòrum va elaborar el PAA del municipi que va ser aprovat pel Ple municipal el 4 de desembre de 2000. A partir d'aquí, l'Ajuntament havia d'iniciar la implantació i execució progressiva dels programes i les accions del Pla però es va anar abandonat al cap de poc temps.

L'Ajuntament s'havia compromès a elaborar un sistema d'indicadors de sostenibilitat, per poder fer el seguiment del procés d'Agenda 21 Local, i en concret de les actuacions municipals vers una gestió sostenible. Fins i tot va participar en el projecte europeu d'indicadors de sostenibilitat comuns (European Common Indicators), impulsat per la Comissió Europea. La participació en aquest projecte suposava el compromís d'implantar aquest sistema d'indicadors de manera pilot al municipi.

L'Ajuntament va fer bastant bé aquesta feina, sobretot l'indicador de la contaminació atmosfèrica del que algun dels gràfics elaborats en el PAA van fer-se servir per la Comissió Europea com a exemples de com portar a terme els indicadors ambientals. En canvi hi havia llacunes injustificables com per exemple en l'indicador de l'ús sostenible del sòl.

Les línies estratègiques eren: planejament urbanístic, participació ciutadana, energia, residus, mobilitat i soroll, qualitat ambiental a les empreses, aigua i espais naturals i rurals. Aquestes s'havien de desenvolupar en diferents programes d'actuació i s'havien de concretar en accions i projectes.

Els compromisos adquirits no es van complir. Ara estem lluny d'arribar a una societat sostenible per culpa del fracàs d'una política contradictòria que per una banda preconitza l'estalvi de recursos i energia i, per l'altra, incentiva el consum; i que per una banda preserva el territori i per l'altra el ven al millor postor. Cal reconèixer que aquesta política del creixement, no sostenible, no és exclusiva de Vilanova, sinó que és similar a la que implementen els diferents governs: locals, autonòmics, central i comunitari.

Potser els indicadors ambientals es van deixar de mesurar, entre d'altres raons, perquè haguessin donat massa llum de l'impacte ambiental que podien tenir tots els plans i projectes que s'anirien aprovant posteriorment, com la revisió del Pla General; els grans projectes urbanístics, com l'Eixample de Mar; l'augment de la contaminació atmosfèrica; la involució en la política de participació, etc. En definitiva, el sistema d'indicadors va convertir-se en una eina massa subversiva per la qual cosa el govern de la ciutat va convenir no donar-los-hi continuïtat i amagar un decisiu trencament del compromís amb la ciutadania.

És molt indicatiu que l'Agenda 21 local hagi quedat confinada a l'àmbit escolar. Demuestra la incapacitat de solucionar els problemes ambientals, econòmics i socials del nostre temps. Deixem en mans dels infants tots aquests problemes amb l'esperança que els sàpiguen resoldre quan ja sigui massa tard.

Jaume Marsé Ferrer

INDICADORS DE QUALITAT

Aspectes generals [relació d'indicadors]

Els indicadors de qualitat -en contraposició amb els de model i, sobretot, amb els de flux tenen com a finalitat específica informar sobre l'estat del medi i la seva evolució espaciotemporal. Una de les seves funcions és la de fer radiografies successives del sistema municipal i els seus recursos bàsics, i mostrar en quines condicions es troben.

En general són indicadors que es veuen molt influïts pels canvis que reflecteixen els indicadors de model i de flux. Les actuacions o accions que emprenguem en els municipis per avançar cap a escenaris més sostenibles i que facin optimitzar l'estructura urbana i el model territorial, així com els fluxos metabòlics dels sistemes urbans, es veuran projectats amb una millora en els indicadors de qualitat.

En el paquet d'indicadors de qualitat d'aquest sistema municipal d'indicadors de sostenibilitat s'hi ha recollit, en nombre molt reduït, els que es considera que fan un dibuix general de la qualitat ambiental dels municipis.

Relació d'indicadors de qualitat

Per tal de conèixer l'estat ambiental del municipi i avaluar-ne el progrés cap a la sostenibilitat, s'han definit cinc indicadors de qualitat:

26. Concentració ambiental de contaminants atmosfèrics

27. Persones exposades a nivells sonors significatius

28. Evolució de la qualitat de l'aigua dels aqüífers

29. Estat ecològic dels rius

30. Superfície forestal cremada

Podreu veure Indicadors de Model i de Flux a: <http://www.diba.cat/butlletins/detall.asp?id=18219>

L'abocador del Garraf

L'abocador conegut com a abocador del Garraf o abocador de la Vall d'en Joan, situat al bell mig del massís del Garraf, va deixar de rebre residus l'any 2006 i actualment està en fase de restauració i clausura. Segons el web de l'Entitat Metropolitana del Medi Ambient, que gestiona l'abocador, el Dipòsit controlat de la Vall d'en Joan és ja un abocador de residus municipals clausurat, en fase de restauració i manteniment postclausura.

Cal recordar que aquest abocador està situat dins el Parc Natural del Garraf, en una zona càrstica altament permeable. És doncs un clar exemple d'on no s'hauria d'haver construït mai un abocador.

Des dels seus inicis foren moltes les veus que s'aixecaren per alertar dels perills de fer l'abocador al massís del Garraf, tal com relata el llibre "Olor de podrit. El despropòsit del Garraf", de Pau Pérez de Pedro, que us recomanem. Com sol passar sovint, aquelles veus no foren escoltades i en canvi, un cop fet l'abocador, es van anar produint nombrosos episodis de contaminació dels avencs i de les aigües freàtiques del massís. L'acumulació de gasos va donar lloc fins i tot a la mort d'un espeleòleg a l'avenc de Terradelles, per una explosió de metà. I la bassa de tractament de lixiviats no va entrar en funcionament fins l'any 1999, 25 anys després d'haver-se construït l'abocador.

Des de l'APMA volem realitzar un seguiment de com evoluciona l'abocador del Garraf en aquesta fase del seu cicle de vida. Entre d'altres qüestions, volem saber quina solució es pretén donar als greus problemes de contaminació que aquest abocador ha generat a les aigües freàtiques i a alguns avencs del massís. Des de La Veu del Mussol us anirem informant del que puguem anar recollint.

Una mica d'història

Durant els seus 33 anys de vida (1974-2006), l'abocador del Garraf de 67 ha i situat als termes de Begues i Gavà, ha acumulat 26'6 milions de tones de residus que, en alguns llocs, han arribat a tenir gairebé 100 m d'alçada. Es calcula que els darrers anys rebia unes 400.000 t/any.

L'any 2006, segons els seus gestors, (o el 2007, segons altres fonts) l'abocador va deixar de rebre residus. Es tancava així un període iniciat l'any 1974, quan va començar a rebre les deixalles urbanes de Barcelona i de bona part de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i de ciutats i pobles de la corona metropolitana.

De fet, l'abocador s'havia d'haver clausurat l'any 1999, però el retard en la construcció de les noves instal·lacions de tractament de residus planificades al Programa metropolità de gestió de residus municipals 1997-2006 (PMGRM) va provocar l'allargament de la seva vida útil uns 7 anys més.

El Programa metropolità de gestió de residus 1997-2006 preveia la construcció de 4 ecoparcs, que haurien de tractar els diferents tipus de deixalles urbanes de l'Àrea Metropolitana. Actualment és l'Ecoparc 4 dels Hostaletes de Pierola ubicat al paratge de Can Mata, qui agafa majoritàriament el relleu de l'abocador del Garraf, i està rebent la major part dels residus de l'Àrea metropolitana i de l'Anoia i del Baix Llobregat que van a disposició final, un cop realitzats el triatge i la valorització prèvia als diferents ecoparcs.

Els altres tres ecoparcs en funcionament són l'Ecoparc 1 de la Zona Franca de Barcelona (obert l'any 2002, amb capacitat per tractar 300.000 t/any de residus), l'Ecoparc 2 de Montcada i Reixac (inaugurat l'any 2005, amb capacitat per tractar 240.000 t/any, que va donar lloc, com a compensació, a la clausura de la incineradora de residus de Montcada), i l'Ecoparc 3 de Sant Adrià del Besòs (amb capacitat per tractar 260.000 t/any en servei des de l'any 2005, i que disposa d'una incineradora ja existent amb anterioritat). Altres abocadors que reben o han rebut fins fa poc residus procedents dels ecoparcs són els abocadors controlats de Badalona, Vacarisses i Cerdanyola del Vallès.

La restauració de l'abocador del Garraf

La gestió de la restauració depèn de l'Entitat del Medi Ambient (EMA) que manté en funcionament una planta de tractament dels lixiviats i una planta de producció de biogàs (que no va entrar en funcionament fins el 2003!). El pressupost global de les obres de restauració, finançades amb fons europeus, ha estat d'uns 15 milions d'euros.

El tret de sortida de la restauració es va iniciar l'any 2000, quan l'Entitat del Medi Ambient (EMA) va aprovar el projecte bàsic de restauració. Aquell mateix any es van clausurar 20 ha (zones 1 i 2 del terme de Gavà), que es van acabar de restaurar l'any 2003 (amb la construcció de terrasses esglaonades, imitant feixes agrícoles, on es van plantar espècies autòctones de baix consum d'aigua). La zona 3 (unes 17 ha, al terme de Begues) va deixar de rebre residus a primers del 2002, mentre que la zona 4 i última (de 30 ha, situada a Begues) va deixar de rebre residus a finals de 2006. La restauració de les zones 3 i 4 es va iniciar conjuntament, a partir del 2007.

La planta de biogàs es preveu que aprofitarà uns 550 milions de metres cúbics de metà (60 milions de m³ per any), el que equival a una producció d'uns 1.100 milions de kWh (uns 50 GWh/any, l'equivalent a la meitat de la il·luminació viària de la ciutat de Barcelona). La planta està previst que segueixi funcionant fins a 15 anys després de la clausura. Més enllà, depenent de la producció i la qualitat del biogàs, aquest es continuarà aprofitant per a la producció elèctrica o bé es cremarà a la torxa.

Podeu trobar més informació a:

Pérez de Pedro, P. *Olor de podrit, 1972-2006: el despropòsit del Garraf: l'abocador d'escombraries de Begues-Gavà*. 2008. Autoedició.

http://territori.scot.cat/cat/notices/2009/10/abocador_d_el_garraf_2006_919.php

http://www.amb.cat/web/emma/residus/instalacions_equipaments/Diposits_controlats/DipositVallJoan

http://www.amb.cat/web/emma/residus/instalacions_equipaments/Diposits_controlats/DipositVallJoan/dades_tecniques

Plegar-nos de braços a la Platja Llarga?

Una daurada grossa *Pluvialis apricaria*, de visita a la Platja Llarga de VNG el 22 de gener d'enguany.

És conegut de tothom, que hagi estat al corrent de la feina per la preservació de la Platja Llarga, que la nostra agrupació, al marge de que siguem l'única entitat voluntàriament dedicada en exclusiva al medi ambient a la ciutat, ha estat des de l'inici de l'intent de preservació treballant-hi. Vam aixecar la llebre el 1997 i l'hem seguida fins el dia d'avui com hem pogut, formant part de tots els estadis d'organització que han sorgit. Hem compartit amb tothom que s'ho ha proposat, aquest fenomen d'intent de transformació d'un espai urbanitzable arran de mar en un de natural protegit. I algú podria pensar que fins quan?

Doncs bé, després de tot el procés viscut durant aquests 14 anys podem confessar que no estem en un moment de màxima eufòria ni de treball intens pel que fa als projectes sobre la recuperació de la Platja Llarga, el camí ha estat desgastador, però sentim que hem de dir a qui ho vulgui saber, que vista la dificultat existent de fer un treball conscient i continuat, perquè no tenim més remei que compartir-ho amb els dirigents

polítics de la ciutat, i això no ha estat mai del tot possible. I per molt que la total consciència i la continuïtat sigui el que requereix la recuperació d'un espai natural, reconeixem el que hi ha i ens posem a l'espera, parauleta que deu venir d'esperança.

La nostra feina, per ara, no pot ser activa en la recuperació. S'ha de limitar a observar, a prendre'n bona nota i a publicar, si cal, el que observem. I això és el que a banda de no haver-ho deixat mai de fer, continuem i continuarem fent, disposats a compartir-ho amb qui vulgui. De moment estem preparant el seguiment de flora d'aquesta primavera que seguirem a la tardor.

Agrupació per a la recuperació del Medi Ambient (APMA)

L'opinió de l'APMA sobre la moció presentada al Ple de 31-1-11 en referència a la Platja Llarga

L'Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient (APMA), seguint el mecanisme que l'actual Reglament Orgànic Municipal (ROM) ofereix a les entitats, vàrem presentar a l'alcalde de Vilanova i la Geltrú una proposta de moció, el mes de desembre, per tal que la fes arribar a la Junta de Portaveus dels diferents grups polítics.

La nostra proposta de moció va ser finalment presentada al Ple del dilluns dia 31 de gener de 2011, després de ser assumida únicament pel grup polític de la CUP (que va ser per tant qui va fer possible que la proposta entrés al Ple). Moments abans de començar el PSC va presentar unes modificacions, amb variacions punt per punt al representant de la CUP, que són les que finalment es van votar i aprovar. Davant dels fets i també de les manifestacions expressades al Ple municipal per diferents representants polítics, als quals l'APMA no va poder rebatre, perquè el ROM ho impedeix, volem emetre aquest comunicat per explicar com valorem la moció modificada i finalment aprovada.

Comentaris a la moció aprovada

Punt primer:

Segons consta al conveni signat entre l'Ajuntament i Barcelona Regional l'any 2007, aquesta empresa havia de realitzar, amb un cost de 139.200 euros, un Estudi Ambiental de la Platja Llarga i un Pla Especial de Restauració i Protecció com a zona humida i sorral costaner del Sector Platja Llarga de Vilanova i la Geltrú. Considerem per tant que cal fer públic aquest Pla Especial, independentment dels condicionants dels convenis subscrit entre Subirats Berenguer SA, l'INCASOL i l'Ajuntament, i que el document que es presenti públicament no pot ser un simple document de treball, sinó una Proposta de Pla Especial ben elaborada, tenint en compte el cost dels treballs realitzats per Barcelona Regional.

Si bé el conveni signat entre l'Ajuntament i Subirats Berenguer diu que "fins que no es formalitzin la totalitat de les permutes de les parcel·les R1, R2, R3 i R4 per

part de SB IMMOBILIÀRIA i de l'INCASOL, l'AJUNTAMENT no modificarà, en cap cas, la qualificació urbanística de Platja Llarga, ni iniciarà cap revisió o modificació, ni alterarà ni suspènndrà, de cap manera, la situació urbanística del sector Platja Llarga, vigent en aquest moment", considerem que l'Ajuntament sí que pot fer pública la proposta de Pla Especial i iniciar processos de participació pública previs a l'aprovació inicial del Pla, per tal d'avançar amb passos decidits cap a la seva aprovació, tan aviat com sigui legalment possible.

Punt segon:

L'APMA considera que, si no es pot aprovar un nou Pla Especial pels condicionants derivats dels convenis, segueix vigent el Pla Especial de Restauració i protecció com a Zona Humida i Sorral Costaner del Sector de Platja Llarga, aprovat per la Comissió Territorial d'Urbanisme de 19 de maig de 2004, tal com diuen els mateixos convenis. Considerem, per tant que es podria i s'hauria d'haver actuat de forma decidida des de fa temps per restaurar l'espai, si més no en els grans àmbits situats fora de les parcel·les R1, R2, R3 i R4.

Volem recordar que existia també un conveni signat entre l'Ajuntament i el Departament de Medi Ambient, al qual no es fa referència en la moció final, amb un pressupost assignat a actuacions de restauració, que no es van arribar a dur a terme. Creiem que fora bo que l'Ajuntament informés també, en bé de la transparència i el respecte als convenis signats, sobre què deia aquell conveni, i si s'hi va donar compliment o no.

Punts tercer i quart.

Reconeixem que l'Ajuntament ha demanat al Consorci dels Colls i Miralpeix i a la Generalitat col·laboració tècnica i partides per intentar garantir la conservació de l'espai, i l'animem a continuar fent-ho, tal com diu el punt tercer aprovat al Ple. També reconeixem que s'han destinat ja recursos materials i humans a tasques de vigilància, sensibilització i restauració, tot i que els

considerem insuficients i no entenem la necessitat d'afegir l'expressió de "fer-ho sense afectar negativament en l'esperit dels convenis signats". Ens sembla una afirmació poc clara i innecessària, que pot esdevenir més aviat una excusa per no actuar.

Punt cinquè:

Estem totalment en desacord en la modificació introduïda al Ple en la nostra proposta pel que fa a aquest punt. La delimitació definitiva del domini públic marítime-terrestre només està subjecta a la legislació vigent, i en cap cas pot quedar supeditada a cap conveni, siguin quins siguin els signants.

Punt sisè:

No estem d'acord en que s'ometi la part occidental de l'Ortoll del redactat final d'aquest punt, que fa referència a la necessitat que la línia orbital ferroviària no malmeti els espais de la Platja Llarga, la Millera, el mas de l'Esquerrer i la part occidental de l'Ortoll. Aquesta petita part de l'Ortoll ens sembla totalment necessària per a garantir la integritat del conjunt de l'espai i la seva connectivitat amb els sectors adjacents.

Punts setè i vuitè:

El planejament actual més recent, és a dir, el Pla Territorial Metropolità aprovat definitivament l'any 2010, assenyala ja els sectors de la Millera, el Mas de l'Esquerrer, la part occidental de l'Ortoll i una part de l'espai de Torrent de Santa Maria com a espais de protecció especial pel seu interès natural i agrari, i qualifica aquestes mateixes zones com a connectors biològics amenaçats. Per això considerem que no té sentit dir que s'estudiaran les implicacions de fer un canvi urbanístic en aquest sentit, ja que ja ho determina el planejament d'àmbit superior aprovat, al qual cal donar compliment.

El que sí que es pot estudiar són els límits concrets de l'espai a protegir com a espai del Pla d'Espais d'Interès Natural, i a més la seva protecció s'hauria de sol·licitar quan abans millor als organismes competents.

Considerem per tant que el nou redactat, que uneix els nostres punts setè i vuitè en un de sol, i diu que s'estudiarà si es declaren aquestes zones com a

zones de valor agrícola, o com a zones protegides, és un estrany intent de mostrar aquestes dues possibilitats com a excloents, quan de fet una ja és vigent, i l'altra s'hauria d'impulsar sense més dilacions.

Valoració global

Considerem que s'ha volgut afegir a tots els punts de la nostra moció una suposada necessitat de supeditar qualsevol actuació als convenis signats amb Subirats Berenguer SA i l'INCASOL. Aquest afegit reiterat, que permet posposar sine die qualsevol actuació sota aquest pretext, no té raó de ser o frega fins i tot la il·legalitat, com en el punt cinc, on es diu que se sotmetrà la petició de la delimitació definitiva del domini públic marítime-terrestre a aquests convenis.

A més, els convenis signats fan referència única i exclusivament a l'àmbit de la Platja Llarga, i per tant no poden condicionar les propostes efectuades en els àmbits de la Millera, el Mas de l'Esquerrer, la part occidental de l'Ortoll i una part del torrent de Santa Maria, com es vol fer creure.

D'altra banda, en la moció final es diu que no es pot iniciar la tramitació d'un nou Pla Especial, pels condicionants derivats dels convenis, però s'amaga l'existència d'un Pla Especial de Restauració i protecció com a Zona Humida i Sorral Costaner del Sector de Platja Llarga, vigent, aprovat per la Comissió Territorial d'Urbanisme de 19 de maig de 2004, al qual es podria estar donant compliment des de fa anys, si més no en els aspectes que més afavorissin la recuperació de l'espai, fora de l'àmbit estricte de les 4 parcel·les R1, R2, R3 i R4.

Volem remarcar molt especialment que segueix donant-se escassa o nul·la informació a la població sobre l'evolució que han anat seguint els convenis signats entre l'Ajuntament i Berenguer Subirats, SA, l'INCASOL i el Departament de Medi Ambient, i que aquests convenis es volen utilitzar com a pretext per justificar la situació de paràlisi actual, que s'allarga des de l'any 2006. També que l'any 2010 ni el 2011 no hi ha hagut partida pressupostària per a la Platja llarga. La intervenció al salicornar del novembre 2010 es va fer amb els 30.000 € d'una subvenció de la Generalitat.

Aquesta paràlisi és especialment greu ja que, com ve denunciant l'APMA des de fa temps, s'està produint

El mar com a font de vida i ahora embornal de brutícia

Els oceans cobreixen el 71% aproximadament de la superfície terrestre i tenen una funció primordial en el correcte funcionament d'aquest planeta. La seva funció no és merament estètica, com podrien pensar aquells que només s'acosten a ells per tal de gaudir del paisatge o d'un bon bany a l'estiu. Més aviat constitueixen una de les nostres fonts principals d'aliments, són els reguladors del clima a escala global, en el seu si tenen lloc importants processos biogeoquímics i entre d'altres funcions, acullen alguns dels ecosistemes més extrems i interessants del nostre planeta, així com gran part de la biodiversitat de la Terra.

La gran desgràcia dels ecosistemes marins, no obstant, és la seva innaccessibilitat. Degut a que aquests constitueixen un medi hostil per als éssers humans, a on no podem accedir si no és amb aire comprimit (i tot així, només podríem accedir als primers centenars de metres), no som conscients de les pressions a que estan sotmesos. Algunes d'aquestes múltiples pressions serien l'escalfament global, l'exhauriment dels grans "stocks" de peixos, la construcció desmesurada del litoral amb la constant aparició d'estructures artificials, els abocaments incontrolats de residus, etc.

I és en aquest darrer impacte en el que ens centrarem en aquest article. Els abocaments incontrolats de residus i deixalles estan força limitats als ecosistemes terrestres. Aquests creen un impacte

visual negatiu que no agrada a la majoria de ciutadans, i s'inverteixen força esforços per al seu control. No obstant, i com ja hem comentat anteriorment, a l'interior del mar no podem accedir amb tanta facilitat. Aquest fet ens pot crear la sensació totalment errònia de que "el mar s'ho empassa tot". Per desgràcia són massa encara les persones que van a passar el dia a prop del mar i en marxar, deixen el testimoni de la seva presència en forma de bossa de plàstic plena de llaunes i altres residus. A més, en dies de tempesta, la pluja també pot arrossegat deixalles i acabar dipositant-les al fons del mar.

Tots aquests residus que acaben al fons del mar poden tenir diferents impactes, però tots ells, tenen efectes negatius i contribueixen a la degeneració d'aquest ecosistema tan vital per al benestar de tots. Les bosses de plàstic, per exemple, triguen en descompondre's entre 20 i 100 anys, i poden causar la mort de tortugues en confondre-les aquestes amb un dels components principals de la seva dieta, les meduses. Les anelles de plàstic que uneixen les llaunes, també acaben amb facilitat al mar, causant l'ofegament i la mort de molts animals marins, a mesura que van creixent. D'altres residus comuns, com les llaunes d'alumini o les piles, van alliberant metalls al medi de manera gradual, causant també la pol·lució de les seves aigües o inclús la mort en cas d'ingesta per part d'algun animal.

És molt important, per tant, que tots ens conscienciem de la rellevància dels ecosistemes marins i que fem tot el que estigui a les nostres mans per tal de millorar-ne la seva salut. Això passaria primer de tot per no deixar mai cap deixalla a la natura, ja sigui a la platja com a qualsevol altre indret. L'esforç de recollir la nostra brossa i endur-nos-la és ínfim i és el mínim que hauríem de fer si volem continuar gaudint dels espais naturals en bones condicions. Si a més tots contribuïm a recollir un sol dels residus que ja estava a la platja quan nosaltres hem arribat, el resultat global serà molt més positiu per a tots. També és molt important la tasca de conscienciació que puguem realitzar entre amics, coneguts o simplement "veïns de tovallola", i molt més rellevant encara és l'educació que donem als més petits en aquest sentit.

En aquesta línia, i amb afany no només de recollir deixalles sinó també de conscienciar a tothom que no ho estigui encara, l'APMA, juntament amb el CIB (Club d'Immersió de Biologia) i amb la col·laboració de "l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú" i el "Consorti dels Colls i Miralpeix, Costa del Garraf", organitzarà enguany, dins del marc de la Setmana del Mar, la "I Jornada de Neteja de Platja, fons marí i conscienciació ciutadana a Vilanova i la Geltrú". Aquesta jornada es portarà a terme el diumenge 19 de juny de les 11h a les 13h, a la Platja del Far, i consistirà en dues activitats paral·leles: una neteja en superfície per la zona litoral dels Colls i Miralpeix, i una neteja submarina de la zona oriental de la Platja del Far (al llarg de l'exterior de l'espigó del port).

L'objectiu principal, com ja hem comentat anteriorment, consistirà en retirar tots els residus possibles tant del fons del mar com de les cales i rocallals adjacents, i alhora conscienciar a la ciutadania sobre la problemàtica de la contaminació i l'acumulació de residus als ecosistemes més vulnerables. Per concloure la jornada, s'oferirà un petit refrigeri a tots els participants. Us animem a tots a participar en aquesta jornada que esperem sigui entretinguda i profitosa i que alhora pugui crear precedent per tal de poder continuar organitzant jornades d'aquest tipus, fins al dia que no siguin necessàries, és clar!

Mari Carmen Pineda

Economia solidària: una pràctica de transformació social

La pobresa i l'exclusió, com la crisi, no s'expliquen per una conjuntura cíclica. Estem en crisi sistèmica que solament es començarà a resoldre (*Luis Razeto*), quan s'avanci simultàniament en la construcció de:

- Una gran reforma intel·lectual i moral que fonamenti un nou estil de vida, una nova economia i una nova cultura orientades cap a la construcció d'una civilització més justa i solidària.
- D'un nou sistema monetari i financer que no requereixi d'un elevat creixement de la producció i el consum per a sostenir-se i que el diner deixi de ser mercaderia en sí mateix.
- D'una nova matriu energètica, ambientalment sostenible.
- D'un nou ordre institucional, jurídic i polític que doni estabilitat i garanteixi la permanència de les tres condicions anteriors.

Mentre, l'economia social i solidària, desplega pràctiques que replantegen els objectius de l'economia tot experimentant noves formes d'entendre l'empresa i l'economia que esdevenen pal·liatives i preventives respecte a la pobresa i el risc d'exclusió. Unes pràctiques que entenem, des de la Xarxa d'economia solidària, que van més enllà de concepcions que volen reduir l'economia solidària a una subeconomia pal·liativa o solament a ser un aliat de l'Estat per a corregir les desigualtats ocasionades pel sistema i que tenen un caràcter estructuralment transformador.

Independentment de les fórmules jurídiques (cooperatives, societats laborals, associacions, fundacions, mutualitats, xarxes d'intercanvi...) convé destacar algunes característiques de l'economia social i solidària, per a remarcar-ne el seu caràcter transformador (*Julio Alguacil -Taller Permanente de Economía Popular y Solidária-*. *Xarxa d'economia solidària -Papers de sostenibilitat Ecoconcern-*):

Gestió democràtica i participativa

Més enllà del model organitzatiu jeràrquic on unes quantes persones o classes dirigents controlen, gestionen i decideixen sobre els recursos, el patrimoni, la informació i el futur de la majoria, l'economia social i solidària suposa una concepció democràtica de les relacions productives.

El subjecte -autogestionari- participa i s'integra en els processos de treball alliberant-se d'aquesta manera de la seva dependència respecte al capital tot creant i potenciant el factor cooperació (*Luis Razeto*) com a element bàsic per a la viabilitat del projecte cooperatiu.

Orientació a les necessitats humanes

Està al servei de les persones. Mira de recuperar la funció originària de l'economia posant-la al servei de les persones per tal de gestionar els recursos equitativament i explotar-los de manera sostenible.

Busca un model de producció que converteixi el treball en un espai de satisfacció de les necessitats humanes. Aposta per un model de desenvolupament endogen, descentralitzat on hi poden cabre les activitats econòmiques no monetaritzades.

És una alternativa de treball per a qui la practica, implica una forma de vida que persegueix el desenvolupament de l'ésser humà.

Tendeix a suprimir el caràcter alienant del treball al no reduir treball a salari i salari a consum. Pot establir, a més, forts vincles amb altres actors socials.

Compromís amb la comunitat

Les organitzacions de l'economia social i solidària contribueixen a la millora de la societat, donant suport a causes socials, finançant iniciatives de solidaritat amb els països empobrits, col·laborant amb moviments socials transformadors. Es sustenta sobre uns principis i indicadors diferents als que predominen en el model capitalista, un codi ètic que es pot resumir en el decàleg següent:

1 Autoajuda i ajuda mútua, 2 Autoresponsabilitat i responsabilitat social, 3 Democràcia, 4 Igualtat, 5 Honestat, 6 Solidaritat, 7 Transparència, 8 Equitat econòmica, 9 Justícia social, 10 Respects al medi ambient

Pràctiques transformadores

Supera l'oposició clàssica entre reforma (que no afecta les qüestions de fons) i revolució (amb el lamentable efecte neutralitzador del tot o res que sovint tendeix a perpetuar l'"statu quo"). Superar aquesta oposició significa promoure la idea de reformes radicals (*Philippe Merlant*), de reformes no reformistes (*André Gorz*) a més d'insistir en la importància dels processos reversius (*TR Villasante*).

Com reconèixer les reformes radicals?.

Incorporen quatre criteris susceptibles de contribuir a la radicalitat de les mesures adoptades:

Pensar segons una lògica sistèmica.

Som a un món cada cop més complex, una reforma que es refereixi solament a un aspecte de les coses

provoca, inevitablement, efectes perversos. Sigui quin sigui el punt d'arrencada inicial, convé pensar amb les interaccions potencials amb els camps propers.

Fer retrocedir el domini de la mercantilització.

Si l'apropiació per part del mercat de tots els aspectes de la vida humana és una de les principals amenaces, qualsevol reforma que tendeixi a disminuir aquest domini va ben encaminada.

S'han de fonamentar en processos positius.

Reformar significa amenaçar allò existent. Reformar radicalment consisteix a crear un procés que permeti, a partir d'una conquesta parcial, preparar l'etapa següent. La qualitat del procés importa tant com la pròpia reforma. Tot allò que suposi autoorganització popular posa en qüestió les fonts del poder instituït.

Han de prioritzar el factor humà tot provocant transformacions a partir del propi comportament de les persones implicades. Els processos reversius són més una pràctica de fer que una declaració de principis. La coherència dels processos reversius es basa en mostrar les incoherències dels poders hegemònics tot construint estratègies que en cada moment puguin respondre de forma creativa per a fer avançar la situació des del punt de vista de les persones implicades en el procés.

Les experiències d'economia social i solidària, pel que fa als àmbits d'activitat, es dediquen al comerç just, serveis ambientals, elaboració de productes agroecològics, diner ètic i solidari, mitjans de comunicació, serveis a persones, serveis a empreses, indústria i construcció:

(www.xarxaecosol.org)

www.economiasolidaria.org

www.cooperativestrellball.coop)

L'economia social i solidària afavoreix la construcció de democràcia econòmica com a procés d'autoorganització, d'autodeterminació social i la considerem com a part d'un moviment més ampli de radicalització democràtica que inclou la democràcia participativa, la democràcia ambiental i el dret a decidir. Desplega una estratègia de reapropiació de l'espai públic tot reivindicant i construint un sector públic popular diferent del sector públic estatal i del sector privat mercantil.

És present a totes les fases del cicle econòmic (producció, distribució, consum i crèdit) i, progressivament, des de la intercooperació entre les empreses,

les entitats, els seus membres i la part de la societat preocupada pel consum responsable, basteix mercat social. Mercat social, entès (*Jordi Garcia*) com una xarxa on els nodes són les empreses i entitats d'economia social i solidària i els consumidors i estalviadors responsables (persones, entitats, empreses i institucions) i on els fluxos són els intercanvis regulars de béns i serveis a un territori determinat, produïts amb criteris democràtics, igualitaris, ecològics i solidaris que permeten cobrir una part significativa de les necessitats dels nodes.

El caràcter estructuralment transformador de l'economia social i solidària i la seva aportació, també pal·liativa i preventiva, suposa (*José Luis Coraggio*) afirmar que una altra societat és possible, superant el paradigma neoliberal que justifica la brutal desigualtat social i proposa, únicament, com a pal·liatiu l'assistència compensatòria. Ja no es pot donar una resposta a les emergències que no estigui emmarcada en una estratègia de transformació social a mig i llarg termini. Una estratègia que s'ha d'acompanyar, necessàriament, per una integració de les polítiques socials (que consideren la producció i el consum com una qüestió de l'economia i la carència com una qüestió social) i de les polítiques econòmiques, tot construint polítiques socioeconòmiques.

**Jordi Via, Arç cooperativa.
Xarxa d'economia solidària**

taifa
07

Informes de economia crítica Mayo 2010

LA CRISIS EN EL ESTADO ESPAÑOL:
EL RESCATE DE
LOS PODEROSOS

Un parell de nosaltres vam tenir la sort d'assistir a la presentació de la darrera creació d'OBRINT PAS produïda per PROPAGANDA PEL FET, una cooperativa discogràfica catalana. David Fernández de La Directa i Vicent Partal de Vilaweb, van fer-nos una glosa dels continguts del llibre en el que han fet aportacions extraordinàries, a més d'ells dos, Eduardo Galeano, Pascual Serrano, Feliu Ventura, Isabel Clara Simó, Miquel Gironès, Cesc Freixas, Angela Jackson, David Segarra, August Gil Matamala, Raul Zelik, Santiago Alba Rico, Laia Altarriba, Pau Alabajos, Gemma Pasqual i Escrivà, Marc Granell, Xavi Sarrià, Manuel Baixauli i Elvira Cambrils.

Es tracta d'un llibre-disc magnífic, ple de música arrossegadora i de lletres que ens parlen molt de la vida i un xic de la mort, però sobretot del coratge que ens cal per avançar, per viure, per tenir la força

necessària per aguantar el que vingui. Un llibre-disc vital que hauria, segons nosaltres, de ser a cada casa.

Breus

Una ampliació respectuosa de la C-51 a Vilardida

La plataforma Salvem el Gaià, proposa un traçat alternatiu de l'ampliació de la carretera C-51 al seu pas per Vilardida que generi l'ínfim impacte possible, i que tracti aquest singular i preuat paisatge de la vall del riu Gaià amb el respecte i la dignitat mil·lenària que es mereix.

El sentit comú indica que només caldria aprofitar el traçat del pont actual a sobre del riu Gaià, i per tant desplaçar la carretera existent un xic cap al sud, i vèncer el desnivell fins a aplegar-se amb l'alineació de la carretera que ve de Rodonyà. No cal, doncs, ni plantejar-se l'opció de construir un nou pont per la part nord de Vilardida, ja que hi hauria quatre ponts només en una distància de dos quilòmetres i mig, ni fer-ne un altre per la zona del torrent de les Pinatelles, ja que suposaria construir un elevat terraplè a tocar del nucli de Vilardida, escapçant el preciós paisatge de la vall del riu Gaià, i generant un impacte visual d'irreversibles magnituds, ni encerclar el nucli de Vilardida entre dues carreteres, l'existent i una de nova, com si es tractés d'una rotonda gegant d'una autovia. Salvem el Gaià fa una crida a la preservació i ordenació del paisatge en aquest indret, amenaçat per un possible traçat de gran impacte visual com a conseqüència de les obres d'ampliació de la carretera C-51 de Valls al Vendrell.

LLUÍS ESTAMARIU,
Salvem el Gaià. Tarragona

Formació de noves dunes a la Platja Llarga

Al seguiment de flora dunar del passat 14-5 vam constatar que l'estat de la vegetació és saludable i segueix amb la varietat d'espècies detectades els anys anteriors. La dificultat més gran la presenta un passadís artificial que la gent s'obstina en mantenir a la part superior de la zona dunar, just arran de la tanca metàlica posada per l'empresa promotora, i que perjudica seriament el desenvolupament natural. La novetat a destacar són algunes noves formacions de dunes a diferents punts de la platja. En destaquem la de la foto que sembla que inicia la seva consolidació. Esperem que resisteixi la temporada de bany.

APMA

Durant el mes de juny, “any internacional dels boscos” **Exposició de Pintura**

A Càrrec del Col·lectiu Blauet, sobre els boscos. Especialment preparada per aquest esdeveniment internacional.

3 Juny 19,15h, **Presentació del Llibre Democràcia Econòmica**

Diferents autors amb experiència en l'economia social i Solidària ens presentaran un llibre coral que ens posa al dia sobre les expectatives d'una alternativa econòmica.

5 Juny, 8,15h, **Sortida els Muntanyans de Torredembarra.**

La Platja natural dels Muntanyans des de fa 25 anys recupera els espais naturals de dunes llacunes, amb l'esforç d'un nombrós grup de voluntàries i voluntaris. Visita comentada per David Gómez sobre sargantanes a la platja

11 Juny 19,15h, **Projecció "VIENEN POR EL ORO, VIENEN A POR TODO"**

Es tracta de la victòria d'un poble de la Patagònia argentina sobre una explotació minera.

19 juny **neteja marina a la Platja del Far**

Des de les 10 del matí a 12,30 a la Platja del Far a la zona rocosa costanera situada a llevant de la platja del Far.

Extracció de brutícia de la zona de bany de la platja, feina que faran submarinistes del CIB (Club d'Immersió Biologia de la UB), per ajudar a conscienciar-nos del que va a parar a la mar. Paral·lelament recollirem la brossa del roquer.

18 Setembre 9h, **Sortida al Castell de Penyafort**

24 Setembre 19h, **Projecció “Las tortugas también vuelan”**

7 Octubre 20h, **Xerrada, L'economia i el medi ambient** per Ignasi Puig.

15 Octubre 9h, **Sortida a la Riera de Jafra.**

12 Novembre 19,15h, **Projecció “the cove”**

Les presentacions, xerrades i projeccions es faran a l'Ateneu Vilanoví, plaça Llarga, 19

AGENDA

Calendari de reunions generals de l'APMA

Dies: 8-6, 6-7, 7-9, 5-10, 2-11, 14-12.

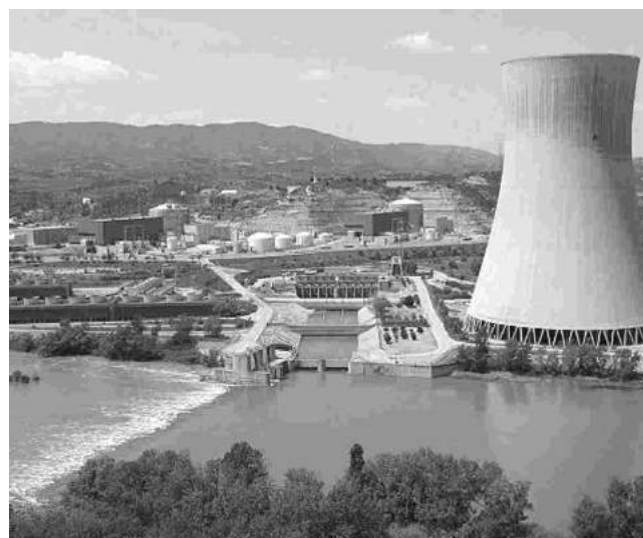
Hora: 2/4 de 8 del vespre.

Lloc: Ateneu Vilanoví, Plaça Llarga, 19, sala de reunions

El moniato

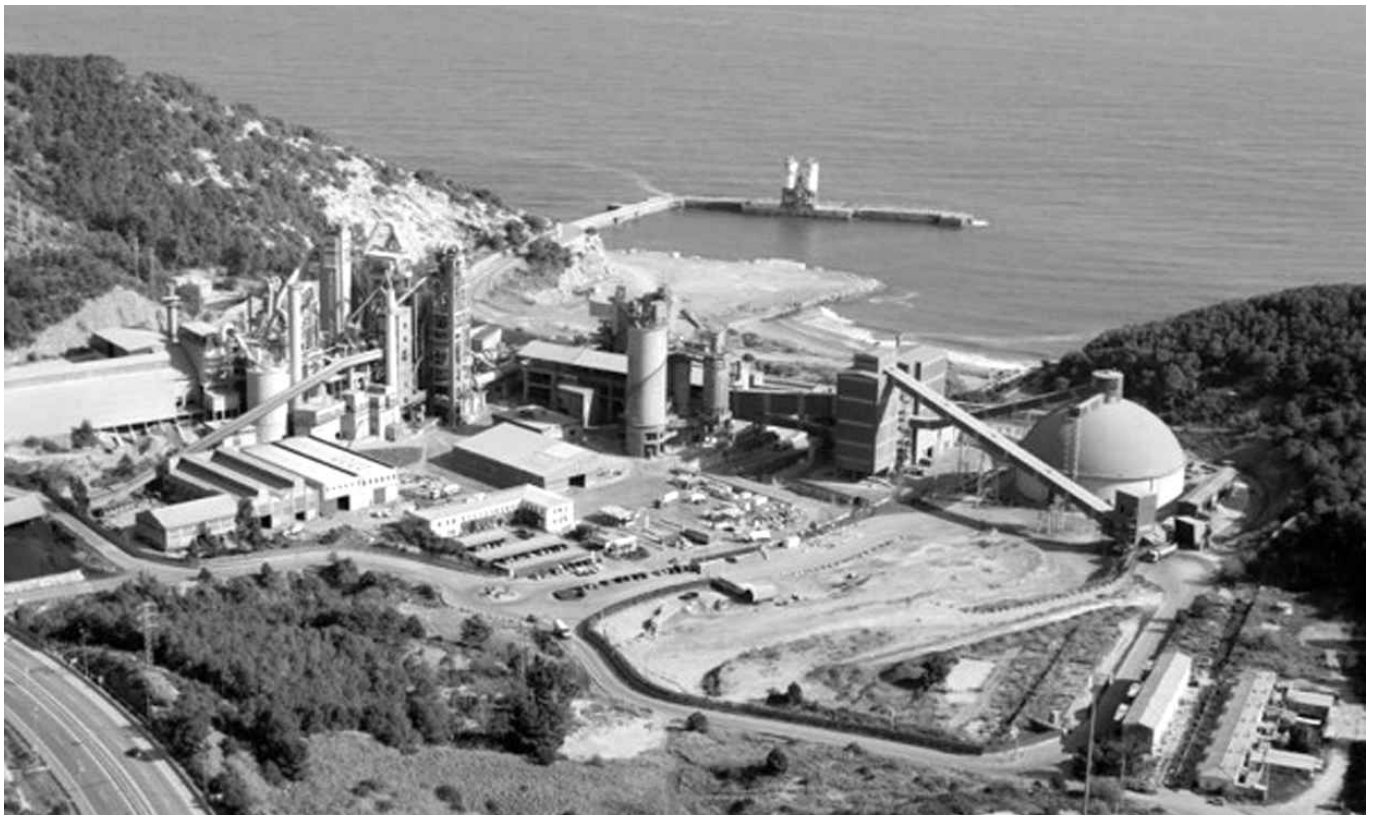
Atorguem el present moniato a l'exdirector de la central nuclear d'Ascó, **Rafael Gasca**, i a l'excap de vigilància radiològica del complex, **Francesc González**, per haver-se negat a declarar davant la jutgessa de Gandesa el passat 21 de març com a imputats pel cas de la fuga de partícules radioactives que es va produir a Ascó l'any 2007. Ni Gasca, ni González van voler respondre les preguntes del fiscal i la jutgessa en la primera jornada de declaracions de les diligències prèvies al jutjat de Gandesa per la fuga de partícules radioactives que va tenir lloc el mes de novembre de 2007 però que els responsables de la nuclear no van comunicar al Consell de Seguretat Nuclear (CSN) fins abril de 2008. Faltaria més, com si ells tinguessin alguna cosa a veure!

Les cimenteres cremen residus urbans

Les cimenteres de Vallcarca a Sitges i de Sta. Margarida i els Monjos, com bona part de les cimenteres catalanes, estan cremant des de fa temps Combustible Derivat de Residus (CDR), que no és altra cosa que la part que queda dels residus sòlids urbans, després de fer la separació en planta de la fracció "resta": una barreja de restes d'envasos, paper, adhesius, teles, etc., amb bona part de matèria orgànica.

Els CDR s'incineren en el forn d'aquestes cimenteres, situades al costat mateix de la població, i s'hi cremen també molts altres residus, com llots de depuradora, farines càrniques, llots industrials, etc. Com és conegut, la matèria no es destrueix, només es transforma, en aquest cas en fums molt tòxics i en cendres altament contaminades.

Aquesta pràctica, que permet un gran estalvi de costos a les cimenteres, comporta riscos molt greus per a la salut humana. Els filtres de les xemeneies, per nous que siguin, no poden retenir les partícules més petites ni els gasos, on es troben compostos com les dioxines i els furans, extremadament tòxics i cancerígens. A més, en els forns es produeixen condicions molt variables que donen lloc a centenars de compostos químics diferents, molts d'ells d'efectes totalment desconeguts.

(segueix a la pàgina 3)

Catalunya fa tard

Catalunya fa tard en la gestió dels espais que conformen la Xarxa Natura. La lentitud a posar en solfa els projectes relacionats en el medi natural de l'anterior govern de la Generalitat i la paràlisi o retrocés que mostra l'actual, en els aspectes de protecció del medi natural ha donat peu que el govern espanyol, a través del MARM (Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino), prengués el toro per les banyes i s'apropriés del dret de gestionar el medi natural del nostre país.

El Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí ha sotmès a informació pública un esborrany pel qual es declaren les Zones d'Espacial Protecció per a les Aus (ZEPA) a les zones marítimes de l'estat espanyol.

La Llei (estatal) del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat (2007) estableix que els espais del territori "nacional" i de les aigües marítimes sota sobirania o jurisdicció "nacional" més adequats seran declarades com a ZEPA. Per altra banda, la Llei de Protecció del Medi Marí atribueix a l'Administració General de l'Estat la declaració i gestió de les zones especials de conservació i les Zones d'Espacial Protecció per a les Aus al medi marí. Mentrestant, a Catalunya, tenim bloquejada una llei pròpia del patrimoni natural i un pla de gestió de l'espai PEIN de les Costes del Garraf. I ara, què?

Per acabar, una curiositat: La proposta del MARM a la costa vilanovina té una cosa bona, considera l'espai protegit tot l'espai marí des de la pròpia línia de costa, en canvi l'espai ZEPA de la xarxa natura 2000 no té en compte aquest aspecte. La part incomprensible i sospitosa és que la proposta del MARM exclou la costa de Cubelles de l'àrea ZEPA. ¿Serà perquè no cal protegir les oques de la desembocadura del Foix, o perquè puguin acabar de cimentar el seu litoral amb la construcció del port?

apmavng@gmail.com

Sumari

Portada: <i>Les cimenteres cremen residus urbans</i>	1
Editorial: <i>Catalunya fa tard</i>	2
Contaminació:	
<i>La incineració de residus a les cimenteres</i>	3
El nostre medi:	
<i>El Pla de Gestió Costes del Garraf</i>	4
<i>La necessitat de recuperar les dunes a les platges</i>	5
El Tema:	
APMA també demana el tancament de la Nuclear d'Ascó	6-7
Col·laboracions:	
<i>La fam i la planificació de la crisi alimentària</i>	8
<i>Cubelles, tot un món</i>	9
Recomanacions	
Wikipedra: les barraques de pedra seca a internet	10
Breus	11
Breus, Agenda, El Moniato	12

La Veu del Mussol 22, novembre 2011

Edita: Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient
Ateneu Vilanoví, Plaça Llarga, 19
Vilanova i la Geltrú
web: <http://www.arctia.net/apma>
c/e: apmavng@gmail.com

Equip de redacció: Xavier Roset, Hèctor Galvany,
Jaume Marsé,

Fotos: Redacció i autors dels articles

Tiratge: 300 exemplars

Impressió digital: Padisgraf

La redacció d'aquest butlletí no comparteix necessàriament l'opinió dels seus col·laboradors.

La incineració de residus a les cimiteres

A l'APMA treballem contra la incineració de residus a la cimitera de Vallcarca (Sitges), un fet greu que ha passat gairebé desapercebut per l'opacitat i manca de responsabilitat amb què han actuat les diferents administracions. També ens hem adherit a la plataforma que s'ha constituït al Penedès per lluitar contra la incineració de residus a la cimitera de Sta. Margarida i els Monjos, i ens estem coordinant amb les diverses entitats que s'oposen a la incineració de residus a les cimiteres catalanes i arreu de l'estat.

Així doncs, i per la porta del darrera, la Generalitat, amb el vistiplau dels ajuntaments implicats, ha transformat les cimiteres en incineradores encobertes, sense informar a la població.

En aquests moments estem contactant amb d'altres entitats de la comarca i recopilem informació sobre la situació administrativa de les autoritzacions, per veure com podem aturar aquesta pràctica inadmissible, que ens afecta de tant a prop. La informació que hem obtingut fins al moment és aquesta:

La cimitera de Vallcarca al municipi de Sitges, de l'empresa UNILAND, disposa d'autorització des del

20 d'octubre de 2009 per cremar 35.000 tones anuals de Combustible Derivat de Residus i altres residus com ara fangs secs de depuradora (50.000 t/any) i farines càrniques (40.000 t/any). Posteriorment se'ls ha permès tractar residus industrials com ara llots de paperera, llots de clarificació d'aigua i residus de materials ceràmics.

La cimitera de Santa Margarida i els Monjos, també d'UNILAND, disposa des del 3 de juny de 2010 d'autorització per cremar residus de la fracció resta de residus sòlids urbans (90.000 t/any) i fangs secs de depuradora (50.000 t/any), a més d'altres residus.

Des d'aquí demanem la col·laboració de tothom qui vulgui formar part de la comissió de treball per lluitar contra la incineració de residus a les cimiteres, i concretament a la cimitera de Vallcarca, situada a 3 km del nucli urbà de Sitges i a 8 Km del de Vilanova.

Altres fonts d'informació:

http://www.fundacioncema.org/Uploads/docs/ACT_Rec_Val.pdf

Comissió Incineració Cimiteres

Com si no en tinguéssim prou amb l'impacte de les pedreres, ara ens ve l'amenaça de la incineració de residus urbans a les cimiteres.

El Pla de Gestió Costes del Garraf

El procés d'elaboració d'un Pla de Gestió de l'espai PEIN Costes del Garraf engegat per l'anterior govern (tripartit) de la Generalitat ha estat interromput inexplicablement per l'actual govern de CIU. L'actual govern no han donat cap mena d'explicació a les persones i entitats que van respondre a la crida feta pels tècnics del Departament de Medi Ambient i que van col·laborar en la primera redacció del Pla.

APMA va participar amb moltes ganes i il·lusió en aquest projecte, que es va iniciar al mes d'octubre de 2010. Com nosaltres van participar institucions governamentals i altres entitats, com la Talaia i les confraries de pescadors, de forma molt positiva, totes elles van dedicar temps, treball, esforços i recursos.

La Llei de la biodiversitat i el patrimoni natural també ha quedat arraconada inexplicablement.

L'avantprojecte d'aquesta norma va estar a informació pública des del maig de 2010. Aquesta Llei ha de permetre, d'una banda, donar compliment a les obligacions emanades de la normativa estatal (Llei 42/2007, de la biodiversitat i el patrimoni natural), les directives comunitàries i els tractats i convenis internacionals i, de l'altra, que els poders públics disposin d'instruments que siguin eficaços i capaços d'adaptar-se a la nova situació, sempre amb la finalitat última de complir amb el nostre deure i compromís de participar en la conservació de la diversitat biològica i el patrimoni natural a escala global.

La decisió d'interrompre aquests projectes engegats de gestió dels espais naturals protegits respon, efectivament, a una política on el medi ambient passa a la cua de tots els objectius i és objecte de retallades escandaloses. Tot i que, si tenim en compte els recursos esmerçats en aquests projectes, el fet de interrompre'ls constitueix també una forma de malversació de fons públics.

L'APMA ens preguntem quin paper hi juga el Consorci dels Colls i Miralpeix - Costa del Garraf en aquest retrocés de la política ambiental. ¿Des d'aquesta institució s'ha fet alguna queixa al govern per la interrupció sense explicacions del procés de creació del Pla de Gestió de les Costes del Garraf? Temo que no ho sabrem mai, ja que el Consell Consultiu del Consorci continua sense constituir-se al cap de cinc anys d'haver-se creat el Consorci. Cinc anys sense complir-se el seu reglament, que podia garantir la participació ciutadana i podia donar acompliment al Conveni sobre l'accés a la informació, la participació ciutadana en la presa de decisions i l'accés a la justícia en matèria de medi ambient, fet a Aarhus (Dinamarca), el 25 de juny de 1998, ratificat per Espanya mitjançant instrument de 15 de desembre de 2004 i en vigor des del 29 de març de 2005.

Jaume Marsé Ferrer

La necessitat de recuperar les dunes a les platges

Recuperació dunar de la platja llarga de Vilanova i la Geltrú iniciada de forma natural els darrers anys.

S'arriba tard?

Les dunes litorals, en el seu sentit funcional, són la reserva de la sorra de les platges, configuren la seva continuació i constitueixen un dipòsit de materials enfront dels grans temporals marins. De fet són una assegurança de continuïtat de les platges. Les poques platges que encara conserven una bona formació dunar disposen d'un regulador ambiental que a més de garantir el correcte funcionament dels ecosistemes litorals, garanteixen els espais de bany dels municipis costaners.

Suprimir les dunes per recuperar territori edificable, o aprofitar la seva sorra en altres afers ha comportat durant les darreres dècades la destrucció d'un sistema que necessitem. El sector de població que utilitza les platges representa un percentatge molt important de la indústria turística, demandant dels espais de sorra per als banyistes. Així doncs, per assegurar un lloc sec per a les persones usuàries de les platges és essencial disposar de les reserves de sorra de les dunes.

La subtracció de sorra dels fons marins per reparar les platges que s'han quedat sense després d'una marinada, a més de ser caríssimes, no solucionen el problema i malmeten irreversiblement els ecosistemes bentònics. La neteja mecànica generalitzada a tota

la superfície de la platja no dona possibilitats al desenvolupament de les espècies vegetals i animals necessàries. Cal aplicar formes de neteja zonal que preservin els espais vitals per al desenvolupament dels ecosistemes.

Després de moltíssims anys de malmetre les dunes litorals, per fi, i segurament degut les amenaces del canvi climàtic, apareix un corrent favorable per recuperar les dunes perdudes. Iniciatives proposades per diferents grups ecologistes a distintes poblacions amb l'esforç dels ajuntaments que han entès que calen mesures correctores per conservar les seves platges: Vandellós, Torredembarra, Gavà, Castelló d'Empúries, per citar algunes poblacions que s'han ocupat en la recuperació dunar fent una aposta intel·ligent per la bona salut litoral, ens serveixen d'exemple.

Volem imaginar, com a agrupació per a la protecció del medi ambient, situada a la costa mediterrània entre mig de Barcelona i Tarragona que la nostra ciutat bé es podria afegir a la tímida però persistent llista de convençuts que ja estan recuperant les dunes. I per no arribar tard, recuperar les de la platja del Far, Ribes Roges i Adarró i garantir la continuïtat iniciada a la Platja llarga.

APMA també demana el tancament de la Nuclear d'Ascó

Unes 400 persones van ocupar el passat 18 de setembre la Plaça de Sant Jaume convocades per Tanquem Les Nuclears per demanar que el Govern espanyol no permetés la renovació automàtica de la llicència d'Ascó, i per demanar a la classe política de Catalunya que s'impliqués en aquesta demanda en defensa del medi ambient i la salut de la població.

La concentració responia a la crida contra l'allargament del permís de funcionament de la central nuclear d'Ascó per un període de 10 anys, és a dir, fins al més d'octubre de l'any 2021. L'acte ha estat part de la campanya de recollida d'adhesions a un manifest demanant que no s'allargui la llicència a Ascó al que ja han donat suport més de 450 entitats de base, entre les quals hi ha l'APMA. I que constatem que no ens han fet cap mena de cas

Ascó ha acumulat gairebé un centenar de problemes de funcionament en els darrers 4 anys. El 26 de novembre de 2007 va tenir una fuga massiva de radioactivitat que va contaminar l'entorn, arribant fins la costa. La direcció de la central i el Consell de Seguretat Nuclear (l'organisme que, teòricament, hauria de vetllar per protegir la població dels perills radioactius) van amagar la fuga radioactiva i la contaminació durant més de 4 mesos, fins que l'organització Greenpeace va rebre la denúncia dels propis treballadors d'Ascó i ho va dir públicament.

Ascó ha generat fins l'any 2009, a més del combustible gastat que guarda a les seves piscines, més de 22.000 bidons radioactius d'entre 180 i 1300 litres de capacitat. La incineració de bidons com aquests va ser el que va provocar l'accident nuclear de Marcoule, a França. Un accident ple d'interrogants que ha permès descobrir que els residus radioactius també s'incineren, i que una part de la seva radioactivitat es dispersa "legalment" per l'atmosfera.

La nuclear d'Ascó està construïda sobre un terreny inestable, el que augmenta el perill que representa.

Malgrat tot això, el passat 29 de juliol, el Consell de Seguretat Nuclear (CSN) va emetre un informe en el que s'establien un total de nou límits o condicions per a l'operació d'Ascó, però que regalava als seus propietaris un marge de temps superior a un any per aplicar-les; en el mateix informe també s'assenyalen 17 instruccions tècniques complementaries que s'han

d'aplicar, però que, curiosament, s'ajornaven per després d'haver obtingut l'autorització de funcionament. Aquesta situació seria inadmissible aplicada a la sanitat d'un restaurant o d'un bar, o al funcionament d'un vehicle, a la seguretat d'un edifici, però és norma per a la indústria nuclear. Va ser una situació d'aquest tipus la que va portar a l'accident nuclear de Vandellòs 1, al 1989, del que el passat 29 d'octubre es van complir 22 anys.

Ara fa vuit mesos que al Japó es van patir les conseqüències d'aquesta irracionalitat: els informes que advertien de que les centrals nuclears eren vulnerables davant un terratrèmol van ser guardats als calaixos, ja que el silenci és la condició del poder.

Les conseqüències d'això són ara evidents: una fuga radioactiva que, a hores d'avui, encara no se sap quan acabarà; desplaçaments massius de milers de persones, contaminació radioactiva a milers de quilòmetres, afectant l'aire, l'aigua i els aliments, incrementant en progressió futura les probabilitats de contraure tot tipus de malalties derivades de l'exposició indirecta a baixes dosis de radiació.

L'única finalitat de mantenir Ascó funcionant és el lucre. Un lucre que amaga que l'electricitat que produeix Ascó es pot substituir per la que generen altres tecnologies que ja funcionen, i que no són tan perilloses ni tan contaminants, tecnologies com centrals de cogeneració amb gas, hidràuliques, eòliques, solars o geotèrmiques.

Els concentrats i les persones i entitats que donen suport a la campanya han demanat a la classe política de Catalunya, tan reivindicativa en molts altres temes, que manifesti coherència davant un fet com aquest, que afecta a la salut i al medi ambient, ultrapassant fronteres polítiques i geogràfiques; també que el govern de l'Estat que no segueixi les ordres de les companyies elèctriques, i no autoritzi la pròrroga del funcionament d'Ascó.

Els concentrats i les persones i entitats que donen suport a la campanya exigeixen que les persones elegides democràticament compleixin la seva funció, que és vetllar per la vida i la salut de tothom, i no seguir les instruccions dels empresaris i beneficiats per l'energia nuclear.

Per desgràcia, l'Associació Nuclear Ascó-Vandellòs II ha rebut ja l'ordre del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç renovant l'Autorització d'Explotació de les centrals nuclears d'Ascó 1 i 2 per un període de deu anys més.

El Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç ha considerat en la seva decisió l'informe favorable emès pel Consell de Seguretat Nuclear basat en el manteniment del nivell adequat de seguretat per continuar la seva operació i la comprovació del correcte funcionament de la central.

Què significa l'allargament de la vida de les nuclears que tenim a Catalunya?

Simplement significa que es vol permetre que les empreses propietàries de les nuclears catalanes puguin continuar embutxacant-se uns beneficis 'caiguts del cel' de més d'un milió i mig d'euros, diaris! O, dit d'una altra manera, l'abocament de 200.000 Becquerels (Bq) de radioactivitat (1 Bq equival a 1 desintegració per segon) a l'aire i a l'aigua per cada Euro de benefici, cada dia, fins a la fi de l'any 2030, quan hauran abocat, pel cap baix, 3.500 bilions de Becquerels de radioactivitat a l'aire i a l'aigua i hauran produït 1.300 t de residus radioactius, que s'hauran de vetllar durant milers d'anys. I qui pagarà tot això? La ciutadania actual i futura, amb la seva salut i la seva butxaca.

Els propietaris de les nuclears, mentrestant, s'hauran omplert les butxaques amb els diners generats per la venda d'una energia elèctrica bruta i a uns preus establerts per un mercat les condicions del qual afavoreixen descaradament les tecnologies de generació fòssils i nuclears i per un govern (què és qui regula les condicions del mercat) que està al servei dels oligopolis elèctrics i no pas al servei de la ciutadania.

APMA pel tancament de les nuclears

La fam i la planificació de la crisi alimentària

Tots sabem que Àfrica és un dels continents on més escassetat de recursos hi ha, bàsicament la vida sobretot al sud del continent es basa en l'agricultura i la ramaderia. Actualment s'està donant un canvi climàtic que està provocant un fort impacte en l'agricultura Africana i això fa preveure un temps de greu crisi alimentària.

Les grans corporacions econòmiques del món estan invertint diners dins l'àmbit de l'agricultura Africana. La idea que ens volen fer creure és que salvaran l'Àfrica de la crisi plantant llavors transgèniques que augmentarien la producció durant els primers anys i podrien resistir molt millor les condicions climàtiques, però la realitat és un altra, perquè millorarien la situació d'Àfrica durant uns anys però després les condicions serien més precàries a causa de la dependència a les llavors transgèniques proporcionades per aquests inversors.

Els productes transgènics no només són perjudicials per a la salut humana, que poden causar efectes adversos després de la consumició en un termini de temps, també són perjudicials per a la terra perquè després d'uns anys de conrear-la amb aquestes llavors modificades genèticament provoquen la seva infertilitat i és molt difícil recuperar-la, és increïble com s'arriba a malmetre el sòl en poc mes de tres anys.

Junt amb l'agricultura, cauria també la ramaderia i, com a conseqüència, l'economia dels països més febles. Aquestes tecnologies patentades estan destinades a concentrar el poder de les corporacions, elevar els preus, bloquejar la investigació independent i erosionar els drets del poble africà.

Sembla que el problema de l'Àfrica es podria solucionar prioritant els horts de propietat privada, fomentant alguns aliments silvestres que tenen resistència als canvis climàtics i prioritant les varietats tradicionals que són el producte principal per a la subsistència, i que podria aconseguir-se canviant les dates de plantació, escollint varietats amb diferents duracions de creixements

i canviant les rotacions. Però tot plegat no interessa als explotadors privats instal·lats a l'Àfrica.

A Espanya també patim l'acció de les multinacionals i els transgènics, el govern Espanyol va aprovar el cultiu dels transgènics i en l'actualitat Espanya es l'estat de la Unió Europea que cultiva major superfície de transgènics a gran escala. Greenpeace revela que només a l'any 2006 es van cultivar unes 53.000 hectàrees de blat modificat.

No podem permetre que aquestes multinacionals controlin el mercat alimentari, per això hem d'optar per a eradicar-ho ara perquè no es segueixi expandint. Caldria prioritzar que cada municipi es declarés "**municipi lliure de transgènics**" així en teoria no ens hauríem de preocupar si la verdura que comprem prové d'una llavor transgènica.

Mentrestant ens veiem obligats a posar-nos a la defensiva, procurant de mirar bé quin són els aliments que comprem si no volem que aquests ens afectin la salut. Si no comprem els aliments de les grans corporacions, aquestes tindran pèrdua de diners i deixaran de posar en joc la salut de tota la humanitat, almenys en el sector de l'alimentació. Atenció també a quins són els partits polítics que accepten aquestes llavors. Les noves tecnologies són bones per a moltes coses però mai hi haurà un conreu, una llavor, una alimentació o una vida millor que la natural.

Oriol

Cubelles, tot un món

Recentment hem pogut llegir la notícia que, després d'una tramitació de fins a nou anys de durada, la Generalitat ha donat el vistiplau per tirar endavant el projecte de port esportiu de Cubelles. És important saber que l'Ajuntament és l'impulsor del projecte i que inicialment es va parlar d'un cost aproximat de 15 milions d'euros.

L'aprovació del pla era el darrer pas exigint per Ports de la Generalitat per atorgar la concessió a Grup Marítim Metropolità que ja disposa de l'autorització d'obres per part de l'Estat espanyol. La Generalitat haurà de fer efectiva la concessió a l'empresa constructora, pas previ obligat a la iniciació de les obres de l'equipament.

Les preguntes que ens fem són: Per a qui es farà aquesta inversió? Per la gent de Cubelles? No seria bo una bona retallada d'aquests milions d'euros per tal de no haver de retallar la sanitat i l'educació del país?

Per altra banda, els costos ambientals que representen les obres portuàries i que actuen com a barrera que trenca la dinàmica del transport de la sorra de ponent cap a llevant, qui els pagarà? A més, els efectes de les obres i l'augment del trànsit marítim afectaran d'una manera directa sobre els ecosistemes marins, sobretot els hàbitats dels alguers de *Posidonia oceanica* (protegits per llei). Els danys poden ser incalculables. Qui ho pagarà tot això?

Cubelles té un dels passeigs marítims més durs de tota la costa, quan el van fer no van deixar res que recordés els antics aiguamolls. Definitivament,

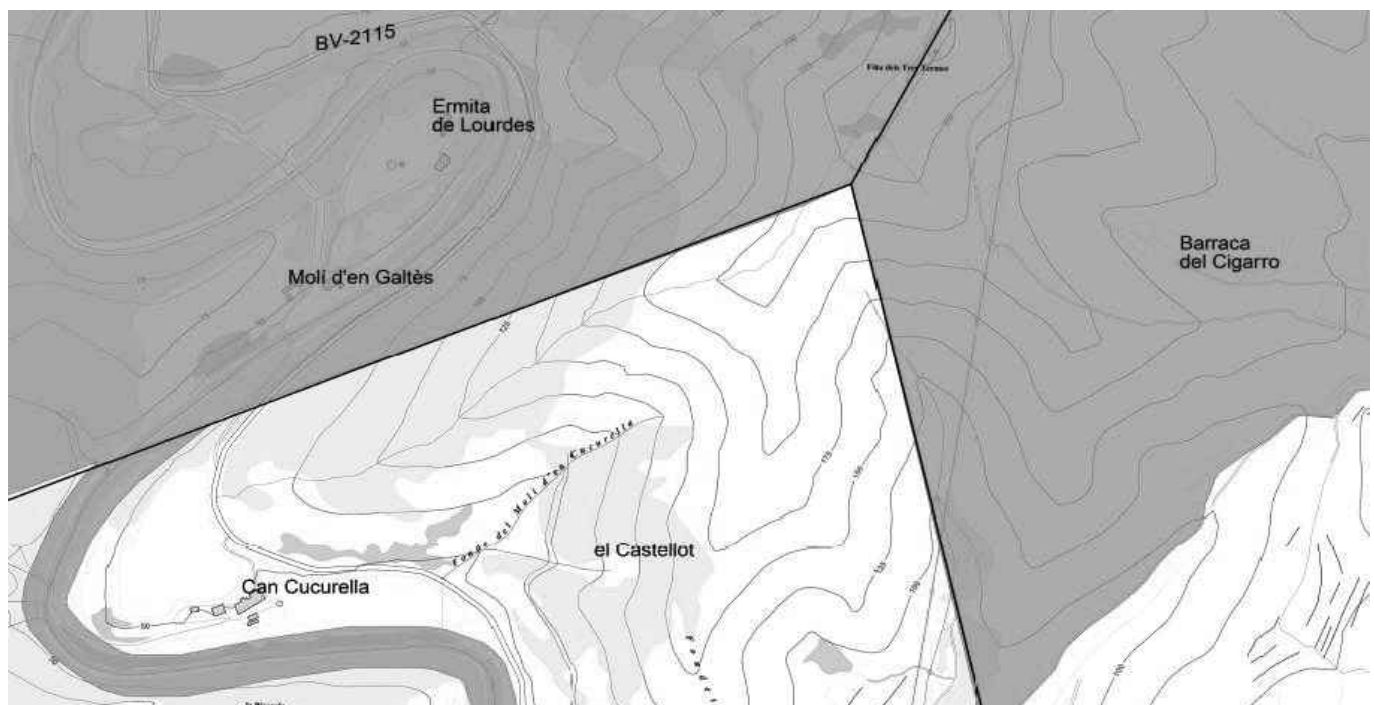
un desastre urbanístic. Però, és clar, aquí ja li van treure tot el suc, ara calia trobar nous espais urbanitzables.

A l'any 2009, l'Ajuntament de Cubelles va iniciar la revisió del seu Pla d'Ordenació Urbana, amb una campanya de participació ciutadana que ratllava la paròdia i que va acabar en res. No es va fer la revisió.

Des de la nostra entitat vam demanar participar, primer volíem veure la documentació i se'ns va negar. De tota manera el port esportiu no devia ser un tema que es tractés en els debats ciutadans. I, també, ens preguntem com es va aprovar un port que no estava previst en el Pla Urbanístic vigent.

Si l'Ajuntament de Cubelles vol fer alguna cosa a favor del seu poble que comenci posant-se al dia en la preservació del seu territori. Com pot ser que l'Ermite de Lourdes i el molí d'en Galtès estiguin dins del PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) pel fet de ser de Torrelles de Foix, que la pujada de la Talaia també estigui dins del PEIN pel fet de ser a Vilanova i la Geltrú, en canvi, el fondo i el Molí de Can Cucurella, el Castellot no estiguin dins del PEIN perquè són al terme municipal de Cubelles.

Cubelles no ha de créixer més. Encara que la seva alcaldessa, Mònica Miquel, ens vulgui fer empassar rodes de molí fent-nos creure que el creixement sostingut tingui alguna cosa a veure amb la sostenibilitat (en paraules seves pronunciades al Fòrum Econòmic i Social del Garraf, celebrat a VNG a finals de setembre).

Plànol del PEIN, en gris.

Jaume Marsé Ferrer

WIKIPEDRA: les barraques de pedra seca a internet

Què és la Wikipedra?

<http://wikipedra.catpaisatge.net/>

Wikipedra és un espai web 2.0 sobre les barraques i cabanes de pedra seca de Catalunya. El projecte està desenvolupat per l'Observatori del Paisatge i hi col·labora l'associació Drac Verd, entre altres entitats que vetllen pel patrimoni de la pedra seca a Catalunya. Podeu consultar les barraques o cabanes existents als diferents paisatges de Catalunya i a cada municipi, a través de mapes, fitxes, fotografies i croquis.

Podeu introduir noves barraques i cabanes que conegueu, que seran validades per l'associació Drac Verd, i posteriorment publicades al web.

La construcció amb pedra seca es pot definir com una manera d'aixecar parets sense utilitzar morter (com ara sorra, aigua o ciment) o qualsevol altre element d'unió (terra) que pugui lligar les pedres entre si assegurant-ne la solidesa de l'estructura. Aquesta tècnica de construcció s'utilitza per a la realització, d'una banda, de parets exteriors i, d'altra, de parets d'habitacles rurals.

La cultura de la pedra seca ha generat i modelat un dels paisatges més freqüents, comuns i alhora espectaculars i significatius dels Països Catalans i de la Mediterrània, i constitueix l'expressió eminent de la simbiosi de la Natura i l'Home.

Les tècniques de la pedra seca han permès i permeten habilitar els territoris per a l'agricultura, ramaderia i silvicultura amb el mínim de recursos, amb el màxim

Mulassa situada a la muntanya de la Vila prop del fondo del Padruell

d'eficiència, amb respecte pel medi ambient i de forma sostenible. Es podria considerar la construcció en pedra seca com el paradigma de la sostenibilitat.

El patrimoni de la pedra seca constitueix un actiu cultural de primera magnitud i un potencial mediambiental i econòmic important lligat tant a la producció agrícola, ramadera o silvícola com al mercat del turisme cultural.

Podeu obtenir més informació sobre els paisatges de la pedra seca a Catalunya al Dossier de paisatges de la pedra seca elaborat per l'Observatori del Paisatge de Catalunya (<http://www.catpaisatge.net/cat/>).

Jaume Marsé

Mulassa afectada per les obres de la C-15, traslladada i reconstruïda prop del castell d'Olièrdola.

La mulassa afectada per les obres en la seva ubicació original, abans del trasllat.

Basses per amfibis

Recents estudis realitzats per investigadors de tot el món posen de relleu l'extinció global que sofreixen els amfibis. Aquestes espècies són, a dia d'avui, les més amenaçades del planeta, per damunt d'aus i mamífers. Aquest és una problemàtica greu per l'equilibri de les espècies, que porta sovint a extincions locals i totals de les poblacions d'amfibis. Cal actuar per evitar aquestes nefastes conseqüències, i la manera de fer-ho no està sotmesa a grans projectes i si a actuacions senzilles a l'abast de molta gent, particulars propietaris i grups naturalistes.

Pensem que des de Vilanova i la Geltrú es pot fer una aportació al respecte i, seguint l'exemple d'altres llocs, potenciar i ajudar en dur a terme petites aportacions, que assegurin la permanència dels amfibis al nostre territori. Per aconseguir-ho caldrà fomentar la instal·lació de punts d'aigua permanent i per això hem iniciat una campanya a l'entorn de Vilanova i la Geltrú. Si us interessa participar podeu adreçar-vos a: apmavng@gmail.com

AGENDA

Calendari de reunions generals de l'APMA

Dies: 14-12, 11-1, 8-2, 7-3, 11-4, 9-5, 6-6

Hora: 2/4 de 8 del vespre.

Lloc: Ateneu Vilanoví, Plaça Llarga, 19,
sala de reunions

El moniato

La Sra. **Marisa Xandri Pujol**, del PP, es mereix, més que un moniato, una patata per les seves paraules nènies pronunciades al Parlament el passat 6 de juliol. Entre d'altres bajanades, va dir:

"Els mamífers placentaris van acabar per destruir els marsupials..."

El dia 6 de juliol, el grup ICV va presentar al Ple del Parlament una Proposició de Llei de la Biodiversitat i el Patrimoni Natural de Catalunya. Aquesta llei va començar a gestar-se durant el Govern tripartit des del Departament de Medi Ambient i Habitatge. Es va elaborar a partir d'un procés de participació ciutadana, on entitats de tot el país varen fer propostes en relació a la biodiversitat i el patrimoni natural.

El PP i CIU varen presentar esmenes a la totalitat i varen impedir que la Llei prosperés i es pogués debatre en comissió per fer-hi les esmenes pertinents. La intervenció de la Sra. Xandri del PP és de jutjat de guàrdia, plena de contradiccions i falsedats, per arribar a blasmar de qui defensa la protecció de la biodiversitat i va arribar a defensar la bondat de l'extinció de les espècies i la pèrdua de biodiversitat com una cosa natural i bona. En definitiva, una intervenció d'un baix nivell cultural i científic, i d'una evident manca de rigor.

Per altra banda és just lloar la intervenció de Joan Boada en la seva defensa de la proposició de la llei. És recomanable la seva lectura. Va acabar dient: vostès, d'aquesta la seva pràctica, que és una pràctica conservadora i de dretes, que és ben legítima, volen desregular tot allò que ha costat tant regular i que ha fet que el país pugui avançar en aquest equilibri entre ecologia i economia, que ara vostès no hi creuen.

<http://www.parlament.cat/activitat/dspcp/09p020.pdf> (pàg. 80-93)

<http://www.canalparlament.cat/>